

สวนทนายธรรม

เล่ม

๒

กับ

อ. วศิณ อินทสระ

สุนทราภรณ์

กับ อ. วศิณ อินทสระ เล่ม ๖

จากคอลัมน์
สุนทราภรณ์กับอาจารย์วศิณ

ในเว็บไซต์เรือนธรรม (www.ruendham.com)

ชมรมกัลยาณธรรม

หนังสือดีลำดับที่ ๒๐๔

สนทนาธรรม

กับ อ. วศิณ อินทสระ เล่ม ๖

พิมพ์ครั้งที่ ๑
จำนวนพิมพ์
จัดพิมพ์โดย

กันยายน ๒๕๕๕
๗,๐๐๐ เล่ม
ชมรมกัลยาณธรรม
๑๐๐ ถนนประโคนชัย ตำบลปากน้ำ
อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๒๗๐
โทรศัพท์ ๐-๒๗๐๒-๗๓๕๓ และ ๐-๒๗๐๒-๙๖๒๔

ออกแบบรูปเล่ม
ปก
ภาพวาดปก

ทิพวรรณ สายรักษา
คนข้างหลัง
คุณเคอ ชิว เชียง (และพี่สาวผู้เป็นแรงหนุน)

เพลท
พิมพ์

Canna Graphic โทรศัพท์ ๐๘-๖๓๑๔-๓๖๕๑
บริษัทชุมชนของอุตสาหกรรมและการพิมพ์ จำกัด
โทรศัพท์ ๐-๒๘๘๕-๗๘๗๑-๓

สัพพทานัง รัชมทานัง ชินาติ
การให้ธรรมะเป็นทาน ย่อมชนะการให้ทั้งปวง

www.kanlayanatam.com

คำอนุโมทนา

ชมรมกัลยาณธรรมโดยทันตแพทย์หญิงอัจฉรา กลิ่นสุวรรณ
ขออนุญาติพิมพ์หนังสือเรื่อง “สนทนาธรรม กับอ.วศิน อินทสระ
เล่ม ๖” ข้าพเจ้าอนุญาตด้วยความยินดียิ่ง ทราบว่าที่พิมพ์มาแล้ว
๕ เล่ม ได้เป็นประโยชน์อย่างกว้างขวาง มีผู้นิยมอ่าน เพราะอ่านแล้ว
ได้ความรู้ความเข้าใจในหลักพระพุทธศาสนาและคำตอบเกี่ยวกับ
ปัญหามากขึ้น ทั้งนี้เพราะเหตุที่มีหลายคนและมีบ่อยๆ ที่ถามเกี่ยว
กับปัญหาชีวิตมา เมื่อข้าพเจ้าตอบแล้ว บางคนตอบกลับมาว่า
เหมือนได้ถอนพิษออกจากใจ

การได้อ่านปัญหาและได้อ่านคำตอบทำให้ผู้อ่านได้ใคร่ครวญ
ธรรม ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่เป็นบ่อเกิดแห่งความหลุดพ้น (วิมุตตตายตนะ)
อย่างที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ในวิมุตติสูตรว่า บ่อเกิดแห่งความ
หลุดพ้นมีอยู่ ๕ ทาง คือ

๑. การฟังธรรม
๒. การแสดงธรรม คือ ผู้แสดงอาจหลุดพ้นได้เองในขณะที่แสดงธรรมแก่ผู้อื่น
๓. การสาธยายธรรม เช่น สาธยายอาการ ๓๒ เป็นต้น
๔. การใคร่ครวญธรรม
๕. สมถะและวิปัสสนา

(จาก พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๒ หน้า ๒๒ ข้อ ๒๖)

ข้าพเจ้ารู้สึกปลื้มใจและอนุโมทนาอย่างยิ่งที่ชมรมกัลยาณธรรมได้จัดทำหนังสือชุดนี้ขึ้น และทำให้แพร่หลายได้มากตามอนุภาพของชมรมซึ่งมีอยู่ ขอให้ชมรมกัลยาณธรรมจงสถิตสถาพรอยู่ยาวนานเพื่อประโยชน์แก่คนหมู่มาก และขอให้ชาวชมรมมีทันตแพทย์หญิง อัจฉรา กลิ่นสุวรรณ เป็นต้น ฟังมีความสุขความเจริญ ก้าวหน้าในกุศลธรรมยิ่งขึ้นไป

ด้วยความปรารถนาดีอย่างยิ่ง

๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

คำนำ ของชมรมกัลยาณธรรม

จากคำถาม-คำตอบในคอลัมน์สนทนาธรรมกับอาจารย์วศิน ในเว็บไซต์เรือนธรรมซึ่งชมรมกัลยาณธรรมได้นำมารวบรวมจัดพิมพ์ เป็นหนังสือ “สนทนาธรรมกับ อ. วศิน อินทสระ” บัดนี้ดำเนินต่อเนื่อง มาจนถึงเล่มที่ ๖ แล้ว จากข้อที่ ๑ จนตามรอยมาถึงข้อล่าสุด ได้ สานต่อปณิธานเผยแผ่ปัญญาทางธรรมที่งดงาม กลุ่มเล็ก มีหลักฐาน อ้างอิงได้ของท่านอาจารย์ ให้ฝันของท่านเป็นความจริงสมความปรารถนา จะเห็นผลงานไขข้อข้องใจทางธรรมนี้ จะได้เกิดประโยชน์ ทางปัญญาแก่เพื่อนผู้ร่วมทุกข์ให้กว้างไกลยิ่งขึ้น

ชมรมกัลยาณธรรมขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์วศิน อินทสระ ที่เปิดโอกาสให้ได้ทำหน้าที่ หนึ่งในผู้เผยแผ่ธรรมตามรอย ท่าน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่สาธุชนผู้ใฝ่ในธรรม จะได้มีความ เข้าใจและแนวทางดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง เป็นสัมมาทิฏฐิ ทั้งยังเป็น การเพิ่มพูนกำลังใจให้ท่านอาจารย์ได้ทำหน้าที่ของผู้ประกาศธรรม ส่องแสงธรรมให้โลกที่สับสนมืดมนนี้ สว่างไสวและสงบร่มเย็นขึ้น ต่อไป พอแก่การรับมือกับวิกฤติทั้งภายในภายนอกของทุกชีวิตที่ นับวันจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ด้วยปัญญา ความเมตตา และความมุ่งมั่น
ในความเป็นครูตราบจนลมหายใจสุดท้ายของท่านอาจารย์ จะสมตั้ง
มโนรถแห่งธัมมาธิษฐานของท่าน และขอปวงสรรพสัตว์ผู้ร่วมทุกข์
จงพบแสงแห่งธรรมนำสู่ความสุขสงบทุกท่านเทอญ

อนุโมทนาบุญด้วยความเคารพยิ่ง
ทพญ.อัฉรา กลิ่นสุวรรณ
ประธานชมรมกัลยาณธรรม

เปิดห้อง
.....
สนทนา

คำถามที่ ๑๓๙๑

การที่คนลืมหองไว้ และไม่ได้นำรับคืน ถ้าเราเก็บของนั้นไว้เอง บาบไปไหมครับ ผิดศีลไหมครับ

ตอบ

ไม่บาบ เพราะไม่มีเจตนาในการลักขโมยหรือขี้โกง แต่เป็นเพราะหาเจ้าของไม่ได้ จึงต้องทำอย่างนั้น ถ้าเป็นทรัพย์สินที่พอแบ่งไปทำบุญได้ก็ให้แบ่งไปทำบุญ และอุทิศส่วนบุญให้กับเจ้าของทรัพย์สินว่า ผู้ใดเป็นเจ้าของทรัพย์สินนี้ ขอให้ได้รับเอาส่วนบุญด้วย

คำถามที่ ๑๓๙๒

ที่ว่ากันว่าทำแท้ง ชีวิตจะไม่มีความดีขึ้นจริงหรือเปล่าคะ ถึงจะดีขึ้นบ้าง แต่เขาจะเอาคืนหมด จริงไหมคะ

ตอบ

การทำแท้ง สุดแล้วแต่เงื่อนไข กฎหมายก็ได้เปิดช่องไว้ให้บ้างแล้ว เช่น ถ้ารู้แน่ว่าเด็กเกิดมาจะพิการไปตลอดชีวิต กฎหมายก็อนุญาตให้ทำแท้งได้ มีกรณีอื่นๆ อีกมาก แต่ถ้าไม่จำเป็นจริงๆ ก็ไม่ทำดีกว่า อดทนเลี้ยงเด็กไปไม่กี่ปี เขาก็จะเป็นเพื่อนของเราได้ ทำดีต้องได้ดี แม้จะเคยทำผิดพลาดมาบ้าง เมื่อรู้สึกตัวกลับตัวได้ตั้งใจใหม่ ทำแต่ความดี ความดีก็ย่อมจะให้ผลตามสมควรแก่ความดีที่เราทำ พระองค์ลูมาล เคยเข้ามาเป็นอันมาก ตอนหลังยังสำเร็จเป็นพระอรหันต์ได้ ในชีวิตมนุษย์เรา น้อยคนนักที่ไม่เคยทำอะไรผิดพลาด ขอให้คุณให้อภัยแก่ตนเองบ้าง เหมือนกับที่ให้กับผู้อื่น ชีวิตก็จะมีความสุขและมีความหวังขึ้น

คำถามที่ ๑๓๙๓

สวัสดิ์ค่ะอาจารย์วศิน ก่อนที่จะมีคำถามที่ติดอยู่ในใจหลายข้อ หนูอยากจะขอบพระคุณ อ.วศิน และครูบาอาจารย์ทุกๆ ท่าน ที่พยายามเผยแผ่ธรรมะ ที่พระพุทธเจ้าทรงมีเมตตากรุณาให้มนุษย์ทั้งหลายหลุดพ้นจากกิเลสทั้งปวง บุญใดที่หนูทำมาตั้งแต่อดีตชาติ จนถึงปัจจุบัน หนูขอบุญของหนูทั้งหมดถวายแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและอ.วศิน และครูบาอาจารย์ทุกๆ ท่านด้วยค่ะ

ตอบ

ขอบใจมากที่ระลึกถึง ขอให้คุณมีความสุขความเจริญยิ่งๆ ขึ้นไป

คำถามที่ ๑๓๙๔

การที่เถียงมารดา เวลาท่านสอนเราตอนที่ท่านเมา เป็นบาปไหม ถ้าบาป ควรทำใจให้สงบอย่างไรคะ เพราะพ่อแม่เป็นพระอรหันต์ ของลูกๆ เวลาเถียงแล้วรู้สึกผิด เสียใจ และอยากให้คุณสอนเราให้อยู่แต่ในกรอบของธรรมะ

ตอบ

เรื่องนี้ม่มีเงื่อนไขอยู่ว่า สิ่งที่ท่านสอนนั้นผิดหรือถูก ถ้าสอนผิดก็ไม่ต้องทำตาม ถ้าสอนถูกจึงค่อยทำตาม ที่ว่าพ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูกนั้น ไม่เคยพบในพระพุทธานุชาต มีท่านตรัสว่า “พ่อแม่เป็นบุคคลที่น่าบูชา (อาหุเนยยา)” แต่ทั้งนี้ต้องเป็นพ่อแม่ที่ดี มีคุณธรรมของพ่อแม่ที่น่าบูชานับถือ มารดาบิดาที่เป็นโพร่และเป็นศัตรูของบุตรก็มี

คำถามที่ ๑๓๙๕

อยากบวชซีเพื่อตอบแทนพระคุณมารดาบิดา แต่ได้ยินคำพูดมารดาว่า อย่าหนีไปขอเข้าวัดกิน แล้วทิ้งลูกทิ้งเต้า ทั้งภาระให้คนอื่น แต่ใจอยากบวชให้เขามาก เพราะมารดายังชอบดื่มสุรา และอยากสนุกอยู่ ทั้งที่อายุมากแล้ว อยากให้เขาเข้าวัดทำบุญมากๆ อย่างนี้ควรทำอย่างไรดีคะ

ตอบ

ท่านอายุมากแล้ว ซ้ำเมาด้วย ไม่นานก็คงสิ้นอายุ อย่าหนีไปบวชเลย

คำถามที่ ๑๓๙๖

หมวดธรรมที่กล่าวถึง สิ่งอันยอดเยี่ยม ๖ ประการ เช่นการเห็นพระพุทธรองค์ ได้ชื่อว่าเป็นการเห็นอันยอดเยี่ยม ฯลฯ มีชื่อว่าอะไร และประกอบด้วยองค์ธรรมข้อใดบ้างคะ

ตอบ

เรียกว่า **อนุตตริยะะ ๖** อนุตตริยะะ แปลว่า ยอดเยี่ยม ได้แก่

๑. **ทัตสนานุตตริยะะ** การเห็นที่ยอดเยี่ยม ได้แก่ การได้เห็นพระพุทธรเจ้า หรือสาวกของพระพุทธรเจ้าผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ

๒. **สวานานุตตริยะะ** การได้ฟังที่ยอดเยี่ยม หมายถึง การได้ฟังธรรมของพระพุทธรเจ้าหรือสาวกของพระพุทธรเจ้า

๓. **ลาภานุตตริยะะ** การได้ที่ยอดเยี่ยม หมายถึง การได้ศรัทธาในพระพุทธรเจ้าหรือในสาวกของพระพุทธรเจ้า

๔. **สิกขานุตตริยะ** การศึกษาที่ยอดเยี่ยม หมายถึง การศึกษา
คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าหรือของสาวกของพระพุทธเจ้า
๕. **ปาริจรียนุตตริยะ** การบำรุงที่ยอดเยี่ยม หมายถึง การได้
บำรุงพระพุทธเจ้าหรือสาวกของพระพุทธเจ้า
๖. **อนุสสทานุตตริยะ** การระลึกที่ยอดเยี่ยม หมายถึง การระลึก
ถึงพระพุทธเจ้าหรือสาวกของพระพุทธเจ้าผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ

คำถามที่ ๑๓๙๗

การมีปัญญารอบรู้ในกองสังขาร หมายถึงรู้อะไรและอย่างไรคะ

ตอบ

ก็หมายถึงรอบรู้ในกองสังขาร ทั้งที่เป็นฝ่ายรูปธรรมและนามธรรม
สังขารที่เป็นรูปธรรม เช่น ร่างกายคนและสัตว์ทั้งหลาย วัตถุต่างๆ ที่มี
อยู่ในโลก สังขารที่เป็นนามธรรม หมายถึง ความคิดปรุงแต่ง เช่น
สังขารในขันธุ์ ๕ ให้พิจารณาสังขารทั้งหมด โดยความเป็นสิ่งไม่เที่ยง
เป็นทุกข์และเป็นอนัตตา อย่างนี้แหละเรียกว่ารอบรู้ในกองสังขาร

ขอใจทุกคนที่ถามมา ขอฝากคติธรรมไว้อีก ๔ ข้อ คือ

๑. สัตว์โลกอันชราอ่อนแอเข้าไป คือ ดำเนินไปสู่ชรา ไม่ยั่งยืน
๒. สัตว์โลกไม่มีผู้ต้านทาน ไม่มีผู้เป็นใหญ่
๓. สัตว์โลกไม่มีสิ่งเป็นของของตน จำต้องละทิ้งสิ่งทั้งปวงไป
๔. สัตว์โลกพร่องอยู่เป็นนิจ ไม่อิมไม่เปื้อน จึงเป็นทาสของตนหา
ทั้ง ๔ ข้อนี้ท่านเรียกว่า ธัมมทเทศ พระรัฐบาลแสดงแก่พระเจ้า

โกวัฬยะ ท่านบอกว่า ได้ยินได้ฟังมาจากพระพุทธเจ้า

คำถามที่ ๑๓๙๘

พระอรหันต์ทั้งหลายมีความเห็นเกี่ยวกับการมีชีวิตอยู่กับความตายอย่างไรคะ ในเมื่อท่านสิ้นทุกข์ทางใจแล้ว

ตอบ

ท่านเห็นว่ามีชีวิตอยู่ที่ดี ตายก็ดี คือเห็นว่าดีเหมือนกัน มีชีวิตอยู่ก็ได้ทำประโยชน์ นิพพานก็ไม่ต้องทุกข์เรื่องขันธ พระอุปเสน น้องชายพระสารีบุตร ได้อุทานว่า “ภททกัม เม ชีวิตัม ภททกัม เม มรณัม” แปลว่า เรามีชีวิตอยู่ที่ดี เราตายก็ดี ส่วนพระสารีบุตรกล่าวว่า “เราไม่ยินดีชีวิต ไม่ยินดีความตาย คอยกาลเวลาอยู่ เหมือนลูกจ้างที่ทำงานเสร็จแล้ว คอยรับค่าจ้างอยู่” หมายความว่า ตายเมื่อไหร่ก็ได้ ไม่หนีความตาย พุทธศาสนิกชน แม้ยังไม่ได้เป็นพระอรหันต์ แต่ถ้าทำตัวให้เป็นศิษย์พระอรหันต์ ทำใจให้คิดแบบพระอรหันต์บ่อยๆ ก็จะได้ไม่น้อยทีเดียว

คำถามที่ ๑๓๙๙

เรียนท่านอาจารย์วศินที่เคารพ ตั้งแต่เกิดภาวะน้ำท่วม ซึ่งกำลังจะเริ่มเข้าท่วมกรุงเทพฯ หนูก็มีความเป็นห่วงท่านอาจารย์เป็นอย่างยิ่งว่าอาจารย์จะได้รับผลกระทบหรือได้รับความลำบากกับภาวะนี้หรือไม่อย่างไรก็ดีหนูก็ขอให้กุศลผลบุญที่ได้กระทำมา เป็นปัจจัยขอให้อาจารย์ที่เคารพปลอดภัยจากเหตุภัยและความเจ็บป่วยใดๆ ด้วยเทอญ

หนูสนใจอยากปฏิบัติกรรมฐาน เพื่อนจึงแนะนำศูนย์ปฏิบัติธรรมแห่งหนึ่งให้รู้จัก หนูศึกษากฎระเบียบแล้วเกิดความสงสัยหลายประการอยากเรียนถามอาจารย์ดังนี้ค่ะ คอร์สปฏิบัติธรรมมีระยะเวลา ๑๐ วัน

(เจริญวิปัสสนากรรมฐาน) แนวทางของอาจารย์ชื่อดังของอินเดียท่านหนึ่ง ซึ่งเป็นที่นิยมเข้าปฏิบัติกันทั่วโลกอยู่ในเวลานี้ แต่สิ่งที่หูสงสัยใคร่ขอความกระจ่างคือ ข้อห้ามทางพิธีกรรม เช่น การห้ามสวมดนตรี เติมน้ำมัน (หนูทำทุกวันมาตลอด) ออกกำลังกายโยคะ โดยใช้สมาธิ และตลอดการปฏิบัติต้องสงบจิตปิดวาจา ไม่สามารถพูดกับเพื่อนผู้อื่น ยกเว้นสอบถามข้อสงสัยกับอาจารย์ และไม่เน้นการบรรยายธรรมจากอาจารย์ด้วย ว่าการปฏิบัติอย่างนี้เป็นไปตามหลักคำสอนของพระพุทธองค์หรือไม่ หนูควรปฏิบัติตามหรือไม่ ถ้าหากเข้าคอร์สปฏิบัติแล้วทางศูนย์ฯ บอกว่าควรมันคงอยู่ในแนวทางการปฏิบัตินี้เพียงวิธีเดียว ควรเชื่อหรือไม่ กราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง

ตอบ

ขอบคุณมากที่เป็นห่วงความเป็นอยู่ของผมในสมัยน้ำท่วมใหญ่ ผมได้รับความเอื้อเฟื้อจากคุณเอกชัย ตีรุ่งโรจน์ให้ย้ายไปอยู่ที่คอนโดมิเนียมของเขาที่ถนนพระราม ๓ ตั้งแต่วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๔ ด้วยเกรงว่าน้ำจะท่วมบ้านผม เพราะเป็นบ้านชั้นเดียว และอยู่ไม่ไกลแม่น้ำเจ้าพระยานัก ได้รับความสะดวกสบายพอสมควรแก่อัตตภาพ ขอขอบคุณคุณเอกชัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย คุณเอกชัย ตีรุ่งโรจน์เป็นบุคคลในชมรมกัลยาณธรรม (ซึ่งมีทันตแพทย์หญิงอัจฉรา กลิ่นสุวรรณเป็นประธานชมรม) ได้อ่านหนังสือและได้ฟังซีดีเอ็มพี ๓ ของผมหลายเรื่อง เคยขออนุญาตพิมพ์เรื่อง “สวมดนตรีเพื่ออะไร” เป็นธรรมทานหลายเดือนมาแล้ว ขอให้คุณเอกชัย ตีรุ่งโรจน์และครอบครัวจงมีความสุขความรุ่งเรืองตลอดไป

สำหรับเรื่องแนวการปฏิบัติธรรมที่คุณถามมานั้น แต่ละสำนักจะมีระเบียบปฏิบัติไม่เหมือนกัน ขอให้คุณเลือกสำนักที่คุณรู้สึกพอใจ เข้ากับอัธยาศัยของคุณได้ ทำด้วยความศรัทธาเลื่อมใสและได้ประโยชน์ พระนิพพานนั้นเปรียบเหมือนสระใหญ่ที่ลงได้โดยรอบ คือมีทางลงโดยรอบ มิได้จำกัดว่าต้องลงทางนี้เท่านั้น ด้วยเหตุนี้ท่านจึงสอนแนวปฏิบัติไว้หลายอย่างต่างๆ กัน เพื่อคนที่มีอัธยาศัยต่างกัน

ในวิมุตตายนสูตร (บ่อเกิดแห่งความหลุดพ้น) พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ว่า บ่อเกิดแห่งความหลุดพ้นมีหลายทาง เช่น

๑. การฟังธรรม
๒. การแสดงธรรม
๓. การสาธยายธรรม (ตัวอย่างเช่น การสวดมนต์)
๔. การใคร่ครวญธรรม
๕. สมถะและวิปัสสนา

คำถามที่ ๑๔๐๐

เรียนอาจารย์วศินที่เคารพ ขอถามว่า ๑. กายคตาสติมีหลักปฏิบัติเช่นไร เป็นสมถะและวิปัสสนาใช่ไหมคะ และทำให้ถึงวิมุตติได้อย่างไร ๒. การละนันทิหมายถึงอะไร

ตอบ

๑. กายคตาสติ แปลว่า มีสติพิจารณากายทั้งหมด ให้เห็นว่า เป็นของปฏิภูลไม่สวยไม่งาม เช่น ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อ เอ็น

กระดุก น้ำเลือด น้ำหนอง น้ำมูตร (น้ำปัสสาวะ) เป็นต้น ซึ่งท่านเรียกโดยทั่วไปว่า อากาโร ๓๒ ล้วนเป็นของปฏิกูล คุณลองคิดดูเถิด สิ่งที้ออกมาจากร่างกาย ล้วนเป็นสิ่งที่ไม่สะอาดทั้งนั้น พิจารณาอย่างนี้บ่อยๆ ถ้าพิจารณาโดยความเป็นของปฏิกูล ก็เป็นสมถกรรมฐาน ถ้าพิจารณาโดยความเป็นธาตุ ก็เป็นวิปัสสนากรรมฐาน ทำให้หลุดพ้นได้ พระพุทธเจ้าตรัสสรรเสริญว่า **“ผู้ใดเจริญกายคตาสติ ผู้นั้นได้ชื่อว่าได้บริโภคมตธรรม”** อมตธรรม หมายถึง นิพพาน

๒. **นันทิ** แปลว่า ความเพลิดเพลิน ความพอใจ ในรูป เสียง กลิ่น รส เป็นต้น บางที่ท่านใช้คำว่า นันทิราคะ แปลว่า ความกำหนัดเพราะความเพลิดเพลิน ดังข้อความในธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ตอนที่ว่าด้วยทุกขสมุทัย กล่าวคือ ตัณหาอันประกอบด้วยนันทิราคะ เพลิดเพลินยิ่งในอารมณ์นั้นๆ ในมูลปริยายสูตร มัชฌิมนิกาย พระพุทธเจ้าตรัสว่า “ทรงสอนไม่ให้เพลิดเพลินแม้ในนิพพาน เพราะความเพลิดเพลินเป็นมูลแห่งทุกข์”

ถ้าจะเพลิดเพลินในธรรมบ้าง ขอให้ถือว่าเป็นเบื้องต้น เช่น เพลิดเพลินในการทำบุญให้ทาน เพลิดเพลินในการทำความดีต่างๆ เหมือนอาศัยเรือข้ามฝั่ง เมื่อถึงฝั่งแล้วก็ให้ทิ้งเรือไว้ไม่ต้องแบกขึ้นไปด้วย เพราะเหตุนี้พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า “แม้แต่ธรรม เราก็สอนให้ละเสีย ไม่ต้องกล่าวถึงอธรรม” มีคุณบทหนึ่งของพระอรหันต์ว่า “บุญญาปาปปีโน” แปลว่า ผู้ละทิ้งบุญและบาปได้แล้ว แปลว่า ละได้ทั้งธรรมและอธรรม

คำถามที่ ๑๔๐๑

สวัสดีครับ น้ำท่วมใหญ่หนนี้ ไม่เสียเปล่าเลยครับ เป็นโอกาส ได้ดูใจตนเอง และได้ช่วยเหลือผู้อื่นด้วย ถึงแม้สิ่งรอบๆ ตัวจะดูลำบาก แต่ใจก็ยังสงบได้อยู่ นำมาทดสอบจริงๆ ครับ ธรรมดาจริงๆ ขอขอบคุณอาจารย์ที่สั่งสอนครับ

ตอบ

ขออนุโมทนาที่คุณถือเอาประโยชน์จากน้ำท่วมคราวนี้ ขอให้เจริญในธรรมยิ่งๆ ขึ้นไป

คำถามที่ ๑๔๐๒

เรียนอาจารย์วศินที่เคารพ ตอนนี้นหนูมีความทุกข์ เนื่องจากสามี ซึ่งเป็นคนที่รักลูกรักครอบครัว และรับผิดชอบด้านการเงินด้วยดีมาตลอด (ตอนนี้ก็ยังรับผิดชอบอยู่) ไปมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงอีกคน แต่เขาก็ยอมรับผิดชอบและบอว่าจะพยายามเลิก (ครั้งนี้ผิดเป็นครั้งที่ ๓ แล้ว) หนูเองปฏิบัติธรรมและทำตามคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ เกี่ยวกับหน้าที่ของภรรยาโดยตลอด แต่ก็ยังไม่สามารถทำให้สามีรักเดียวใจเดียว หรือเลิกดื่มเหล้าเล่นการพนันได้ เหตุที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะหนูมีกรรมอะไรหรือเปล่าคะ อาจารย์กรุณาแนะนำวิธีปฏิบัติตัว ปฏิบัติใจให้หนูเกิดปัญญาด้วย หนูเห็นทุกข์แล้ว แต่การอยู่กับทุกข์แห่งความยึดมั่นถือมั่นนั้น ช่างรุนแรงเหลือเกินคะ โปรดเป็นกำลังใจให้หนูด้วย ขอให้บุญรักษาท่านอาจารย์ด้วยค่ะ

ตอบ

ไม่ใช่กรรมของคุณหรอก เป็นกรรมของอีกคนหนึ่งต่างหาก ที่เขาปฏิบัติผิดต่อคุณ คิดว่าเขาจะเสียใจภายหลัง ขอให้คุณถือสุภาสิตที่ว่า ยอมทนทุกข์เพราะการทำผิดของผู้อื่น ดีกว่าเราไปทำผิดเสียเอง ขอให้คุณยืนอยู่ในทางที่ถูกต้อง ยืนอยู่บนเส้นทางแห่งความดี ขอให้ระลึกถึงสุภาสิตบ่อยๆ ที่ว่า “ความโศกและความกลัวเกิดจากความรัก และสิ่งที่รัก เมื่อพ้นจากความรักและสิ่งที่รักได้แล้ว ความโศกและความกลัวก็จะมี” นอกจากนี้พระพุทธรูปเจ้ายังตรัสสอนไว้อีกว่า “ความไม่กังวล ความไม่ยึดมั่นถือมั่น เป็นที่พึงของเรา หาใช่ออย่างอื่นไม่”

หินที่มันหนักเพราะเราไปแบกมันไว้ ถ้าเราวางมันเสียไม่แบกไว้ มันก็ไม่หนัก ขอให้คุณปล่อยวางและทำหน้าที่ให้ดีที่สุด ปฏิบัติธรรมตามที่คุณชอบดีกว่าคิดกังวลเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ ปล่อยไปเถอะในโลกนี้ ไม่มีอะไรเที่ยง หวังว่าคำตอบนี้คงจะเป็นประโยชน์กับคุณบ้าง ขออวยพรให้คุณประสบความสำเร็จเถิด

คำถามที่ ๑๔๐๓

พระพุทธรูปองค์ตรัสสรรเสริญความว่างจากกิเลสและความคิดปรุงแต่ง ใ้ว่าอย่างไรบ้างคะ

ตอบ

ความคิดปรุงแต่งที่เป็นอกุศล เป็นมารอย่างหนึ่งของชีวิต ท่านเรียกว่า อภิสังขารมาร คอยรบกวนจิตใจให้ไม่สงบสุข ส่วนความว่างจากกิเลส มีราคะ โทสะ โมหะ เป็นต้น เป็นนิพพาน ที่ท่านกล่าวว่า “พระนิพพานว่างอย่างยิ่ง คือว่างจากกิเลสนั่นเอง” พระนิพพานจึงเป็นสุขอย่างยิ่ง เพราะไม่ถูกกิเลสอันเป็นเหตุแห่งทุกข์รบกวน

คำถามที่ ๑๔๐๔

ในภาวะน้ำท่วม ที่เราต้องอยู่กับความไม่แน่นอน ว่าน้ำจะมาถึงบ้านเราหรือไม่ เมื่อไร บ้านเราจะเสียหายมากน้อยเท่าใด หรือถ้า น้ำท่วมไปแล้ว ต้องพบกับความสูญเสียทั้งทรัพย์สินและความเป็นอยู่อย่างปกติสุข เราจะใช้หลักธรรมข้อใดมาบรรเทาความทุกข์ความเครียดนี้ดีคะ

ตอบ

ขอให้บริกรรมภาวนาไว้เสมอว่า โลกนี้ไม่มีอะไรเป็นของเราจริงๆ เราจำต้องละทิ้งสิ่งทั้งปวงไป ที่จะติดตามตัวเราไปได้ก็มีแต่บุญและบาป ส่วนทรัพย์สินสมบัติภายนอกนั้น ถ้าเราไม่ทิ้งมันไป มันก็อาจทิ้งเราไปก่อน ช่างมันเถอะ

คำถามที่ ๑๔๐๕

สวัสดีครับ ก่อนอื่นขอมอบกำลังใจให้พี่น้องที่ถูกน้ำท่วม เข้มแข็งและมีสติครับ ผมอายุ ๓๖ ปี ตอนนี้งานอยู่ที่อิสราเอล ท่านพุทธทาสทำให้ผมเห็นความเป็นไปของชีวิต รู้จักพุทธแท้ ผมมีความตั้งมั่นอย่างแรงกล้าที่จะออกบวช ทุกวันนี้ผมศึกษาธรรมอยู่เป็นประจำครับ มีแค่กำมือเดียวจริงๆ อย่างที่ท่านว่า และตอนนี้ผมมีครอบครัวมีลูกชาย ๑ คน อายุ ๑๒ ปีครับ ถ้าผมออกบวชไปจะได้หรือไม่ และพวกเขาสามารถช่วยเหลือตัวเองได้หรือไม่ ผมจะเห็นแก่ตัวหรือไม่ (ดับทุกข์โดยสิ้นเชิง)

ตอบ

ถ้าพวกเขาอยู่กันได้โดยไม่เดือดร้อน คุณก็ออกบวชได้ ถ้าพวกเขาเดือดร้อน คุณก็ยังไม่ควรบวช ปฏิบัติธรรมในเพศฆราวาสไปก่อน สามารถบรรลุอริยมรรคอริยผลได้ทุกระดับ ขออนุโมทนาด้วยที่คุณมีจิตใจแน่วแข็งไปในทางที่จะบวช และเลื่อมใสในคำสอนของท่านพุทธทาส

คำถามที่ ๑๔๐๖

เรียนท่านอาจารย์ หนูอยากถามเกี่ยวกับการทำบุญใส่บาตร เนื่องจากพระเจ้าอาวาสวัดประจำหมู่บ้าน กำลังตกเป็นข่าวกับสีกา ซึ่งชาวบ้านกลุ่มที่เชื่อว่าจริงก็มี เชื่อว่าท่านบริสุทธิ์ก็มี การสงสัยเช่นนี้ แต่เราก็ก็นั่งใส่บาตรท่านทุกวัน จะเป็นบาปไหมคะ และถ้าท่านผิดจริง บุญที่เราทำจะได้บุญไหมคะ

ตอบ

ทำไปเถอะ เชื่อว่าท่านจะไม่ผิดจริง ถ้าท่านผิดจริง คุณก็ยังคงได้บุญอยู่ เพราะท่านว่า ทำบุญแก่ปุถุชนผู้ทุศีลได้บุญมากกว่าทำแก่สัตว์เดรัจฉาน เปรียบเหมือนคุณมีแปลงนาอยู่ หว่านข้าวลงไปงอกบ้างไม่งอกบ้าง ก็ยังดีกว่าไม่ได้หว่านเสียเลย มีสวนปลูกต้นไม้ขึ้นงามบ้างตายบ้าง ก็ยังดีกว่าไม่ปลูกเสียเลย

คำถามที่ ๑๔๐๗

พระพุทธองค์ตรัสว่าศัตรูหรือมารของชีวิตมีอะไรบ้างคะ และเราควรป้องกันหรือต่อสู้กับศัตรูเหล่านั้นอย่างไรคะ

ตอบ

พระพุทธเจ้าทรงแสดงมารไว้ ๕ อย่าง คือ

๑. **ขันธมาร** มารคือปัญญาชั้นดี ได้แก่ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ไม่มีความทุกข์ใดเสมอด้วยการบริหารชั้นดี โดยเฉพาะรูปชั้นดี และสังขารชั้นดี

๒. **กิเลสมาร** มารคือกิเลส นับว่าเป็นศัตรูเบอร์หนึ่งของมนุษย์

๓. **อภิสังขารมาร** ความคิดปรุงแต่งทำให้วิตกกังวล สร้างความทุกข์ให้แก่จิตใจ

๔. **เทวปุตตมาร** หมายถึง เทวดาที่เป็นมิถิชาทิฎฐิ คอยรบกวนมนุษย์ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ชัดขวางไม่ให้ทำความดี ในสังคัมมนุษย์ผู้ใหญ่ที่ไม่มีศีลไม่มีธรรม สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้น้อย พอลงุโลมจัดเป็นเทวปุตตมารได้เหมือนกัน

๕. **มัจจุมาร** คือ ความตายที่มาคร่าชีวิตมนุษย์ไปในกาลที่ยังไม่ควร เขายังมีโอกาสทำความดีได้มาก แต่มาตายเสียก่อน

ความพอประมาณและคุณงามความดี เป็นเครื่องมือสำหรับต่อสู้กับมารเหล่านี้ได้พอสมควร แต่ก็ต้องพิจารณาเป็นเรื่องๆ ไป

คำถามที่ ๑๔๐๘

อุเบกขามีที่ประเภทคะ อุเบกขาที่เกิดจากศีล สมาธิ และปัญญา แตกต่างกันไหมคะ กราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงคะ

ตอบ

ในคัมภีร์วิสุทธิมรรค ท่านแบ่งอุเบกขาไว้เป็น ๑๐ ประเภท ลองเปิดดูหนังสือ “สารระสำคัญแห่งวิสุทธิมรรค” ตัวอย่างเช่นฉัพพังคุเบกขา การวางเฉยในอารมณ์ทั้ง ๖ มีรูปารมณฺ์ เป็นต้น วิริยอุเบกขา ความพอดีในความเพียร ไม่มากไม่น้อย เป็นต้น อุเบกขาที่ทำให้ศีลบริสุทธิก็มี เช่น ไม่วุ่นวายเกินไปจนทำให้ศีลขาด อุเบกขาในสมาธิก็มี เช่น ในฌานที่ ๓ และฌานที่ ๔ อุเบกขาที่ทำให้เกิดปัญญาก็มี เช่น ฉัพพังคุเบกขา ดังกล่าวแล้ว

คำถามที่ ๑๔๐๙

เรียนท่านอาจารย์ หนูชอบโดนผีอำบ่อยๆ มาหลายปีแล้ว เป็นตั้งแต่เด็กๆ ค่ะ บางทีก็เป็นน้อยบ้าง บางทีก็เป็นหนักบ้าง แต่เมื่อคืนที่ผ่านมาเป็นหนักกว่าปกติ คือรู้สึกเหมือนตัวเองจะลอยออกจากที่นอน คือมันเป็นที่แขนค่ะ แขนลอยขึ้น ๒ ข้าง แต่ตัวไม่ลอย แถมเหมือนตัวหนูจะแกว่งไปมาได้ ราวกับไม่มีน้ำหนัก และรู้สึกเหมือนเป็นเหน็บทั้งตัว ซาๆ กว่าจะหายได้ ก็น่าจะประมาณ ๑๐ นาที พอหายก็รู้สึกเหนื่อย ก่อนที่จะโดนนะค่ะ อยู่ดีๆ ก็มีภาพผู้หญิงคนหนึ่งที่ไม่รู้จักนั่งมองหน้าอยู่ แวบมาในหัว (ไม่รู้ว่าจินตนาการเองหรือเปล่า) มีคนบอกว่าเวลาหลับ จิตของเราจะออกจากร่างเลย อยากทราบว่ามันจะเป็นจิตของหนูที่พยายามลอยออกจากร่างหรือเปล่าค่ะ แล้วเกี่ยวกับผู้หญิงที่เห็นหรือเปล่า พักนี้หนูไม่ค่อยได้ทำบุญใส่บาตรด้วยค่ะกราบขอพระคุณค่ะ

ตอบ

เวลาคนนอนหลับ จิตไม่ได้ออกจากร่าง ที่ฝันไปพบนั้นพบนี้ เป็นเพราะจิตยังทำงานอยู่ อาจเป็นจิตใต้สำนึกก็ได้ ถ้าเราคิดเรื่องใด มากตอนกลางวัน กลางคืนก็จะฝันพบเห็นสิ่งนั้น สาเหตุของความฝัน ในคัมภีร์บาลีท่านแสดงไว้ ๔ อย่าง คือ

๑. **กรรมนิमित** หมายความว่า กรรมดีกรรมชั่วจะมาให้ผล มาปรากฏในความฝันก่อน

๒. **จิตอาวรณ์** หมายความว่า จิตหมกมุ่นกับเรื่องใดมากก็ฝันถึง สิ่งนั้น เช่น เด็กจวนจะสอบฝันเรื่องการสอบ เป็นต้น

๓. **เทพสังหรณ์** หมายความว่า เทวดานำข่าวมาบอก จะบอก เรา ตอนเรตื่นอยู่ก็ไม่ได้ จึงบอกในความฝัน เป็นข่าวดีบ้างไม่ดีบ้าง

๔. **ธาตุกำเริบ** หมายความว่า ท้องไส้ไม่ค่อยดี ทำให้ฝันไปต่างๆ เรื่องผีอำนั้น ผมไม่แน่ใจว่าผีอำจริงหรือเปล่า ถ้าถามหมอสมัยใหม่ เขาก็จะบอกว่าเลือดลมเดินไม่ค่อยดี

คำถามที่ ๑๔๑๐

คนที่หมดอาลัยตายอยากในชีวิต ท้อแท้ บาบไปหมดคะ คือ อยู่ที่บ้านก็ถูกคนในบ้านว่า หรือพูดแรงๆ ใส่ อยู่ที่ทำงานก็มีคนไม่หวังดี ว่าทั้งต่อหน้าและลับหลัง เป็นรุ่มร่ามด้วยคะ ตอนนี้อยู่ที่ท้อแท้ บางครั้ง ไม่อยากอยู่ในโลกนี้เลยคะ กอดตันและไม่สบายใจ ต้องทำอย่างไรคะ ถึงจะพ้นภาวะเช่นนี้ไปได้

ตอบ

น่าเห็นใจคุณจริงๆ ความท้อแท้เป็นเรื่องธรรมดาที่อาจเกิดขึ้นแก่คนทุกคน มากบ้างน้อยบ้าง แล้วแต่เหตุการณ์ ผมขอแนะนำว่าให้คุณมอบตนให้แก่กรรมไปเลย หมายความว่า จะสุขจะทุกข์จะเจริญหรือเสื่อม ก็สุดแล้วแต่กรรมจะจัดสรรให้ พยายามทำความดีให้มากที่สุด สำหรับผลที่จะได้แล้วแต่กรรมจะอำนวยให้ เหมือนเราหว่านพืชไว้ ปลูกต้นไม้ไว้ มันจะมีผลอย่างไรก็สุดแล้วแต่ต้นไม้ เราดูแลให้ดีก็แล้วกัน เราไม่มีอำนาจบันดาลผล เรามีหน้าที่ทำเหตุให้ดีก็พอแล้ว ทำให้ใจให้มักน้อยสันโดษ พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่า “ความสันโดษเป็นทรัพย์อย่างยิ่ง ความไม่มีโรคทางใจเป็นลาภอย่างยิ่ง การดับกิเลสได้เป็นสุขอย่างยิ่ง” แม้จะดับได้เป็นครั้งคราวก็ตาม ขอให้คุณมีกำลังใจดีขึ้นเพื่อทำความดีต่อไป

คำถามที่ ๑๔๑๑

กราบสวัสดีคะท่านอาจารย์ ดิฉันได้ยินชาววัดบางกลุ่ม มักพูดว่า ตนเองไม่มีสัญญาแล้ว ในลักษณะเหมือนกับว่าตนเองได้ปล่อยวางสัญญาไปหมดแล้ว จึงจำเรื่องราวต่างๆ อะไรไม่ค่อยได้ เขาจะพูดว่าไม่มีสัญญาอยู่ในหัว อะไรอย่างน้อยๆ ดิฉันอยากทราบว่า ที่จริงแล้ว การปล่อยวางขั้น ๕ นั้น ถ้าสามารถปล่อยวางได้มากแล้ว แล้วต้องลืมเรื่องอะไรต่างๆ แล้วจะทำงานทำการได้อย่างไรคะ ความรู้ต่างๆ ที่เคยมี ก็จะต้องหายไปหมด อย่างนี้เป็นจริงหรือเปล่าคะ ขอบพระคุณอาจารย์มากคะ

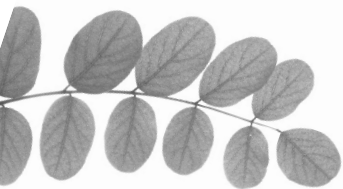

ตอบ

สัญญา แปลว่า การจำได้หมายรู้ เช่น จำเรื่องราวต่างๆ ได้ พระอานนท์ได้รับการยกย่อง ว่าเป็นผู้เลิศล้ำทางพหูสูตร เพราะท่าน จำเรื่องราวต่างๆ ได้มาก ยิ่งปฏิบัติธรรม ความจำยิ่งดี ถ้าจะลืมก็ให้ลืม สิ่งที่ไม่ดี สิ่งที่มาบกรวนจิตใจอย่างนี้ลืมเสียได้ก็ดี แต่คนส่วนมากมักจะลืมสิ่งที่อยากจำ และไปจำสิ่งที่อยากลืม ลืมมากเข้าระว่างเป็น อัลไซเมอร์ ซึ่งไม่ดีเลย ขอให้คุณเลือกจำสิ่งที่ควรจำก็แล้วกัน เช่น จำพระพุทธพจน์ได้มากๆ เป็นต้น

คำถามที่ ๑๔๑๒

ดิฉันได้สัมผัสกับการปฏิบัติธรรมหลายสายด้วยกัน จากการได้ใกล้ชิดกับสายที่เน้นเรื่องฌาน สามารถมีสมาธิในระดับสูงๆ พวกลูกศิษย์ลูกหา มักจะหวงพระอาจารย์ของเขา ไม่อยากให้ไปในที่ต่างๆ มาก เพราะบอกว่าถ้าไปในที่ที่มีคนมากๆ โดยเฉพาะที่คนมากๆ นั้นไม่ได้ปฏิบัติธรรม จะเป็นการทำให้ครูอาจารย์ท่านนั้นต้องเสื่อมพลังลง เพราะถูกกระแสที่ไม่ดีของสถานที่และผู้คนที่ท่านต้องไปพบไปอยู่ ดูดพลังของท่านไป แล้วอีกอย่างพวกลูกศิษย์ก็มักพูดว่าท่านอาจารย์ในสายนี้ สามารถส่งพลังให้กับลูกศิษย์ที่ไปกราบท่านได้ ทำให้สามารถปฏิบัติธรรมได้ดีขึ้น หลังจากที่ได้รับพลังมาจากท่าน ดิฉันสงสัยว่าเรื่องอย่างนี้เป็นจริงได้หรือไม่คะ ขอบพระคุณมากค่ะ

ตอบ

อย่าเขื่อง่ายนะครับ ใครพูดอะไรรับฟังไว้ แต่ไม่จำเป็นต้องเชื่อ
ทุกเรื่องไป ขอให้ใช้ปัญญาให้มาก ผมมีแผ่นเอ็มพี ๓ อยู่เรื่องหนึ่ง
ชื่อ **“ศรัทธากับปัญญา”** ที่เป็นหนังสือก็มี ชื่อเดียวกัน ลองเข้าไปใน
เว็บของชมรมกัลยาณธรรม

คำถามที่ ๑๔๑๓

ขออนุญาตถามครับ เคยซื้อต้นโพธิ์ขนาดเล็กสูงประมาณศอกครึ่ง
มาปลูกที่บ้าน ใส่ปุ๋ยรดน้ำปกติ บางวันก็ลืมนรดน้ำ และมีครั้งหนึ่งเคย
ทำยอดต้นโพธิ์ต้นนี้หัก อยากทราบว่า มีบาปอย่างไรบ้างครับ ถ้าเป็น
ไปได้รบกวนส่งคำตอบมาเมล์ให้ด้วยนะครับ ขอบพระคุณมากครับ

ตอบ

ไม่บาปครับ

คำถามที่ ๑๔๑๔

การอาราธนาศีล จะใช้กล่าวเมื่อใด

ตอบ

ใช้กล่าวเมื่อขอศีลจากพระสงฆ์ หรือจากอุบาสกอุบาสิกาผู้มีศีล
ถ้าไม่ได้อาราธนา ตั้งใจเอาเองก็ได้ว่าจะงดเว้นจากปาณาติบาต เป็นต้น
ก็สำเร็จประโยชน์ได้เหมือนกัน

คำถามที่ ๑๔๑๕

กราบเรียนถามท่านอาจารย์ครับ ว่า คำว่า นิพพาน และ ปรินิพพาน มีความแตกต่างกันไหมครับ ถ้าแตกต่างกัน ใช้แตกต่างกันอย่างไร

ตอบ

ใช้ได้เหมือนกันครับ ที่ท่านใช้นิพพานบ้าง ปรินิพพานบ้าง เป็นเพราะเหตุ ๒ อย่าง คือ

๑. เพื่อความไพเราะของภาษา
๒. ชั้นทักขณันันังคัป ในกรณีที่เป็นคำฉันันท์ แต่ความหมายเหมือนกัน

คำถามที่ ๑๔๑๖

เรียนท่านอาจารย์ที่เคารพ หลนุและเพื่อนๆ ได้ร่วมกันทำเว็บไซต์ tumdee.net ได้ไม่นาน แรงบันดาลใจส่วนสำคัญของพวกเราเกิดมาจากกาที่ได้อ่านงานของท่านอาจารย์ และคุณชวัญ เพียงหทัย แม้จะเป็นเพียงสิ่งทีเล็กน้ยมากเมื่อเทียบกับผลงานของท่านอาจารย์ หรือแม้จะเทียบกับงานของคุณชวัญ เพียงหทัย พวกเราขอยกประโยชน์ที่อาจจะเกิดขึ้นแม้เพียงเล็กน้ยนี้ เป็นส่วนหนึ่งของเครื่องแทนพระคุณคะ

ตอบ

ขอบคุณมากๆ ขอให้เจริญสุขขิงๆ ขึ้นไป ขอให้สมปรารถนาในสิ่งที่ตั้งใจไว้

คำถามที่ ๑๔๑๗

เราควรมีอุปนิสัยอย่างไร หรือใช้ธรรมะข้อใด ส่งเสริมการ
รักษานินทรียสังวรให้ดียิ่งๆ ขึ้นไปคะ

ตอบ

หิริ โอตตปปะครับ ถ้าหิริ โอตตปปะถูกทำลาย นินทรียสังวร
ก็มีไม่ได้

คำถามที่ ๑๔๑๘

ขอความกรุณาท่านอาจารย์ขยายความคำสอนของท่านอาจารย์
ที่ว่า “คนเราต้องกตัญญูต่อบุญ” ด้วยนะคะ กราบขอบพระคุณเป็น
อย่างสูงค่ะ

ตอบ

คนเรามีชีวิตอยู่ด้วยบุญรักษาบ้าง บาปรักษาบ้าง คนที่เป็นอยู่ดี
เพราะบุญรักษา คนที่เป็นอยู่ลำบากยากเข็ญ เช่น คนบ้า เที้ยรหากิน
ตามกองขยะ แต่ไม่ตายสักที เพราะบาปรักษาไว้ให้ได้เสวยผลแห่ง
บาปต่อไป พระพุทธเจ้าตรัสว่า “เมื่อใดบุญสิ้นไป เมื่อนั้นสมบัติ
ทั้งปวงก็พินาศหมด” (ยथा ปุญญญุกชโย โหติ สพพเมตํ วินสฺสตี)
(นริกัณฺทสุตฺร)

เพราะฉะนั้นเราจึงต้องกตัญญูต่อบุญ โดยการทำบุญต่อไป
ไม่อ้อมไม่เบื่อนในการทำบุญ เอาจุญมาต่อบุญ

คำถามที่ ๑๔๑๙

มีพระสูตรที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า ให้เชื่อฟังเฉพาะคำสอนของท่านเท่านั้น ไม่ให้ฟังคำสาวก เพราะพระองค์เป็นมหาบุรุษของโลก เป็นสัมพััญญ แต่จะมีอาจารย์หลายท่านนำอรรถกถา ซึ่งเป็นความเห็นของสาวกมาสอนและบางครั้ง แแย้งคำสอนศาสดา ควรทำอย่างไร

ตอบ

ถ้าแย้งกับคำสอนของพระศาสดาเราก็ไม่เอา แต่เท่าที่สังเกตเห็น พระอรรถกถาจารย์ผู้แต่งคัมภีร์อรรถกถาท่านจะถือเอาพุทธมติเป็นหลักและขยายความให้เข้าใจง่ายขึ้น คัมภีร์อรรถกถาจึงมีประโยชน์มาก อันที่จริงพระพุทธเจ้าก็ไม่ได้ปฏิเสธคำสอนของสาวก คำสอนใดดีมีประโยชน์ ท่านก็ให้ถือเอา เช่น ยกย่องพระสารีบุตรว่าสามารถแสดงธรรม คือ อริยสัจ ๔ ได้เสมอด้วยพระองค์ ทรงชมเชยพระอานนท์ว่าเป็นบัณฑิตเป็นพหูสูต

คำถามที่ ๑๔๒๐

ขอชื่นชมอาจารย์ในการตอบคำถามธรรม โดยอิงอาศัยพระพุทธพจน์เป็นหลัก เพื่อให้สาธุชนได้รับคำตอบอย่างถูกต้อง

ตอบ

ขอบคุณมากที่ชื่นชม สอนพุทธศาสนาก็ต้องอาศัยคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นหลัก ที่ได้เป็นความเห็นของพระอรรถกถาจารย์หรือความเห็นส่วนตัวก็บอกไว้ เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้ว่าอะไรเป็นพระพุทธพจน์อะไรเป็นความเห็นของพระอรรถกถาจารย์ เป็นต้น

คำถามที่ ๑๔๒๑

ใน คำถามที่ ๑๓๐๐ เรื่องให้จีวรของพระพุทธเจ้าแก่พระสารีบุตร เป็นการอุปมาอานิสงส์ของท่านใช่ไหมครับ เพราะเคยได้อ่านแต่ พระพุทธเจ้าทรงเคยแต่แลกจีวรกับพระมหากัสสปเท่านั้น

ตอบ

ที่พระพุทธเจ้าทรงแลกจีวรกับพระมหากัสสปใช้ก็มีอยู่ ที่ยก ตัวอย่างเรื่องผู้มีคุณธรรมสูงให้ท่านมีผลมาก กล่าวไว้ในอรรถกถา ทักขินาวิมังคสูตร ตามที่อ้างแล้วในข้อ ๑๓๐๐ นั้นแล

คำถามที่ ๑๔๒๒

เรียนท่านอาจารย์ อยากทราบว่า

๑. ในพระไตรปิฎก มีหลักใดที่จะทราบว่าข้อความนั้นเป็น พุทธพจน์ และข้อความใดคืออรรถกถา
๒. พระอภิธรรมเป็นพุทธพจน์ทั้งหมดเลยใช่ไหมคะ ขอขอบคุณค่ะ

ตอบ

ข้อความที่เป็นพระพุทพจน์ ส่วนมากปรากฏในพระสูตรต้นต-
ปิฎก ซึ่งเป็นคำสอนดั้งเดิมของพระพุทธเจ้า ส่วนข้อความในอรรถกถา
ท่านแยกไว้ให้แล้ว ว่านี่คืออรรถกถา มีบ่อยครั้งที่พระอรรถกถาจารย์
อ้างอิงถึงพระพุทพจน์ หรือนำพระพุทพจน์มาประกอบการอธิบาย
ส่วนพระอภิธรรมนั้น เป็นการนำธรรมะในพระสูตรต้นตปิฎกมาอธิบาย
โดยละเอียด โดยพระเถระสมัยลังการุ่นพระพุทธโฆสาจารย์ ประมาณ
พุทธศตวรรษที่ ๑๐

คำถามที่ ๑๔๒๓

การเจริญสมถกรรมฐานด้วยอรูป ๔ ทำอย่างไรครับ

ตอบ

อรูป ๔ มีอาภาสอันัญจายตนะ วิญญูณัญจายตนะ อากิญจัญญายตนะ เนวสัญญานาสัญญายตนะ อรูปที่ ๑ บริกรรมว่า อนันโต อากาโส อรูปที่ ๒ บริกรรมว่า อนันตัง วิญญูณัง อรูปที่ ๓ บริกรรมว่า นัตถิ กิญจิจ อรูปที่ ๔ บริกรรมว่า เอตัง สันตัง เอตัง ปณัตถัง

คำถามที่ ๑๔๒๔

เรียนท่านอาจารย์ที่เคารพ หนูขอกราบขอบพระคุณในคำสอน และคำแนะนำต่างๆ ที่เคยได้ถามมา และได้ฟังผ่าน แผ่น MP๓ ที่ได้ รับจากชมรมกัลยาณธรรมและเว็บไซต์ธรรมะ (ของคุณเอกณัฐ) รวมไปถึง เว็บไซต์สุขแท้จริง ซึ่งหนูมีผลงานของอาจารย์อยู่หลายเรื่อง เป็นแรงผลักดันให้หนูไปสู่ทางแห่งความดีโดยแท้ หนูจึงอยากขออนุญาตทำ COPY แผ่น CD เหล่านั้นแจกกัลยาณมิตรท่านอื่นๆ ด้วย จะได้หรือไม่คะ ขอบพระคุณค่ะ

ตอบ

ได้แน่นอนครับ ขอขอบคุณที่สนใจและชื่นชม คุณปรารถนาจะทำแผ่นไหนก็ทำไปได้เลย

คำถามที่ ๑๔๒๖

เรียนท่านอาจารย์ที่เคารพ เมื่อก่อนเคยอ่านหนังสือศุภมิตร ที่เป็นวารสารราย ๒ เดือนของวัดมกุฏกษัตริยาราม ที่อาจารย์เป็นบรรณาธิการอยู่ ชอบมาก แต่ช่วงหลังนี้ไม่ทราบวารสารดังกล่าว ยังคงจัดพิมพ์อยู่หรือเปล่าคะ หรือเปลี่ยนรูปแบบไปอย่างไร ขอให้อาจารย์สุขภาพแข็งแรง เป็นที่พึ่งของผู้แสวงหาโมกขธรรมต่อไปนานเท่านานค่ะ

ตอบ

วารสารศุภมิตรได้หยุดทำไปแล้ว ด้วยความจำเป็นหลายประการ เป็นธรรมดาของสิ่งที่มีเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป ขอขอบคุณที่ให้พามาขอสิ่งนี้จึงกลับไปหาคุณด้วย

คำถามที่ ๑๔๒๗

สวัสดีครับอาจารย์ ผมได้อ่านพระสูตรมาหลายบทแล้ว ผมสังเกตว่าพระพุทธเจ้าท่านจะไม่ตอบคำถามแบบเป็นส่วนสุดไปทางหนึ่งทางใด เช่น ถ้าผู้ถามถามว่า มีหรือไม่มี เป็นหรือไม่เป็น ท่านจะตอบว่าเป็นไปตามเหตุปัจจัย ถ้าเกิดอย่างนี้ก็จะเป็นอย่างนี้ ถ้าไม่เกิดอย่างนี้ก็จะเป็นอย่างนี้ คือไม่ตอบแบบมีส่วนสุด หรือไม่ก็ตอบแบบแยกส่วนประกอบ ว่าถ้าอันนี้ต้องเป็นอย่างนี้ แต่ถ้าอย่างนี้ต้องเป็นอย่างนั้น ผมเข้าใจเองว่า ท่านไม่ให้ยึดถือว่าสิ่งนั้นเป็นตัวตน หรือเป็นอะไรที่เที่ยงแท้ มีแต่ธรรมที่เป็นไปกว้างๆ ก็คือ กฎแห่งธรรมชาติ เป็นเหตุเป็นปัจจัยปรุงแต่งกันไป ผมเข้าใจถูกต้องหรือเปล่าครับ อาจารย์ช่วยแนะนำเสริมด้วยครับ ขอขอบคุณครับ

ตอบ

ส่วนที่จะแนะนำเสริมก็คือ สิ่งที่คุณกล่าวมานั้นเป็น**วิภังชพยากรณ์** ที่พระพุทธเจ้าทรงใช้ คือทรงแสดงหรือตอบปัญหาแบบมีเงื่อนไขว่า ถ้าเป็นอย่างนั้นก็ต้องทำอย่างนี้ เป็นต้น มีอีก ๓ อย่างที่ทรงใช้คือ **เอกังสพยากรณ์** ทรงตอบยืนยันไปข้างใดข้างหนึ่ง เช่น กุศลมีผลเป็นสุข อกุศลมีผลเป็นทุกข์ เป็นต้น **ปฏิบัติญาพยากรณ์** ทรงตอบโดยวิธีย้อนถาม เช่น เขาถามว่า พระอรหันต์นิพพานแล้วไปไหน ท่านจะย้อนถามว่า ไฟที่หมดเชื้อแล้วดับไปไปอยู่ที่ไหน **รูปนพยากรณ์** ทรงตอบโดยหยุดปัญหาไว้ คือ ไม่ตอบ เพราะทรงเห็นว่าไม่มีประโยชน์สำหรับผู้นั้น แต่จะทรงแสดงธรรมเรื่องอื่นที่มีประโยชน์แก่เขาให้ฟัง

คำถามที่ ๑๔๒๘

สวัสดีครับอาจารย์ มีอยู่เหตุการณ์หนึ่งตอนผมบวชอยู่ ผมได้นั่งสมาธิจนมีความรู้สึกว่างกายมันเย็นเหมือนมีน้ำเย็นมารดอาบตัวตั้งแต่หัวจนปลายเท้า ไม่มีส่วนไหนที่จะไม่รู้สึกอย่างนี้เลยครับ ผมได้บอกอาการนี้แก่พระอาจารย์ ท่านบอกว่าเป็นอาการของสภาวะที่เรียกว่า ปีติ ท่านบอกว่ามันเกิดขึ้นเองเป็นไปตามธรรมดา มันเกิดมาตามเหตุ แล้วมันก็ดับเมื่อเหตุปัจจัยมันหมด แต่ผมกลับรู้สึกติดใจในรสชาติของปีติ แต่ทุกครั้งที่ผมระลึกนึกถึงอารมณ์นั้น สภาวะนั้นก็เหมือนกับอาบรดผมอีกแบบง่ายๆ เหมือนกดสวิทช์ไฟปุ๊ปติดปั๊บเลยครับ อาการที่เพียงแค่อคิดแล้วเกิดอาการอย่างนี้ เป็นเพียงแค่ว่าความคิดชั่ววูบ คิดไปเอง หรือเป็นอย่างอื่นใด อาจารย์ช่วยอธิบายให้ทราบด้วยครับ เป็นความติดข้องหรือไม่ช่วยแก้ไขให้ด้วยครับ

ตอบ

เป็นธรรมดาเหมือนที่ท่านอาจารย์ของคุณบอกลั่นแหละ สิ่งที่เคยให้ความสุขแก่เรามาครั้งหนึ่งแล้ว เพียงแต่นี้ขึ้นมาใหม่ก็ให้ความสุขอีก เป็นปีติปราโมทย์ ระลึกถึงบ่อยๆ ก็ดี สิ่งใดให้ความสุข คนมักจะทำซ้ำสิ่งนั้น

คำถามที่ ๑๔๒๙

ถ้าหากว่า พระโพธิสัตว์เป็นตัวอย่างอันเลิศของแนวคิดแบบ Utilitarianism (ประโยชน์นิยม) พระปัจเจกพุทธเจ้าควรเป็นตัวอย่างของแนวคิดแบบใดคะ

ตอบ

ประโยชน์นิยมก็ได้ เพราะว่าถึงท่านจะไม่สั่งสอนใครก็จริง แต่ผู้ที่มีโอกาสได้ทำบุญกับท่านจะได้รับประโยชน์มาก อุดมคติของประโยชน์นิยมก็คือ เป็นประโยชน์มากที่สุด หรือเป็นความสุขมากที่สุดแก่คนจำนวนมากที่สุด

คำถามที่ ๑๔๓๐

ขอความกรุณาท่านอาจารย์อธิบายที่มา และความหมายของ **วัตตบท ๗** ด้วยนะคะ กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่งค่ะ

ตอบ

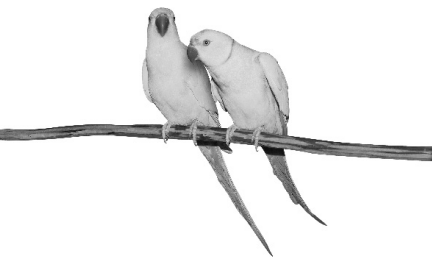
วัดตปท ๗ คือ

๑. เลี้ยงดูมารดาบิดา
๒. เคารพอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่ในตระกูล
๓. พุดจาไฟเราะ
๔. ไม่ส่อเสียด (ไม่ยุยงให้คนแตกกัน)
๕. ปราศจากความตระหนี่
๖. มีสัจจะ
๗. ครองบังคับความโกรธ

เทวดาชั้นดาวดึงส์กล่าวสรรเสริญบุคคลเช่นนั้นว่าเป็นสัตบุรุษ
ปรากฏในอรรถกถาธรรมบทเรื่องท้าวสักกเทวราช

คำถามที่ ๑๔๓๑

อาจารย์ครับ จากการตอบปัญหาธรรมะ ผมพูดได้ว่าทรงพหูสูต
และอาจารย์เนื่องจากเป็นฆราวาสอาจารย์คงบอกได้ว่าเป็นหนึ่งในบุรุษ
แปดจำพวก ผมขออนุโมทนา นับว่าได้สมประโยชน์แล้ว ผมเองก็ตั้งสัจ
จาธิษฐานขอเป็นบุรุษผู้ตกน้ำแล้วพยุงตัวให้เห็นฝั่งได้ จะพยายามให้
ได้แม้เป็นก้าวแรกของพินหมื่นก้าว แต่ถ้าไม่ออกก้าวจะถึงได้อย่างไร
ขออาจารย์ช่วยเสริมพระสูตรของความยากในการได้อัตภาพมนุษย์
และคนเราเกิดมาเพื่ออะไร

ตอบ

ก่อนอื่นขออนุโมทนาต่อความเห็นและความตั้งใจของคุณเป็นอย่างยิ่ง มีพระพุทธพจน์ในคัมภีร์ธรรมบทว่า

๑. การได้อัตภาพมาเป็นมนุษย์เป็นของยาก
๒. การมีชีวิตอยู่ของสัตว์ทั้งหลายเป็นของยาก
๓. การได้ฟังพระสัทธรรมเป็นของยาก (พระสัทธรรม = ธรรมแท้ ไม่ใช่ธรรมเทียม)

๔. การเกิดขึ้นของพระพุทธเจ้าทั้งหลายเป็นของยาก

คนเราเกิดมาเพื่อพัฒนาตนให้ดีที่สุดเท่าที่มนุษย์จะเป็นได้ คือเป็นพระอรหันต์ผู้สิ้นกิเลสนั่นเอง ให้เราตั้งใจไว้อย่างนั้น ค่อยๆ ก้าวไปที่ละขั้น ก็จะถึงเอง เดินตามรอยพระอริยเจ้า ก็จะถึงสิ่งที่พระอริยเจ้าถึงแล้ว

คำถามที่ ๑๔๓๒

กราบสวัสดีอาจารย์ค่ะ ขอเรียนถามข้อสงสัยว่า พระสงฆ์ที่รับบาตรเข้า ขอรับผ้าห่มหรือเงินระบุจำนวนเพื่อซื้อเองได้หรือไม่คะ ท่านว่าเป็นพระภุชงค์มาจากต่างจังหวัด (แต่ตัวหนูไม่เคยเจอเหตุการณ์แบบนี้ จึงเรียนท่านไปว่า ถวายเป็นหมวกได้ไหม ท่านว่าไม่ได้ ถ้าโยมไม่สะดวกขอเป็นเงิน ๑๐๐ บาท ท่านจะไปซื้อเอง เผอิญหนูไม่ได้พกสตางค์มาพอดีมีคุณยายท่านหนึ่งมาถวายซองให้ท่าน บอกว่าถวายปัจจัยเพื่อซื้อผ้าห่ม หนูจึงเข้าใจว่า ท่านคงขอรับจากญาติโยมที่รอใส่บาตรพระตอนเช้า) หลังจากท่านไปแล้ว ได้ตรวจสอบสภาพจิตใจตนเอง ก็ไม่ได้รู้สึกไปในทางที่ไม่ดี เพราะจบคำอธิษฐานก่อนตักบาตรเพื่อบูชาพระรัตนตรัย ถือว่าได้ปฏิบัติดีแล้ว แต่อยากทราบค่ะว่า ท่านขอรับสิ่งของหรือปัจจัยเพราะเหตุจำเป็นอย่างนี้ได้ไหมคะ

ตอบ

พระภิกษุไม่ควรทำอย่างนั้น เพราะมีพระวินัยอยู่ข้อหนึ่งว่า ห้ามขอสั่งของหรือปัจจัยแก่ผู้ที่มีโชฎฐาติและมีโชฎฐาติที่ปวารณาไว้ (ปวารณา = บอกลงอนุญาตไว้ว่าต้องการอะไรก็ให้บอกได้) ถ้าออกปากขอสั่งปัจจัยแก่ผู้ที่มีโชฎฐาติและมีโชฎฐาติที่ปวารณา ก็จะเป็น **อนเสนา** แปลว่า การแสวงหาที่ไม่สมควร พระออกบิณฑบาตได้ แต่ห้ามมิให้ออกปากขอ

คำถามที่ ๑๔๓๓

สวัสดีค่ะ ได้อ่านหนังสือทางแห่งความดีแล้ว รู้สึกเข้าใจกฎแห่งกรรมได้เป็นแนวทาง แม้หนูจะไม่ทราบเหตุแห่งวิบากกรรมที่เราได้รับอยู่ แต่ก็พอได้เห็นเค้าลางของกรรมบ้าง ว่าผลย่อมมีมาแต่เหตุ ไม่มีสิ่งใดหรือเหตุใดเกิดขึ้นมาลอยๆ ทำให้เกิดความสังเวช เราใจให้ทำแต่ความดีเหมือนบุคคลผู้ปลูกต้นไม้ไว้ มีหน้าที่ต้องรดน้ำต้นไม้ ส่วนหน้าที่ในการออกดอก ออกผลเป็นหน้าที่ของต้นไม้ สมกับที่อาจารย์ได้เคยกล่าวไว้ว่า "การทำความดีเป็นหน้าที่ของผู้รักดี" ทำเพราะรู้ว่าเป็นประโยชน์ ทำเพราะรู้ว่าเป็นสิ่งที่สมควรทำ ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น รวมทั้งมีความพอดี พอเหมาะต่อเหตุนั้นๆ โดยใช้ปัญญาในการทำความดีนั้นๆ ทำให้การทำความดีอย่างนี้มีจุดจบในตัว เป็นการทำความดีแล้วได้จิตใจที่สะอาด สว่างและสงบ ไม่ใช่ที่บุคคลทั่วไปคาดหวังเป็นผลพลอยได้ของการทำความดี หนูคิดว่าเป็นขนาดเป็นแค่ความเข้าใจคร่าวๆ เรื่องกรรมมันยังทำให้หนูมีจิตใจเป็นอิสระขนาดนี้ คือมันหลุดจากสิ่งที่ติดข้องมันก็เหมือนกับมีเข็มทิศชีวิต มีตะเกียงนำทางชีวิต ต้องกราบขอบพระคุณอาจารย์ที่เป็นโคมประทีปดวงใหญ่ให้หนูได้เอาเทียนเล่มเล็กๆ ต่อไฟ เพื่อเดินทางไปยังจุดหมายแห่งอิสระด้วยตัวเอง

ตอบ

อ่านข้อความที่คุณเขียนมาแล้วปลื้มใจอย่างยิ่ง ขออนุโมทนาอย่างยิ่ง ขอให้คุณเจริญในธรรมยิ่งๆ ขึ้นไป ทั้งภพนี้และภพหน้าจนกว่าจะถึงที่สุดแห่งทุกขคือพระนิพพาน

คำถามที่ ๑๔๓๔

สวัสดีครับอาจารย์ ในวิปัสสนาย่อมมีสมาธิเจืออยู่ หากเรานั่งสมาธิ ย่อมต้องมีปัญญาเจือเสมออย่างนั้นหรือ อย่างเรานั่งสมาธิเข้าฌานตัวแข็งทื่อ ไม่รับรู้อะไรต่อโลกภายนอก อย่างนี้มีปัญญาในสมาธินั้นด้วยหรือเปล่าครับ

ตอบ

โดยธรรมชาติ ในวิปัสสนามีสมาธิแฝงอยู่ แต่สมาธิแบบเข้าฌานตามที่คุณว่ามา ไม่มีปัญญาแฝงอยู่ ถ้าจะให้ได้ปัญญาต้องถอยออกมาอยู่ที่อุปปจารสมาธิ แล้วพิจารณาสังขารด้วยความเป็นของไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา จึงจะได้ปัญญา ผู้ที่ทำอภิญญาต่างๆ เช่น หูทิพย์ ตาทิพย์ เป็นต้น ต้องทำฌานจนถึงจตุตถฌาน ออกจากจตุตถฌานแล้ว จึงทำอภิญญาซึ่งเป็นญาณหรือปัญญา

คำถามที่ ๑๔๓๕

สวัสดีครับอาจารย์ เดียวนี้มีคำนิยามอยู่คำหนึ่ง ที่นักปฏิบัติธรรมส่วนมากพูดกัน คือคำว่า "เจริญสติ" การเจริญสติคือการสำรวจมอินทรีย์ (อินทรีย์สังวร) หรือ สติปัฏฐาน หรือวิปัสสนา อย่างไหนก็คือกันใช่หรือเปล่าครับ แล้วสติยังมีมากยิ่งดีหรือเปล่าครับ

ตอบ

ถูกต้องครับ

คำถามที่ ๑๔๓๖

สวัสดีค่ะ คือหนูยังศึกษาพุทธศาสนาไม่รอบรู้เท่าไร เลยสงสัย อยู่คำหนึ่ง คือคำว่า "การรู้ตามความเป็นจริง" รู้ตามความเป็นจริง คือรู้อะไรคะ แต่รู้ตามความเป็นจริง เราจะหลุดพ้นเลยหรือคะ แล้ว คือล สมมติ ปัญญาที่ว่ากันว่าเป็นอุปการณในการเข้าถึงความจริง ที่ วิทยุรุ่นเดียวกันนี้เรียกกันว่า "มรรคง่าย" คืออะไรคะ

ตอบ

อะไรมันเป็นจริงอย่างไร ก็รู้อย่างนั้น ไม่รู้ผิด ไม่เข้าใจผิด ไม่หลงผิด เหมือนคนอ่านหนังสือออกและอ่านหนังสือไม่ผิด เพราะ รู้จริง ในทางธรรม ท่านหมายถึงรู้สังขารตามความเป็นจริง คือรู้ว่า สังขารทั้งปวงไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา

คำถามที่ ๑๔๓๗

เรียนอาจารย์ มีคำถามว่า ๑. อัสสาสะ และปัสสาสะ คืออะไร ในอานาปานสติ ท่านให้หายใจเข้าก่อน หรือ หายใจออกก่อนคะ เพราะแต่ละที่แปลไม่ตรงกัน ๒. สัตว์ในสังสารวัฏ ต้องมีอย่างน้อย สองขันธ์ ไม่สามารถมีวิญญาณขันธ์ได้อย่างเดียว วิญญาณจะเข้าไปเกาะกับขันธ์ที่เหลือเสมอ ถูกไหมคะ ขอขอบคุณค่ะ สุดท้ายนี้ขออำนาจคุณพระรัตนตรัยคุ้มครองให้ท่านแข็งแรง มีอายุยืนนาน เพื่อ ยังประโยชน์ให้ศาสนาค่ะ

ตอบ

๑. อัสสาสะ ปัสสาสะ น่าจะหายใจเข้าก่อนแล้วหายใจออก อัสสาสะหายใจเข้า ปัสสาสะหายใจออก เคยถามหมอว่า เด็กเกิดใหม่ หายใจเข้าก่อนหรือหายใจออกก่อน หมอแผนปัจจุบันตอบว่า หายใจเข้าก่อนแล้วจึงหายใจออก เพราะเด็กอยู่ในครรภ์ไม่หายใจ พอออกจากครรภ์จึงหายใจเข้า ในพระบาลีก็พูดถึงอัสสาสะก่อน

๒. ในพระบาลีพูดถึงสัตว์ที่มีขันธ์ ๕ ขันธ์ ๑ และขันธ์ ๔ ท้องเที่ยว อยู่ในภพใหญ่ภพน้อย สัตว์ที่มีขันธ์ ๕ เรียกว่า ปัญจโวการ สัตว์ที่มีขันธ์ ๑ เรียกว่า เอกโวการ สัตว์ที่มีขันธ์ ๔ เรียกว่า จตุโวการ สัตว์ที่มีขันธ์ ๕ ได้แก่ มนุษย์ เทวดา ๖ ชั้น อบายภูมि ๔ สัตว์ที่มีขันธ์ ๑ ได้แก่ รูปพรหม สัตว์ที่มีขันธ์ ๔ ได้แก่ อรูปพรหม เรื่อง รูปพรหม อรูปพรหมนี้ ฆมรู้ลึกมัวๆ คลุมเครือไม่ค่อยชัดเจน พูดไปตามตำรา

คำถามที่ ๑๔๓๘

อาจารย์ครับ มีพุทธพจน์ที่กล่าวไว้ว่า "อานนท! พวกเธอทั้งหลาย จงมีตนเป็นที่ประทีป มีตนเป็นสรณะ อย่าเอาสิ่งอื่นเป็นสรณะเลย จงมีธรรมเป็นที่ประทีป มีธรรมเป็นสรณะ อย่ามีสิ่งอื่นเป็นสรณะเลย" ที่พระพุทธเจ้ากล่าวไว้แก่พระอานนทนั้นเป็นอย่างไรครับ เพราะเคยได้อ่านบางสูตรท่านกล่าวไว้ว่า คำของตถาคต สุขุม ลุ่มลึก เหนือโลก เลยไม่กล้าตีความตามที่ตัวเองเข้าใจครับ ให้อาจารย์อธิบายดีกว่า ขอขอบคุณครับ

ตอบ

เท่าที่พอนึกได้เวลานี้ พระพุทธพจน์นี้ตรัสแก่ภิกษุทั้งหลาย จะตรัสแก่พระอานนท์ด้วยหรือไม่ผมไม่แน่ใจ ความหมายก็คือว่า ให้ฟังตนและฟังธรรม ขยายความว่า ตนที่จะฟังได้ นั้นต้องเป็นตนที่มีธรรม ถ้าไม่มีธรรม ฟังไม่ได้ มีแต่จะทำลายตน อย่างพระพุทธพจน์ที่ว่า “ความรู้เกิดแก่คนพาล เพียงเพื่อทำลายคนพาล ซ้ำส่วนดีของเขาเสีย”

คำถามที่ ๑๔๓๙

เหตุการณ์น้ำท่วมหนนี้ มีหลายๆ คนได้โอกาสเอาเปรียบผู้ประสบภัยหลายรูปแบบ พอถูกจับได้ ก็อ้างว่าไม่มีทางเลือกบ้าง สถานการณ์บีบบังคับบ้าง แต่หนูคิดว่า ถ้าเป็นผู้มีศีลธรรมก็จะหาทางออกโดยชอบธรรมอยู่เสมอ แม้จะอดอยากไม่มีกินก็จะไม่คิดไปเบียดเบียนหรือขโมยใคร คือก็เห็นใจ แต่หนูว่ามันไม่ถูกต้องชอบธรรม ถ้าคนในสังคมไม่มีศีลธรรม หนูเห็นว่าทานที่ให้ไปก็มีค่าน้อย แต่ถ้ามีศีลธรรมแล้วถึงมีการให้ทานน้อยแต่สังคมก็จะอยู่ได้อย่างยั่งยืน สงสารแต่ทุกอย่างก็ชอบธรรมอยู่ในตัวของมันเองแล้วค่ะ

ตอบ

เห็นด้วยกับความคิดเห็นของคุณ คนดียังมีทุกข์ก็ยิ่งประพาศิธรรมให้มากขึ้น คนชั่วพอมิทุกข์ก็ทิ้งธรรม แม้ไม่มีทุกข์ก็ไม่ได้ประพาศิธรรม คนดีแม้ท้องหิวก็ไม่ทำบาปเพราะเห็นแก่กิน (อาหารเหตุนี้ กเรยฺย ปาป)

คำถามที่ ๑๔๔๐

มีพระองค์หนึ่ง ได้เอ่ยถามพระสารีบุตรว่า หากพระพุทธเจ้า
ปรินิพพาน ท่านสารีบุตรจะรู้สึกอย่างไร พระสารีบุตรตอบว่า ท่าน
ไม่ได้เสียใจหรือรู้สึกอะไร มีแต่ความคิดว่าท่านผู้มีประโยชน์แก่โลกนี้
ได้มาจากไปเสียแล้ว หากท่านยังมีชีวิตอยู่ จักทำประโยชน์แก่โลกนี้
ได้นานตราบจนวันสิ้นชีพ อาจารย์ครับ เราจะได้คุณค่าอะไรจากคำพูด
ของพระสารีบุตรครับ เพราะท่านเป็นพระอรหันต์ หากมีบุคคลที่เรารัก
และเคารพมากๆ หรือเป็นจุดยึดเหนี่ยวศูนย์รวมหัวใจของคนหลายๆ มา
เสียชีวิตลงไป การที่เราเป็นพุทธบริษัท มีพุทธศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยว
เราควรวางจิตวางใจอย่างไร หรือควรทำอย่างไรดีครับในเมื่อมีข่าวลือ
หรือพอเห็นเค้าลางของความจริงนี้จะเกิดขึ้นครับ ขอขอบคุณครับ

ตอบ

เมื่อพระสารีบุตรนิพพาน พระอานนท์ซึ่งเป็นพระอริยบุคคล
เพียงชั้นโสดาบัน ร้องไห้เศร้าโศกถึงพระสารีบุตร พระพุทธเจ้าตรัสกับ
พระอานนท์ว่า “พระสารีบุตรนิพพานแล้ว ได้นำเอาศีล สมาธิ ปัญญา
ไปด้วยหรือไม่” พระอานนท์ได้สติ หยุดร้องไห้ ในที่บางแห่งพระพุทธเจ้า
ตรัสว่า ความเศร้าโศก คร่ำครวญรำพันถึงผู้ที่ตายไปแล้ว ไม่มีประโยชน์
อะไร ทางที่ควรทำก็คือ ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ผู้นั้น ถ้าบุคคลผู้นั้น
เป็นคนดีมีประโยชน์แก่สังคมมาก เราควรสืบต่อความดีของท่านโดย
การถ่ายแบบประพடுத்தตาม

คำถามที่ ๑๔๔๑

ได้ยินได้ฟังเรื่อง (คัมภีร์เปล่า) พระเถระพหูสูตร ที่ท่านสามารถสอนลูกศิษย์ให้บรรลุนิพพานเป็น โสดาบัน สกทาคามี อนาคามี อรหันต์ แต่ตัวเองกลับเป็นแค่ปุถุชนธรรมดา คุณค่าและสาระจากเรื่องนี้จริงๆ เราได้อะไรครับ

ตอบ

เราได้ความรู้ว่า ผู้ที่ปฏิบัติตามคำสอนของอาจารย์ที่ท่านสอนถูกต้องแล้ว ย่อมบรรลุถึงจุดมุ่งหมายได้ แม้อาจารย์จะยังไม่ถึงก็ตาม เคยเห็นอาจารย์หลายท่านในปัจจุบัน แม้ตัวท่านเองไม่ได้ปริญญาอะไร แต่ความรู้ท่านมาก สามารถสอนลูกศิษย์ให้ได้รับปริญญามากมาย ท่านสอนถึงปริญญาเอกก็มี การบรรลุนิพพานขึ้นอยู่กับการปฏิบัติได้มากน้อยเพียงไร บางคนแม้อาจารย์จะบรรลุนิพพานขั้นสูงแต่ตัวเองไม่ได้บรรลุเลยก็มี

คำถามที่ ๑๔๔๒

ในหลักทางพระพุทธศาสนา "มโนกรรม" มีโทษมากกว่า กายกรรม และวจีกรรม เช่นนั้นหรือ?

ตอบ

มีบางพระสูตรที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้เช่นนั้น ทรงอุปมาเป็นตัวอู่ว่า “ถ้าจะมีคนใดคนหนึ่งฆ่าคนให้ตายที่เดียวพร้อมกันหมดทั้งเมืองได้หรือไม่” ผู้ถามตอบว่าไม่ได้ ตรัสถามต่อไปว่า “ถ้าผู้มีฤทธิ์คิด

ประทุษร้าย ตั้งจิตอธิษฐานให้คนตายทั้งเมืองได้หรือไม่” ผู้ถามตอบว่า เป็นไปได้ นี่แสดงว่าโมกกรรมมีผลร้ายกว่ากายกรรมและวจีกรรม แต่มีหลายแห่ง ที่แสดงว่า เพียงแต่คิดแต่ยังไม่ได้ทำ บาปน้อยกว่าการลงมือทำ ตัวอย่างเช่น คิดจะฆ่าสัตว์ คิดจะลักทรัพย์ เป็นต้น แต่ยังไม่ได้ลงมือกระทำ ศิลไม่ขาด บาปน้อยกว่าที่ลงมือทำจนศีลขาด บางแห่งทรงแสดงว่า เพียงแต่คิดจะทำความดีก็ดีมากแล้ว ไม่ต้องกล่าวถึงว่าลงมือทำด้วยกายด้วยวาจา จะมีผลมากสักเพียงไร ในศีล ๒๒๗ ข้อของพระสงฆ์ อาบัติทางใจไม่มี หมายความว่าเพียงแต่คิดไม่เป็นอาบัติ การทำความดีหรือความชั่วมีเงื่อนไขมาก จึงต้องพิจารณาโดยรอบคอบ จึงค่อยตกลงใจว่าดีหรือชั่วบาปหรือไม่บาป มีตัวอย่างหนึ่งซึ่งน่าคิด ภิกษุรูปหนึ่งอยู่ป่า ด้วยคิดว่าจะเป็นที่มาแห่งความเคารพนับถือของประชาชน พระพุทธเจ้าตรัสว่า เธอคิดอย่างนั้นเป็นอาบัติทุกกฏแล้ว (กฏ = ไม่ได้ไม่งามไม่เหมาะสม) ที่ตอบนี้ค่อนข้างสับสนอยู่ดังได้เรียนแล้วว่า เรื่องความดีความชั่วเป็นเรื่องซับซ้อนมีเงื่อนไขมาก

คำถามที่ ๑๔๔๓

สวัสดีครับอาจารย์ กระผมเห็นว่าผู้ที่ต้องการจะเผยแผ่สั่งสอนหลักพุทธศาสนา เดียวกันนั้นมีใจแคบ ไม่เมตตากรุณาสักเท่าไร คือวาทะของผู้อื่นผิดไปจากเรา ถือว่าเขาผิดหมด ต้องเหมือนเรา ผิดไปจากพุทธจริยา ที่พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอน ไม่บังคับ แต่ชี้ทาง จะเชื่อหรือไม่เชื่อพวกเขาเป็นผู้ใคร่ครวญเอาเอง ความเห็นของพวกเขาเป็นอย่างนี้ พระพุทธเจ้าก็ไม่ขัดแย้ง แต่เสนอความเห็นของตนว่า ของเราก็เป็นอย่างนี้ เหมือนเพื่อนเห็นเพื่อนกำลังทุกข์มีแต่บอกทางให้ ไม่โกรธไม่มีอคติ เข้าใจว่าปัญญาของแต่ละคนไม่เท่ากัน เหมือนกับแผ่นดิน

บนโลกนี้ก็ไม่เสมอกัน พระพุทธเจ้าท่านบอกหลักในการเผยแผ่ธรรมะอย่างไรบ้างครับ แล้วจำเป็นหรือเปล่าครับที่เราจะต้องบรรลุดุธรรมถึงจะสอนผู้อื่นได้ หรือว่าสอนเท่าที่เราได้ถึง ฆราวาสอาจารย์เท่านี้ครับ ขอขอบคุณครับ

ตอบ

ขออนุโมทนาต่อความคิดเห็นของคุณ ส่วนคำถามที่ว่า

๑. พระพุทธเจ้าตรัสสอนเกี่ยวกับหลักการเผยแผ่ไว้อย่างไรบ้างนั้น ขอยกตัวอย่างที่ตรัสกับพระอานนท์ว่า การสั่งสอนธรรมมิใช่เป็นสิ่งที่ทำได้โดยง่าย เพราะผู้สั่งสอนธรรมต้องตั้งหลัก ๕ ประการไว้ในตน คือ

๑.๑ เราจักแสดงธรรมไปโดยลำดับ ไม่ตัดลัดให้ขาดความหมาย ความว่า แสดงธรรมหมดจดบริบูรณ์ไม่เลือกเฉพาะส่วนที่ตรงกับความเห็นของตน ตัดพระพุทธพจน์ที่ตนไม่เห็นด้วยออกเสีย

๑.๒ แสดงธรรมมีเหตุผล ที่ผู้ฟังอาจตรงตามให้เห็นจริงได้

๑.๓ ไม่แสดงธรรมยกตนและข่มผู้อื่น คือ ไม่ยกตนเสียดี

ผู้อื่น

๑.๔ ตั้งจิตเมตตาปรารถนาให้เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง

๑.๕ ไม่แสดงธรรมเพราะเห็นแก่ลาภ

นอกจากนี้ ในโอวาทปาฏิโมกข์ ทรงแสดงคุณสมบัติของผู้เผยแผ่ไว้ ๖ ประการ คือ

๑. ไม่กล่าวร้ายต่อผู้ใด

๒. ไม่เบียดเบียนบีบบังคับผู้ใด

๓. มีระเบียบวินัยดี
 ๔. รู้จักประมาณในการกินการอยู่
 ๕. พอใจในสิ่งที่สงบสงัด
 ๖. ประกอบความเพียรทางจิตอยู่เสมอ
๒. เกี่ยวกับการบรรลุธรรมกับการสอนผู้อื่น ดูคำตอบในข้อที่ ๑๔๔๑ ซึ่งได้ตอบแล้วในคราวเดียวกันนี้

คำถามที่ ๑๔๔๔

ในที่ทำงานมีคนปฏิบัติธรรมหลายคน ไปเข้าอบรมปฏิบัติธรรม เป็นสัปดาห์ๆ สวดมนต์ได้เกือบทุกบท นั่งสมาธิก็สงบจนเกิดปีติ แต่บางคนก็ยังเอาอุปสรรคของหลวงไปใช้ส่วนตัว บางคนก็ยังประจบ สอพลอ นินทาว่าร้ายผู้อื่น บางคนก็ไม่ซื่อสัตย์ ไม่ปฏิบัติหน้าที่ การทำงานให้ครบเวลางาน จริงๆ แล้ว ผู้ประพฤติธรรมควรมีอุปนิสัย ใดๆ

ตอบ

ขอให้เลิกเสียว่า ขนาดเขาปฏิบัติธรรมแล้วยังทำได้ถึงขนาดนี้ ถ้าเขาไม่ปฏิบัติธรรมเขาจะทำได้มากกว่านี้สักเพียงไร ค่อยๆ ขัดเกลากันไปที่ละเล็กทีละน้อย

คำถามที่ ๑๔๔๕

เรียนอาจารย์วศินที่เคารพ หนูขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ในการเผยแผ่พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าและขออนุโมทนาต่อทุกท่านที่เข้ามาร่วมถามคำถามต่างๆ ในเว็บนี้เป็นอย่างมาก เนื่องจากหนูได้รับประโยชน์จากคำถาม และคำตอบของอาจารย์ เหมือนได้ประทับสองทางในความมืด ผ่านพ้นอุปสรรคในชีวิตมาหลายครั้งหลายหนแล้ว หนูอ่านงานของอาจารย์เป็นประจำ เปิด CD ธรรมะให้ลูกๆ ฟังทุกวัน ลูกๆ เป็นเด็กดี ใครได้พบก็ชื่นชมว่าเลี้ยงลูกอย่างไร เด็กถึงน่ารัก หนูตอบอย่างภาคภูมิใจเสมอว่า เลี้ยงด้วยธรรมะของพระพุทธองค์ค่ะ ขอบพระคุณค่ะ

ตอบ

ขออนุโมทนาด้วย ขอชื่นชมเป็นอันมาก

คำถามที่ ๑๔๔๖

ขอบคุณค่ะ สำหรับคำตอบของอาจารย์ข้อ ๑๔๑๐ อาจารย์คะ ขออีกทีค่ะ คำนี้ฟังแล้วดีมากค่ะ มอบตัวให้แก่ธรรม เบื้องต้น คนทำอะไรก่อนค่ะ เพราะรักษาศีล สวดมนต์อยู่ แล้วขั้นต่อไปทำอะไรต่อหรือคะ ยังเข้าใจคำว่ามอบตัวให้แก่ธรรมไม่ลึกซึ้ง แต่รู้สึกฟังแล้วกินใจ และเป็นเหมือนแสงสว่างที่ปลายทาง อยากรู้เรื่องนี้แหละค่ะ ช่วยขยายธรรม ให้อ่าวๆ ค่ะ ขอบคุณมากค่ะ สวัสดิ์ปีใหม่ และขอให้อาจารย์มีความสุขและสุขภาพแข็งแรงค่ะ

ตอบ

เมื่อคุณรักษาศีล สวดมนต์แล้ว ก็ควรจะเจริญสมาธิและอบรมปัญญาในทางธรรมให้มากขึ้น พระธรรมของพระพุทธเจ้าที่เป็นหลักก็คือ ศีล สมาธิ ปัญญา คำว่า มอบตนให้แก่ธรรม หมายความว่า ให้เราตั้งมั่นอยู่ในธรรม จะสุขหรือทุกข์ จะได้หรือเสีย จะเป็นอย่างไรสุดแล้วแต่ธรรมจะจัดสรรให้ เราจะได้สบายใจในทุกสถานการณ์ ขอบคุณมากที่อวยพรให้ผมสุขภาพดี แต่ตอนนี้ พูดกันตรงๆ ว่า สุขภาพกำลังย่ำแย่ โรคร้ายไข้เจ็บเบียดเบียนไม่จบสิ้น แต่ก็ช่างเถอะ สุดแล้วแต่ธรรมจะจัดสรรให้

คำถามที่ ๑๔๔๗

เรียนอาจารย์วศิน ได้อ่านหนังสือพระไตรปิฎกสำหรับผู้บวชใหม่ และชาวพุทธทั่วไป หน้า ๓๕๗ ย่อหน้ารองสุดท้าย เขียนว่า บวชได้ไม่นาน ท่านทั้งสองก็ได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ พระสารีบุตรบรรลุก่อนพระมหาโมคคัลลานะ..... จากการศึกษาหนังสือหลายเล่มด้วยกันว่าท่านพระมหาโมคคัลลานะ บรรลุธรรมใน ๗ วัน ส่วนท่านพระสารีบุตรบรรลุธรรมในเวลา ๑๕ วัน เมื่อท่านทั้งสองไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าพร้อมกัน พึงธรรมในเวลาเดียวกัน ท่านพระมหาโมคคัลลานะต้องบรรลุพระอรหันต์ก่อนท่านพระสารีบุตร จึงสงสัยในประเด็นนี้ เรียนท่านอาจารย์ช่วยให้ความกระจ่างด้วยค่ะ

ตอบ

ความเข้าใจของคุณถูกต้องแล้ว พระโมคคัลลานะสำเร็จเป็นพระอรหันต์ก่อนพระสารีบุตร ๗ วัน หนังสืออาจจะผิดได้ อาจเป็นเพราะเขียนผิดหรือพิมพ์ผิดก็ได้

คำถามที่ ๑๔๔๘

เวทนาของปุถุชนกับพระอรหันต์แตกต่างกันอย่างไรครับ พระอรหันต์ไม่เจ็บปวด หรือรู้สึกร้อนหนาวหรือเปล่าครับ

ตอบ

เวทนาของพระอรหันต์ดับเย็น หมายถึง ไม่เป็นทุกข์ทางใจ แต่ทุกขเวทนาทางกายยังมีอยู่ ร้อนหนาวก็รู้สึกได้

คำถามที่ ๑๔๔๙

อะไร คือเครื่องปลื้มใจของผู้เป็นปราชญ์และผู้เป็นมุณีคะ ทำอย่างไรเราจึงจะตอบแทนพระคุณของบุพการีผู้เป็นครูบาอาจารย์ ผู้สอนธรรมได้อย่างเหมาะสมคะ

ตอบ

ตอบได้หลายนัย จะว่าศรัทธาก็ได้ ดังข้อความในอาฬวกสูตรที่ว่า “ศรัทธาเป็นทรัพย์เครื่องปลื้มใจของคน” จะว่าปัญญาก็ได้ ดังข้อความในวิรุทธาคกที่ว่า “ปัญญาเป็นหัวใจของบัณฑิตทั้งหลาย” เป็นต้น และอื่นๆอีก ส่วนตอนที่ ๒ เรื่องการตอบแทนพระคุณของครูบาอาจารย์ ผู้สอนธรรมนั้น ก็ขอให้ถ่ายแบบและสอนต่อไปตามที่ท่านสอน เป็นการสืบต่อคำสอนของท่านไม่ให้ขาดสาย

คำถามที่ ๑๔๕๐

ขอความกรุณาท่านอาจารย์ขยายความคำกล่าวที่ว่า การให้เป็นการฝึกคนที่ยังไม่ได้ฝึก และการไม่ให้เป็นการประทุษร้ายคนที่ฝึกฝนตนดีแล้วด้วยนะคะ คำกล่าวนี้สามารถเทียบเคียงกับพุทธภาษิตหรือพุทธพจน์ใดได้บ้างไหมคะ กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงค่ะ

ตอบ

การให้เป็นวิธีฝึกตนอย่างหนึ่งของคนที่ยังไม่ได้ฝึก คือฝึกเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว จะเป็นการฝึกตนก็ได้ ฝึกผู้อื่นก็ได้ ส่วนข้อที่ว่า การไม่ให้เป็นการประทุษร้ายผู้ที่ฝึกตนแล้ว นั้นหมายความว่า พ่อแม่ ครูอาจารย์ ผู้มีคุณธรรมทั้งหลาย เราต้องเอื้อเฟื้อท่าน ดูแลท่าน ถ้าเมื่อไม่ทำไม่ให้เป็นบัณฑิตถือว่าเป็นการประทุษร้ายท่าน ผู้ให้บันเทิงอยู่ด้วยการให้ ผู้รับอ่อนน้อมถ่อมหน้าใจด้วยปิยวาจา ท่านคือการให้ ปรากฏอยู่ในหมวดธรรมต่างๆ มากมาย เป็นการสงเคราะห์กัน ทำให้สังคมอยู่เป็นสุขทำให้คนไม่เห็นแก่ตัว

คำถามที่ ๑๔๕๑

สวัสดีค่ะอาจารย์ คือหนูมีความสงสัยว่าทำไมสำนักปฏิบัติธรรมส่วนใหญ่ ถึงได้รู้สึกเหยียดกรรมฐานที่ชื่อว่า กสิณ นิमितก็เกิดขึ้นได้กับทุกอารมณ์ของสมถะ หนูเข้าใจว่าถ้าเราทำสมาธิด้วยอารมณ์อะไรก็เพียงแต่แค่เป็นบาทฐานให้กับปัญญาแล้ว ก็ถือว่าเป็นอันใช้ได้ คิดว่าเป็นแค่แพ ไม่ว่าจะแพไม้ แพสวะ หรือจะเป็นเรือ ขอบแค่นี้ประโยชน์ได้คือ พาไปส่งถึงฝั่งก็สำเร็จประโยชน์แล้ว อาจารย์มีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับกรรมฐานต่างๆ รบกวนอาจารย์ตอบด้วยค่ะ ขอขอบคุณ

ตอบ

เห็นด้วยกับคุณ การทำสมาธิไม่ว่าจะวิธีใด ก็เพื่อเป็นบาทฐานไปสู่ปัญญา ปัญญาเพื่อวิมุตติคือความหลุดพ้น ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของพุทธธรรม ดังพระพุทธพจน์ที่ว่า “มหาสมุทร มีรสเดียว คือรสเค็ม ฉันท ไต ธรรมวินัยนี้ ก็ฉันทนั้น มีรสเดียว คือวิมุตติรส”

คำถามที่ ๑๔๕๒

สวัสดีครับอาจารย์ ผมได้เข้ามาอ่านการสนทนารธรรมของอาจารย์และเพื่อนๆ ชาวเรือนธรรมแล้วได้รับประโยชน์ที่จะนำไปใช้ในการดำรงชีวิตเพื่อความพ้นทุกข์ได้ตามลำดับ ทำให้ชีวิตที่ดำเนินอยู่นี้เต็มไปด้วยสติ ผมสังเกตว่าช่วงตั้งแต่ผมตื่นไปจนก่อนนอนสติผมจะแจ่มชัดดีมาก แต่มีอยู่วันหนึ่ง ผมฝันว่าได้กระทำลามก ขณะนั้นมีความรู้สึกว่ารสดีก็ยังรู้อยู่ เหมือนคนดูละคร เห็นภาพเรากำลังแสดงอยู่แต่ไม่สามารถควบคุมการแสดงนั้นได้ พอตื่นขึ้นมาผมรู้สึกสังเวชใจ

ว่าขณะที่เราตื่นอยู่ เรายังจิตให้สามารถอยู่ในกุศลได้ แต่พอขณะที่เราหลับเรากลับควบคุมจิตไม่ได้ เหมือนอาจารย์จะเคยตอบเกี่ยวกับความฝันไว้ว่า ตอนหลับเป็นจิตใต้สำนึก เราไม่สามารถควบคุมได้ ผมเลยสอบถามว่า ๑. การที่เราไม่สามารถควบคุมจิตหรือสติตอนหลับได้ นั่นก็คือการเห็นไตรลักษณ์หรือเปล่าครับ ๒. แล้วเราจะดำรงจิตอย่างไรให้ได้ประโยชน์ในภพนี้ครับ ๓. ผมเข้าใจว่ามันอาจจะเป็นความเคยชินที่ละเอียดในจิตใจของผม หากผมจะกวาดเอากิเลสที่ละเอียดชนิดนี้ออกไป ต้องเป็นวิปัสสนาอย่างเดี่ยวหรือเปล่าครับ ผมเห็นมันเป็นน้ำกระเพื่อมน้อยๆ ในใจ รบกวนถามอาจารย์เพียงเท่านี้ ปีใหม่นี้ขอธรรมะรักษาอาจารย์ด้วยครับ ส่วนผมจะเร่งทำตนให้เป็นที่พึ่งของตนให้ได้ครับ เพราะอะไรก็เช่นนั้นเอง ไม่รู้ว่าผมหรืออาจารย์จะเช่นนั้นเองก่อนกัน ขอขอบคุณครับ

ตอบ

๑. ไม่เกี่ยวกับไตรลักษณ์ แต่เป็นเรื่องธรรมดาที่ทุกคนจะฝันได้ ยกเว้นพระอนาคามีและพระอรหันต์

๒. เรื่องความฝันเป็นเรื่องที่เราควบคุมไม่ได้ เราทำได้เพียงแต่ก่อนนอนหรือขณะเข้านอน พยายามทำจิตให้อยู่ในกุศลธรรม

สำหรับความเป็นเช่นนั้นเองนั้น ถ้าหมายถึงความตาย ผมก็ระลึกถึงอยู่ทุกวัน วันละหลายๆ ครั้ง โดยเฉพาะก่อนนอน คิดทุกคืนว่า คืนนี้เราจะรอดหรือเปล่า พอถึงกลางวันก็คิดว่า วันนี้เราจะรอดหรือเปล่า พระพุทธเจ้าตรัสว่า “ควรรีบทำความเพียรเสียแต่วันนี้ที่เดียว ใครจะรู้ได้ว่าความตายจะมาถึงในวันพรุ่งนี้หรือไม่” ผมพูดอยู่เสมอว่า “พรุ่งนี้กับชาติหน้า ไม่รู้อะไรจะมาถึงก่อน”

คำถามที่ ๑๔๕๓

สวัสดีค่ะ หนูมีเพื่อนชาวคริสต์อยู่ท่านหนึ่ง ได้สนทนาธรรม แลกเปลี่ยนธรรมกัน เพื่อนบอกว่าที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ได้เป็นเพราะ พระเจ้าประทานให้ หนูก็บอกว่า พระเจ้าของพุทธศาสนาก็มี พระเจ้า ของพุทธศาสนาคือกฎแห่งธรรมชาติ พระพุทธเจ้าปฏิบัติตามกฎนั้น ได้อย่างถูกต้อง จึงสำเร็จประโยชน์รับผลแห่งการปฏิบัตินั้นด้วยความ เพียร เพื่อนหนูก็พยักหน้าว่าใช่ๆ ธรรมชาติคือพระเจ้า หนูตอบเพื่อน ของหนูไปอย่างนี้ หนูจะเสียสัจจะต่อพระรัตนตรัยหรือเปล่านั้น หาก เป็นอาจารย์จะตอบคำถามนี้ แบบบัวไม่ให้ช้ำน้ำไม่ให้ขุ่นอย่างไรคะ

ตอบ

ก่อนอื่นขอบอกว่า คำตอบของคุณดีแล้ว สำหรับคนนับถือพระเจ้า อะไรๆ ก็ยกให้พระเจ้าไปหมด แต่ทางศาสนาพุทธถือว่ากฎแห่งกรรม และกฎแห่งธรรม เป็นผู้สร้างทุกสิ่งทุกอย่าง

คำถามที่ ๑๔๕๔

สวัสดีค่ะอาจารย์ หากดิฉันไม่ได้อ่านหนังสือของอาจารย์ ที่บอกว่า เราไม่จำเป็นต้องออกบวช ไปอยู่ป่าก็สามารถบรรลุธรรมได้ ขอให้ บวชใจ ทุกๆ ที่ก็จะเป็นวัดเป็นป่าเอง ชอบใจคำพูดของอาจารย์ที่ว่า ใช้ชีวิตที่อยู่ท่ามกลางทุกข์เหมือนต๋ายกับลม ที่ไม่เกี่ยวข้องกัน คำอุปมาคมคาย สั้นๆ แต่ก็ลึกซึ้งด้วย เดี่ยวนี้ดิฉันเลยเป็นนักฉวย โอกาส คือเอาเหตุการณ์ที่เคยทำให้ทุกข์ใจมาพิจารณา เห็นเสน่ห์ของ อารมณ์ที่ทำให้เราหลงไหลติดใจ แต่เราก็เห็นโทษของอารมณ์นั้นด้วย พร้อมทั้งเห็นทางออกไปจากการหลงและโทษของมันด้วย ต้องกราบ ขอบพระคุณอาจารย์วศินไว้ ณ ที่นี้ด้วยค่ะ

ตอบ

ขออนุโมทนาอย่างยิ่งต่อความเห็นและความรู้สึกนึกคิดของคุณ เราไม่เคยพบเห็นกันแต่เป็นกัลยาณมิตรกันในทางธรรม เท่านั้นที่ดีมากแล้ว

คำถามที่ ๑๔๕๕

ต้องขอสวัสดิ์ปีใหม่และอั่งอานุภาพแห่งพระศรีรัตนตรัยรวมถึงความดีงามทั้งปวง โปรดประทานสุขภาพที่ดีเลิศให้แก่โยมอาจารย์และมวลงญาติมิตร ประสบแต่สิ่งที่ดีเลิศตลอดไปเทอญ คำถามที่ขออนุญาตเรียนถามอาจารย์คือ ทำความดีกับความซ้าจะไวยากหรือง่ายกว่ากัน และทำไมทำความดีถึงได้ยากนัก บางครั้งก็เหนื่อยด้วยต่างจากบางท่านที่ได้มาร่วมเหนื่อย แต่มาได้หน้าได้ตาจากการทำความดีของเราทุกครั้ง รบกวนถามท่านนี้ะครับ จะรออ่าน

ตอบ

ก่อนอื่นขอขอบพระคุณท่านที่กรุณาให้พรมมาว่า ให้สุขภาพดีเลิศ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผมขาดแคลนอย่างยิ่ง คำถามของท่านเกี่ยวกับการทำดีทำชั่วนั้น ขอตอบว่า ตามแนวพระพุทธพจน์มีว่า “ความดีคนดีทำได้ง่าย คนชั่วทำได้ยาก ความชั่วคนชั่วทำได้ง่ายคนดีทำได้ยาก” เพราะฉะนั้นความดีความชั่วจะทำได้ยากหรือทำง่าย ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลว่าเขาเป็นคนดีหรือเป็นคนชั่ว (สุกัรฺ สากุณา สากุ สากุ ปาเปณ ทุกฺกัรฺ)

คำถามที่ ๑๔๕๖

อาจารย์ครับ การที่มีศาสดาเกิดขึ้นในโลก นับเป็นความยากอย่างที่สุด ตามที่มีพระสูตรกล่าว แต่ทำไมชาวพุทธเราจึงไม่ค่อยเชื่อคำสอนของพระพุทธเจ้า ไม่เคร่งครัดต่อพระธรรมวินัยที่ทรงบัญญัติไว้ ผมนึกถึงพระกรุณาคุณต่อสัตว์โลก ทรงพยายามที่จะแสวงหาทางพ้นทุกข์ บำเพ็ญบารมีมานับแสนๆ อสงไขย แม้ชาติสุดท้ายก็บำเพ็ญทุกรกิริยาอย่างที่สุดเพื่อตรัสรู้ เพื่อสั่งสอนเวไนยสัตว์ ขณะนี้มีพระอาจารย์ที่เคร่งครัดต่อคำสอนและธรรมวินัยของพระพุทธเจ้าซึ่งหาฟังได้ อยากให้อาจารย์ช่วยสนับสนุนเพราะมีปณิธานเช่นเดียวกัน

ตอบ

มีพระพุทธพจน์อยู่บทหนึ่งว่า “คนส่วนมากเป็นคนชั่ว (ทุสสีโล หิ พุทฺทชฺชโน)” ทั้งนี้เพราะว่าไม่ได้ฝึกตน มีพระพุทธพจน์ต่อไปว่า “ในหมู่มนุษย์ ผู้ที่ฝึกตนแล้วประเสริฐที่สุด (ทนฺต เสฏฺฐโฐ มนุสฺเสสุ)” เพราะฉะนั้น ถ้าจะให้คนปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้ามากๆ ก็ต้องให้เขาฝึกตน วิธีฝึกก็คือ ตั้งมั่นอยู่ในสุจริตทั้งกายวาจาใจ

คำถามที่ ๑๔๕๗

คำสอนของท่าน ทำให้ดิฉันเป็นคนที่ดีได้

ตอบ

ขอบใจมากๆ ขอให้คุณเป็นคนดียิ่งๆ ขึ้นไป จนกว่าจะถึงที่สุดคือไม่มีความดีที่จะต้องทำอีกแล้ว กล่าวคือสิ้นกิเลสนั่นเอง

คำถามที่ ๑๔๕๘

ไม่เข้าใจว่าทำไมเราต้องอดทนต่อสิ่งที่เราชอบใจด้วยครับ มันสมควรที่จะโกรธ หรือจะรักไม่ใช่หรือครับ

ตอบ

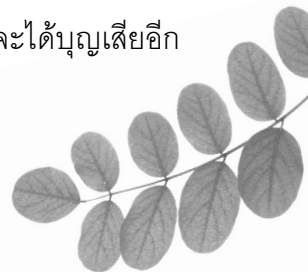
เพราะสิ่งที่เราชอบใจแต่ไม่ถูกต้องทำให้เราเสียคนได้ เพราะฉะนั้นเราจึงต้องอดทนต่อสิ่งที่เราพอใจ พิจารณาเสียให้ดีกว่า มันถูกต้องหรือเพียงแต่ถูกใจเรา แม้สิ่งที่ถูกใจเราและถูกต้องก็ต้องรู้จักประมาณ ส่วนสิ่งที่เราไม่พอใจนั้น เราก็ต้องอดทนเหมือนกัน เพราะถ้าไม่อดทนก็ทำให้ทำความชั่วได้มาก เช่น ทำร้ายเขา ฆ่าเขา เป็นต้น ผลจะเป็นอย่างไร ขอให้คุณตรองดูเถิด

คำถามที่ ๑๔๕๙

สวัสดีคะท่านอาจารย์ หนูมีความทุกข์เรื่องสามี เพราะสามีติดเหล้ามานานหลายปีแล้ว หนูเตือนก็ไม่ฟัง ตอนนี้มีเพื่อนที่ทำงานแนะนำให้เอายาเบื่อเหล้าใส่ในอาหารให้สามีกิน (โดยอย่าให้สามีรู้) ถ้าหนูทำด้วยเจตนาดีต่อสามี หนูจะผิดจะบาปไหมคะ ถ้าผิด ควรปฏิบัติอย่างไรให้เขาเห็นโทษและเลิกเหล้าดีคะ

ตอบ

ถ้าเป็นยาที่ทำให้เบื่อเหล้าก็ไม่ผิดไม่บาป กลับจะได้บุญเสียอีก ถ้าเป็นยาเบื่อกินแล้วตายนั้นแหละ บาป

คำถามที่ ๑๔๖๐

การละอกุศลจิตโดยวิธีที่ง่ายและเร็วที่สุดที่พระศาสดากล่าว อยู่เสมอ คือ **ละนันทิ** (หยุดความเพลิน) ใช่ไหมครับ เราไม่จำเป็นต้องไปตามรู้ตามทันอกุศลจิต เพราะอกุศลจิตแม้เกิดขึ้นเพียงลัดนิ้วมือเดียวก็เป็นโทษเป็นภพเป็นชาติ ตามหลักปฏิจจสมุปบาท ตั้งสติอยู่ในตน นิพพานอยู่ในตน ผู้ไม่แสวงหาก็จะพบ ไม่ส่งจิตออกนอก (กายคตาสติ) เมื่อไม่มีการเกิดก็ไม่มีการดับ เห็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ก็จะไม่กังวลสงสัยสงสัยในที่สุด อาจารย์ช่วยเสริมความเห็นด้วยครับ

ตอบ

คุณพูดมาดีแล้ว ไม่ต้องเสริมอะไร

คำถามที่ ๑๔๖๑

สวัสดิ์ครับอาจารย์ ได้ไปงานศพของเพื่อนร่วมงานมา ทุกๆ คน ต่างพูดกันว่า ผู้ตายไปดีแล้ว เพราะว่า เขาได้ตายในสภาพที่นอนหลับตายไม่ทรมานทรมาย แล้วการตายที่ดีของพุทธศาสนาคือถือเอาหลักอย่างไรครับ

ตอบ

ตายดีตามหลักพุทธศาสนา คือ ตายแล้วไปสุคติ ไม่ว่าจะนอนหลับตายหรือว่าตายโดยวิธีใด ถ้าตายแล้วไปสุคติก็ถือว่าตายดี ถ้าตายแล้วไปทุคติก็ถือว่าตายไม่ดี

คำถามที่ ๑๔๖๒

เราอาศัยต้นตาละต้นหาได้ แล้วเราอาศัยกามเพื่อละกามได้หรือไม่

ตอบ

ตามภาสิตของพระอานนท์ที่กล่าวแก่ภิกษุณีรูปหนึ่งว่า “กาม (เมถุน) อาศัยละไม่ได้” ท่านสอนให้ชักสะพานเสีย คือ ไม่เข้าไปเกี่ยวข้อง

คำถามที่ ๑๔๖๓

ทำไมมีคนกล่าวว่า จุดเริ่มต้นและเป็นตัวแท้ของพุทธศาสนาที่เราควรจะเข้าหาคือ เริ่มต้นที่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ แล้วอย่างพวกพิธีกรรม การทำบุญนี่ไม่เป็นจุดเริ่มต้นหรือคะ ถ้าบุคคลผู้ที่จะมาสู่พุทธศาสนาควรศึกษาและมองตัวศาสนาอย่างไรบ้าง เห็นอุบาสก อุบาสิกาเถียงกันว่าอย่างนั้นต่างหากอย่างนี้ต่างหาก อาจารย์ท่านนั้นดี ท่านนี้ก็ดี เลยอ่านหนังสืออาจารย์ของพวกท่านดีกว่า คืออ่านพระไตรปิฎกเป็นแนวเป็นหลักไว้กว้างๆ อาจารย์แนะนำหนูด้วยคะ ขอขอบคุณคะ

ตอบ

เท่าที่ระลึกได้ ผู้ที่กล่าวว่า “การศึกษาพุทธศาสนาเริ่มต้นที่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ” นั้น คือ ท่านพุทธทาสภิกขุ ก็ไม่ถือว่าผิดเพราะโดยใจความสำคัญก็คือการสำรวจอินทรีย์ ๖ ตรงตามหลักอภินนทปฏิบัติฯ แปลว่า ข้อปฏิบัติที่ไม่ผิด ๓ อย่าง คือ

๑. อินทริยสังวร การสำรวมอินทริย์ ๖ มีตา เป็นต้น

๒. โภขเน มัตตัญญูตา ความรู้จักประมาณในการบริโภคอาหาร

๓. ซาคริยานุโยค การประกอบความเพียรแห่งผู้ตื่นอยู่ โดยไม่เห็นแก่นอนมากนัก หลักข้อนี้ท่านให้นอนเพียง ๔ ชั่วโมงใน ๒๔ ชั่วโมง นอกนั้นเป็นเวลาทำความเพียร

ใครจะเริ่มต้นด้วยการทำบุญให้ทานก็ได้เหมือนกัน เพราะตรงกับหลักบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ เริ่มต้นด้วย ทาน ตามด้วยศีลและภาวนา ใครจะเริ่มต้นด้วยศีลก็ได้ ตรงตามหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมโดยเอนกปริยาย แปลว่า โดยปริยายมากมายตามสมควรแก่ภูมิชั้นของผู้ฟัง ที่คุณอ่านพระไตรปิฎกเป็นหลักนั้นดีแล้ว เพราะเป็นคำสอนโดยตรงของพระพุทธเจ้าและพระอรหันตสาวก แต่ก็ควรอ่านหนังสืออื่นๆ ด้วยเพื่อประกอบกัน

คำถามที่ ๑๔๖๔

ได้เห็นหนังสือ ๗ เดือนบรรลุธรรม ถ้าเราสามารถทำนิพพานให้แจ้งได้ภายใน ๗ เดือน แล้วมีพระสูตรไหนตรัสเราให้สาวกเร่งทำความเพียรให้บรรลุได้เร็วกว่านี้ไหมครับ เห็นในบทสวดพระธรรมบอกว่า ธรรมะเป็นอกาลิโก เป็นปัจจุัตตัง แสดงว่าผู้ปฏิบัติตรง ก็ต้องสัมผัสนิพพานได้ตลอดเวลา

ตอบ

ตามประวัติพุทธสาวกในสมัยพุทธกาล บางท่านก็บรรลุได้เร็ว เพียงฟังธรรมครั้งเดียว บางท่านก็บรรลุได้ช้าทำความเพียรอยู่ถึง ๑๒ ปีก็ยังไม่ได้บรรลุอะไร สมัยนี้ก็เช่นเดียวกัน บางท่านก็บรรลุได้เร็ว บางท่านก็บรรลุได้ช้า สุดแล้วแต่อินทรีย์แก่อ่อนอย่างไร อินทรีย์ที่ว่าเป็นคือ ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญา อีกนัยหนึ่งก็คือพละ ๕ นั้นเอง เรียกว่า อินทรีย์ ๕ บ้าง พละ ๕ บ้าง ในตอนท้ายของมหาสติปัฏฐานสูตร พระพุทธองค์ทรงแสดงอานิสงส์ของการเจริญสติปัฏฐานไว้ว่า เมื่อเจริญสติปัฏฐานดีแล้ว อย่างช้าก็ ๗ ปี อย่างเร็วก็ ๗ วัน จะได้บรรลุอรหัตตผลหรืออนาคามีผล

คำถามที่ ๑๔๖๕

ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนานี้ พระพุทธเจ้าทรงมีหลักอย่างไรครับ ในการบอกกล่าว ประมาณว่าถ้าเราเห็นพี่น้องของเราไปทางไสยศาสตร์ ผิดหลักกรรม เราต้องมีอุบายหรือว่าปล่อยให้เขาเข้าใจเอาเองครับ บอกตรงๆ เกรงว่าจะไม่เชื่อ

ตอบ

ถ้าเขาเป็นคนดีก็ บอกกล่าวไม่ยอมฟัง ก็ต้องส่งหนังสือที่เขียนถูกต้องให้เขาอ่าน คิดว่าจะสำเร็จประโยชน์

คำถามที่ ๑๔๖๖

รู้สึกว่าได้ยวนี้ลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้ามีน้อย สรรเสริญแต่พระเกจิที่เป็นอาจารย์ของตัวเอง ผมว่าทุกคนที่เป็นพุทธบริษัทควรจะสรรเสริญบรมครูคือพระพุทธเจ้ากันมากกว่าน่าจะครับ ท่านสอนหม่อมมนุษย์เพื่อหลุดพ้นแน่ๆ แต่กับท่านอื่นผมว่ายังสลัวๆ มัวๆ ปรีกษาพระพุทธเจ้าดีกว่าครับ แบบที่อาจารย์วศินบอกว่า ให้มีหลักไว้กับตัวบ้างแล้วจึงเข้าหาครูอาจารย์ เพื่อไม่ให้ศรัทธาแบบหมดเนื้อหมดตัวเหลือพื้นที่ให้เราได้ใช้ปัญญาในการพิจารณาไตร่ตรองดูบ้างผมก็ว่าปลอดภัยดีครับ ผมได้หลักและสาระของกรรมที่ศรัทธาและปัญญามาจากหนังสือ "ศรัทธากับปัญญาในพระพุทธศาสนา" ของอาจารย์กราบขอบพระคุณอาจารย์ครับ

ตอบ

เห็นด้วยกับคุณครับ ขออนุโมทนาต่อความคิดเห็นที่ดีๆ ด้วย

คำถามที่ ๑๔๖๗

สวัสดีครับ ตั้งแต่ผมหันหน้าเข้าหาทางธรรม พวกเพื่อนก็บอกว่าผมสุดโต่ง คือไม่เข้าสังคม (กินเหล้า, เล่นการพนัน, นินทา) หัวหน้านานก็บอกว่า เธอจะดีไปถึงไหน คนเดี๋ยวนี้ต้องทันสมัย คนธัมมะธัมโมอย่างเธอไม่ทันสมัยชาวบ้านหรอก โน้นเขาได้ดิบได้ดีเพราะประจบประแจง แต่ผมกลับเห็นต่าง คือถือเอาความสงบทางใจเป็นผลของการดำเนินชีวิต ถ้าเราทำงานด้วยความสุจริตแล้วยากจน แต่ก็ดีกว่า ร่ำรวยเพราะคอร์รัปชั่นนะครับ คนเกือบจะทั้งโลกเขาไว้ดผลลัพ์ของความดีด้วยตัววัตถุที่พรั่งพร้อม แต่เขาไม่ดูใจก่อนมีวัตถุ ขณะมี ว่ามัน

ร้อนกลุ่มทรมาณเพียงใด อาจารย์คิดว่าเมื่อโลกนี้มันระอุไปด้วยความ โลก โกรธ หลง คือธรรมะกำลังเป็นรองกิเลส เราจะวางจิตใจอย่างไร ให้ตั้งมั่นในการทำความดีเพื่อความดีกันดีครับ (อันนี้ผมถามแทนคนอื่น ที่อาจจะกำลังสั่นคลอนในการทำความดี)

ตอบ

เห็นด้วยกับคุณ เราต้องตั้งใจให้มันว่าจะเดินอยู่บนเส้นทางแห่ง ความดี นรก สวรรค์ไปแทนกันไม่ได้ เราซื้อสัตย์สุจริตแล้วสบายใจ พระพุทธเจ้าตรัสว่า “ธรรมและอธรรม ทั้งสองนี้มีผลไม่เสมอกัน อธรรมนำไปทางต่ำ (นรก) ธรรมนำไปทางสูง (สุคติ) ธรรมย่อมรักษา ผู้ประพฤติธรรม เหมือนร่มคันใหญ่ในฤดูฝน ธรรมที่บุคคลประพฤติ ดีแล้วย่อมนำสุขมาให้” ในฐานะพุทธศาสนิกชน เชื่อพระพุทธเจ้าไว้ ดีกว่า

คำถามที่ ๑๔๖๘

ผมไปเจอข้อความบนรถเมล์ มีข้อความอยู่ว่า "คนโง่ถูกกิเลสใช้ คนฉลาดใช้กิเลส" ถูกต้องหรือเปล่าครับ ผมว่าคนมีปัญญาคงจะไม่ใช้ กิเลสแน่ๆ

ตอบ

ไม่ถูกต้อง ที่ถูกก็คือ ไม่ถูกกิเลสใช้และไม่ใช้กิเลสด้วย แต่ใช้ ธรรมะ ใช้ความดี ใช้ความถูกต้อง

คำถามที่ ๑๔๖๙

ได้รับหนังสือสวดมนต์ข้ามปีมา เห็นบทสวดหลายบทมาก ปวดหัว หากเราสวดแค่บทพุทฺธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณเพียงพอ หรือเปล่าครับ เพราะผมสวดได้แปลได้ และพอจะเข้าใจความหมายด้วย ขอขอบคุณครับ

ตอบ

สวดเท่านั้นก็ได้อีก ถ้าสวดอย่างอื่นได้บ้างก็ดี เลือกที่เป็นคติเป็นคำสอน เป็นการเตือนใจตัวเองไปด้วย

คำถามที่ ๑๔๗๐

ทำไมพระหลายท่านบอกว่า อย่าไปเกลียดความทุกข์ แต่ให้ขอบคุณความทุกข์ คนที่เห็นความทุกข์เป็นคนที่เห็นความประเสริฐยิ่ง ทุกข์เป็นสิ่งที่เราควรหลีกเลี่ยงมิใช่หรือคะ เราควรรักสุขและเกลียดทุกข์หรือเปล่าคะ

ตอบ

การรักสุขเกลียดทุกข์เป็นธรรมชาติของมนุษย์และสัตว์โลกทั้งหลาย ตามแนวอริยสัจท่านสอนว่า “ความทุกข์เป็นสิ่งที่ควรกำหนดรู้” คือ ควรทำความเข้าใจแล้วสาวหาเหตุแห่งทุกข์นั้น ถ้าจะต่อสู้ ก็ให้ต่อสู้กับเหตุของทุกข์ ถ้าจะละก็ให้ละเหตุของทุกข์ เปรียบเหมือนเราได้รับความร้อนเพราะเปลวไฟ เราต้องเอาน้ำไปดับที่กองไฟ ความ

ร้อนก็จะดับไป ถ้าจะมีคำถามว่า เมื่อความทุกข์เกิดขึ้น เราจะสู้หรือจะหนี โดยทั่วไป ตามสามัญสำนึก บางคนสู้ บางคนหนี ความทุกข์บางอย่างต้องสู้ ความทุกข์บางอย่างต้องหนี แต่ถ้ามีข้อจำกัดว่า ให้ตอบตามแนวอริยสัจที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ก็ต้องตอบว่า ไม่สู้และไม่หนี เพียงแต่กำหนดรู้และสวahaสาเหตุและดับที่ต้นเหตุดังกล่าว

คำถามที่ ๑๔๗๑

ผมเป็นคนชอบทำหนังสือธรรมะของท่านพุทธทาสแจก ในที่ทำงาน ให้ลูกค้าได้หยิบเอาไปอ่าน พอเพื่อนร่วมงานเห็นผมเอามาแจกก็บอกว่า ทำไมไม่บอกกันบ้าง บอกบุญกันบ้าง ผมก็บอกว่าทำครั้งหน้าจะบอก พอครั้งหน้าผมจะทำหนังสือแจกผมก็บอกเพื่อนร่วมงาน พวกเขา ก็สมทบทุนให้ไปทำหนังสือแจก แต่เผอิญผมได้ยินพวกเขา นินทาผมว่า "ทำเป็นคนใจบุญ พวกเขาเลยช่วยต้องพลอยเดือดร้อนไปด้วย" ผมได้ยินอย่างนี้ผมไม่โกรธครับ แต่หากครั้งหน้าผมจะทำหนังสือไปแจกอีก ผมควรจะบอกพวกเขาอีกหรือเปล่าครับ (ถามใจตัวเองมันสู้กันอยู่ ระหว่างบอกกับไม่บอก แต่สุดท้ายก็บอกครับ)

ตอบ

ถ้ารู้ว่าเขาไม่เต็มใจ ไม่ต้องบอกก็ได้ เราบอกเฉพาะคนที่เต็มใจทำ เต็มใจร่วมมือ สบายใจกว่า ไม่ต้องระคายหูภายหลัง

คำถามที่ ๑๔๗๒

เรียนท่านอาจารย์วศินที่เคารพ หนูได้ฟังเสียงอ่าน ลีลากรรมของสตรีสมัยพุทธกาล มีความปีติอิมเอบใจในพระสังฆธรรมของพระพุทธองค์และการถ่ายทอดเป็นงานเขียนของท่านอาจารย์เป็นอย่างมาก ...ขอบพระคุณอาจารย์ในความกรุณาค่ะ ขอให้บุญรักษาสุขภาพอาจารย์ให้แข็งแรง เพื่อเป็นเสาหลักแห่งพุทธศาสนาต่อไปค่ะ

ตอบ

ขอบคุณมากๆ ที่ให้พรมา ขอให้พรนั้นๆ ย้อนกลับไปหาคุณด้วย

คำถามที่ ๑๔๗๓

เรียนถามท่านอาจารย์ มนุษย์เริ่มแรกมาจากไหน จิตดวงแรกเป็นเช่นไร ทำไมจึงมาเวียนว่ายในวัฏฏสงสาร และอย่างไรจึงหลุดพ้นครับ

ตอบ

พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่า เงื่อนต้นของสังสารวัฏไม่ปรากฏ ไม่ต้องเสียเวลาแสวงหาว่า มนุษย์คนแรกมาจากไหน (ดูใน อนมตคัคคสังยุตโนสังยุตตนิคาย) ที่ยังต้องเวียนว่ายในวัฏฏสงสารก็เพราะยังมีกิเลสอันเป็นเหตุให้เกิดภพใหม่ ทางที่จะหลุดพ้นจากสังสารวัฏก็คือ มรรคมีองค์ ๘ อันนำไปสู่นิพพาน

คำถามที่ ๑๔๗๔

สาวกผู้ได้อรหัตตผล กับพระสัมมาสัมพุทธะไม่ต่างกันในวิมุตติ และในการรู้แจ้งในอริยสัจ แต่ในเรื่องวินัยและความเห็นทั่วไปสาวกคงมีความเห็นที่ผิดพลาดได้ แม้แต่ท่านพระสารีบุตรที่ศาสดายังยกย่องให้เป็นโอรสองศโตที่จะครองราชย์ได้ เพราะสาวกไม่ใช่สัตบุรุษ และไม่มีพุทธญาณจะรู้ความยิ่งหย่อนในอินทรีย์บุคคล เช่น การจะให้สึกพระที่ไปเข้ากับพระเทวทัต และการจะชวนชวายน้อย เช่น พระศาสดา เมื่อทรงไล่หมู่พระภิกษุเสียดัง การไปโปรดพราหมณ์ที่ใกล้ตายให้ไปพรหมโลก ในสมัยนั้นสาวกก็จะสอนตามคำพระศาสดา ถ้าขยายความหรือมีความเห็นเองก็ต้องให้พระพุทธเจ้ารับรองถึงยอมรับ เพราะเหตุนั้นเมื่อสาวกรุ่นหลังมีความเห็นเองจึงขัดแย้งกัน เกิดแบ่งเป็นสาย เป็นนิกาย ถ้ากลับมาใช้เฉพาะคำศาสดาทั้งหมด ก็จะเป็นหนึ่งเดียวคือศากยะปุตติยะทั้งสิ้น

ตอบ

ที่คุณเล่ามานั้นดีแล้ว แต่ควรอ่านหนังสืออื่นๆ ด้วย เช่น อรรถกถา และปกรณ์พิเศษต่างๆ เช่น วิสุทธิมรรค และมังคลัตถที่ปนี เป็นต้น รวมทั้งหนังสือที่ท่านผู้รู้รุ่นหลังๆ แต่งขึ้นด้วย เพื่อมาประกอบกัน ทรรศนะของเราจะได้กว้างออกไป

คำถามที่ ๑๔๗๕

เห็นมีวัดที่เขานิยามให้ญาติโยมสะเดาะเคราะห์โดยการนอนไปที่โลงแล้วสวดบังสุกุลเป็น บังสุกุลตาย หลวงพ่อที่วัดนั้นบอกว่า เป็นพิธีกรรมโบราณ พิธีกรรมอย่างนี้ในพุทธศาสนามีหรือเปล่าครับ แล้วการตัดกรรมแก้กรรมสามารถทำได้จริงหรือครับ น่าจะผิดหลักกรรมนะครับ

ตอบ

เรื่องการนอนในโลงและบังสุกุลเป็นการสะเดาะเคราะห์นั้น เป็นเรื่องที่ทำกันขึ้นภายหลัง ไม่มีในคำสอนของพระพุทธเจ้า การตัดกรรมแก้กรรมต้องตัดที่กิเลสแก้ที่กิเลส เพราะกิเลสเป็นเหตุให้ทำกรรม เมื่อมีกรรมก็มีวิบากคือผลของกรรม พระพุทธเจ้าได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้สิ้นกรรมทั้งปวง เพราะสิ้นกิเลส สรุปว่าตัดกิเลสดีกว่าตัดกรรม

คำถามที่ ๑๔๗๖

เรียนอาจารย์วศินที่เคารพ หนูชอบฟังธรรมและอ่านหนังสือธรรมะมาก ต้องฟังทุกวัน จิตใจสงบสว่างเข้าใจแจ่มแจ้งในข้อธรรมต่างๆ ที่อาจารย์ได้อธิบายไว้เป็นอย่างดี ด้วยภาษาที่ไพเราะ แต่หนูนั่งสมาธิหรือสวดมนต์นานๆ ไม่ได้ จิตไม่นิ่งเลย นั่งสมาธิเมื่อไหร่ก็พาลแต่จะหลับทุกทีไป หากเป็นดังนี้ หนูจะก้าวหน้าทางธรรมใหม่คะ ควรแก้ไขการปฏิบัติอย่างไรให้ดีขึ้นคะ ขอบพระคุณคะ

ตอบ

ถ้านั่งสมาธิไม่ได้ ไม่สงบและง่วง ขอให้ไปทางวิปัสสนา พิจารณา
สิ่งทั้งปวงที่รับรู้ได้เห็นโดยความเป็นของไม่เที่ยง เป็นทุกข์ และเป็น
อนัตตา ใช้ปัญญาให้มาก ไคร่ครวญให้มาก ก็จะหลุดพ้นจากกิเลส
ได้เหมือนกัน ก้าวหน้าในการปฏิบัติได้เหมือนกัน **คูวิมุตติสูตร** หรือ
วิมุตตายนสูตร พระพุทธเจ้าตรัสว่า บ่อเกิดแห่งความหลุดพ้นมีอยู่
๕ ประการดังนี้

๑. ฟังธรรม ๒. แสดงธรรม ๓. สาธยายธรรม (เช่น สวดมนต์)
๔. ไคร่ครวญธรรม ๕. สมถะ และวิปัสสนา

คำถามที่ ๑๔๗๗

จิตประภัสสรกับจิตของพระอริยบุคคล ต่างกันอย่างไรคะ

ตอบ

จิตประภัสสร มีหลายระดับ ระดับปุถุชนก็มี เรียกว่า **ตทังค
วิมุตติ** (หลุดพ้นชั่วคราว) ระดับผู้ได้ฌานก็มี เรียกว่า **วิกขัมภน
วิมุตติ** (หลุดพ้นด้วยการข่มไว้ด้วยกำลังฌาน) **สมุจเฉทวิมุตติ**
หลุดพ้นเด็ดขาดด้วยอริยมรรค อริยผล มีโสดาปัตติมรรค เป็นต้น
อย่างที่ ๓ นี้แหละเป็น ประภัสสรของพระอริยเจ้า

คำถามที่ ๑๔๗๘

ขอความกรุณาท่านอาจารย์อธิบายความหมายของ “**ฉันท-
สัมปทา**” อันเป็นบุพพนิมิตของอริยมรรคด้วยนะคะ กราบขอบพระคุณ
ค่ะ และขอกราบบูชาพระคุณอันยิ่งของท่านอาจารย์ในโอกาสวันครู
(๑๖ มกราคม) ด้วยนะคะ

ตอบ

ฉันทสัมปทา แปลว่า ถึงพร้อมด้วยความพอใจ เมื่อพอใจก็ทำให้เกิดความเพียร เป็น**วิริยสัมปทา** เอาใจจดจ่อฝักใฝ่ในสิ่งนั้น เป็น**จิตตสัมปทา** ต่อไปก็ใคร่ครวญพิจารณาสิ่งนั้นด้วยปัญญา เป็น**วิมังสาสัมปทา** เหนือนี้ก็พอมองเห็นแล้วว่า เป็นเบื้องต้นของการที่จะบรรลุอุปริยมรรคได้อย่างไร ถือเอาความว่าใช้อิทธิบาท ๔ นั้นเองไปสู่จุดหมายปลายทาง (อิทธิบาท= บาทแห่งความสำเร็จ)

คำถามที่ ๑๔๗๙

วันปีใหม่ที่ผ่านมา ได้มีโอกาสไปทำบุญที่วัดแถวฝั่งธนฯ ตีนตา และตกตะลึงกับภาพที่เห็น ตีนตาคือเห็นประชาชนที่มีแต่ศรัทธางมงามมาทำบุญแบบแปลกในวัด ตกตะลึงคือเห็นพระที่ไม่ได้แตกต่างกับชาวบ้าน คือติดในลาภยศ รู้สึกเห็นใจชาวบ้านที่ต้องได้รับแต่อะไรก็ไม่รู้ ที่ไม่ค่อยเกี่ยวกับเนื้อตัวพระศาสนาเท่าไร แต่ก็ทำใจครับ เมื่ออำนาจของวัตถุนิยมมันแรงจนพระเณรก็ควบคุมใจไม่อยู่ ชาวบ้านผู้ไม่มีหลักก็เหมือนลูกแกะหลงทางในป่า ใจนึกถึงผู้มีอำนาจอย่างพระเจ้าอโศกฯ ผู้ใช้อำนาจทางธรรมจัดระเบียบสังคม อยากให้มีผู้นำเผด็จการทางธรรม มากกว่าผู้นำประชาธิปไตยทางกิเลส ทุกวันนี้วัดวาฬ้วนมีมากมายกว่าสมัยพุทธกาลเป็นพันๆ เท่า แต่ผมกลับไม่รู้สึกว่ามันเจริญฯ อย่างที่พระทั้งหลายกล่าวกันไว้ แต่ความเจริญทางด้านจิตใจกลับตกต่ำ อาจารย์ครับ คนรุ่นเรายังรู้สึกว่าลำบากแล้ว แต่คนรุ่นหลังจากเราไปคงลำบากมากกว่านี้ มีแต่สิ่งเร้าไปในทางกิเลส ส่วนคำสอนที่เป็นเนื้อแท้คงน้อยลงไปตามเหตุปัจจัย สุดท้ายทุกสิ่งทุกอย่างล้วนเข้าจุดเสื่อมสลายทุกชั่วขณะ ผู้ที่เข้าถึงความจริงของ

ธรรมะคงต้องทิ้งการพระศาสนาที่เสื่อมอย่างนี้ จนกว่าใจจะเข้าถึงความ
ธรรมตาของความเป็นอย่างนั้นเอง ภาพของศาสนาที่อาจารย์มองมา
ตลอดชั่วชีวิตนี้ อาจารย์เห็นว่าเป็นอย่างไรครับ

ตอบ

ผมเคยพูดไว้หลายหนและหลายแห่งว่า มาตรฐานวัดความเสื่อม
หรือความเจริญของพระพุทธศาสนานั้นต้องมองที่วิถีชีวิต และความ
เป็นอยู่ของชาวพุทธทั้งพระสงฆ์และฆราวาส ไม่ใช่มองที่วัดถุสถาน
ถ้าชาวพุทธตั้งอยู่ในศีลในธรรม สังคมสงบเรียบร้อย นั่นคือความเจริญ
ของศาสนา แต่ถ้าตรงกันข้าม หมายถึงความเสื่อมของศาสนา

คำถามที่ ๑๔๘๐

สวัสดีครับ การที่เราเป็นคนมีหลักการคือมีคุณธรรมในใจ พอมี
ผู้ใหญ่สอนหรือบอกกล่าวให้เราทำไปในทางที่ทุจริตหรือไม่ถูกต้อง
แล้วเราปฏิเสธ คือฟังด้วยดีแต่เราตอบปฏิเสธด้วยดี พวกท่านก็
บอกว่าเราเป็นเด็กหัวแข็ง จะไม่สนับสนุนความก้าวหน้าให้ พวก
เพื่อนๆ รุมต่อว่าว่า “โง่” การที่ผมทำอย่างนี้ผมรู้สึกภูมิใจ แต่ก็
ก้าวหน้า หากการทำความดีมันสวนทางกับโลกอย่างนี้ เราจะมี
ระเบียบจิตใจอย่างไรบ้างครับ

ตอบ

ความก้าวหน้ามีหลายทาง คุณจะเลือกเอาทางไหน ก้าวหน้า
ทางศีลธรรมทางจิตใจ ก้าวหน้าทางฐานะตำแหน่ง ถ้าไปด้วยกันได้
ก็เป็น好事 แต่ถ้าขัดแย้งกันให้เลือกเอาความก้าวหน้าทางศีลธรรม

ทางจิตใจ เพราะให้ความสุขได้มากกว่า ประณีตกว่า ตายแล้วนำไปได้ด้วย ไม่เหมือนทรัพย์สมบัติ ฐานะ ตำแหน่ง ซึ่งติดตามเราไปไม่ได้ พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่า ให้หมั่นสั่งสมบุญนิหุณหทรัพย์คือบุญ ซึ่งมีปกติตามตนไปได้ทุกภพทุกชาติ

คำถามที่ ๑๔๘๑

(จากคำตอบข้อที่ ๑๔๖๑) หากเป็นอย่างที่อาจารย์บอกไว้ เราก็ไม่สามารถเอาภาพที่เราเห็นหรือที่มันปรากฏเอามาตัดสินว่า ตายดีหรือตายไม่ดี อย่างที่เพื่อนร่วมงานของผมนอนหลับแล้วตายไป หากจิตใจของเขาก่อนตายห่วงง้ออะไรไว้ จิตของเขาก็จะไปตามคตินั้นๆ อย่างนี้หรือเปล่าครับ บางคนนั่งรถแล้วเกิดอุบัติเหตุตายอย่างที่ชาวบ้านเขาเรียกว่า "ตายโหง" ก็ไม่แน่ว่าเขาอาจจะบรรลุเลยก็ได้ หากจิตเขาห่วงง้อความสงบเอาไว้ แต่สุดท้ายความตายก็มาถึงทุกคนแน่ๆ ครับ เกิดกำลังใจในการปฏิบัติธรรมขึ้นเยอะเลยครับ

ตอบ

ดีแล้ว ขออนุโมทนาด้วยที่คุณได้รับคำตอบแล้วมีความเข้าใจที่ถูกต้องดีขึ้น กรรมที่ทำเมื่อจวนจะตายที่เรียกว่า **อาสันนกรรม** และกรรมที่สั่งสมไว้มากที่เรียกว่า **อาจินนกรรม** มีส่วนสำคัญมากในการนำจิตสู่สุคติหรือทุคติ

คำถามที่ ๑๔๘๒

ได้อ่านหนังสือมาเล่มหนึ่งตอนที่ได้บวชอยู่ในนั้นได้เขียนไว้ว่า หลักกรรมและการเวียนว่ายตายเกิดนี้ เป็นแนวความคิดยุคอุปนิษัท

พอมีการเกิดขึ้นของพระพุทธเจ้า ท่านก็ไม่ปฏิเสธ แต่ก็ทรงแสดงความจริงให้ครอบคลุมครบถ้วน คือทรงแสดงการเวียนว่ายตายเกิดแก่ผู้ที่ยึดถือในตัวตน ว่าทำอย่างนี้就会有ผลอย่างนี้ ให้พวกเขาได้รู้สึกรับผิดชอบต่อการกระทำ ทั้งความดีและความเลว จะได้มีศีลมีธรรมและเกิดความสงบสุขต่อสังคมส่วนรวม ส่วนผู้มีอินทรีย์แก่รอบ พร้อมจะสลัดตัวตนทิ้งไปทรงแสดงว่า เมื่อสัตว์ บุคคล ตัวตนไม่มีแล้ว การเกิดหรือตายจะมีได้อย่างไรนั้น ทรงฟังไปยังประโยชน์ของบุคคลที่จะหลุดพ้น ถ้าอย่างนั้นการเกิด แก่ เจ็บ ตายที่เป็นตัวทุกข์เพราะเราไปยึดมั่นด้วยตัณหาอุปาทานเองอย่างนั้นหรือครับ ประมาธว่าหากปล่อยวางตัวตนเองได้ ความทุกข์จากการเกิด แก่ เจ็บ ตายนี้ก็มิได้อยู่แค่ทางกายภาพ แต่ทางใจไม่มี อาจารย์ช่วยอธิบายส่วนผู้ที่กำลังไม่ยึดถือตัวตนด้วยครับ (เหมือนจะอ่านเข้าใจ แต่มันก็เหมือนกับมองไม่เห็นลางๆ อย่างไรก็ไม่รู้ครับ) ขอขอบคุณครับ

ตอบ

เรื่องหลักกรรมและการเวียนว่ายตายเกิด เป็นคำสอนสำคัญเรื่องหนึ่งในพระพุทธศาสนา เพื่อให้คนประพฤติจริยธรรมต่อกันในสังคม และเป็นความจริงด้วย ตราบใดที่ยังมีกิเลส ตรานั้นก็ยังมีการเวียนว่ายตายเกิดในสังสารวัฏ เมื่อสิ้นกิเลสแล้วก็สิ้นสังสารวัฏ ไม่ต้องเกิดอีกชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย ภพใหม่ไม่มีแก่ท่านผู้นั้น สำหรับผู้ที่สำเร็จเป็นพระอรหันต์แล้ว ยังมีอยู่บ้างแต่ความทุกข์ทางกาย อันเป็นวิบากขันธ์ ส่วนความทุกข์ทางใจท่านไม่มี ถ้าคุณอ่านหนังสือเรื่อง “หลักกรรมและการเวียนว่ายตายเกิด” ซึ่งผมเขียนไว้นานแล้ว (ตั้งแต่ปี ๒๕๑๘) คิดว่าจะทำให้เข้าใจเรื่องนี้ดีขึ้น

คำถามที่ ๑๔๘๓

"ความทุกข์บางอย่างต้องสู้ ความทุกข์บางอย่างต้องหนี" อาจารย์กรุณาขยายความด้วยค่ะ

ตอบ

ความทุกข์ที่ต้องสู้ เช่นความทุกข์ในการทำมาหากิน ในการศึกษาเล่าเรียน ในการตรากตรำทำงานหนักที่ท่านเรียกว่า **ธิดิขันติ** ความทุกข์จากโรคภัยไข้เจ็บ ที่ท่านเรียกว่า **อริवासนขันติ** ส่วนความทุกข์บางอย่างที่ต้องหนีนั้น เช่น ความทุกข์จากการทะเลาะวิวาท ความทุกข์ที่ต้องเผชิญหน้ากับสิ่งยั่วยวนอันเราพอใจแต่ไม่เป็นสิ่งที่ถูกต้อง หรือสิ่งที่เราไม่พอใจ ที่ท่านเรียกว่า **ติดิกขาขันติ** ต้องหักใจ ต้องฝืนใจ เลี่ยงได้เป็นเลี่ยง หนีได้เป็นหนี เมื่อพระอยู่จำพรรษาท่านห้ามไม่ให้ไปค้างแรมที่อื่นตลอดพรรษา แต่ถ้ามีหญิงมาเก็ล้วยกล่อมให้สึก เห็นว่าทนอยู่จะต้องพ่ายแพ้ต่ออารมณ์รักใคร่ ท่านอนุญาตให้หนีไปอยู่ที่อื่นได้ ฯลฯ

คำถามที่ ๑๔๘๔

ผมติดนิสัยขี้โกงมาแต่เด็ก จนกระทั่งบัดนี้ อายุเข้าวัยกลางคน ก็ยังเป็นอยู่ ต้องออกจากงานทุกครั้งก็เพราะนิสัยไม่ซื่อสัตย์ แต่ทุกครั้งก็ตั้งใจทำความดี แต่ก็แพ้กิเลสทุกครั้ง อย่างนี้ เราเรียกมันเป็นวิบากกรรมของผมใช่ไหม และมันไม่มีทางจะเปลี่ยนแปลงได้ใช่ไหมครับ

ตอบ

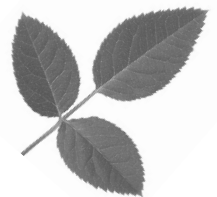
คุณต้องตั้งใจเอาชนะกิเลสตัวนี้ให้ได้ เป็นไรเป็นกัน มิฉะนั้นแล้วอนาคตของคุณจะมีดมน เอาดีไม่ได้ ยังมีวิบากกรรมติดตัวไปอีก ขอให้คุณตั้งใจเล็กน้อยนี้ให้เด็ดขาด ไม่ถึงกับตายหรอก มีแต่จะทำให้คุณดีขึ้น ขอให้ยึดหลักสำคัญของศาสนาพุทธที่ว่า “เว้นความชั่วทั้งปวง ทำความดีให้ถึงพร้อม ทำจิตของตนให้ผ่องแผ้ว” ผมเชื่อว่า คุณจะเอาชนะมันได้ จะได้สว่างไป

คำถามที่ ๑๔๘๕

ได้สนทนารธรรมกับเพื่อนร่วมงานท่านหนึ่ง ตัวเพื่อนเป็นพุทธมหายาน เพื่อนบอกเองว่าการทำความดีของพระโพธิสัตว์นั้นยังเป็นการทำความดีที่เจอไปด้วยกิเลส เพราะทำเพื่อปณิธานของตัวเองคือมุ่งประโยชน์ไปที่การทำบารมีเพื่อเป็นพระพุทธรเจ้า หากแต่การทำความดีของพระอรหันต์มีพระพุทธรเจ้าเป็นต้นนั้น ท่านทำความดีด้วยความบริสุทธิ์ยิ่ง เพราะท่านไม่มีกิจที่ต้องทำแล้ว รู้สึกชื่นชมเพื่อนคนหนึ่งที่กล้าวิพากษ์แนวความคิดของศาสนานิกายตนเอง แล้วความคิดอย่างนี้ถูกต้องหรือเปล่าครับ ส่วนความคิดของผม ผมว่าเราควรทำความดีทั้งอย่างพระโพธิสัตว์และพระอรหันต์ด้วย

ตอบ

ทำความดีแบบพระโพธิสัตว์ถึงจะยังมีกิเลสอยู่ แต่ก็ทำเพื่อผู้อื่นด้วย เพื่อบำเพ็ญบารมีของตนด้วย ดีกว่าคนไม่ทำอะไรเสียเลย หรือดีกว่าคนทำความดีเพราะเห็นแก่ตัวอย่างเดียว

คำถามที่ ๑๔๘๖

เรียนถามอาจารย์ว่า ท่านที่ได้บรรลุโสดาบันแล้วยังมีอาการแบบนี้ใหม่คะ ๑. กลัวผี กลัวตาย กลัวพวกสัตว์ที่น่าเกลียด เช่น งู ตะขาบ หนอน ๒. ยังมีอาการรังเกียจของปฏิภูลต่างๆ ใหม่คะ ๓. เราจะทราบได้อย่างไรว่าได้โสดาบันแล้ว หมายถึงอาการทางจิตใจจะเปลี่ยนไปอย่างไรคะ ขอบพระคุณค่ะ

ตอบ

อาการอย่างที่ว่าคุณว่่านั้นยังเป็นไปได้ ส่วนภูมิธรรมเครื่องวัดความเป็นพระโสดาบันนั้น พึงทราบจากโสดาปัตติลังคะ ๔ ประการ คือ

๑.๒.๓. เลื่อมใสศรัทธาอย่างมั่นคงในพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์

๔. มีศีลบริสุทธิ์ตามภูมิชั้นของตน เช่น ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ เป็นต้น

ละสังโยชนได้ ๓ อย่าง คือสักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลพัตตปรา-
มาส ขอให้คุณไปค้นหาความหมายคำเหล่านี้ด้วยตนเอง

คำถามที่ ๑๔๘๗

อาจารย์ครับ ถ้าให้อาจารย์เลือก ระหว่างการได้มีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่นได้พันทุกข์ แต่ไม่บรรลุมรรคผลนิพพาน กับ การบรรลุมรรคผลนิพพาน แต่ไม่มีโอกาสช่วยเหลือผู้อื่น อาจารย์จะเลือกข้อไหนครับ อยากถามเชิงทัศน์นะ ความเห็น เพื่อให้เกิดปัญญาที่เป็นประโยชน์ครับ

ตอบ

ตั้งใจจะเลือกทั้งสองข้อ คือ ทั้งบรรลุลุทธิกรรมด้วยตนเอง และช่วยผู้อื่นให้พ้นทุกข์ด้วย

คำถามที่ ๑๔๘๘

เรียนท่านอาจารย์ใครเป็นผู้เวียนว่ายตายเกิด วิธีใดสามารถตัดกรรมได้จริง ใครเป็นผู้ทำให้เกิดกรรม วิบากแห่งกรรมมีจริงหรือไม่
คำถามเหล่านี้พุทธบริษัทจะถามอยู่เสมอ ขอบพระคุณครับ

ตอบ

สัตว์ผู้ยังมีกิเลสอยู่เป็นผู้เวียนว่ายตายเกิด กรรมสืบเนื่องมาจากกิเลส ถ้าจะตัดกรรมต้องตัดกิเลสก่อน บุคคลผู้ยังมีกิเลสทำให้เกิดกรรมวิบากแห่งกรรมมีจริง

คำถามที่ ๑๔๘๙

เรียนท่านอาจารย์คำถามของผมที่ ๑๔๗๓ มีพระสูตรพระไตรปิฎก ฉบับบาลีสยามรัฐ (ภาษาไทย) เล่มที่ ๑๑ พระสุตตันตปิฎก เล่มที่ ๓ ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค ว่ามนุษย์จุติมาจากอภัสสรพรหม แล้วซิมังวันดินที่เกิดในภายหลังจึงค่อยๆ ได้อัฏฐภาพมนุษย์ ซึ่งในพระสูตรของท่านอาจารย์ที่ตอบมาก็มีอยู่ นี่เป็นคล้ายปัญหาอุกโตโกฏิ ขอให้ท่านอาจารย์ให้ความเห็นด้วยครับ ขอบพระคุณ

ตอบ

ที่คุณอ้างมาก็ดีแล้ว ผมไม่มีอะไรต้องเพิ่มเติมอีก

คำถามที่ ๑๔๙๐

ได้รู้ว่าพระพุทธานุเจ้าท่านเป็นผู้เดียวที่ละได้ทั้งตัณหาและ
वासना ส่วนพระอรหันตสาวกอื่นละได้แต่ตัณหาเพียงอย่างเดียว
พระอรหันต์ท่านมีสติปัญญาสมบูรณ์แล้ว แต่ก็ยังละवासนาไม่ได้
เพราะอะไรครับ वाสนาของท่านคือความเคยชินของกายและใจ แต่
ก็ไม่เป็นไปในทางร้ายแรงหรือเป็นที่ติเตียนໃໝ່ใหม่ครับ แล้วมีवासนา
ของพระอรหันต์ท่านใดที่แปลกๆ บ้างหรือเปล่าครับ

ตอบ

वासना คือ ความเคยชินที่ติดมานาน อาจจะมีหลายชาติหลาย
ร้อยชาติ มีทั้งฝ่ายดีและฝ่ายไม่ดี ฝ่ายดีเรียกว่าบุญवासना หมายความว่า
ว่าอยู่กับบุญมานาน ฝ่ายชั่วเรียกว่าบาปवासนา อยู่กับบาปมานาน
ทำให้ทำบาปได้ง่ายทำบุญได้ยาก ส่วนผู้ที่อยู่กับบุญมานานทำให้ทำบุญ
ได้ง่ายทำบาปได้ยาก สมพระพุทธรพจน์ที่ว่า “คนดีทำได้ง่าย ทำชั่ว
ได้ยาก คนชั่วทำชั่วได้ง่ายทำได้ยาก वाสนาของพระอรหันต์ที่จะนำมา
ยกตัวอย่างในที่นี้สักองค์หนึ่ง คือ พระปิลินทวัจจะ ผู้มีปกติเรียกคนอื่น
ว่า คนถ่อยๆ คนถ่อยมาแล้ววี่ คนถ่อยไปแล้ววี่ ภิกษุทั้งหลายไปฟ้อง
พระพุทธานุเจ้าว่า พระอรหันต์ทำไมยังพูดคำหยาบอยู่ พระพุทธานุเจ้าตรัสว่า
เป็นवासนาของพระปิลินทวัจจะ ที่เคยพูดคำเช่นนี้มาหลายร้อยชาติแล้ว

พระพุทธานุเจ้าทรงละได้ทั้งกิเลสและवासนา เพราะท่านบ่มบารมี
มานาน ส่วนพระอรหันต์ธรรมดา ละกิเลสได้แต่ว่าละवासนาไม่ได้
เพราะบารมีน้อยกว่าพระพุทธานุเจ้าเยอะเลย

พระปิลินทวัจจะได้รับการยกย่องจากพระพุทธานุเจ้าให้เป็น
เอตทัคคะ (เป็นเลิศ) ในทางเป็นที่รักของเทวดา (เทวดานัน ปิยมนาปาน
ยทิทำ ปิลินทวัจโณ)

คำถามที่ ๑๔๙๑

สวัสดิ์ครับ ผมได้อ่านหนังสือ "คู่มือมนุษย์" ท่านได้อธิบายเรื่องอายตนะว่ามันเป็นระบบประสาทสัมผัส เมื่อบุคคลใดทำอะไรแล้วเกิดความรู้สึกของเวลาและเนื้อที่พอเหมาะพอเจาะ ก็จะรู้สึกชอบใจ หากมันน้อยไปหรือมากไปก็ไม่ชอบใจ แล้วคนแต่ละคนก็มีการกินเนื้อที่และเวลาของระบบสัมผัสไม่เหมือนกันหรือเท่ากัน ตามความเคยชิน เช่น คนบางคนทนร้อนหรือหนาวได้ดีกว่าคนบางคน พอเรารู้ระบบของประสาทสัมผัสอย่างนี้ เราก็เห็นเป็นการทำงานของอวัยวะหนึ่งซึ่งเป็นเหตุเป็นผลกัน ไม่เป็นสัตว์ บุคคล ตัวตน เห็นมันว่าเป็นอะไรที่ผสมกันตามเหตุ จนเป็นความรู้สึกเท่านั้น อย่างนี้ผมว่าผู้ที่ละตัวตนได้ มันก็ให้ความรู้สึกเหมือนหุ่นยนต์เลยครับ อ่านแล้วพอรู้เป็นกลางๆ ผมศึกษาไม่เป็นไปตามลำดับใช่ไหมครับ (ใจอยากจะหลุดพ้นเร็วๆ) อาจารย์ช่วยแนะนำด้วยครับ เพราะศัพท์พระ ภาษาบาลีเข้าใจยากครับ

ตอบ

อายตนะ แปลว่า เครื่องต่อ เครื่องเชื่อม ท่านแบ่งเป็น ๒ ฝ่าย คือ อายตนะภายใน ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ อายตนะภายนอก ได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธัมมารมณีย์ เมื่อทั้ง ๒ อย่างมาเชื่อมกัน ความรู้ทางตา เป็นต้นก็เกิดขึ้น ท่านเรียกว่า จักขุวิญญาณ เป็นต้นไปจนถึง มโนวิญญาณ คือ การรับรู้ทางใจ ทั้งสามอย่างคือ จักขุ รูป และวิญญาณ รวมกันเป็นผัสสะ มีจักขุผัสสะ เป็นต้น ต่อไปก็เป็นเวทนา ความรู้สึกเป็นสุขบ้าง เป็นทุกข์บ้าง คือ พอใจบ้างไม่พอใจบ้าง เป็นสุขเวทนาและทุกขเวทนา ตามมาด้วยตัณหา อุปาทาน

สุดแล้วแต่ว่าเราใช้ปัญญาหรือไม่ได้ใช้ปัญญาในขณะที่ตาเห็นรูป เป็นต้น ท่านสอนให้สำรวจระวางโดยประการที่ไม่ให้กิเลสหรือบาปเกิดขึ้น เรื่องของอายตนะก็มีอย่างนี้ ไม่ทราบว่าจะทำให้คุณลับสนยิ่งขึ้นหรือเปล่า ต้องหมั่นอ่านหนังสือธรรมะเสียหน่อยนะครับจึงจะเข้าใจเรื่องเหล่านี้ได้ดี วิชาการทุกสาขามีศัพท์เฉพาะทั้งนั้น ถ้าเราเข้าใจศัพท์เฉพาะแล้ว จะทำให้เข้าใจวิชาการนั้นๆ ง่ายขึ้น ต้องพยายามครับ ไม่มีอะไรได้มาง่ายๆ

คำถามที่ ๑๔๙๒

ได้อ่าน**คัมภีร์วิสุทธิมรรค** ท่านบอกว่า "เวทนา" เป็นวิบาก เราแก้ไขไม่ได้ แต่เราสามารถนำมาเป็นตัวศึกษาได้ อย่างนั้นแล้ว "เวทนา" ก็เป็นความรู้สึกกลางๆ คือไม่ดีไม่ชั่ว หากเราต้องการตัดวิบาก เราควรทำอย่างไรดีครับในเมื่อมันมาลอยๆ หรือว่าเราต้องรู้อย่างเดียวว่ามันเป็นสภาวะ หากมันทำให้จิตเราเป็นกุศลหรืออกุศล รบกวนอาจารย์ตอบด้วยครับ

ตอบ

เรื่องเวทนาเป็นมาอย่างไร ได้ตอบแล้วในข้อ ๑๔๙๑ อยู่ติดกับข้อที่คุณถามนี้ ลองอ่านข้อ ๑๔๙๑ คุณก็จะเข้าใจเรื่องเวทนาพอสมควร ถ้าต้องการตัดวิบากต้องไปดักอยู่ที่ผัสสะ เมื่อได้รับผัสสะซึ่งเกิดทางตา ทางหู เป็นต้นก็ให้สำเนียงกว่า มันเป็นของร้อนตามนัย-อาทิตตปริยายสูตร ไม่ยึดมั่นถือมั่นในสิ่งที่ได้เห็นได้ฟังนั้น อย่างที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนพระพาหิยะว่า เธอจงสักแต่ได้เห็นในสิ่งที่ได้เห็น จงสักแต่ว่าฟังในสิ่งที่ได้ฟัง ไม่ยึดมั่นด้วยต้นหาอุปาทาน เมื่อเป็น

เช่นนี้ วิบากก็จะมีเพราะไม่มีกรรม ในพระบาลีซึ่งแสดงถึงพระอรหันต์ ท่านกล่าวว่า เวทนาของท่านดับเย็น ก็เพราะท่านไม่ยึดมั่นถือมั่นในสิ่งที่ได้เห็นได้ฟัง เป็นต้น

คำถามที่ ๑๔๙๓

สวัสดีครับอาจารย์ คำว่า "อริยะ" มาจากคำว่า "อารยัน" ที่เป็นชนเผ่าที่รบหรือปล้ำครับ แล้วความหมายในทางพุทธหมายถึงอะไรครับ

ตอบ

อริยะ มาจากคำว่า อริ + ยะ แปลว่า ไปจากข้าศึก คือ ปราศจากข้าศึกคือกิเลส แปลว่า ผู้ประเสริฐก็ได้ ส่วนคนเผ่าอารยันในอินเดียนั้น ในภาษาบาลีเรียกว่า ชนชาวอริยกะ มาเป็นสันสกฤตว่า อารยัน ซึ่งถือตัวว่าเป็นผู้ประเสริฐ คือ ประเสริฐกว่าพวกมีลักษณะซึ่งเป็นเจ้าของถิ่นเดิม

คำถามที่ ๑๔๙๔

สวัสดีครับ พังอาจารย์ตอบคำถามแล้วรู้สึกว่ามันง่ายไปหมด เหมือนกับว่ามันเป็นธรรมดา มันอย่างนั้นแหละ หากมันเป็นอย่างนี้ก็ต้องทำอย่างนั้น ยึดหยุ่น สั้นไหล ไม่ยึดติด แต่ก็มีหลักที่ถูกต้อง ผมก็อยากเป็นคนธรรมดาๆ แบบอาจารย์บ้าง มองโลกอย่างที่มันเป็น แล้วปฏิบัติต่อโลกอย่างเข้าใจและถูกต้อง นี่ผมก็รู้แต่เป็นความรู้แบบได้อ่านมา ใครถามผมก็ตอบได้ แต่ไม่รู้จักจริงรู้แจ้ง อย่างนี้ใครๆ ก็เรียกผมว่านกแก้วนกขุนทอง ใจมันไม่สู้ในการปฏิบัติเลยครับ รู้ว่าบางอย่าง

ต้องปล่อยแต่ใจมันยังไม่ถึง พอปากบอกว่าปล่อยแต่ใจมันยังไม่ปล่อย มันก็กลายเป็นฝันๆ ใจทำ กาย วาจาไม่ถึงขนาดผิดศีล แต่ใจยังกระสับกระส่าย ใจมันคิดว่าด่าเลย ลงมือเลย แต่ก็รู้สึกผิดชอบชั่วดีเข้ามายั้งไว้ น้ำตามันจะไหลให้ได้ แต่ก็ต้องรักษาศีลไว้ อย่างนี้ผมควรมีวิธีระบายอารมณ์อย่างไรบ้างครับ รบกวนอาจารย์สั่งสอนแบบตบหน้าให้ได้สติด้วยครับ ผมรู้สึกจะอายุใจเหลือเกิน

ตอบ

คุณยุวดี อึ้งศรีวงษ์ผู้พิมพ์คำตอบ ได้อ่านคำถามของคุณแล้วก็หัวเราะเสียเป็นการใหญ่ หัวเราะชอบใจว่าคุณเป็นคนตรงดี สำหรับผมขอขอบคุณที่คุณให้เกียรติมอบคำชมมากับคำถาม ขอตอบเพิ่มเติมว่า เราอยู่ในโลกที่ต้องเผชิญหน้ากับความจริงสัมพัทธ์ (relative truth) คือความจริงที่มีเงื่อนไข ยืดหยุ่นได้ตามเหตุการณ์ ไม่ใช่อะไรตายตัวอย่างที่ท่านไอน์สไตน์เรียกว่า theory of relativity แปลว่า ทฤษฎีสัมพัทธ์ มาตรงกับหลักปฏิจจสมุปบาทของพระพุทธเจ้า เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ปัจเจกการ คือ อากาที่มีเหตุปัจจัย อีกชื่อหนึ่งว่า อิทัปปัจจยตา แปลว่า มีสิ่งนี้เป็นปัจจัยสิ่งนี้จึงเกิดขึ้น เช่น อาศัยไฟฟ้า อาศัยตู้เย็น น้ำในตู้จึงเย็น เป็นต้น เราอยู่ในโลกที่เคลื่อนกล่นไปด้วยเหตุการณ์ต่างๆ และบุคคลต่างๆ ซึ่งมีนิสัยไม่เหมือนกัน เราต้องถือหลัก if-then-law ไว้เสมอ คำนี้หมายความว่า มีเงื่อนไข ถ้าเป็นอย่างนั้น ต้องทำอย่างนี้ สุดแล้วแต่เงื่อนไขและเหตุปัจจัย ผมพูดมานับว่าพอสมควรแล้ว ถ้าจะพูดต่อไปก็คงยาวเกินจำเป็น ขออวยพรให้คุณทำได้ในสิ่งที่คุณอยากจะทำและรู้ว่าควรจะทำ

คำถามที่ ๑๔๙๕

ในฐานะที่เป็นน้อง มีพี่ที่มีนิสัยอิจฉา รวมถึงความพยาบาท และอุปนาหะที่หมักหมมในจิตใจของเขาเป็นอาจिन อันเป็นเหตุให้ กลั่นแกล้งนานา เราควรทำตัวอย่างไรกับพี่ที่อิจฉาน้องมานานมาก ดีคะ นอกจากใช้คำว่า "อดทน"

ตอบ

อันที่จริงคนเขาอยากให้เราดี
แต่พอเด่นขึ้นทุกที่เขามั่นได้
จงทำดีแต่อย่าเด่นจะเป็นภัย
ไม่มีใครเขาอยากเห็นเราเด่นเกิน

(กลอนของพลตรีหลวงวิจิตรวาทการ)

เพราะสำหรับป้องกันคนเด่นไม่ให้เด่น และไม่ให้เป็นที่ริษยา ของคนอื่น ก็คือความอ่อนน้อมถ่อมตน ซึ่งเป็นมงคลข้อหนึ่งในมงคล ๓๘ สิ่งที่ทำให้สบายใจอีกอย่างหนึ่ง ก็คืออคติพจน์ที่ว่า “เขาริษยาดีกว่า เขาสงสาร” หมายความว่า เขาริษยาแปลว่าเราเก่ง เขาสงสารแปลว่าเรา แย่แล้ว คุณคงเคยได้ยินเสมอที่มีผู้อุทานว่า “โธ น่าสงสารนะ” คนมัก ริษยา มักผูกโกรธ เป็นคนสะสมสิ่งไม่ดีไว้ในตัว เหมือนกับคนสะสม สิ่งปฏิกูล เขาหมั่นเอง ใครเข้าไปใกล้เขาก็รู้สึกเหม็น ช่างเขาเถอะ หรือ คุณอาจจะเปล่งอุทานแรงๆ ว่า ช่างหัวมัน คุณหมั่นเก็บดอกไม้หอมๆ ใส่ตะกร้าคือตัวคุณไว้ให้มาก คุณก็หอมเอง ใครเข้าไปใกล้ก็หอม เป็นผู้มี ศิลมีธรรม กลิ่นของศีลยอดเยียมกว่ากลิ่นอย่างอื่น (ศีลคุณโร อนุตตโร) ศีลเป็นเลิศในโลก (ศีล โลก อนุตตโร) คำตอบเพียงเท่านี้ น่าจะเพียงพอ สำหรับคราวนี้ ขอให้คุณได้รับพรตามพระพุทธพจน์ที่ว่า

“เอาชนะคนโกรธด้วยความไม่โกรธ
 เอาชนะคนไม่ดีด้วยความดี
 เอาชนะคนตระหนี่ด้วยการให้
 เอาชนะคนพูดเหลวไหลด้วยคำจริง
 ฯลฯ”

คำถามที่ ๑๔๙๖

สวัสดีครับท่านอาจารย์ ผมเพิ่งมาพบเว็บไซต์เมื่อไม่นานมานี้
 ขออนุโมทนาเป็นอย่างยิ่งที่ให้ปัญญาทางธรรมครับ ผมขอลถามว่า
 ตู้บริจาคของวัดที่ตั้งอยู่ในวัด และตู้บริจาคของวัดที่ไปตั้งตามเคาน์เตอร์
 ประชาสัมพันธ์ของโรงพยาบาล เมื่อผู้บริจาคใส่ปัจจัยลงไป ถือว่าเป็น
 สังฆทานหรือไม่ครับผม

ตอบ

เป็นสังฆทานครับ

คำถามที่ ๑๔๙๗

ข้อนี้ไม่ได้เป็นคำถามค่ะ เพราะคำถามข้อ ๑๔๙๕ นั้น ทำให้
 อยากส่งความขอบคุณไปให้อาจารย์ คำตอบของอาจารย์ที่กรุณา
 ตอบให้ด้วยเมตตา ทำให้ใจพ้นจากทุกข์ที่มีมานาน เหมือนเห็นแสง
 สว่างที่ไม่เคยมองเห็น เราได้เห็นตัวเองอีกมุมหนึ่งในด้านไม่ดีที่
 เรามองข้ามมันไป จะพยายามทำให้ได้อย่างที่อาจารย์แนะนำค่ะ
 ขอบพระคุณมากๆ อีกครั้ง ขอส่งความปรารถนาดีและกำลังใจให้
 อาจารย์รักษาสุขภาพกายแข็งแรงไปเรื่อยๆ ตามอัฐภาพที่ควรเป็น
 นะคะ

ตอบ

ดีใจจังเลยที่ได้ทราบข่าวดีจากคุณ ขอให้คุณมีความสุขและประสบความสำเร็จยิ่งขึ้นไป

คำถามที่ ๑๔๙๘

วันหนึ่งได้ยินจากแผ่น mp๓ ของอาจารย์ว่า บัณฑิตชี้โกธรไม่ดี อีก ๓ จำพวกฟังไม่ทัน อาจารย์กรุณาเติมให้ครบด้วยค่ะ

ตอบ

อีก ๓ จำพวกคือ

๑. คนหัสต์เถียงจรรยาไม่ดี (อโลโส คีหิ กามโภคี น สาสฺ) แต่ไม่ได้หมายความว่า บรรพชิตชี้เถียงจดี คือถ้าชี้เถียงจก็ไม่ได้ทั้งนั้น

๒. พระราชา คือ ผู้เป็นใหญ่ ไม่ใคร่ครวญให้ดีเสียก่อนแล้วทำลงไป ไม่ดี (ราชา น สาสฺ อนิสम्मการี)

๓. บรรพชิตไม่สำรวม ไม่ดี (อสนถโต ปพฺพชิตโต น สาสฺ)

๔. บัณฑิตชี้โกธร ไม่ดี (โย ปณฺชิตโต โภชนโต น สาสฺ)

(สุภาษิตินชาตก)

รวมเป็นคนไม่ดี ๔ จำพวกโดยปริยายหนึ่ง

คำถามที่ ๑๔๙๙

คาถากาสลัก มีใจความว่าอย่างไรครับ

ตอบ

คาถากาสลักมีอยู่ ๔ เรื่อง เขียนเป็นอักษรย่อว่า จะ ภาะ กะ สะ มีข้อความเต็มดังนี้

๑. เว้นการคลุกคลีกับคนชั่ว (จช พุชชุนลัสมัคคั)
 ๒. คบหาสมาคมกับบัณฑิต (ภช ปณฺฑิตเสวนนั)
 ๓. ทำบุญทั้งกลางวันและกลางคืน (กร ปุญฺญมโหฺรตตัม)
 ๔. ระวังถึงความไม่เที่ยงอยู่เป็นนิตย์ (สร นิจฺจมนิจฺจตัม)
- (สุภาสิตโโบราณ)

ทำไมจึงเรียกว่า “คาถากาสลัก” ผมยังไม่ทราบคำอธิบาย แต่ท่านเรียกกันมาอย่างนั้นก็เรียกตามท่านไป เห็นว่าเป็นข้อเตือนใจที่ดีมากสำหรับใช้ในชีวิตประจำวัน กลางคืนก็ทำบุญได้ เช่น เจริญภาวนา มีเมตตาภาวนา เป็นต้น ซึ่งพระพุทธเจ้าตรัสว่า มีอานิสงส์มากกว่า การให้ทานและรักษาศีลเสียอีก พิเคราะห์แล้วเห็นว่า คนมีเมตตาให้ทานและรักษาศีลได้ง่าย เพราะเมตตาเป็นต้นน้ำ

คำถามที่ ๑๕๐๐

การบริจาคโลหิตเป็นบุญประเภทใดคะ วันนี้หนูไปบริจาคโลหิตที่สภากาชาด ขอท่านอาจารย์ได้รับบุญนี้ด้วยนะคะ ด้วยความเคารพอย่างสูง

ตอบ

ขออนุโมทนาต่อบุญกุศลที่คุณได้ทำแล้วในวันนี้ การบริจาคโลหิตเป็นทานจัดเข้าในอุปัชฌายะ คือ บารมีระดับกลางในบรรดาบารมี ๓ ชั้น เช่น ทานบารมี ทานอุปัชฌายะ และทานปรมาตถบารมี

คำถามที่ ๑๕๐๑

ได้ยินบ่อยๆ ว่า เวลาและวารีไม่คอยใคร เป็นคำพังเพยไทยหรือว่ามีมาจากไหนคะ ในพระพุทธศาสนามีคำสอนทำนองนี้หรือไม่คะ

ตอบ

เคยเห็นคำในภาษาอังกฤษซึ่งมีความหมายทำนองนี้ว่า Tide and time wait for no man. ไม่ทราบ คำพังเพยนี้แปลมาจากคำอังกฤษหรือเปล่า ในพระพุทธศาสนามีคำสอนทำนองนี้มาก เพื่อความไม่ประมาท เช่น ทรงสอนว่า บรรพชิตควรพิจารณาเรื่องๆ ว่า วันเวลาล่วงไปๆ บัดนี้เราทำอะไรอยู่ ผมคิดว่า แม้คฤหัสถ์หรือฆราวาสก็ควรพิจารณาเรื่องๆ เช่นนี้เหมือนกัน เพื่อจะได้ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ไม่ล่วงไปเปล่า

คำถามที่ ๑๕๐๒

มีหลักอะไรบ้างคะ ที่ทำให้เป็นคนใจเย็น คือไม่ใจเร็วด่วนได้

ตอบ

ต้องถือหลักที่ว่า ช้าในกิจที่ควรช้า ด่วนในกิจที่ควรด่วน คือ อะไรที่ควรจะรีบทำก็ต้องรีบทำให้เสร็จในเวลาอันสมควร เรียกว่า เหมาะแก่กาล แต่บางอย่างต้องทำด้วยความรอบคอบ ถึงจะช้าไปบ้างก็ไม่เป็นไร ประสบความสำเร็จตามเวลาอันสมควร ไม่ผิดพลาด ก้าวอย่างช้าๆ แต่มั่นคง มีสุภาษิตในภาษาอังกฤษอยู่บทหนึ่งว่า Slow and steady win the race. แปลว่า ช้าและมั่นคง เอาชนะการแข่งขันได้ ทำให้นึกถึงนิทานเรื่องเต่ากับกระต่ายในนิทานอีสป เต่าคลานตัวมเตี้ยมแต่คลาน

ไม่หยุด กระทบตายนอนเสียก่อนดีกว่า คลานอย่างเต่าเราต้องเอาชนะได้แน่จึงนอนเสีย ตื่นขึ้นมารีบวิ่งไป ปรากฏว่าเต่าถึงหลักชัยก่อนแล้ว บางอย่างเราต้องรอคอย จะกินผลไม้ให้อร่อยต้องคอยให้มันสุก ข้าวสุกก็นอนเดี๋ยวก่อน มีสุภาษิตีในพระพุทธศาสนาอยู่บทหนึ่งว่า ความหวังผลย่อมสำเร็จแก่ผู้รู้จักรอคอย คือไม่ใจเร็วด่วนได้ (อปิ อตรมานานัน ผลาสาว สมิขุณฺติ)

คำถามที่ ๑๕๐๓

มีธรรมะข้อใดส่วนใดค่ะ ที่นำมาดับความเครียดจากเพื่อนได้บ้างคะ เช่น เพื่อนไม่จริงใจ แต่เราต้องอยู่ร่วมทำงานกับคนอย่างนี้

ตอบ

ความไม่จริงใจเป็นพิษร้ายซึ่งมีอยู่ในตัวเขาเอง เขาจะต้องได้รับผลแห่งความไม่จริงใจของเขาอยู่แล้ว อย่าเอาความไม่จริงใจของเขา มาทำลายความดีของเรา ขอให้ถือสุภาษิตีว่า “ไม่เอาความชั่วของผู้อื่น มาทำลายความดีของตน” แค่นี้เราก็คงหายเครียดได้แล้ว ความเครียดถ้าเราไม่หมั่นหมั่นก็ฆ่าเรา ปล่อยม่นไปเสียมันทิ้งไป ผมทราบว่าได้ยากแต่ก็ไม่เกินวิสัย ถ้าเราพยายามยอมต้องทำได้

ใครชอบใครชัง ช่างเถิด

ใครเซ็ดใครชู ช่างเขา

ใครดำใครบ่น ทนเอา

ตัวเราร่วมเย็น เป็นพอ

ขอให้คุณร่วมเย็น ความชั่วออกจากผู้โดย้อมกลับเข้าไปหาผู้นั้นเอง อย่าไปสนใจเลย ความไม่ดีของคนอื่นมีบ่อยครั้งเป็นเหมือนกระจกส่องให้เราเห็นว่า อย่าทำอย่างนั้นนะ ไม่ดี แปลว่า เราสามารถนำมา

ศึกษาเรียนรู้ได้เพื่อพัฒนาตัวเอง ทั้งส่วนดีและส่วนไม่ดีของคนอื่น ถ้าแก้ไขได้ก็ช่วยกันแก้ไข ถ้าแก้ไขไม่ได้ก็ปล่อยไป

คำถามที่ ๑๕๐๔

ได้อ่านที่อาจารย์ตอบคำถามที่ ๑๔๙๐ เรื่อง วาสนา สงสัยว่าเมื่อเร็วๆ นี้มีข่าวเกี่ยวกับพระสงฆ์รูปหนึ่งพูดแรงๆ ตบพระพุทธรูปยกเท้าเหยียบบนโต๊ะ และทำอีกหลายอย่าง ต่อหน้านักข่าวและญาติโยม ถือเป็นวาสนา อย่างหนึ่งหรือไม่

ตอบ

อะไรเป็นวาสนา อะไรไม่เป็นวาสนา ผมเข้าใจว่าพระพุทธรูปเจ้าองค์เดียวเท่านั้นที่ทรงทราบ ถ้าท่านเป็นพระอรหันต์แล้วทำไปด้วยความเคยชิน ไม่ใช่เพราะแรงผลักดันของกิเลส พระพุทธรูปเจ้าท่านก็จะทรงพยากรณ์ว่าเป็นวาสนา แต่ถ้าพระรูปใดที่ยังเป็นปุถุชนอยู่ ทำไปด้วยอำนาจกิเลส เช่น ความโกรธ เป็นต้น พระพุทธรูปเจ้าท่านทรงตำหนิชาวบ้านก็ตำหนิว่า เป็นการกระทำที่ไม่สมควร เพราะฉะนั้นพระสงฆ์จึงควรสำรวมกาย วาจา ใจอยู่เสมอ ให้ดูงามดูดี จึงจะเป็นที่ตั้งแห่งความเลื่อมใสของผู้ได้พบเห็นหรือได้ยินกิตติศัพท์

คำถามที่ ๑๕๐๕

มีผู้ให้ทองคำหลายอย่าง เช่น คาถาให้รวยว่า อู อู กะ สะ คาถามหาเสน่ห์ว่า ทา ปี อัด สะ คาถาให้คนรักและเคารพว่า เม เม เม ส่า สี ทิฏฐิ ให้ทองวันละหลายๆ ครั้ง ผมไม่รู้ความหมาย อยากจะขอความรู้จากท่านอาจารย์ ช่วยอธิบายด้วย

ตอบ

คาถาเหล่านี้ต้องรู้ความหมายและนำมาปฏิบัติ จึงจะได้ผล เช่น คาถาที่ท่านบอกว่า**ทำให้รวย** เป็นคำย่อของ**ทิฏฐธัมมิกัตถประโยชน์** คือ หลักที่จะทำให้ได้รับประโยชน์ในปัจจุบัน ๔ ประการคือ

๑. อุ ย่อมาจาก **อุฏฐานสัมปทา** ถึงพร้อมด้วยความขยันหมั่นเพียรในการศึกษา ในการหาทรัพย์ ในการสร้างชาติ

๒. อา ย่อมาจาก **อารักขสัมปทา** ถึงพร้อมด้วยการรักษา คือ รักษาทรัพย์ที่หามาได้ไว้ รักษาความดีไว้

๓. กะ ย่อมาจาก **กัลยาณมิตตตา** ความเป็นผู้มีมิตรสหายดี

๔. สะ ย่อมาจาก **สมชีวิตา** เลี้ยงชีวิตตามสมควรแก่กำลังทรัพย์ ที่หาได้ ไม่ให้ผิดเคืองนัก ไม่ให้ฟุ่มเฟือยนัก

หลักทั้ง ๔ ประการนี้ท่านบอกว่า ทำให้ตั้งตนได้ในปัจจุบัน ไม่ได้บอกว่า**ทำให้รวย** แต่ส่วนมากมักจะพูดเลยไปว่า **ทำให้รวย** บางคนถึงพร้อมด้วยคุณธรรมเหล่านี้ตลอดชีวิต แต่ก็ไม่รวย คนที่จะร่ำรวยต้องประกอบด้วยเหตุปัจจัยอีกหลายอย่าง แต่ ๔ ข้อนี้ต้องมีด้วย

คาถามหาเสน่ห์ นั้นเป็นอักษรย่อของ**สังคหวัตถุ ๔** สังคหวัตถุ แปลว่า หลักที่ทำให้ยึดเหนี่ยวน้ำใจของกันและกัน ๔ ประการ คือ

๑. ทา ย่อมาจาก **ทาน** การให้ การแบ่งปัน

๒. ปิ ย่อมาจาก **ปิยวาจา** แปลว่า พูดจาดี พูดจามารัก พูดจาไพเราะอ่อนหวาน ประสานสามัคคี มีประโยชน์

๓. อัต ย่อมาจาก **อิตถจริยา** หมั่นทำประโยชน์แก่ผู้อื่น

๔. สะ ย่อมาจาก **สมานัตตตา** ความเป็นผู้วางตนดี เหมาะสม แก่ฐานะ แก่ภาวะ การร่วมสุขร่วมทุกข์

คาถาให้**เป็นที่รักที่เคารพของผู้อื่น** ย่อมาจาก**สาราณียธรรม ๖** อย่าง คือ

๑. เมตตากายกรรม จะทำอะไรก็ทำด้วยเมตตา
๒. เมตตาวจีกรรม จะพูดอะไรก็พูดด้วยเมตตา
๓. เมตตามโนกรรม จะคิดอะไรก็คิดด้วยเมตตา
๔. สาธารณโภคี ได้ลาภแล้วแบ่งปัน ไม่หวงไว้แต่ผู้เดียว
๕. สีลสามัญญตา ความเป็นผู้มีความประพฤติดีเสมอกัน
๖. ทิฏฐิสามัญญตา ความเป็นผู้มีความเห็นเสมอกัน ไม่ทะเลาะวิวาทกัน แม้จะมีความเห็นไม่เหมือนกัน

หลักทั้ง ๖ ประการนี้ ทำให้เป็นที่รักเป็นที่เคารพของผู้อื่น เป็นไปเพื่อการสงเคราะห์กัน เพื่อความสามัคคีกัน

คาถาเหล่านี้ท่องไว้ก็ดี แต่ต้องรู้ความหมายและนำมาปฏิบัติ จึงจะสำเร็จประโยชน์ด้วยดี

คำถามที่ ๑๕๐๖

อดีตชาติของพระอุบลวรรณาเถรี คือ "กัณหา" แต่ทำไมจึงไม่ได้มาเกิดเป็นพระธิดาของเจ้าชายสิทธัตถะเหมือน "ชาลี" ที่มาเกิดเป็น "ราหุล" และท่านมีอภิญญา รู้วาระจิต ระลึกชาติได้ ทำไมยังถูกข่มขืนได้ พระอรหันต์ผู้ที่มีฤทธิ์มากอย่างพระโมคคัลลานะและพระอุบลวรรณา ทำไมจึงมีเหตุร้ายแรงเกิดกับชีวิต

ตอบ

ตามประวัติในเวสสันดรชาดกว่า กัณหากุมารีเมื่อถูกชุกชกเสียนดี ก็อธิษฐานจิตว่า ไม่ขอเกิดเป็นลูกพ่ออีกแล้ว สำหรับชาลีกุมารไม่ได้คิดเช่นนั้น จึงมาเกิดเป็นพระราหุล

บุพกรรมของพระอุบลวรรณาเถรียังไม่เคยพบที่มา ส่วนของพระมหาโมคคัลลานะนั้น ทราบกันอยู่โดยทั่วไปแล้วว่าเคยเสียดีนีมารดาบิดาในชาติก่อน

คำถามที่ ๑๕๐๗

เศษกรรม หมายถึงอย่างไรครับ ใช้คนใกล้หมดกรรมหรือใกล้จะพ้นจากวิบากกรรมที่ตนเคยทำมาหรือไม่ครับ

ตอบ

เศษกรรม เช่นว่า บุคคลทำบาปแล้วไปเกิดในนรก พ้นจากนรกแล้ว เศษกรรมทำให้มาเป็นสัตว์เดรัจฉานที่ต้องทนทุกข์ทรมานอีกหลายชาติ เมื่อมาเป็นมนุษย์อีกก็ต้องทนทุกข์ทรมานอีกมากมายจนกว่าจะสิ้นกรรม

คำถามที่ ๑๕๐๘

เมื่อวันก่อน เกิดความรู้สึกว่าตัวเองเป็นคนดี (แต่ตัวสติ บอกว่าเริ่มแยแล้วนะ..) หนูก็พิจารณาลงไป..ได้ใจทยี่มาสองประโยคคะ คือเรื่องศีล กับ การกระทำให้งั้ (เกิดปัญญาเป็นสัมมาทิฏฐิ) ไม่ทราบว่ามันสัมพันธ์กันอย่างไรคะ..หนูทราบแค่่า ..ศีลห้าหนูยังไม่ บริสุทธิ แต่เรื่องสัมมาทิฏฐิของหนูก็ยั้เจ้คะ ..ยั้ติใจทยี่ไม่แตกคะ.. (เหมือนโกอาานของศาสนาเช่นเลยคะ)..อาจารย์พอจะช่วยอธิบายให้หนูได้ใหม่คะ หรือว่าหนูต้องหาคำตอบเองรู้เองเท่านั้นคะ

ตอบ

อยากทราบว่า คีล ๕ ที่ยังไม่บริบูรณ์นั้น บกพร่องที่ข้อไหน ถ้าสำรวจทราบแล้วก็ให้แก้ไข ทำให้บริบูรณ์ในข้อนั้น คีล ๕ ก็จะดีไปด้วย ก็จะบริบูรณ์ทั้งสัมมาทิฏฐิและคีล ๕

คำถามที่ ๑๕๐๘

เคยได้ยินเรื่อง เวมานิกเปรต อยากทราบว่า ถ้าเราเก็บเศษเงินที่ไม่ใช่ของเราได้แล้ว เราเอาไปให้ขอทานนี่ผิดไหม? หรือเราไม่ควรเข้าไปยุ่ง?

ตอบ

คุณทำดีแล้ว เพราะว่าเงินนั้นหาเจ้าของมิได้ คุณเอาไปให้ขอทาน เป็นการทำบุญโดยไม่เจือบาป คนที่เป็นเวมานิกเปรตนั้น ทำบุญเจือบาป ทำดีคลุกเคล้าด้วยชั่ว จึงต้องไปเสวยสุขบ้างทุกข์บ้างผลัดเปลี่ยนกันไป

คำถามที่ ๑๕๑๐

กราบท่านอาจารย์ด้วยความเคารพ นอกจากต้องอดทนจากการกีดกันผลงานจากผู้อื่น ท่านมีข้อธรรมอะไรให้ดิฉันเกิดความสว่างกว่านี้ และวางได้ เพื่อให้มานะลดลงอีก ขอบพระคุณท่านที่เมตตา

ตอบ

ขออ้างคำของท่านมหาตมคานธีที่ว่า “งานที่แท้จริงไม่เคยไร้ผล” เขาก็ดักจับคุณได้ไม่เท่าไรหรอก คุณทำความเพียรให้สม่ำเสมอ ทำความดีให้เสมอต้นเสมอปลาย แล้วเขาจะเลิกไปเอง ขออวยพรให้คุณประสบความสำเร็จในการทำงาน

คำถามที่ ๑๕๑๑

ดิฉันเคยอ่านหนังสือว่า ถ้าพ่อแม่ป่วยมีความทุกข์ทรมาน แล้วสั่งให้หมอนัดยาให้ตาย เพื่อจะได้ไม่ต้องทรมาน หรือสั่งให้หมอเอาสายออกซิเจนออก ถึงแม้เป็นการุณยฆาต แต่ถือว่าเป็นอนันตริยกรรม แต่หากพ่อแม่แจ้งความประสงค์ไว้กับลูก หรือทำพินัยกรรมไว้ว่า ไม่ต้องรักษาโดยการเจาะคอเพื่อให้หายใจ ในกรณีที่ไม่สามารถหายใจได้ด้วยตัวเอง ถ้าลูกทำตามจะถูกต้อนหรือไม่ หรือผิดศีลธรรมที่ไม่รักษานุภาพาริ

ตอบ

เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ปฏิบัติยากจริงๆ ขอให้คุณพิจารณากระทำให้เหมาะสมตามเหตุกาณ์ (การณวสิกตา) ผมคงตอบได้เท่านี้

คำถามที่ ๑๕๑๒

เรียนอาจารย์วศินที่เคารพค่ะ การดูรายการหรือการหาข้อมูลร้านอาหารต่างๆ เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับร้านอาหารดีๆ อย่างนี้เป็น การผิดศีล ๘ หรือเปล่าคะ ขอบพระคุณค่ะ

ตอบ

ไม่ผิดครับ

คำถามที่ ๑๕๑๓

เรียนอาจารย์วศินคะ ถ้าถือศีล ๘ แล้วบางครั้งเผลอร้องเพลง
ในใจ เป็นการผิดศีลหรือไม่คะ

ตอบ

ไม่ผิดครับ

คำถามที่ ๑๕๑๔

อาจารย์คะ ตัวเองทำงานกับผู้ป่วย แล้วเจอกับหัวหน้างานที่เรา
รู้สึกไม่ค่อยยุติธรรมกับลูกน้อง เช่น เรื่องที่บางคนทำผิดก็บอกว่าถูก
ข้าวไม่เคยซื้อกิน กินกับลูกน้อง ถ้าใครประจบคนนั้นไม่ผิด บางคน
ไม่ทำงานประเมินมาได้คะแนนสูงกว่าคนทำงาน บางครั้งตัวเองคิดว่า
เราไม่คิดทำอะไรให้ผู้ป่วยดีไหม? คืองานประจำทำอยู่แล้ว แต่คิด
นวัตกรรมให้ผู้ป่วยเพิ่ม แต่หัวหน้าเขาไม่เห็นคิดว่าธรรมดา เราจะนำ
ธรรมะข้อไหนมาพิจารณาดีคะ บางครั้งเราทราบนะคะว่าทำดีไม่ต้อง
หวังว่าต้องมีอะไรตอบแทน แต่บางครั้งอดคิดไม่ได้ แล้วเรามาอยู่กับ
หัวหน้าซึ่งมีคุณสมบัติที่เราารู้สึกว่าเป็นหัวหน้าได้ยังไง?

ตอบ

ถ้าเป็นไปได้ ลองหาทางย้ายไปอยู่แผนกอื่นที่มีหัวหน้าดีๆ
สักหน่อย แต่คุณควรจะต้องพิจารณาตัวเองด้วย ว่าเรามีข้อบกพร่อง
อะไรบ้าง คุณอาจดีเกินไปหรือระเบียบมากเกินไปก็ได้

คำถามที่ ๑๕๑๕

อาจารย์คะ อาจารย์บอกว่าถ้าเราอยากเกิดเป็นอะไร ให้อธิษฐาน แล้วทำเหตุให้ตรง แล้วเราจะสามารถเกิดเป็นอะไรก็ได้ แล้วเกิดเป็นอะไรจะดีที่สุดคะ? เป็นมนุษย์ เป็นนางฟ้า แล้วถ้าเราเกิดบนสวรรค์ แล้วอยากปฏิบัติธรรมด้วยได้ไหมคะ?

ตอบ

ไม่เกิด ดีที่สุด ถ้ายังต้องเกิดอีก เป็นเทวดาดีกว่าเป็นมนุษย์ สบายกว่าเยอะ ปฏิบัติธรรมก็ได้ สามารถบรรลุได้ถึงเป็นพระอรหันต์ ในเทวโลก

คำถามที่ ๑๕๑๖

ทำอย่างไรดีคะอาจารย์ ถึงจะแก่นิสัยไม่ดีของตัวเองได้ คือว่าเป็นคนที่ตรงค่ะ บางครั้งเห็นอะไรไม่ดีต้องพูด ซึ่งบางครั้งมีผลกับตัวเอง และบางครั้งปากเร็ว สิ่งที่ไม่ควรพูดก็พูด ทำให้บางคนรู้สึกไม่ดีกับเรา

ตอบ

ความตรงเป็นความดี แต่ต้องมีวิธีการในการพูดหรือทำให้ นุ่มนวลสักหน่อย ถ้าคุณค้นหุเอาไม้เคาะเข้าไปในหูก็จะเจ็บและอักเสบ แต่ถ้าคุณเอาสำลีพันปลายไม้ แล้วแห่เข้าไปในหู หายคันได้ไม่เจ็บ ไม่อักเสบ เคยมีนิทานเล่ากันว่า ชายคนหนึ่งเป็นคนตรง เดินไปไหน ก็ไปตรงๆ ไม่ยอมอ้อมเลยสักนิดเดียว วันหนึ่งเดินไปบนคันนา มี ต้นตาลสูงขวางคันนาอยู่ เขาปีนขึ้นไปบนต้นตาล แล้วลงอีกทางหนึ่ง

ได้รับความลำบากเป็นหนักหนา ถ้าเขาเดินอ้อมเสียหน่อย ก็จะสะดวกสบายกว่าเยอะเลย ในวินัยของพระสงฆ์ ท่านสอนไว้ว่า ถ้าจะเตือนผู้ใหญ่ อย่าเตือนตรงๆ ให้เตือนโดยอ้อมให้พอท่านรู้สึกตัว แล้วท่านจะแก้ไขเอง ถึงเราจะเตือนผู้น้อยก็เช่นเดียวกัน ถ้าพอทำได้ก็ให้พูดโดยนุ่มนวล ก็จะได้ประโยชน์ด้วยกันทุกฝ่าย

คำถามที่ ๑๕๑๗

ขอท่านอาจารย์ได้โปรดแนะนำหนังสือจริยธรรมที่สร้างแรงบันดาลใจให้คนกลัวบาปทุกชนิด ที่อ่านง่ายๆ ที่ท่านอาจารย์เห็นว่าดีที่สุด สัก ๓-๔ เล่ม จะเป็นหนังสือที่ท่านอาจารย์ประพันธ์เอง หรือของครูบาอาจารย์ท่านอื่นๆ ก็ได้นะคะ กราบขอบพระคุณค่ะ

ตอบ

เท่าที่นึกออกเวลานี้

๑. นรก สวรรค์ บุญ บาปในพระพุทธศาสนา
 ๒. หลักกรรมและการเวียนว่ายตายเกิด
 ๓. ทางแห่งความดี
- ทั้ง ๓ เล่มนี้ ผมเป็นผู้เขียนเอง

คำถามที่ ๑๕๑๘

คนเราต้องรักษาธรรมข้อใด หากอยากเกิดเป็นมนุษย์ เป็นเทวดา เป็นพรหม หรือไม่ต้องเกิดอีกเลยคะ

ตอบ

ถ้าไม่ต้องเกิดอีก ก็ต้องปฏิบัติธรรมให้จนถึงเป็นพระอรหันต์ โดยทางมรรคมีองค์ ๘ หรือศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าอยากเป็นมนุษย์อีก หรือเป็นเทวดา ก็ให้รักษาศีล ๕ หรือกุศลกรรมบถ ๑๐ และประพฤติกิริยธรรมต่างๆ เช่น พรหมวิหาร ๔ สังคหวัตถุ ๔ เป็นต้น ถ้าอยาก จะเลือกเกิดตามที่ต้องการ หรือเลือกสิ้นอาสวะ พระพุทธเจ้าท่านสอน ให้ตั้งตนอยู่ในธรรม ๕ อย่าง ประพฤติธรรม ๕ อย่าง ให้บริบูรณ์ คือ ศรัทธา ศีล สุตะ (การสดับตรับฟังธรรมมาก) จาคะ ปัญญา

(สังขารูปปัตติสูตร)

คำถามที่ ๑๕๑๙

สวรรค์มีทั้งหมดกี่ชั้นคะ? แตกต่างกันอย่างไรวะ? สวรรค์ชั้นใดดี ที่สุดคะ?

ตอบ

สวรรค์กามาจรมี ๖ ชั้น แตกต่างกันที่คุณภาพของชีวิตของ เทพชั้นนั้นๆ ชั้นดุสิตถือกันว่าดีที่สุด เป็นที่อยู่ของนักปราชญ์และ บัณฑิตทั้งหลาย

คำถามที่ ๑๕๒๐

อาจารย์คะ ศีล ๕ ที่ว่าบริบูรณ์ และเราต้องทำให้บริบูรณ์นั้น มีข้อปลีกย่อยอย่างไรคะ?

ตอบ

ที่ว่าบริบูรณ์นั้นคือ ไม่ขาด ไม่ต่าง ไม่พร้อย เป็นไท วิญญูชน
สรรเสริญ ไม่เกี่ยวข้องด้วยตัณหาและทิฏฐิ เป็นไปเพื่อสมาธิ ท่าน
กล่าวว่า การรักษาศีลให้ได้แบบนี้ เป็นศีลที่พระอริยเจ้าสรรเสริญ
พอใจ (อริยกันตศีล) บริสุทธิ์ดี ไม่เศร้าหมอง ถ้าจะให้อธิบายโดย
ละเอียด เรื่องก็จะยาวมาก

คำถามที่ ๑๕๒๑

เรียนอาจารย์วศินฯ ที่เคารพ ผมไม่เข้าใจสภาวะของคำว่าทุกข์
ในไตรลักษณ์เลยครับ งงมาก เพราะผมคุ้นเคยกับคำว่าทุกข์ใน
ภาษาไทย มีแต่คำอธิบายว่าทนอยู่ในสภาพเดิมไม่ได้ เพียงแค่นี้
ทำให้ผมสับสนจนถึงทุกวันนี้ ช่วยกรุณาอธิบายสภาวะนี้ให้คนโง่
อย่างผมหายสงสัยที่เกิดครับ กราบขอบพระคุณอย่างสูง

ตอบ

ในไตรลักษณ์กล่าวว่า สัพเพ สงฺขารา ทุกฺขา แปลว่า สังขาร
ทั้งปวงเป็นทุกข์ ไม่ว่าจะป็นสังขารที่มีจิตหรือสังขารที่ไม่มีจิต คือ
ไม่ว่าจะเป็นสัตว์หรือเป็นวัตถุสิ่งของ คาบเกี่ยวกับความไม่เที่ยงด้วย
ท่านกล่าวว่า สิ่งใดไม่เที่ยงสิ่งนั้นเป็นทุกข์ แปลว่า ทนได้ยาก ส่วน
ความสุขนั้นแปลว่าทนได้ง่าย ต้องทนเหมือนกัน ต่างกันแต่เพียงทน
ได้ง่ายหรือทนได้ยากเท่านั้น คือมันต้องทรมานไปเปลี่ยนแปลงไป
สุดแล้วแต่เหตุปัจจัยจะมาทำให้เปลี่ยนแปลง ไม่คงที่อยู่ได้ สำหรับ
สิ่งที่มีชีวิตมีจิตใจ ความทุกข์เป็นสิ่งที่เห็นได้ง่าย เช่น ทุกขเวทนา

อาพาธ ความทุกข์ทางใจ แต่สิ่งที่ไม่มีชีวิตไม่มีจิตใจ ความทุกข์ของมัน หมายถึงความเปลี่ยนแปลง ไม่อยู่ในสภาพเดิมได้ ก็คงอธิบายได้ เท่านั้น คุณไม่โกรธหรือ เรื่องนี้เป็นเรื่องที่เราเข้าใจได้ยากจริงๆ

คำถามที่ ๑๕๒๒

กราบขอพระคุณท่านอาจารย์ที่กรุณาให้ดิฉันแจ้งในสิ่งที่ควรและไม่ควรในทุกเรื่องที่ได้ประสบ ขออำนาจคุณพระรัตนตรัยคุ้มครองท่าน มีสุขภาพแข็งแรง เบบจากโรคที่เบียดเบียนค่ะ

ตอบ

ขอบใจมากๆ ขอให้คุณประสบความสำเร็จในสิ่งที่ต้องการซึ่งประกอบด้วยธรรม

คำถามที่ ๑๕๒๓

วันนี้เป็นวันมาฆบูชา ขอกราบบูชาพระคุณของท่านอาจารย์ผู้อุทิศชีวิตเพื่อรักษาและเผยแผ่พระสัทธรรม และขอโอกาสขอพรจากท่านอาจารย์ ตามที่เคยได้ยื่นได้รับจากท่านอาจารย์เมื่อครั้งที่ท่านอาจารย์ยังไปสอนหนังสือวันอาทิตย์ที่วัดบวรฯ ประทับใจคำอวยพรภาษาบาลี และคำแปลที่ท่านให้กับพวกเรา มาก ที่ขึ้น ต้นว่า สัพพโรควินิ-มุตฺโต ..และ ชยสิทฺธิ ธนังลภัง..ขอท่านอาจารย์โปรดจารึกพรนั้น ให้แต่ทุกท่านที่เข้ามาอ่านและสอบถามในเรือนธรรมนี้ เพื่อเป็นสิริมงคลแด่ญาติธรรมทุกท่านด้วยนะคะ กราบขอพระคุณอย่างสูง และ สาธุ สาธุค่ะ

ตอบ

ขอบอกที่แปลเป็นภาษาไทยแล้วก็แล้วกัน ถ้าว่าภาษาบาลีด้วย ก็ยากและยาว ที่ขึ้นต้นด้วย *สพฺพโรควินิมุตฺโต* นั้น ความสำคัญว่า ขอให้ท่านพ้นจากโรคทั้งปวง พ้นจากความเดือดร้อนทั้งปวง พ้นจากเวรภัยทั้งปวง และเป็นผู้เย็นกายเย็นใจ ตลอดกาลทุกเมื่อ

ที่ขึ้นต้นด้วย *ธนฺสิทฺธิ ธนํ ลภํ* นั้น ความภาษาไทยว่า ขอให้ท่านมีชัย ประสบความสำเร็จ มีทรัพย์ มีลาภ มีความสวัสดี มีโชค มีสุข มีกำลัง มีสิริ มีอายุ มีวรรณะดี มีโภคะ มีความเจริญ มียศ มีอายุยืน เป็นร้อยปี มีความสำเร็จในชีวิตที่ต้องการ

วันนี้เป็นวันพุธที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๕ ตรงกับวันมาฆบูชา ขอพูดถึงโอวาทปาติโมกข์สักเล็กน้อย วันเพ็ญเดือน ๓ เมื่อพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้วได้ ๗ เดือน ได้มีการประชุมสงฆ์ ที่เรียกว่า **จาตุรงคสันนิบาต** ที่เวฬุวนาราม เมืองราชคฤห์ จาตุรงคสันนิบาต แปลว่า การประชุมซึ่งประกอบด้วยองค์ ๔ คือ

๑. พระที่มาประชุมกันล้วนเป็นพระอรหันต์ (สพฺเพ ชีณาสว)
๒. พระสงฆ์เหล่านั้นล้วนได้รับอุปสมบทด้วยเอหิภิกขุอุปสัมปทา (สพฺเพ เอหิภิกขุกา)
๓. มาประชุมกันโดยมิได้นัดหมายกัน หรือไม่มีใครนิมนต์ (สพฺเพ อนิมนฺติตา)
๔. วันนั้นเป็นวันพระจันทร์เต็มดวงเดือนมาหะ (ปฺลฺลนฺจฺจฺนฺโท มาชนกฺขตฺเตน)

พระพุทธเจ้าได้ทรงเห็นเหตุอัศจรรย์ทั้ง ๔ ประการนี้ จึงทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์ ซึ่งมีใจความสำคัญดังนี้ ตีติกาขันติเป็นตบะอย่างยิ่ง พระพุทธเจ้าทั้งหลายตรัสว่า “พระนิพพานเป็นบรมธรรม

ผู้ที่ยังฆ่าผู้อื่น ยังเบียดเบียนผู้อื่น ไม่ชื่อว่าเป็นบรรพชิต ไม่ชื่อว่าเป็นสมณะ การไม่ทำบาปทั้งปวง การทำกุศลให้ถึงพร้อม การทำจิตของตนให้บริสุทธิ์ เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย

การไม่กล่าวร้าย การไม่ฆ่า และการสำรวจมโนปาติโมกข์ การรู้จักประมาณในอาหาร การอยู่ในที่สงบสงัด การประกอบความเพียรในอธิจิต นี่ก็เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย”

ข้อความเหล่านี้ ผมได้อธิบายไว้ละเอียดแล้ว ในหนังสือชื่อ “โอวาทปาติโมกข์” หนา ๒๙๖ หน้า ขนาดหนังสือ ๑๖ หน้ายกพิเศษ จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ โทร. ๐๒-๒๒๑-๐๗๔๒ ที่เป็น mp ๓ อ่านโดยยูวดี อิงศรีวังษ์

เรื่องในโอกาสวันมาฆบูชา ขออวยพรให้ทุกคนมีความสุขความเจริญในธรรมยิ่งขึ้นไป

คำถามที่ ๑๕๒๔

อาจารย์เคยเจอแบบนี้ไหมคะ เราเก็บข้อมูลไว้ในคอมหรือบันทึกไว้ แต่ถูกเพื่อนร่วมงานมาดึงข้อมูลไปใช้ โดยไม่ได้ขออนุญาต แล้วแอบทำบ่อยๆ เราทำเหนื่อยกว่าจะได้ข้อมูลหรือความรู้มา แต่เขาหยิบไปใช้หน้าตาเฉย ถือเสมือนเป็นของเขา เราเหนื่อยมากค่ะ เขากินแรง ไม่ต้องทำอะไร แต่ได้ของไป ตอนนี่คือเหนื่อยและไม่อยากทำงานเอาเลยคะ ทำแล้วผลงานเหมือนโอนไปให้เขาอะค่ะ ควรปรับปรุงและทำอย่างไรดีคะ เอาธรรมะข้อไหนมาช่วยคะ ย้ายงานก็ยากหางานได้ยาก เพราะอายุมากแล้ว ความสามารถด้านคอมและทางโลกก็รู้ไม่ทันเขาอะ

ตอบ

ทางที่เป็นไปได้ น่าจะเป็นว่า คุณเก็บข้อมูลไว้ในที่ๆ ปลอดภัย ไม่ให้ใครขโมยไปได้ ส่วนที่ขโมยไปแล้วก็แล้วไป นึกว่าทำบุญ คุณจะได้สบายใจขึ้น ผมคงแนะนำได้เพียงเท่านี้

คำถามที่ ๑๕๒๕

อาจารย์คะ จะชนะคนโกรธด้วยความเมตตา แล้วจะชนะคนซื่อฉลาดด้วยธรรมะข้อใดคะ และคนที่ขี้สงสัยใจ จะต้องทำตัวอย่างไร ถึงหายได้ดีคะ ใช้ธรรมะข้อไหนคะ กราบขอบพระคุณค่ะ ธรรมะของอาจารย์หลายๆ ข้อช่วยเป็นกำลังใจ และกำลังในการปฏิบัติได้ดีมากเลยคะ ขอบพระคุณมาอย่างสูงเลยคะ

ตอบ

คิดว่าน่าจะเป็นความกรุณา คือสงสารเขา ที่เขาถูกไฟคือความริษยาเผาหลนจิตใจเขาอยู่ตลอดเวลา การที่เขาริษยาเราแสดงว่าเรามีดีให้คุณรักษาความดีไว้เหมือนเกลือรักษาความเค็ม (รกุเขยย อดตโน สารุง ลวณฺ์ โลณตฺ์ ยถา) พร้อมๆ กันนั้นให้มีความอ่อนน้อมถ่อมตนให้มาก ให้รู้สึกที่เราดีไม่พอ

คนขี้สงสัยใจต้องพิจารณาถึงความจำเป็นของผู้อื่นให้มาก เขาอาจจำเป็นที่จะต้องทำเช่นนั้น ถ้าเราเป็นเขาเราอาจจะทำเช่นเขาก็ได้ ธรรมะข้อปัญญาและความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เป็นสิ่งสำคัญที่คนขี้สงสัยใจจะต้องใคร่ครวญบ่อยๆ อีกประการหนึ่ง การให้อภัยนับว่าเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าเราเกี่ยวข้องกับผู้อื่น การให้อภัยจำเป็นต้องใช้มาก เพราะความจำเป็นของแต่ละคนไม่เหมือนกัน

คำถามที่ ๑๕๒๖

หนูปฏิบัติธรรมในชีวิตประจำวัน จนความรู้สึกตัวเป็นไปโดยอัตโนมัติ ถ้าจะคิดพูดทำไม่ดี มันจะหยุดเองโดยอัตโนมัติ และมั่นใจในศีลของตัวเองมาก เมื่อพิจารณาคุณสมบัติของตัวเอง จะเกิดความสว่างใส มั่นใจ และมีพลังมาก แต่เมื่อไม่นานมานี้เอง เกิดโกหกโดยไม่รู้สึกตัวเลย มารู้ตัวเอาอีกทีตอนโกหกไปแล้วสักพักหนึ่ง หรือบางทีก็รู้ตัวตอนที่กำลังพูดโกหกอยู่ ก็คิดว่าตัวเองไม่ได้มีเจตนาเลย แต่ก็คิดว่าไม่ใช่ เพราะทุกอย่างที่ทำและพูดต้องมาจากใจ พอวันต่อมาก็มีเหตุการณ์ที่เราโกหกไปอีก โกหกในเรื่องใหญ่ขึ้นไปอีก ไม่รู้ตัวเลย (สติสัมปชัญญะที่สมบูรณ์อันนั้นมันหายไปไหนไม่รู้) และได้รับทุกข์จากการทุศีลนั้นทันที ความตั้งมั่นลดลง จะรู้สึกหัวใจสั่นๆ และร่นมากเลยคะ แต่พอย้อนกลับมามองดูกาย ใจ ก็เห็นเขาอยู่กันธรรมตามาก เห็นเขาชัดเจนดีอยู่ ไม่มีอะไรแปลกไป หนูขอรบกวนเรียนถามอาจารย์คะ ๑. สติสัมปชัญญะ ที่สมบูรณ์นั้นมันหายไปไหน ทำไมมันไม่ออกมาทำงานเหมือนทุกทีละคะ ๒. ตอนที่มันรู้ได้เองโดยอัตโนมัติ หนูก็ไม่ได้บริกรรม เพราะถ้าเราบริกรรม จะเห็นความจงใจกระทำ แต่พอไม่บริกรรมก็เกิดหลุดไปเกิดเหตุการณ์อย่างทีกล่าวมา หนูขอหย่อนต่อการปฏิบัติไปใหม่คะ ต้องทำอย่างไรจึงดี ๓. เวลาคิดผิด พูดผิด ทำผิด หนูไม่เห็นจิตตอนเริ่มเลย หนูจะรู้จะเห็นตอนขณะที่กำลังคิดผิด กำลังพูดผิด กำลังทำผิดอยู่ ซึ่งจะละอกุศลตอนนั้นก็ได้อีก (ตนเองก็จะรู้สึกว่าการณ์มันค้างๆ และแปลกๆ อยู่บ้าง) แต่ถึงอย่างไรก็ได้ทำผิดไปแล้ว เรียนถามว่าทำอย่างไรจะเห็นตั้งแต่เริ่มต้น จะได้ไม่เกิดอกุศลคะ ๔. หนูควรฝึกใหม่ซ้ำๆ และบริกรรมไปด้วยใหม่คะ กราบขอบพระคุณคะ

ตอบ

๑. เวลาที่ถูกกิเลสครอบงำ สติสัมปชัญญะหรือปัญญา ก็จะหายไป เพราะฉะนั้นต้องระวังกิเลส อย่าให้ครอบงำ

๒. แสดงว่าเวลานั้นกิเลสไม่ได้ครอบงำจิต สติสัมปชัญญะจึงยังสมบูรณ์อยู่

๓. ระวังจิตไม่ให้ซัดเคือง ไม่ให้ลุ่มหลง ไม่ให้มัวเมาในอารมณ์ อันเป็นที่ตั้งแห่งความซัดเคือง ลุ่มหลง และมัวเมา รักษาจิตด้วยสติด้วยความไม่ประมาท จิตนี้รับอารมณ์ว่องไวยิ่งนัก ส่วนมากเอาไว้มันไม่อยู่กับทนกับอารมณ์ที่มายั่วชวนให้โลภให้โกรธให้หลง ต้องระวังจิตให้เหมือนบุคคลที่ประคองหม้อน้ำมันที่เต็มปริ่ม และมีผู้ถือดาบอยู่ข้างหลัง ว่าถ้าน้ำมันหกก็จะพินคอบเสีย ผู้นั้นจะต้องคอยระวังหม้อน้ำมันเพียงใด การรักษาดนต้องมีสติเป็นเครื่องรักษา เมื่อจะรักษาผู้อื่น ก็เอาสตินั้นแหละเป็นเครื่องรักษา ธรรมที่ต้องเพิ่มขึ้นมาในการรักษาผู้อื่นก็คือ ความอดทน ความเอ็นดู ความไม่คิดเบียดเบียน

๔. กิติเหมือนกัน เหมือนคนเดินหกล้ม แล้วลุกขึ้นมาเดินใหม่

คำถามที่ ๑๕๒๗

กราบสวัสดีค่ะท่านอาจารย์วศินที่นับถือ ตอนนี้สุขภาพของหนูไม่ค่อยดีเลยคะ อายุ ๔๘ ปี แต่ตอนนี้เหมือนคนอายุ ๘๐ ปี รู้สึกปวดตามเนื้อตัวและกระดูก ตามข้อต่างๆ ปวดเข้า ไม่สามารถนั่งคุกเข่าได้ เป็นมาเกือบ ๓ ปีแล้วคะ ตั้งแต่หนูเริ่มสนใจมาปฏิบัติธรรม เลยนึกขึ้นได้ว่าเคยอธิษฐานทุกครั้งที่ได้ทำบุญว่าความเจ็บความปวด

ขออย่าได้เกิดขึ้นกับแม่ของหนู ให้มาเกิดกับตัวหนูเอง เพราะแม่หนูป่วยเป็นเส้นเลือดฝอยในสมองแตก พุดไม่ได้และช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ นอนอยู่บนเตียงตลอดเวลา แม่หนูป่วยมา ๖ ปีแล้วค่ะ เป็นเพราะหนูส่งสารท่านค่ะ และไม่สามารถดูแลท่านได้ เพราะต้องดูแลคุณแม่สามี ซึ่งเป็นครอบครัวคนจีน หนูคิดว่าตอนนี้หนูคงรับมาเต็มๆ จากแรงอธิษฐานนั้น ท่านอาจารย์คิดว่าหนูพอจะมีทางแก้ไขได้ไหมคะ แต่ใจหนึ่งก็คิดว่าเป็นการตอบแทนพระคุณท่าน เพราะทุกวันนี้แม่หนูถึงจะป่วยแต่ก็มีหน้าตาสดใส ไม่มีริ้วรอยแห่งความเจ็บป่วย หนูเสียอีกที่ต้องผ่าตัดมือมาแล้วสองครั้ง และอาจจะมึนครั้งต่อไปเรื่อยๆ นี้เพราะมันรู้สึกทรมานมาก สุดท้ายนี้ขอให้ท่านอาจารย์มีสุขภาพแข็งแรงเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรและเป็นเสาหลักของพุทธศาสนา ไปตราบนานเท่านานค่ะ

ตอบ

ที่เข้าใจว่าเป็นเพราะแรงอธิษฐานที่ขอเจ็บเสียเอง คงไม่ใช่ เรื่องการเจ็บไข้ได้ป่วยของใครของคนนั้น ผมเองก็เจ็บป่วยอยู่ตลอดเวลา ขอให้คุณพิจารณา**อภินิหารปัจเจกชน** คือข้อที่พระพุทธเจ้าทรงสอนให้พิจารณาบ่อยๆ ๕ ประการ

๑. เรามีความแก่เป็นธรรมดา
 ๒. เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา
 ๓. เรามีความตายเป็นธรรมดา
 ๔. เราจะต้องพลัดพรากจากสิ่งที่รักที่พอใจเป็นธรรมดา
 ๕. เรามีกรรมเป็นของของตน ผู้ทำดีจักได้ดี ทำชั่วจักได้ชั่ว
- ๕ อย่างนี้ จะล่วงพ้นไปไม่ได้

ขอบคุณที่อวยพรมา ผมเองก็ตกอยู่ในสภาพธรรมดาที่ต้องแก้
ต้องเจ็บและต้องตาย ต้องพลัดพรากสูญเสีย ต้องเสวยผลแห่งกรรม
ที่ทำไว้ทั้งในชาตินี้และชาติก่อน พวกเราเป็นเพื่อนร่วมทุกข์เกิดแก่เจ็บ
ตายด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น

คำถามที่ ๑๕๒๘

สวัสดิ์ศรีรับอาจารย์ การที่อาจารย์บอกว่าในกระแสแห่งทุกข์
หากเราต้องการตัดตอนขั้นตอนนี้ความทุกข์ เราต้องไปตัดที่ผัสสะ
กับเวทนา คือเราต้องมีสติดูลงไปที่ตัวเวทนาใช่หรือเปล่าครับ ประมาณ
ว่าเวทนามันเป็นสภาวะตามธรรมชาติ มันเกิดมาตามเหตุปัจจัย หาก
เราวางจิตใจในการดูให้เป็นวิปัสสนา เราก็ต้องดูตัวเวทนาที่มันเกิดขึ้น
จริงในความรู้สึก จนเห็นมันดับไป ตรงนี้เราจะเรียกว่าเราเกิดมีญาณ
ในวิปัสสนาแล้วใช่หรือเปล่าครับ ยากจังครับ ดูทันบ้างดูไม่ทันบ้าง
สงสัยสมาธิไม่ค่อยพอ รบกวนอาจารย์ตอบข้อสงสัยหรือวิธีการปฏิบัติ
ด้วยครับ

ตอบ

เรื่องผัสสะ เรื่องเวทนานี้ เป็นเรื่องยากมากในการกำหนดให้รู้
เท่าทัน ขอให้พิจารณาตามนัยแห่ง**อาทิตตปริยายสูตร**ที่ว่า อายตนะ
ภายใน ๖ อายตนะภายนอก ๖ วิญญาณ ๖ มีจักขุวิญญาณเป็นต้น
ผัสสะ ๖ เวทนา ๖ มีเวทนาที่เกิดจากจักขุสัมผัส เป็นต้น ล้วนแต่เป็น
ของร้อน ร้อนเพราะไฟคืออราคะ โทสะ โมหะบ้าง ร้อนเพราะเพลิงทุกข์
มีเกิดแก่เจ็บตายเป็นต้นบ้าง เมื่อพิจารณาเห็นอยู่อย่างนี้ย่อมเบื่อหน่าย

ในสิ่งทั้งปวง คลายความยินดีและหลุดพ้น แม้จะเป็นการชั่วคราว ก็ตาม อาทิ ตปปริยายสูตรนี้ควรท่องไว้บ่อยๆ ก็จะคลายความยึดมั่นถือมั่นในอารมณ์ต่างๆ ได้มาก เพราะเห็นว่ามันเป็นของร้อน

คำถามที่ ๑๕๒๙

สวัสดีค่ะ แม่ชีเล่นหอยได้หรือเปล่าคะ แล้วท่านจะบาปไหม เห็นลงหนังสือพิมพ์ว่า แม่ชีเล่นหอยแล้วถูกรางวัล กลัวเพื่อนๆ ชาวพุทธจะเข้าใจว่า ไปบวชซีหรือไปถืออุโบสถแล้วได้อานิสงส์ถูกหอยรวยเบอร์ จะผิดความหมายของการบวชเนกขัมมะคะ

ตอบ

ไม่ควรเล่น

คำถามที่ ๑๕๓๐

สวัสดีครับอาจารย์ หากเราเกิดความรู้สึกทางเพศ เรากำหนดอุสุภะ ก็จะเป็นสมณะ หากเราจะกำหนดให้เป็นวิปัสสนา เราจะกำหนดอย่างไรครับ มองว่ามันเป็นเพียงอารมณ์ เฟ่งมันจนอารมณ์นั้นมันดับไปเอง หรือยังงัยครับ ช่วยชี้แนะด้วยครับ

ตอบ

ถ้าจะให้ เป็นวิปัสสนา ก็ต้องพิจารณาโดยความเป็นธาตุ ถ้าพิจารณาอารมณ์นั้นโดยความเป็นของปฏิกูลก็เป็นสมถภาวนา

คำถามที่ ๑๕๓๑

ที่เคยทราบมาว่า พระพุทธเจ้าอยู่ด้วยวิหารธรรมคือรู้ลมหายใจ ให้มาก แต่ตนเองฝึกแบบดุษงยุบ รู้ที่ปลายลมและดูการเคลื่อนไหวของกายมาตลอด ๒ ปีกว่า พอจะเปลี่ยนมาดูลมหายใจแบบดูที่ต้นลม นั้นรู้สึกติดขัด ไม่ค่อยถนัด บางทีรู้ลมบ่่อยๆ แล้วรู้สึกเหนื่อย อย่างนี้ เราควรเลิกดูต้นลมใหม่คะ แล้วถ้าไม่รู้ลมหายใจ แต่ดูภายในกาย แบบอื่น เช่น ดูการเคลื่อนไหวของกาย อย่างนี้ถือว่าปฏิบัติธรรม และความก้าวหน้าในธรรมจะเหมือนกันหรือต่างกับดูลมหายใจหรือไม่

ตอบ

คุณจะทำแบบไหนก็ได้ ขอให้จิตสงบและมีปัญญา ท่านให้อารมณ์ ธรรมฐานไว้หลายแบบ เพื่อให้เหมาะกับจริตอัธยาศัยของแต่ละคน

คำถามที่ ๑๕๓๒

ช่วงนี้มีข่าวไม่ค่อยดีกับพระและเณร พุทธศาสนิกชนที่มีแต่ ศรัทธา แต่เป็นศรัทธาที่ฝากไว้กับบุคคลก็จะรู้สึกเสื่อมศรัทธาไม่มาก ก็น้อย อาจารย์กรุณาสอนเกี่ยวกับศรัทธาในทางพุทธศาสนา ที่เป็น ปัจจัยไปสู่ปัญญาให้ ด้วยครับ

ตอบ

มีหนังสืออยู่เล่มหนึ่งชื่อ “ศรัทธากับปัญญาในพระพุทธศาสนา” ผมได้พูดออกวิทยุ แล้วมีผู้มาพิมพ์เป็นเล่มหนังสือ ที่เป็นซีดีก็มี ลองติดต่อไปทางชมรมกัลยาณธรรมคงจะได้ทั้งซีดีและหนังสือ ผม ได้พูดเรื่องศรัทธากับปัญญาไว้มากพอสมควร

คำถามที่ ๑๕๓๓

ผมได้ฟังการประโคมข่าวว่า ให้ประชาชนมาร่วมกันสวดมนต์ นั่งสมาธิ ภาวนากันให้เยอะๆ อาณิสสรจะแรงส่งผลให้ประเทศชาติ เจริญรุ่งเรือง ผมได้ฟังแล้วเกิดข้อสงสัยว่า การที่ประชาชนไปสวดมนต์ นั่งสมาธิ ภาวนากันอย่างนี้เพื่อหวังผลอย่างที่พระท่านบอก มันน่าจะผิดหลักกรรม ออกจะเป็นแนวคิดที่อ่อนวอนดลบันดาลมากกว่า มีบางคนแย้งผมว่ามันเป็นสิทธิที่เขาจะทำ แต่ผมก็บอกว่าเหตุมัน อยู่ที่ไหนเราก็ต้องไปแก้ที่นั่นสิ ภาวนาน่าจะเป็นการพัฒนาศีล สมาธิ ปัญญา ด้วยความรู้และเข้าใจสภาพความเป็นจริงของโลกและตัวชีวิต แล้วก็จัดการกับมันด้วยความถูกต้องมากกว่า ผมกลับมองคณะสงฆ์ หรือพระผู้ใหญ่ที่สนับสนุนการกระทำนี้ ว่าเป็นความประมาทมากกว่า ถึงแม้เจตนาจะดี แต่เอาของบริสุทธ์มาลูบคลำให้สกปรกเสียมากกว่า อาจารย์มีความคิดเห็นอย่างไรครับ

ตอบ

คุณพูดมาดีแล้ว ไม่ต้องมีอะไรเพิ่มเติม คิดว่าน่าจะทำเหตุให้ ตรงกับผลที่ต้องการจะเหมาะสมกว่า

คำถามที่ ๑๕๓๔

นิพพาน สามารถบอกเป็นสภาวะรูปธรรมได้หรือไม่

ตอบ

ไม่ได้

คำถามที่ ๑๕๓๕

ขอโทษนะคะ ชนะคนชี้ขโมย จะเป็นทุกเรื่อง ได้อย่างไรคะ
ขอบคุณคะ ใช้ธรรมะข้อไหนคะ

ตอบ

ระมัดระวังของให้ดี อย่าเผลอ คือ ต้องมีสตินั่นเอง

คำถามที่ ๑๕๓๖

อายตนะภายใน ๖ ได้แก่อะไรบ้าง และอายตนะภายนอก ๖
คืออะไร ได้แก่อะไรบ้างคะ ขอขอบคุณคะ

ตอบ

อายตนะภายใน ๖ ก็คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ อายตนะ
ภายนอก ๖ ก็คือ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ (สิ่งที่ใจคิด)

คำถามที่ ๑๕๓๗

สวัสดีครับ มีเพื่อนมาถามผมว่า พระอริยเจ้าระดับโสดาบัน
สกิทาคามี และพระอนาคามี ที่เป็นทั้งฆราวาส และบรรพชิต ระดับ
ของจิตใจในการหลุดพ้นเหมือนกันหรือเปล่า ผมตอบเพื่อนไปว่า น่าจะ
เหมือนกันคือหลุดพ้นได้ตามสังโยชน์ที่ตนเองตัดได้แล้วเหมือนกัน
ทั้งที่ครองตนเป็นพระและชาวบ้าน เพียงแต่ท่านที่ครองตนเป็นพระ

ท่านมีวินัยของสงฆ์เป็นกรอบไว้ด้วย เพื่อนผมสงสัยประมาณว่าทำไม พระโสดาบัน พระสกิทาคามี พระอนาคามี ที่เป็นชาวบ้านถึงมีบุตร ภรรยาสามีได้ รบกวณาจารย์เมตตาตอบให้เพื่อนผู้ใคร่ใฝ่รู้ (แต่ไม่ยอมหาคำตอบ) ได้คลายความสงสัยด้วยครับ (นี่สงฆ์สาวกตัวเองที่ทำให้เหตุให้มีคนต้องคอยมาถาม แล้วยังต้องรบกวณาจารย์อีกด้วย)

ตอบ

ความหลุดพ้นของบรรพชิตกับคฤหัสถ์ไม่ต่างกัน พระอนาคามี แม้ยังครองเรือนอยู่ แต่ไม่มีความใคร่ในทางกามารมณ์

คำถามที่ ๑๕๓๘

สวัสดีครับ หากเราอยากจะทำหนดให้วันเสาร์-อาทิตย์เป็นวันพระของเราเอง เพื่อที่เราจะได้ถืออุโบสถศีลแต่ว่าปฏิบัติอยู่เองที่บ้าน เราสามารถทำได้หรือเปล่าครับ เห็นว่ามันสะดวก (ผมจะนิมนต์พระให้มาบิณฑบาตรทุกเช้า) ผมมีพื้นฐานในการปฏิบัติมาบ้าง รบกวณาตอบด้วยครับ

ตอบ

ทำได้ดีแล้ว

คำถามที่ ๑๕๓๙

จำเป็นมากน้อยแค่ไหนครับ ถ้าเราจะศึกษาจากหนังสือหรือจากพระไตรปิฎก โดยไม่ต้องมีครูบาอาจารย์สอนโดยตรงแต่เราศึกษาเอาเอง โดยวัดผลจากการปฏิบัติตามที่คัมภีร์กล่าวอ้างเอาไว้ เห็นเพื่อนบอกว่าเราต้องมีอาจารย์คอยตรวจสอบอารมณ์ของเราเอง อาจารย์ช่วยแนะนำด้วยครับ

ตอบ

ทำได้ ถ้ามีอาจารย์ด้วยก็ดี

คำถามที่ ๑๕๔๐

สวัสดีค่ะ หนูเห็นมีพระพุทธรูปปางประสูติ เรียกว่าพระพุทธรูปปางประสูติถือว่าถูกต้องหรือเปล่าคะ เห็นพระพุทธรูปเจ้าท่านเรียกตัวเองก่อนตรัสรู้ว่าเป็นโพธิสัตว์ จะเรียกพระพุทธรูปเจ้าก็ต่อเมื่อท่านตรัสรู้แล้วแล้วพระพุทธรูปปางต่างๆ คือพุทธรูปปางต่างๆ ในพุทธประวัติใช่หรือเปล่าคะ

ตอบ

ผมไม่เคยทราบว่ามีพระพุทธรูปปางประสูติ พระองค์ท่านจะเป็นพระพุทธรูปเจ้าก็ต่อเมื่อได้ตรัสรู้แล้ว ตรงตามที่คุณเข้าใจ

คำถามที่ ๑๕๔๑

(จาก คำตอบ ๑๕๒๘) ขอลถามเพิ่มเติมครับ หากเรา นั่งๆ อยู่ ลมพัดมากกระทบเรา เราเกิดรู้สึกสบาย (สุขเวทนา) เราต้องมีสติรู้ทัน เวทนาอย่างไรครับ เวทนามันต้องเกิดขึ้นมาเองตามสภาวะ ต้องดูมัน จนกว่ามันจะดับไปตามเหตุปัจจัยอย่างนั้นหรือครับ แล้วหากเรา รู้สึกชอบใจในลมที่มากระทบตัวเราจนอยากเย็นอีก ตรงนี้เป็นตัณหาแล้ว หรือเปล่าครับ (อ่านในหนังสืออาจารย์บอกว่า ถ้ามันไปเป็นตัณหา แล้วก็ทุกซบไปแล้วตามกระแสปฏิบัติจนอุปบาทแล้ว) อาจารย์พอจะมี หนังสือวิปัสสนาให้ศึกษาพอเป็นแนวทางหรือเปล่าครับ สนใจมาก

ตอบ

ท่านสอนให้พิจารณาสุขเวทนาโดยความเป็นทุกข์ เพราะมันแปรปรวนไปเป็นทุกข์ พิจารณาทุกข์เวทนาโดยความเป็นลูกศรเพราะเสียดแทง พิจารณาอุเบกขาเวทนา โดยความเป็นของไม่เที่ยง

คำถามที่ ๑๕๔๒

สวัสดีครับ มีพี่ที่ทำงานได้ไปบนบานกับรอยพระพุทธรูป จำลองว่า หากพ่อหายป่วยหรือทุเลาดีขึ้นจะขอขึ้นมาสักการะทุกปี ตลอดชีวิต พี่แกก็ทำตามมาได้หลายปี ต่อมาขาของแกไม่ดีเลยไม่ได้ไปแก่นบน พี่เขา รู้สึกผิดที่ผิดคำพูด เลยมาถามผมว่าเราจะทำอย่างไร หากเราผิดคำพูดไม่ไปแก่นบน ผมบอกว่าสิ่งที่แก่นบนด้วยคือรอยพระพุทธรูปที่ใหม่ ผมบอกว่ารอยพระพุทธรูปเป็นคติความเชื่อที่ว่า ธรรมชาติของพระพุทธรูปเจ้าได้เผยแผ่มาถึงดินแดนแห่งนี้ให้เราหาย จากความโลภ โกรธ หลง หากเราบนบานอย่างนี้พระพุทธรูปเจ้าผู้ซึ่ง

ละกิเลสได้แล้วคงไม่มาหักคอเราหรอก หากเรานำสิ่งที่พระองค์ค้นพบ
นำมาเปิดเผย แล้วเรานำเอาธรรมะนั้นมาปฏิบัติให้เหมาะสม แล้ว
ทำให้มันเป็นเรื่องเป็นตัวของชีวิตและจิตใจของเราแล้วมันล่ะ คือการบูชา
พระพุทธเจ้าอย่างยอดเยี่ยม ผมว่าคงมีอีกหลาย ๆ ท่านที่จิตใจไม่เข้มแข็ง
ประมาณว่าใครว่าสิ่งไหนดี สิ่งไหนศักดิ์สิทธิ์ก็พากันไปอ่อนวอนกัน
ทุกอย่าง เลยกลายเป็นพวกหลักลอย อาจารย์ช่วยแนะนำพวกท่าน
เหล่าลูกแกะตาบอดให้ด้วย จักขอบพระคุณยิ่งครับ

ตอบ

ให้ทำไปตามเหตุปัจจัย เมื่อมีเหตุให้ทำก็ทำไป เมื่อมีเหตุให้ทำ
ไม่ได้ก็ไม่ต้องทำ

คำถามที่ ๑๕๔๓

ผมดูรายการทีวีช่องหนึ่ง พิธีกรสตรีคนหนึ่งกล่าวว่า การที่ภาครัฐ
ร่วมมือกับมหาเถรสมาคมและสำนักพุทธรวมทั้งองค์กรต่างๆ จัดกิจกรรม
สวดมนต์ข้ามปี ที่ห้องสนามหลวงและวัดต่างๆ ทั้งกรุงเทพมหานคร
และวัดต่างจังหวัดทั่วประเทศ เมื่อวันส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่
ที่ผ่านมาโดยสรุปความเห็นของตนทำนองว่า ๑. เป็นกิจกรรมที่ไร้สาระ
๒. การรณรงค์การสวดมนต์คือการวางยาหล่อมประสาท ๓. ศาสนา
พุทธมีมาเพียง ๒,๖๐๐ ปี แต่โลกมีมาเป็น ๑๐,๐๐๐ ปี โดยไม่ต้องมี
ศาสนาพุทธก็อยู่ได้ ๔. ศาสนาพุทธเป็นวิทยาศาสตร์ที่ตรงไหน?
๕. ศาสนาพุทธมิใช่ศาสนาที่มีคำสอนเป็นปรัชญาลึกซึ้งเพียงศาสนา
เดียว ๖. ศีล ๕ ก็ไม่ได้เลอเลิศกว่าบัญญัติ ๑๐ ประการที่ตรงไหน
และศีล ๕ ก็เป็นเพียงคำสอนพื้นฐานๆ ที่ก็มีอยู่ในทุกศาสนา (แต่เธอก็พูด

ทำนองว่า ก็เป็นคนสวดมนต์เหมือนกัน) โดยสรุปตอนท้ายว่า สังคมจะสงบสุขต้องมีเสรีภาพ ไม่ใช่เอาศรัทธาของศาสนา (หมายถึงศาสนาพุทธมาครอบงำสังคม) ขอความกรุณาท่านอาจารย์วศินฯ ได้โปรดอนุเคราะห์ให้ผู้หลงผิดและผู้กำลังจะหลงผิดตามไป ได้เข้าใจถึงกุศลของการสวดมนต์ กุศลของการรักษาศีล ๕ และบาปอกุศลของการดูถูกพระปัญญาคุณของพระพุทธองค์ด้วยครับ

ตอบ

เรื่องพวกนี้สุดแล้วแต่มุมมองของแต่ละคน ปล่อยเขาไปเถอะ

คำถามที่ ๑๕๔๔

บุคคลอย่างไรจึงควรเรียกได้ว่าเป็น “ผู้ฉลาดในธรรม” ค่ะ

ตอบ

มีหลายปริยาย เช่น

๑. รู้ว่าอะไรเป็นกุศล อะไรเป็นอกุศล แล้วละอกุศล เจริญกุศล
๒. รู้วิธีสังข ๔ ตามความเป็นจริง
๓. รู้ปฏิจจสมุปบาททั้งสายเกิดและสายดับ เช่น เมื่อสิ่งนี้มี สิ่งนี้จึงมี เมื่อสิ่งนี้ดับ สิ่งนี้จึงดับ

ฯลฯ

คำถามที่ ๑๕๔๕

เมื่อพระพุทธองค์ตรัสว่า **อิตตสัมปทา** เป็นบุพพนิมิตของอริยมรรค คำว่า “อิตตะ” ในที่นี้ พระองค์ทรงหมายถึงอะไร และอย่างไรจึงจะเป็นอิตตสัมปทาที่แท้จริงคะ

ตอบ

อัตตสัมปทา แปลเอาใจความว่า มีตนสมบูรณ์ (self fulfilment) คือ ได้อบรมตนดีแล้วด้วยภาวนา ๔ มีกายภาวนา เป็นต้น มีปัญญาภาวนาเป็นที่สุด

คำถามที่ ๑๕๔๖

เวลาเราทำความดีมากๆ เมื่ออธิษฐานขอสิ่งใด ไม่ว่าจะทางโลกหรือทางธรรม มักจะสมหวังเสมอ มากกว่า ๘๐% บางทีแค่คิดเฉยๆ แต่ไม่ได้อธิษฐานขอ แค่คิดสิ่งของนั้นก็มากองตรงหน้าแล้ว ไม่ได้เอ่ยอ้างถึงบุญกุศลที่ทำมาเลยแต่ก็ได้สมหวังตลอด หนูกลัวว่าบุญที่ทำมา จะหมด (เกิดหวนบุญและเกิดกังวลขึ้นมา) เรียนถามอาจารย์ว่าเวลาเราได้สิ่งๆ ที่สมปรารถนามา คือบุญของเราถูกใช้ไปด้วย หรือเปล่าคะ

ตอบ

เราทำบุญเพิ่มไว้เสมอ ไม่หมดหรอกครับ ที่คุณได้รับอยู่นั้นเป็นผลแห่งบุญ ท่านเรียกว่า**บุญญฤทธิ์** เป็นฤทธิ์อย่างหนึ่งใน ๑๐ อย่าง

คำถามที่ ๑๕๔๗

เรียนอาจารย์วศินที่เคารพ หนูโหดเสียด่านหนังสือของอาจารย์ จากชมรมกัลยาณธรรมและจากเว็บเรื่อนธรรมนี้ฟังหมดแล้ว ประทับใจมากอยากทราบว่ายังมีเรื่องอื่นๆ หรือจากเว็บอื่นให้ได้โหดอีกหรือไม่คะ หนูสัญญาว่าจะเดินตามเส้นทางสีขาวที่อาจารย์ได้บอกไว้อย่างแน่นอน ระลึกถึงคุณอาจารย์ยิ่ง ขอผลบุญรักษาอาจารย์ให้หายจากโรคร้ายพันอันตรายใดๆ ด้วยเทอญ..

ตอบ

ผมไม่ทราบว่ามีเรื่องอะไรบ้างที่คุณได้ฟังไปแล้ว ก็เลยบอกอะไรไม่ได้ ขอขอบคุณที่ให้พามา ตอนที่ตอบคำถามนี้ก็กำลังนอนป่วยอยู่ป่วยไปตอบไป เป็นโรคเรื้อรังประจำตัว เรียกได้ว่าป่วยทุกวัน

คำถามที่ ๑๕๔๙

สวัสดีครับอาจารย์ ได้อ่านหนังสือเล่มหนึ่งเขาได้อธิบายความหมายของพระอนาคามีมาว่า ท่านไม่มีความรู้สึกในกามราคะ หากท่านผู้ใดต้องการพยากรณ์ตนเองว่าเป็นพระอนาคามีหรือยัง จะรู้ได้เพราะว่า น้ำอสุจิในตัวเองจะเหือดแห้ง อย่างที่อาจารย์บอกว่าการหลุดพ้นใดๆ เราจะเอาหลักการหลุดพ้นทางจิตมากกว่าเป็นหลัก ส่วนเราจะเอาอาการลักษณะภายนอกมาตัดสินว่าบรรลุเป็นขั้นนั้นขั้นนี้แล้วไม่ได้ ๑๐๐ % อย่างพวกนกเขาไม่ขัน เป็นพวกถูกตอนเป็นขั้นที่ หรือไปทำหมันมา เหล่านี้พวกเขาก็ไม่ได้มีจิตใจที่ตัดขาดจากอารมณ์ทางเพศเด็ดขาด เห็นอาจารย์บอกว่าศีล ๘ ก็ไม่ได้เป็นศีลของพระอนาคามีโดยสมบูรณ์ เพราะมีบางท่านก็ทานข้าวเย็นด้วย แล้วหลักตัดสินที่ถูกต้องเป็นอย่างไรครับ

ตอบ

ต้องดูที่**สังโยชน์ ๑๐** พระอนาคามีละสังโยชน์เบื้องต่ำ ๕ อย่างได้ใน ๕ อย่างนั้นก็มีกามราคะและปฏิฆะอยู่ด้วย พระอนาคามีจึงไม่มีโทสะ ไม่มีความโกรธ ไม่มีความพยาบาท และไม่มีกามราคะ แต่อยู่ครองเรือนได้ ไม่มีความสัมพันธ์ทางเพศกัน ก็คงตอบได้เท่านี้สังเกตดู คุณเข้าใจเป็นส่วนมากอยู่แล้ว

คำถามที่ ๑๕๕๐

น้ำมะตูม จะช่วยให้เรลดความกำหนัดได้จริงหรือเปล่าครับ
เห็นพระท่านชอบให้ถวายเป็นน้ำปานะ ช่วยทางกายด้วยน้ำมะตูม
ส่วนทางใจก็ต้องช่วยด้วยวิปัสสนา

ตอบ

ไม่เคยทราบเรื่องนี้ ไม่เคยพบข้อมูลว่าน้ำมะตูมจะลดความ
กำหนัดได้ ก็เป็นน้ำปานะที่พระฉันได้ตามธรรมดา

คำถามที่ ๑๕๕๑

สวัสดีครับอาจารย์ ได้ทราบมาว่าอาจารย์ป่วยอยู่ แต่ก็ยังเมตตา
มาตอบปัญหาธรรมะให้พวกเราผู้มีฟ้าในดวงตาได้พอมองเห็นกันบ้าง
ผมเองก็ป่วยเป็นมะเร็งระยะสาม อยู่ได้อีกไม่กี่เดือน แรกๆ รู้สึกช็อก
และท้อแท้ แต่ได้มีเพื่อนแนะนำเว็บนี้ให้มาศึกษา ได้เข้ามาดูที่ๆ นื่องๆ
ทางธรรมถามตอบปัญหา นี่เป็นครั้งแรกที่ได้เข้ามาถามและคงเป็นครั้ง
สุดท้าย เพราะประสาทเริ่มสั่งการนิ้วมือไม่ค่อยได้แล้ว ได้อ่านแล้ว
ก็รู้สึกเข้าใจชีวิตและโลกนี้ดีขึ้นมาก ได้อ่านที่อาจารย์ตอบคุณผู้หญิง
ท่านหนึ่งว่า ถ้าทุกข์มากก็ให้มอบชีวิตนี้ให้ธรรมะไปเลย สุขทุกข์นี้ให้
ธรรมะจัดสรร พอฟังที่ท่านอาจารย์ตอบมานี้มันรู้สึกโพล่งสว่างไปทั้งตัว
ทั้งใจ เหมือนใจมันได้วาง จากแต่ก่อนรู้สึกชีวิตที่เรายึดถือไว้มันหนัก
มาก ดิ้นรนไม่ยอมตาย แต่ตอนนี้เดี๋ยวนี้ผมรู้สึกยิ้มเยาะ และแค้นขึ้น
ใจกับความตายที่กำลังจะคืบคลานเข้ามา ปล่อยให้ความเจ็บป่วยเป็น
ไปของมันตามธรรมชาติ เราก็มีหน้าที่รักษาดูแลร่างกายไปตามเหตุ
สมควร บางครั้งรู้สึกปวดร่างกายจากมะเร็ง แต่ผมก็ปล่อยเขาให้เจ็บ

ปวดไปตามเวทนาของเขา ส่วนเราก็มีหน้าที่ดูความเจ็บปวดไป มันตรงมันจริงอย่างที่อาจารย์พูดไว้ทุกอย่าง เวทนาสักแต่ว่าเวทนา ร่างกายเป็นมะเร็ง แต่จิตใจของเราไม่ได้เป็นมะเร็ง ต่างคนต่างอยู่ก็ได้สัมผัสความสุขตามอรรถภาพ เย็นเยื่อพรรณามาเสียนานตามประสานคนแก่ที่ป่วยใกล้จะตาย ผมถือว่าภารที่ได้สนทนากับอาจารย์นี้เป็นสิ่งมีค่ายิ่ง สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ช่วยชี้ทางสว่างให้กับผม จนได้พบกับสันติทางใจอย่างแท้จริง (ปล.อยากกลัวความตายที่เป็นฉากสุดท้ายอันสวยงามของชีวิต ที่สอนให้เรารู้ว่ามันเป็นเพียงส่วนหนึ่งของธรรมชาติ)

ตอบ

เห็นใจคุณจังเลย ขอให้ธรรมะช่วยประคับประคองจิตของคุณให้ปลอดภัยได้ และมีจิตใจที่สว่างโพล่งอย่างที่คุณเล่ามา ผมรู้สึกเศร้าที่ได้ฟังเรื่องของคุณ แต่ก็ดีใจที่คุณสามารถทำใจได้ ร่างกายของคนเราเป็นตัวโรคอยู่แล้ว เมื่อมีโรคร้ายซ้ำเติมเข้ามาอีก ก็เป็นภาระอันหนักแสนหนัก แต่ถ้าใจเราปลอดภัยได้ มันก็จะเบาขึ้นเยอะ เหมือนเราเคยแบกก้อนหินแล้วรู้สึกหนัก พอเราวางมันลงเสียได้ก็ไม่หนัก ขอให้ธรรมะคุ้มครองตลอดไป

คำถามที่ ๑๕๕๒

ทำไมวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา จึงเป็นวันสุดท้ายของการจัดงานทางพระพุทธศาสนาคะ ทำไมไม่อยู่กลางสัปดาห์หรือเป็นวันที่ ๒ ของสัปดาห์คะ เพราะคืนเพ็ญเป็นคืนแสดงพระธรรมเราชาวพุทธควรระลึกและปฏิบัติธรรมในคืนนั้น ขอท่านอาจารย์ช่วยไขข้อข้องใจด้วยคะ ขอบพระคุณคะ

ตอบ

ที่เป็นเช่นนั้นเพราะท่านจัดงานล่วงหน้า ๗ วัน ไปครบวันที่ ๗ เอาจวันมาฆะ วิสาขะ และอาสาฬหะ ถ้าจะจัดอย่างคุณว่าก็ได้ เอาจวันสำคัญที่สุดไว้กลาง ก็จะเป็นล่วงหน้า ๓ วัน ตามหลัง ๓ วัน คุณช่างคิดดี แต่ท่านจัดกันมาจนเป็นประเพณีนิยมไปแล้ว ถ้าจัดหน้า ๓ หลัง ๓ สามวันหลังอาจไม่มีคนมาร่วมก็ได้ เพราะถือว่าได้ทำมาฆะไปแล้ว ขอแสดงความคิดเห็นไว้ด้วยเพียงเท่านี้

คำถามที่ ๑๕๕๓

มีเพื่อนร่วมงานอยู่คนหนึ่ง เวลาใครทำงาน เขาจะว่าว่าทำงานเอาหน้า ว่าคนอื่นที่เขาไม่ชอบ ส่วนเขาไม่ทำอะไร ทำผิดวินัยกินเหล้า ในเวลาราชการ ใช้กำลังทำร้ายคนอื่น ว่าร้ายคนอื่น คนแบบนี้จะแก้ได้อย่างไรดี

ตอบ

ต้องจัดการด้วยระเบียบวินัย หมายความว่า ให้ระเบียบวินัยลงโทษ คิดว่าทุกแห่งมีระเบียบวินัยของที่ทำงาน คุณคนเดียวไปทำอะไรเขาคงไม่ได้ อีกวิธีหนึ่ง ส่งหนังสือดีๆ ที่คุณเห็นว่าแก้ไขเขาได้ให้เขารับอ่าน ถ้าเขาอ่านเขาอาจจะเปลี่ยนแปลงตนเองได้ คนเราต้องเห็นโทษของสิ่งที่เป็นโทษ และแก้ไขตัวเอง จึงจะเป็นไปได้ง่าย คนอื่นแก้ได้ยาก มีพระพุทธรูปหนึ่งว่า

“จงเตือนตนเอง พิจารณาตนเอง มีสติคุ้มครองตนได้แล้วก็จะอยู่เป็นสุข”

(ธรรมบท)

คำถามที่ ๑๕๕๔

กราบอาจารย์วศินที่เคารพ หนูปฏิบัติแล้วเกิดเห็นที่ละ ๒ อารมณ์
 ซ้อนกัน บางที่มากกว่านั้นเหมือนมากกว่า ๒ อารมณ์มันเกิดซ้อนๆ กัน
 แล้วมันเหมือนวังๆ วนๆ แล้วเกิดอึดอัดเป็นพักๆ เช่น ร่างกายมันชอบ
 เจ็บจี๊ดๆ หรือบางทีก็ปวด ปวดมากปวดน้อยแล้วแต่ บางทีปวดมากเลย
 ก็เห็นความคิดว่าปรงแต่ว่าปวดอะไรกันนักหนาอะ หนูสงสัยว่าช่วง
 เผลอสตินานๆ หน่อย มันจะปวดขึ้นมา ไม่แน่ใจว่าจริงหรือเปล่าคะ?
 เกิดรำคาญด้วย เกิดไม่อยากจะปวด และเกิดอยากปวดด้วย คิดว่า
 น่าจะดี อยากกับไม่อยากจะเกิดเกือบๆ จะพร้อมๆ กัน เหมือนเหลื่อมกัน
 และก็เกิดสงสัยด้วย เราจะไปจดจ่อปวดอยู่ก็ไม่ได้ เพราะทำงานดูแล
 ผู้ป่วยหลังผ่าตัดใน ICU สิ่งที่ทำให้กับผู้ป่วย คือต้องทำให้ทันที เพื่อ
 งานทางโลกจะได้สำเร็จเรียบร้อย ผู้ป่วยปลอดภัย หนูมีความคิดว่าถ้า
 จดจ่อไปที่ละอารมณ์ จะดีกว่าไหม? (คนอื่นๆ เขาเห็นเรานิ่งๆ อยู่เขา
 จะไม่คิดว่าเราผิดปกติหรือ? มันจะแปลกๆ ไป ถ้าอยู่ในสังคม) แล้ว
 จะทำได้ยังไงถ้าต้องทำงาน? รบกวนอาจารย์ช่วยแนะนำด้วยคะ

ตอบ

ขอเรียนถามก่อนว่า ที่ว่าปฏิบัตินั้นปฏิบัติอะไร จึงเกิดอาการ
 เช่นนั้นขึ้น ขออนุโมทนาที่คุณปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล
 ผู้ป่วย ด้วยความเต็มใจและมีน้ำใจ นี่ก็เป็นการปฏิบัติธรรมส่วนหนึ่ง
 แล้ว

คำถามที่ ๑๕๕๕

เรียนอาจารย์วศินที่เคารพ ได้อ่านหนังสือทางแห่งความดี และหนังสืออัตตชีวประวัติของอาจารย์ ซึ่งชมรมกัลยาณธรรมแจกเป็นธรรมทานแล้ว ขอขอบคุณสำหรับความรู้ทางธรรมที่ท่านอาจารย์ได้เผยแพร่ตลอดชีวิตของอาจารย์ และเหนืออื่นใดคือเป็นชาวพุทธตัวอย่างที่ดีที่สุดท่านหนึ่ง คุณความดีใดๆ ที่เกิดจากการที่หนูได้ศึกษาและสืบทอดปฏิบัติ ขอเป็นอาจารย์บุญของท่านอาจารย์ค่ะ ขอผลบุญรักษาอาจารย์ให้หายจากโรคร้ายทั้งปวงด้วยเทอญ

ตอบ

ขอขอบคุณที่คุณได้อ่านหนังสือทางแห่งความดีและอัตตชีวประวัติ ขอขอบคุณที่อวยพรให้หายโรค แต่โรคของผมเป็นโรคประจำตัวซึ่งรักษาไม่หาย ทำได้แต่เพียงควบคุมและประคับประคอง ไม่ให้กำเริบและทรุดหนักลงไป ประกอบกับเป็นผู้สูงอายุอยู่ในวัยชรา (อายุ ๗๘) เป็นอยู่ได้อย่างทุกวันนี้ก็ถือว่าดีพอสมควรแล้ว ผมมีโรคประจำตัวก็จริง แต่คำถามและคำอวยพรของคุณ เป็นกำลังใจแก่ผมอย่างมาก ขอขอบคุณอีกครั้งหนึ่ง

คำถามที่ ๑๕๕๖

ท่านอาจารย์เคยกล่าวไว้ว่า “การดำเนินชีวิตที่ง่ายที่สุดคือชีวิตที่ดีที่สุด และการดำเนินชีวิตตามศีลธรรมเป็นทางชีวิตที่ง่ายที่สุด (The simplest life is the best life. Morality is the simplest way of life.) เหตุใดคำกล่าวนี้อาจเป็นสิ่งที่ยากไกล ปฏิบัติยากสำหรับคนจำนวนมากคะ ทำอย่างไรบุคคลจึงจะเข้าถึงการดำเนินชีวิตที่ง่ายและดีที่สุดนี้ได้คะ

ตอบ

น่าจะเป็นเพราะว่า คนส่วนมากไม่ได้ศึกษาหรือเรียนรู้ ถึงความสำคัญและความจำเป็นของเรื่องนี้ คือเรื่องการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย และการใช้ชีวิตทางศีลธรรม แต่ใช้ชีวิตส่วนใหญ่ไปในการหาลาภ ยศ ชื่อเสียง การทำมาหากิน ความมั่งคั่ง เป็นต้น ขอนำเอากลอนบทหนึ่งของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล อธิการบดีมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์ที่ท่านได้เขียนไว้ว่า

ฝรั่งเขาหัวเราะเยาะเราว่า เสียแรงมีรัตนาครบของศีลสาม
เปรียบเหมือนไก่ไม่นิยมชมของงาม มัวตะกละตะกลามหาของกิน
หมายความว่าการศึกษาที่จัดอยู่ มุ่งไปสู่อาชีพเสียทั้งสิ้น
ปริญญาท่วมทับสิ้นแผ่นดิน แต่ขาดศีลขาดธรรมประจำใจ

คำถามที่ ๑๕๕๗

อุทฺธจจะในนิรณฺเฑ ๕ กับอุทฺธจจะในสังโยชนํ แตกต่างกันอย่างไรรคะ

ตอบ

อุทฺธจจะในนิรณฺเฑ ๕ คือ ความฟุ้งซ่านธรรมดา เหมือนที่คนทั่วไป ฟุ้งซ่านอยู่ ส่วนอุทฺธจจะในสังโยชนํ ๑๐ หมายถึง การกระเพื่อมของดวงจิตเล็กน้อย เพราะยังละอริชชาไม่ได้ ขอเล่าเรื่องให้ฟังสักเรื่องหนึ่ง น่าจะเป็นตัวอย่างได้ หญิงสาวสวยคนหนึ่งได้ทราบข่าวเล่าลือกันว่า ทำชนคบบำเพ็ญพรต มีตบะแรงกล้า มีจิตใจสงบระงับอย่างดี วันหนึ่งอยากจะทำทดลองว่าเป็นจริงหรือไม่ จึงแก้ผ้าเดินผ่านหน้าท่านไป ทำชนคบเบือนหน้าไปเสียหน่อยหนึ่ง นางหันมาปรบมือหัวเราะ เป็นเชิงเยาะว่า นี่หรือคือท่านผู้มีตบะแรงกล้า มีจิตใจสงบระงับอย่างดี เรื่องจบเพียงเท่านี้ ที่เหลือคุณคิดเอาเองก็แล้วกัน

คำถามที่ ๑๕๕๘

กราบสวัสดีครับท่านอาจารย์วศิน ทราบว่าท่านไม่สบายอีกแล้ว เป็นห่วงมากครับ ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยโปรดปกปักรักษาท่าน ให้มีสุขภาพแข็งแรงโดยเร็วพลัน เพื่อจะได้ตอบปัญหาต่างๆ ที่เป็น ประโยชน์ เป็นที่พึ่งของพวกกระผมต่อไปครับ

ตอบ

ไม่ใช่ไม่สบายอีกแล้ว ไม่สบายประจำวัน เพราะเป็นโรคประจำตัว รักษาไม่หาย ตอบไว้แล้วในข้อ ๑๕๕๕ ขอขอบคุณมากที่เป็นห่วง

คำถามที่ ๑๕๕๙

กราบอาจารย์เจ้าคะ หนูขอเรียนรบกวนถามเรื่องหนึ่งนะเจ้าคะ คือ ชั้นที่ ๕ เชื่อมโยงเข้า ศิล สมาธิ ปัญญา ได้อย่างไรเจ้าคะ ปลด. ขออาจารย์มีสุขภาพแข็งแรงนะเจ้าคะ ความเจ็บป่วยขอให้หายลง โดยพลัน ด้วยอำนาจพระมหากษัตริย์เมตตาธิคุณของพระพุทธองค์ นะเจ้าคะ

ตอบ

ชั้นที่ ๕ เป็นปริญาญะยธรรม เป็นธรรมที่ควรกำหนดรู้ เมื่อ กำหนดรู้ดีแล้วก็เป็นปริญา ชั้นที่ ๕ จะเรียกว่าเป็นหลักสูตรเพื่อ ปริญา ก็ได้ หมายถึง ปริญาทางพระพุทธศาสนา บางแห่งท่าน เรียกว่า พหุลานุสาสนี คือพระธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนมากกว่า ชั้นที่ ๕ ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา ไม่ควรยึดมั่นถือมั่นว่าเป็นเรา เป็นของเรา เปื่อหน้าในชั้นที่ ๕ เมื่อเปื่อหน้าก็คลายกำหนด เมื่อ คลายกำหนดก็หลุดพ้น กล่าวคือ นิพพาน

ส่วน คีล สมาธิ ปัญญานั้น เป็นระบบการปฏิบัติตามแนวของ มรรคมืองค์ ๘ ซึ่งย่อลงเป็นคีล สมาธิ ปัญญา จะไปทางไหนก็ได้ หลุดพ้นได้เหมือนกัน จะไปทางซันท์ ๕ หรือมรรคมืองค์ ๘ ก็ได้เหมือนกัน พระนิพพานเปรียบเหมือนสระใหญ่ที่มีทางลงได้โดยรอบ คือ ลงทางไหนก็ได้ตามสะดวก

คำถามที่ ๑๕๖๐

สงสยัครับ อย่างในกรณีพระเทวทัต พระพุทธเจ้าให้อภัยไม่ผูกพยาบาทมาทุกภพชาติ ทำไมพระเทวทัตยังพยาบาทพระพุทเจ้า แม้ในชาติสุดท้ายครับ

ตอบ

ก็เป็นเรื่องของพระเทวทัตนะครับที่ท่านเป็นเช่นนั้นเอง พระพุทเจ้าท่านก็เป็นเช่นนั้นเอง แต่พระพุทเจ้าก็ยังทรงพยากรณ์ว่า ต่อไปภายหน้า พระเทวทัตจะได้เป็นพระปัจเจกพุทธเจ้าองค์หนึ่งนามว่าอัญญิสสระ เพราะเหตุที่ ในวาระสุดท้ายแห่งชีวิตที่กำลังถูกแผ่นดินสูบอยู่ ได้ระลึกถึงคุณของพระพุทเจ้า กล่าวถวายกระดุกกางเป็นพุทบูชา

คำถามที่ ๑๕๖๑

กราบสวัสดีท่านอาจารย์วศินที่เคารพ หนูได้อ่านอดีตชีวิตประวัติของอาจารย์ ที่ชมรมกัลยาณธรรมจัดทำแล้ว จากความชื่นชมศรัทธา ในผลงานและชื่อเสียงมาแต่เดิม ก็ยิ่งปลาบปลื้มประทับใจยิ่งขึ้นใน คุณความดีของอาจารย์ ซึ่งหนูคงไม่มีบุญพอจะได้พบได้กราบอาจารย์ตัวจริง แต่ก็ขอรบกวนผ่านทางเว็ฯ หนูอยากบอกอาจารย์ว่าทุกครั้งที

หนูได้อ่านได้ฟังผลงานของอาจารย์ อยู่ๆ น้ำตาก็จะไหลออกมาเอง มันตื่นตันใจบอกไม่ถูก เมื่อเพื่อนๆ หรือคนรอบข้างมีทุกข์ มีปัญหา มาปรึกษา หนูจะตอบปัญหานั้นๆ ตามที่ได้อ่านได้ฟังจากอาจารย์ หากมีใครชมว่าทำไมพูดดีมีหลักการ รู้เรื่องเล่านี้มาจากไหน หนูตอบอย่างภาคภูมิใจว่า หนูเป็นลูกศิษย์อาจารย์วศิน อินทสระ ส่วนตัวหนูเอง จะเร่งทำความเพียรเผากิเลสทำความดียิ่งขึ้นไปตามที่อาจารย์สอนไว้ เพื่อตัวเอง เพื่อตอบแทนคุณอาจารย์ และเพื่อแทนคุณพระศาสดา จนตลอดชีวิตจะหาไม่ค่ะ

ตอบ

ผมอ่านข้อเขียนของคุณแล้ว ก็ปลาบปลื้มเหลือเกิน เป็นกำลังใจแก่ผมอย่างมาก ขอให้คุณมีชีวิตที่ผาสุก ปลอดภัย ในที่ทุกสถาน ในกาลทุกเมื่อ ขอขอบคุณมากๆ

คำถามที่ ๑๕๖๒

กราบอาจารย์วศินคะ จากคำถามที่ ๑๕๕๔ ที่ว่าปฏิบัตินั้นแนวสติปัฏฐาน ๔ ฝึกนั่งสมาธิแบบดูพองยุบ ในชีวิตประจำวันพยายามกำหนดดูกาย+ใจเท่าที่ทำได้ กายจะใช้ดูการเคลื่อนไหว บริกรรมอิริยาบถย่อยในใจคะ

ตอบ

ถ้าปฏิบัติอย่างนี้แล้วไม่สบาย ขอให้เลือกกรรมฐานอย่างอื่นที่ปฏิบัติแล้วรู้สึกสบาย เป็นธัมมัสบปะยะ คือ ได้ธรรมที่เหมาะสมแก่อุปนิสัย ท่านให้อารมณกรรมฐานไว้มากมาย สำหรับให้เลือกปฏิบัติ ผู้ที่ปฏิบัติสบาย รู้ได้เร็วก็มี (สุขาปฏิบัติ ขิปปาภิญญา) ขอให้คุณโชคดีนะคะ

คำถามที่ ๑๕๖๓

ท่านพระวังคีสะ ได้เคยกล่าวคาถาเกี่ยวกับสังกรรมของสัตว์บุรุษไว้ไพเราะมาก ขอความกรุณาท่านอาจารย์กล่าวถึงและขยายความภาษิตนั้นตามที่เห็นสมควรด้วยนะคะ กราบขอบพระคุณค่ะ

ตอบ

พระวังคีสะได้กล่าวคาถานี้ไว้ต่อหน้าพระพักตร์ของพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า

สจฺจํ เว อมตา วาจา เอส ธมฺโม สนนฺตโน

สจฺเจ อตฺเถ จ ธมฺเม จ อหุ สนนฺโต ปตฺถิภูตฺตา

แปลว่า คำสัตย์เป็นวาจาที่ไม่ตาย นี่เป็นธรรมเก่า สัตว์บุรุษทั้งหลายตั้งมั่นอยู่ในสัจจะที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม อธิบายความโดยย่อว่า คำสัตย์เป็นองค์หนึ่งของวาจาสุภาสิต เป็นสิ่งที่บัณฑิตแต่โบราณถือกันมา เห็นท่านใช้ภาษาอังกฤษว่า eternal law (สนนตโน) เป็นความจริงที่ยั่งยืน ดูพระวาจาสุภาสิตของพระพุทธเจ้านั้นเกิด เป็นความจริงและยั่งยืนมาจนถึงทุกวันนี้ แต่มีข้อแม้ว่า ต้องเป็นสัจจะที่เป็นประโยชน์และถูกต้องตามธรรมหรือยุติธรรม สัตว์บุรุษคือคนดีทั้งหลายนิยมสัจจะเช่นนี้ เพราะฉะนั้นก่อนจะพูดคำใด แม้แน่ใจว่าเป็นคำจริง ก็ต้องพิจารณาว่าเป็นประโยชน์หรือไม่เป็นธรรมหรือไม่ ถ้าเราจะพูดถึงคนอื่น ก็อย่าลืมห้ความเป็นธรรมแก่เขาด้วย อธิบายย่อๆ เพียงเท่านี้ก็ น่าจะพอแก่ความต้องการของผู้ถาม

คำถามที่ ๑๕๖๔

ขอความกรุณาท่านอาจารย์โปรดอธิบายเรื่องความเบื่อ ที่นำไปสู่ความ
สุขสงบเย็นด้วยนะคะ ว่ามีลักษณะอย่างไร และจะทำให้เกิดขึ้นได้
อย่างไร

ตอบ

ขออธิบายตามนัย**อาทิตตปริยายสูตร** พระพุทธองค์ทรงแสดง
ไว้ว่า อายตนะภายใน ๖ ภายนอก ๖ เป็นของร้อน วิญญาณ ๖ มีจักขุ
วิญญาณ เป็นต้น สัมผัส ๖ มีจักขุสัมผัส เป็นต้น เวทนา ๖ มีเวทนาที่
เกิดจากจักขุสัมผัส เป็นต้น ล้วนเป็นของร้อน เวทนา ๓ คือ สุขบ้าง
ทุกข์บ้าง อทุกขมสุขบ้าง ก็เป็นของร้อน ร้อนเพราะเพลิงกิเลสบ้าง
ร้อนเพราะเพลิงทุกข์ มีความเกิดเป็นต้นบ้าง

สาวกของพระอริยะเมื่อเห็นอยู่อย่างนี้ ย่อมเบื่อหน่ายในอายตนะ
เป็นต้น เมื่อเบื่อหน่ายก็คลายกำหนด เมื่อคลายกำหนดก็หลุดพ้น และ
มีญาณรู้ว่าหลุดพ้นแล้ว

ความเบื่อดังกล่าวมานี้แหละ นำไปสู่ความสงบเย็น ไม่นินดีใน
โลกทั้งปวง (สัพพโลเก อนภิตตัสญญา)

คำถามที่ ๑๕๖๕

หากสิ่งที่พ่อแม่ทำไม่ถูก เราพยายามอธิบายเหตุผล กลายเป็น
เราเถียง เวลาเราโกรธ เราไม่พูด เดินหนีไม่อยากคุย แต่เมื่อเราอารมณ์
เย็นลงก็เป็นปกติคุยปกติ ในขณะที่พี่น้องคนอื่นตะคอกใส่พ่อแม่ กลับ
ได้รับความเกรงใจจากพ่อแม่ แล้วถ้าเมื่อไหร่ที่เรามีปัญหา ใหม่ๆ ที่
ปัญหานั้นๆ เป็นปัญหาของครอบครัว ถามพ่อแม่ กลับได้คำตอบว่า

ไม่รู้จะทำอย่างไร พอเราตัดสินใจทำอะไรลงไป เพียงเพื่อต้องการให้
ปัญหาคลี่คลาย (ชายผ้าเอาน้ำรอดไปก่อน) พอรู้ว่าไม่เห็นด้วยใน
ภายหลัง กลับบอกว่าเราสร้างปัญหา ลูกคนอื่นพ่อแม่อกรับหน้า แต่
ถ้าเราทำผิด กลับด่าแฉ่ง บางเรื่องเราไม่ได้ทำ ไม่รู้เรื่อง แต่คนอื่นบอก
เป็นเรา เขาไม่เคยถามกลับ เอาเราไปด่าไปว่า ทำไม่ถึงเป็นแบบนี้
หน้าซำกกลับพูดเหมือนว่าเราเป็นลูกอกตัญญู เรากำลังทำอะไร ไม่
เจริญ เพราะเคยได้ยินมาว่าทำพ่อแม่เสียใจ เราบาป แล้วถ้าสิ่งที่
พ่อแม่ทำไม่ถูกต้อง หรือสิ่งที่ทำไปไม่มีเหตุผลละ เราก็ยังคงเป็นฝ่าย
ทำผิด เป็นลูกอกตัญญูอีกหรือ

ตอบ

เคยมีคนถามเสมอว่า ไม่เชื่อคำสั่งสอนของพ่อแม่บาปหรือผิด
หรือไม่ ผมเคยตอบว่า สุดแล้วแต่ว่า คำสอนของพ่อแม่ นั้นผิดหรือถูก
ถ้าพ่อแม่สอนผิด เราไปทำตามเข้าก็ผิดและบาป ถ้าพ่อแม่สอนถูก
เราไม่ทำตามก็ผิดและบาป เพราะฉะนั้นจึงสรุปว่า จะทำตามหรือไม่
ทำตาม ขึ้นอยู่กับว่าคำสอนของพ่อแม่ นั้นผิดหรือถูก ถ้าผิดอย่าทำตาม
ถ้าถูกจึงค่อยทำตาม ในการนี้ต้องใช้วิจาร์ณญาณใช้ปัญญาให้มาก
เห็นใจคุณจริงๆ ที่ตกอยู่ในสถานการณ์แบบนั้น ขอให้คุณยืนอยู่ใน
ทางแห่งความดี แล้วจะชนะได้ทุกอย่าง

คำถามที่ ๑๕๖๗

พอดีได้ไปปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานมา ๓ วัน ขอแบ่งบุญที่ได้มา
ให้อาจารย์ด้วยค่ะ ขอให้อาจารย์มีสุขภาพแข็งแรง โรคภัยไม่เบียดเบียน
ค่ะ พอดีมีเรื่องอยากเรียนถามค่ะ ๑. อริยทรัพย์ได้แก่อะไรบ้าง

๒. พระพุทธองค์ตรัสว่า ภิกษุใดฉันเนื้อโดยไม่พิจารณา ภิกษานั้นเป็นอาบัติทุกกฏ (จากเรื่องนางสุปเปีย) การฉันเนื้อโดยพิจารณาได้แก่ทำอะไรหรือคะ ทำอย่างไรบ้างหรือคะ กราบขอบพระคุณค่ะ

ตอบ

ขอบคุณมากที่อวยพรมาให้สุขภาพดี **อริยทรัพย์ ๗** คือ

๑. **ศรัทธา** เชื่อสิ่งที่ควรเชื่อ

๒. **ศีล** การรักษากาย วาจา ให้เรียบร้อย

๓. **hiri** ความละอายที่จะทำความชั่ว

๔. **โอตตปปะ** ความกลัวต่อผลของความชั่ว

๕. **พาหุสัจจะ** ความเป็นผู้ได้สดับตรับฟังมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ ฟังธรรมของพระอริยะ มีพระพุทธเจ้าเป็นต้น

๖. **จาคะ** ความเสียสละ

๗. **ปัญญา** ความรอบรู้ตามความเป็นจริง

ที่จริง พระฉันอาหารทุกอย่างต้องพิจารณาก่อนทั้งนั้นไม่ว่าจะเป็นเนื้อหรือเป็นผัก ถ้าไม่พิจารณาเป็นอาบัติทุกกฏ แต่บังเอิญพระรูปนั้นไปฉันเนื้อคนเข้า พระพุทธองค์จึงทรงย้ายลงไปอีกว่า ให้พิจารณาดูเสียให้ดีว่าเป็นเนื้ออะไร ถ้าเป็นเนื้อมนุษย์ก็ห้ามฉันเด็ดขาด เนื้อสัตว์อื่นที่ทรงห้ามก็มี เช่น เนื้องู เนื้อช้าง เนื้อม้า เป็นต้น

วิธีพิจารณาก็คือ ให้พิจารณาว่า อาหารนี้เราไม่ได้ฉันเพื่อเล่นเพื่อเมาเพื่อความสวยงามแห่งร่างกาย แต่ฉันเพื่อให้ร่างกายนี้พออยู่ได้เพื่อประพฤติพรหมจรรย์ เป็นต้น

คำถามที่ ๑๕๖๘

สวัสดีครับอาจารย์ เห็นช่วงหน้าร้อนนี้มีการบรรพชาสามเณรกันมากวัด เลยทำให้นึกถึงพระอรหันต์อยู่ท่านหนึ่งคือ พระสารีบุตร ท่านคงจะสอนเณรได้เก่ง ถึงได้มีเณรที่ได้เป็นพระอรหันต์อยู่มากองค์ แถมพระพุทธเจ้าก็ทรงให้พระราหุลตอนเป็นเณรได้บวชกับพระสารีบุตรด้วย เพราะเหตุปัจจัยใดหรือครับ พระสารีบุตรถึงได้มีความสามารถในการสอนเณรให้เก่งได้ครับ มีประวัติในสมัยพุทธกาลหรือเปล่าครับ

ตอบ

พระสารีบุตรท่านสอนเก่งอยู่แล้ว ไม่ว่าจะสอนภิกษุหรือสามเณรหรือชาวบ้าน

คำถามที่ ๑๕๖๙

สวัสดีครับ กรณีที่มีพระเดินกลางเมืองที่ทำให้ชาวบ้านเดือดร้อนอย่างนี้ ชาวบ้านสามารถตำหนิพระได้หรือเปล่าครับ แล้วจุดดั่งจริง ๆ ที่ถูกต้องตามหลักพุทธศาสนาเป็นอย่างไรครับ เห็นพระท่านว่า เดินจุดดั่ง มีหรือเปล่าครับ เห็นบางท่านบอกว่าเป็น "ธรรมยาตรา" อาจารย์มีความคิดอย่างไรครับ แล้วการโปรยดอกไม้ให้พระได้เดินเหยียบย่ำนี้ มีในสมัยพุทธกาลหรือเปล่าครับ เห็นมีแต่พราหมณ์ เวลาใครพูดจาถูกหลักถูกธรรมก็จะโปรยดอกไม้ ขอความกรุณาด้วยครับ

ตอบ

จุดงศ์ที่ถูกต้องให้ดู จุดงศ์ ๑๓ เช่น ถือบิณฑบาตเป็นวัตร ถือบ้างสกุลเป็นวัตร เป็นต้น พระเดินกลางเมืองถ้าไม่ทำให้ใครเดือดร้อน ก็ไม่เป็นไร ชาวบ้านโปรยดอกไม้เวลาพระเดินผ่านก็ไม่ผิดวินัย ในสมัยพุทธกาลก็มีบ้างเหมือนกัน

คำถามที่ ๑๕๗๐

พระพุทธรองค์ทรงสรรเสริญความเป็นผู้มีจิตตรง (อุชฺฐจิตตัง) ไว้ อย่างไรบ้าง ขอความกรุณาท่านอาจารย์ยกตัวอย่างหรือขยายความ ด้วยนะคะ กราบขอบพระคุณอย่างสูงค่ะ

ตอบ

ก็คือจิตไม่คดไม่โกง ไม่หลอกลวง ไม่มีมายาคือไม่เป็นคนเจ้าเล่ห์

คำถามที่ ๑๕๗๑

ธรรมอันเป็นเหตุให้สมปรารถนา ๔ ประการคืออะไรคะ

ตอบ

- คือ ๑. สัทธาสัมปทา สมบูรณ์ด้วยศรัทธา
๒. สีลสัมปทา สมบูรณ์ด้วยศีล
๓. จาคสัมปทา สมบูรณ์ด้วยจาคะ
๔. ปัญญาสัมปทา สมบูรณ์ด้วยปัญญา

คำถามที่ ๑๕๗๒

พระพุทธองค์ตรัสว่า หากบุคคลกลัวทุกข์ หากทุกข์ไม่เป็นที่รัก แล้ว บุคคลควรปฏิบัติอย่างไรจึงจะไม่ต้องประสบทุกข์คะ

ตอบ

อย่าทำบาปทั้งในที่แจ้งและที่ลับ

คำถามที่ ๑๕๗๓

อะไรคือเหตุปัจจัยสำคัญที่สุด ที่ทำให้บุคคลทำกรรมดี กรรมชั่ว และกรรมไม่ดีไม่ชั่วคะ

ตอบ

เหตุให้คนทำกรรมดีก็คือ กุศลจิต กุศลธรรม เหตุให้คนทำกรรมชั่วก็คือ อกุศลจิต อกุศลธรรม เหตุให้คนทำกรรมไม่ดีไม่ชั่วเป็นไปเพื่อความสิ้นกรรมก็คือ อริยมรรคประกอบด้วยองค์ ๘

คำถามที่ ๑๕๗๔

เคยได้อ่านที่ท่านอาจารย์ขยายความ ในเรื่องพระพุทธองค์ตรัสตอบคำถามเทวดาองค์ หนึ่งว่า บุคคลจะสามารถสะวางความรกข์ทั้งภายในและภายนอกของตนได้อย่างไร ท่านอาจารย์อรรถาธิบายไว้ไพเราะมาก ทำนองว่าเหมือนคนเกี่ยวต้นไผ่ด้วยมีดอันคม ศีลเปรียบเหมือนแผ่นดิน เป็นต้น ขอความกรุณาท่านอาจารย์กล่าวถึงคำตอบของพระพุทธองค์พร้อมคำเปรียบเทียบเพิ่มเติม ตามที่กล่าวข้างต้นในที่นี้อีกครั้งได้ไหมคะ กราบขอบพระคุณอย่างสูงค่ะ

ตอบ

มีเทวดามาถามว่า สัตว์โลกรกทั้งภายในรกทั้งภายนอก สัตว์โลก
ถูกรกขัฏเกี่ยวพันไว้ ข้าพระองค์ขอลถามพระองค์ว่า ใครจะสางรกขัฏนี้
เสียได้ พระพุทธเจ้าตรัสตอบว่า “บุคคลผู้มีปัญญาตั้งมั่นอยู่ในศีลแล้ว
อบรมจิตและปัญญาให้เจริญ เป็นผู้มีความเพียร เป็นผู้มีความรัก
ตน เป็นผู้เห็นภัยในสังสารวัฏ จะสามารถสางรกขัฏนี้เสียได้”

(หมายเหตุ รกขัฏ หมายถึง ตัณหา)

คำถามที่ ๑๕๗๕

พระพุทธองค์ตรัสเปรียบเทียบ เรื่องสมมติกับปรมาตม์ และสมมติ
กับวิมุติไว้ในที่ใดบ้างคะ

ตอบ

ควรจะตั้งคำถามเสียใหม่ว่า พระพุทธเจ้าตรัสเรื่องนี้ไว้อย่างไร
และเพื่ออะไร ถ้าตั้งคำถามอย่างนี้ก็ตอบได้ว่า ทรงสอนเรื่องสมมติ
สัจจะ เพื่อให้บุคคลปฏิบัติจริยธรรมให้ถูกต้องสมบูรณ์ คือ ยอมรับ
สมมติของโลก ทรงสอนปรมาตม์สัจจะเพื่อก้าวขึ้นสู่โลกุตระธรรม เช่น
เรื่องขันธ ๕ ชาติ ๖ เป็นต้น ที่สมมติว่าเป็นสัตว์เป็นบุคคล วิมุติในัน
ทรงสอนไว้มาก เป็นส่วนแก่นของพุทธศาสนา ศีลเปรียบเหมือนสะเก็ด
สมาธิเปรียบเหมือนเปลือก ปัญญาเปรียบเหมือนกระพี้ วิมุติเปรียบ
เหมือนแก่น ลากสักการะและชื่อเสียงเปรียบเหมือนกิ่งใบ (มหาสารโ
ปมสูตร) บางแห่งตรัสว่า ธรรมวินัยนี้มีรสเดียว คือ วิมุติตรัส เหมือน
มหาสมุทรมีรสเดียวคือรสเค็ม

คำถามที่ ๑๕๗๖

พยายามฝึกปฏิบัติสมาธิตลอด แต่ทำไมไม่ได้ผลซ้ำ ประเมินตนเองแล้วคืบหน้าน้อยมาก (เมื่อมีอารมณ์มากกระทบ จะรู้ตัวบ่อยขึ้นแต่แก้ไขไม่ทัน หลุดแทบทุกครั้ง) สุดท้ายก็จะพาลเสียใจโกรธตัวเองมากที่ไม่ได้เรื่องเลย สงสารคนข้างๆ ที่เราเป็นคนไม่ได้เรื่อง ที่เป็นแบบนี้เพราะหนูเป็นคนที่ไม่บาปหนาหรือเปล่าคะ จะแก้ไขอย่างไรดี

ตอบ

กรณีนี้ควรทราบถึง ปฏิปทา ๔ คือ

๑. ปฏิบัติลำบากรู้ได้ช้า
๒. ปฏิบัติลำบากรู้ได้เร็ว
๓. ปฏิบัติสบายรู้ได้ช้า
๔. ปฏิบัติสบายรู้ได้เร็ว

บางคนก็เป็นอย่างพวกที่ ๑. ... บางคนก็เป็นอย่างพวกที่ ๔ คุณอยู่ในจำพวกไหน ขอให้พิจารณาตนเอง แล้วก็ยอมรับความจริงว่าเราเป็นเช่นนี้ จะได้ไม่เดือดร้อนในการปฏิบัติ

คำถามที่ ๑๕๗๗

มีหญิงสาวในที่ทำงานคนหนึ่ง พูดส่อเสียด ยุยงให้แตก พุดเอาดีใส่ตัว เอาชั่วให้คนอื่นเนืองๆ ชอบหัวเราะเยาะ เวลาที่เรากำลังแย่ หรือสมน้ำหน้า เยาะเย้ยใส่ แบบอ้อมๆ คนอย่างนี้อยู่ด้วยแล้วไม่สบายใจ จะชนะคนเช่นนี้ได้อย่างไรหรือคะ หรือทำใจอย่างไร จึงอยู่ได้อย่างสงบคะ

ตอบ

ขอให้ตระหนักว่า ใครทำกรรมอย่างใดก็ย่อมได้รับผลอย่างนั้น ช่างเขาเถอะ และขอให้หนักไว้เสมอว่า เป็นโชคดีหนอที่เรามิได้เป็นเช่นนั้น เขาเป็นครูของเรา สอนให้รู้ว่าการทำเช่นนั้นไม่ดี คนฉลาดหลีกเลี่ยงไปทางไหนก็เจอแต่ครู ส่วนคนโง่หาครูไม่ได้เลย

คำถามที่ ๑๕๗๘

สวัสดีครับอาจารย์ ช่วงสงกรานต์ได้มีโอกาสสนทนากับพระอาจารย์ท่านหนึ่ง เห็นท่านกินหมากและสูบบุหรี่ (มองดูจากหน้าตาอายุท่านน่าจะไม่เกิน ๔๕ ปี) เกิดความสงสัยเลยถามท่านว่า พระภิกษุสูบบุหรี่และหมากที่เป็นสิ่งเสพติดมีนเมาให้โทษได้ด้วยหรือท่าน ท่านหัวเราะตอบกลับมาว่า "คนที่จะไปนิพพานไม่ได้มีกฎบอกไว้ว่าห้ามกินหมากหรือสูบบุหรี่นี้" เป็นจริงตามที่พระอาจารย์ท่านนั้นกล่าวไว้หรือเปล่าครับ น่าจะผิดศีลข้อ ๕ ที่ว่าห้ามเสพสิ่งเสพติดมีนเมานะครับ รบกวนอาจารย์ตอบด้วยครับ

ตอบ

ปัญหานี้ตอบยาก พระบางรูปฉันหมากและสูบบุหรี่ แต่ท่านมีคุณความดีอย่างอื่นอยู่มาก พระบางรูปไม่ฉันหมากไม่สูบบุหรี่ แต่มีความไม่ดีอย่างอื่นอยู่มาก ชดเชยกันไป บางท่านยังด้วยศีลแต่ด้วยทางปัญญา บางท่านยังด้วยปัญญาแต่ด้วยเรื่องศีล คนเรามีคุณสมบัติไม่เหมือนกัน อาจเด่นบางอย่างแต่บกพร่องบางอย่าง ขอให้คุณถือเอาส่วนที่ดีของเขาเถิด อย่างที่พระสารีบุตรเคยสอนเปรียบเทียบไว้ว่า "เหมือนเราดึงผ้ามาจากดิน เพื่อทำสบงหรือจีวร ส่วนไหนขาดทะเล็ด"

ก็ตัดทิ้งไป สอนไหนดีก็เก็บไว้ ผสมกันเข้าหลายๆ ชิ้นทำเป็นสรวงหรือจีวรได้”

คำถามที่ ๑๕๗๙

คนชายไก่อัดนั้น บาบหรือไม่

ตอบ

คิดว่าไม่บาบ

คำถามที่ ๑๕๘๐

ชอบอ่านงานเขียนของอาจารย์มากๆ ถ้าสุดได้เรื่องคุณของพระ-
สารีบุตรและจิตตคหบดี ชอบปฏิบัติของท่านพระสารีบุตรมากๆ
อาจารย์เรียบเรียงได้ดีมากๆ ชอบพระคุณมาก ขอให้อาจารย์สุขภาพ
แข็งแรง เป็นผู้นำในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้ก้าวไกลยิ่งขึ้นค่ะ

ตอบ

ขอบคุณมากที่ชอบอ่านหนังสือของผม เคยอ่านเรื่องผู้สละโลก
แล้วหรือยัง ในเล่มนั้นมีเรื่องพระสารีบุตรอยู่มาก ที่เป็นซีดีก็มี

คำถามที่ ๑๕๘๑

ท่านอาจารย์ได้เคยอธิบายว่า พระพุทธองค์ทรงแสดงไว้ในแก้วมัญ-
จุตร ว่า วิญญูณํ อนิทฺตฺสนํ อนนฺตํ สพฺพโต ปภํ ฯลฯ แปลว่า วิญญูณ (คือ
อินพพาน) เปรียบกับอะไรๆ ไม่ได้ (อนิทฺตฺสนํ) ไม่มีที่สิ้นสุด (อนนฺตํ)
มีรัศมีโดยรอบ (สพฺพโต ปภํ) ฯลฯ ๑. คำว่า วิญญูณ ในที่นี้ หมายถึง

จิตที่รับรู้อารมณ์พระนิพพานใช่หรือไม่คะ หรือเป็นไวพจน์กับนิพพาน
ทำนองเดียวกับคำว่า วิราคะ วิสังขาร ฯลฯ ๒. พระนิพพานที่มีรัศมี
โดยรอบ หมายความว่าอะไรคะ

ตอบ

อรรถกถาแห่งพระสูตรนี้อธิบายว่า คำว่า วิญญาณในที่นี้หมายถึง
พระนิพพาน คือพระนิพพานนั่นเอง คำว่าสพฺพโต ปภัง นี้ อรรถกถา
แห่งพระสูตรนี้อธิบายเป็น สพฺพโต ปภัง แปลว่ามีทางลงโดยรอบ คือ
มีกรรมฐานมากมายที่จะเป็นทางลงไปสู่สู่สภาวะคือพระนิพพาน ถ้าจะ
คงไว้ตามเดิม ที่แปลว่ามีรัศมีโดยรอบ ก็คือสว่างอย่างยิ่ง เพราะกำจัด
อวิชชาคือความมืดได้แล้ว

คำถามที่ ๑๕๘๒

ตามพระคัมภีร์ทางพุทธศาสนา นามกาย กับ ธรรมกาย หมาย
ความว่าอะไร แตกต่างกันอย่างไรรคะ

ตอบ

นามกาย หมายถึงจิตและเจตสิก ตามตัวแปลว่า กองนาม ได้แก่
เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ส่วน**ธรรมกาย** หมายถึงคุณสมบัติ
ของบุคคลผู้นั้น เช่น ความกรุณา ความบริสุทธิ์ และปัญญา เป็นต้น
เช่น พระธรรมกายของพระผู้มีพระภาคเจ้า คือพระคุณสมบัติของ
พระองค์

คำถามที่ ๑๕๘๓

กราบเรียนอาจารย์ที่เคารพ ดิฉันมีข้อสงสัย ขอเรียนถามเพื่อเป็นแนวทางและกำลังใจในการปฏิบัติค่ะ ได้ยินว่า การที่เราอดทนต่อคำพูดหรือการกระทำของคนที่ดีน้อยกว่า เช่น อาวุโสเล็กน้อยกว่าหรือลูกน้อง อานิสงส์จะไ้มากเป็นทวีคูณ อันนี้เป็นจริงหรือไม่อย่างไร และจะทำตัวอย่างไรให้อดทนไ้มากต่อคำพูดหรือการกระทำ ที่เขาต่อว่าหรือดูถูกเรา ของคนที่ดีน้อยกว่า อาจเป็นน้องหรือคนใช้ (คนงาน) ในบ้านช่วยแนะวิธีการให้ด้วยค่ะ กราบขอบพระคุณมากค่ะ

ตอบ

ในตำราท่านกล่าวว่า อดทนต่อผู้สูงกว่าหรือเป็นผู้ใหญ่กว่าเพราะความกลัว อดทนต่อผู้เสมอกันเพราะเกรงว่าจะสู้กันได้ แต่ผู้ใดอดทนต่อผู้ดีน้อยกว่า ความอดทนของผู้นั้นเป็นความอดทนที่สูงที่สุด เพราะฉะนั้นเราต้องหัดอดทนต่อบุคคลทุกจำพวก ความสุภาพอ่อนโยนต่อคนทั่วไปเป็นความปลอดภัย พระพุทธเจ้าตรัสว่า “บุญยอมแอมเจริญแก่ผู้ให้ เวรยอมไม่ขยายตัวแก่ผู้สำรวจมระวัง” อภัยทานเป็นทานที่ดียิ่งอย่างหนึ่ง เราต้องฝึกให้อภัย การทำผิดเป็นเรื่องของมนุษย์ธรรมดา ส่วนการให้อภัยเป็นเรื่องของเทวดาผู้มีใจสูง หมายความว่า เมื่อใดเราให้อภัยเมื่อนั้นเราเป็นเทพ ขอให้คุณเจริญสุขและมีจิตใจที่มั่นคง

คำถามที่ ๑๕๘๔

อยากทราบวิธีตั้งจิตให้ทันการเกิดปิติ ทำให้เราเกิดอาการตัวชาค่ะ ต้องทำอย่างไรไม่ให้เกิดได้ค่ะ มาแบบไม่ได้ตั้งสติทันเลยคะ แล้วมีวิธีรับมือกับเสียงที่มาได้ไหมคะ ไม่อยากได้ทั้งภาพและเสียงคะ ชีวิตปรับตัวไม่ทันคะ

ตอบ

ปิติเป็นวิปัสสนูปกิเลสข้อหนึ่งใน ๑๐ ข้อ เกิดขึ้นสำหรับผู้เจริญวิปัสสนาถูกทาง ท่านสอนให้รู้เท่าทันและละเสีย อย่าติดอยู่ในวิปัสสนูปกิเลสข้อใดข้อหนึ่ง มิฉะนั้นแล้ววิปัสสนาจะไม่ก้าวหน้าอีกต่อไป วิปัสสนูปกิเลส แปลว่า สิ่งที่ทำให้วิปัสสนาเศร้าหมอง เป็นเหมือนสวนดอกไม้ของวิปัสสนา แต่ต้องไม่ติดอยู่ ให้เดินทางก้าวหน้าต่อไป จึงจะถึงที่สุดแห่งวิปัสสนา สมณะก็ทำให้เกิดปิติเหมือนกัน การทำความดีทั่วๆ ไปก็ทำให้เกิดปิติได้เหมือนกัน เช่น บำเพ็ญกุศลกรรมบถ ๑๐ ทำให้เกิดปิติและสมาธิ เรียกว่า ธรรมสมาธิและจิตตสมาธิ

คำถามที่ ๑๕๘๕

อะไรคือเหตุเกิดของปฏิกฎและปฏิสัมภิตาคะ

ตอบ

เหตุเกิดของปฏิกฎ (ไหวพริบ, การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทัน ท่วงที) มีดังต่อไปนี้

๑. **ดุลยพินิจ** คิดเทียบเคียงให้เห็นว่า ระหว่างสิ่งนี้กับสิ่งนี้อย่างไหนดีกว่า ก็เลือกทำสิ่งนั้นก่อน เช่น พระพุทธเจ้าเมื่อตรัสรู้แล้ว หลังจากโปรดปัญจวัคคีย์แล้ว เลือกเสด็จไปเมืองราชคฤห์ แทนการเสด็จไปกรุงกบิลพัสดุ์ เพราะทรงเห็นว่าจะมีประโยชน์มากกว่า

๒. **คิดให้ลึก** คือ ไม่คิดอะไรเพียงตื้นๆ คิดแบบโยนิโสมนสิการ สวหาต้นตอของสิ่งนั้นๆ และคิดต่อไปว่าควรจะทำอย่างไร ตัวอย่าง เช่น เกิด แก่ เจ็บ ตาย คนก็เห็นกันมานานแล้ว แต่ไม่รู้จะทำอย่างไร พระพุทธเจ้าทรงค้นพบว่า เมื่อยังมีกิเลสอยู่ก็ยังเวียนเกิดเวียนตายอยู่ ต้องตัดต้นตอของความเกิด คือ กิเลส ก็จะไม่เกิดและไม่ตายอีกต่อไป

๓. หลีกทั่วไป คิดให้ได้หลีกทั่วไปก่อน ถ้าได้หลีกทั่วไปแล้วก็จะสรุปความจริงได้เร็วขึ้น เช่น หลีกทั่วไปมีอยู่ว่า ทุกคนต้องตาย ก เป็นคน เพราะฉะนั้น ก จะต้องตาย แม้เราจะยังไม่เห็นเขาตายก็ตาม

๔. สงสัยไว้บ้างแม้ในสิ่งที่คนทั้งหลายเชื่อกันแล้ว ทั้งนี้เพื่อให้เราใช้สมองหัดคิด ไม่เชื่อตามตามกันไป เพราะความเชื่อของคนส่วนมากอาจผิดก็ได้

๕. จำสุภาสิตไว้ให้ได้มากๆ ไม่ว่าจะป็นสุภาสิตของชาติใดศาสนาใด

เหตุเกิดของปฏิสัมพันธ์ก็คือปัญญาที่แตกฉานในเรื่องนั้นๆ เช่น ปฏิภาณปฏิสัมพันธ์ ปัญญาแตกฉานในปฏิภาณ, นิรุติปฏิสัมพันธ์ ปัญญาแตกฉานในภาษา

คำถามที่ ๑๕๘๖

ขอความกรุณาท่านอาจารย์ขยายความพระพุทธพจน์ที่ว่า กามทั้งหลายมีความคับแค้นเป็นมูล มีทุกข์เป็นผล ด้วยนะคะ ไม่ทราบว่าจะตามนัยภาษาบาลี “ความคับแค้น” ในที่นี้ ท่านใช้คำว่าอะไร และหมายความว่าอย่างไรคะ กราบขอบพระคุณอย่างสูงนะคะ

ตอบ

ใช้คำภาษาบาลีว่า อสมมุลา ทุกขปผลา คนที่ต้องคับแค้นเพราะกามก็มีมากมีใช้น้อย อยู่เป็นทุกข์เพราะกามก็มีไม่น้อย

คำถามที่ ๑๕๘๗

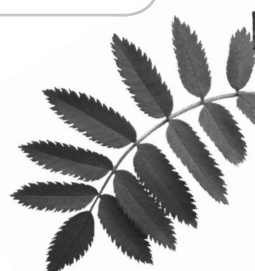
ท่านอาจารย์มีความเห็นว่า ระหว่างปัจจุสมุปบาทกับอริยสัจ ๔ อะไรควรกล่าวว่าเป็นศูนย์กลางหรือหัวใจแห่งคำสอนทางพระพุทธศาสนาคะ เพราะเหตุใดคะ

ตอบ

เป็นศูนย์กลางและเป็นหัวใจได้ทั้งสองอย่าง แต่อริยสัจ ๔ สำคัญกว่า เพราะเอาปัจจุสมุปบาทไปลงในอริยสัจ ๔ ได้ ในที่ที่บางแห่งพระพุทธเจ้าทรงแสดงอริยสัจข้อสมุทัย โดยตั้งเอาปัจจุสมุปบาทสายเกิดทุกข์ (สมุทวาร) มาไว้ในอริยสัจข้อนี้ ส่วนปัจจุสมุปบาทสายดับทุกข์ (นิโรธวาร) มาลงในอริยสัจข้อนิโรธ (ขออภัยถ้าจำผิด เพราะจำที่มาของพระสูตรนี้ไม่ได้ แต่จำได้ว่าอยู่ในอังคุตตรนิกาย) รวมความว่า อริยสัจ ๔ เป็นหลักและสำคัญกว่าปัจจุสมุปบาท อริยสัจยังมีรายละเอียดเรื่องทุกข์ ๑๑ ประการ และยังมีทุกขนิโรธคามินี ปฏิบัติข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ กล่าวคือ มรรคมมีองค์ ๘ หรือมัชฌิมาปฏิบัติไว้อีกด้วย

คำถามที่ ๑๕๘๘

อะไรเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดในการพัฒนาจิต อะไรเป็นกำลังสำคัญของนักพรต อะไรเป็นเครื่องปลื้มใจของพระอริยบุคคลคะ

ตอบ

สิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนาจิตคือ ศีล สมาธิ ปัญญา ตามนัยแห่งพระพุทธพจน์ที่ว่า บุคคลผู้ที่มีปัญญาตั้งมั่นอยู่ในศีลแล้ว อบรมจิต (สมาธิ) และปัญญาให้เจริญ มีความเพียร มีปัญญารักษาตน เป็นผู้เห็นภัยในสังสารวัฏ ย่อมสามารถข้ามคือตัณหาเสียได้ ความอดทนเป็นกำลังสำคัญของนักพรต (ขนฺติ ตโป ตปสฺสึโน ขนฺติพลฺลว ยตีนํ) สิ่งอันเป็นเครื่องปลื้มใจของพระอริยบุคคลมีหลายอย่าง ถ้าจะตอบรวมๆ ก็คือ อริยมรรคและอริยผลที่ท่านได้แล้ว ท่านจึงเข้าผลสมาบัติบ่อยๆ เพื่อเสวยรสแห่งอริยธรรมที่ท่านได้บรรลุแล้ว ถ้าจะตั้งคำถามใหม่ว่าจะอะไรเป็นทรัพย์เครื่องปลื้มใจของบุคคลทั่วไป ก็จะได้คำตอบว่า ศรัทธา เป็นทรัพย์เครื่องปลื้มใจ ตามพระพุทธพจน์ในอาฬวกสูตรที่ว่า สทฺธิธฺ วิตตํ ปุริสสฺส สเมญฺญํ แปลว่า ศรัทธาเป็นทรัพย์เครื่องปลื้มใจที่ประเสริฐที่สุดของบุคคลในโลกนี้

คำถามที่ ๑๕๘๗

ขอคำแนะนำจากท่านอาจารย์ ในเรื่องแนวคิดจากเหตุที่เกิดกับตัวดิฉันค่ะ เมื่อวานนี้ ๕/๕/๕๕ ซึ่งเป็นวันเสาร์ห้า อีกทั้งเป็นวันพระใหญ่ด้วย ดิฉันตั้งใจอย่างมากที่จะไปทำบุญที่วัดพุทธบูชา เนื่องจากมีพระสายพระปามาที่วัดนี้ทุกวันเสาร์แรกของเดือน ดิฉันได้ตื่นแต่เช้ามีดเพื่อเตรียมอาหาร และได้เดินทางเพื่อจะไปรับพ่อแม่ เพื่อจะพาไปวัดทำบุญด้วยกัน แต่ระหว่างทางฝนได้ตก และรถที่ดิฉันขับเบรคไม่อยู่ ทำให้ชนรถที่จอดติดไฟแดงอยู่แล้ว รถเสียหายมากพอสมควร แต่ตัวดิฉันไม่เป็นอะไร กับข้าวอยู่ในกล่องไม่หก ส่วนข้าวที่เตรียมไว้หกออกมาเล็กน้อย ดิฉันบอกให้แม่นั่งแท็กซี่มารับของจากรถดิฉันเพื่อไปใส่บาตร

พระแถวบ้านแทน จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้ดิฉันคิดหลายทาง เช่น จะทำบุญแต่เจ้ากรรมนายเวรมาขัดหรือเปล่า หรือเพราะถึงคราวต้องพบ อุบัติเหตุ แต่เพราะมีใจกุศล จากหนักจึงกลายเป็นเบา (ตัวไม่เป็นอะไร แต่รถเป็นหนักอยู่ค่ะ) อันที่จริง ดิฉันก็รู้สึกสังหรณ์ใจตั้งแต่เช้าแล้ว จึง ขับรถด้วยความระมัดระวังเป็นพิเศษ แต่ก็ยังเกิดเหตุจนได้ จากเหตุที่เกิดขึ้นทำให้ดิฉันไม่มีรถใช้งาน ต้องนั่งรถเมล์ไม่ต่ำกว่า ๒ เดือน ขอ ท่านอาจารย์ช่วยให้ความเห็นในเรื่องนี้ด้วยค่ะ ขอบพระคุณมากค่ะ

ตอบ

ที่ตัวคุณปลอดภัยมาได้โดยไม่เป็นอะไรก็ดีดีมากแล้ว ควรจะขอบคุณบุญกุศลที่ช่วยรักษาคุณไว้ รถเสียไม่เป็นไร ซ่อมได้ แต่ถ้าคุณขาหักแขนหักจะลำบากกว่านี้มาก ผมตั้งใจด้วยที่คุณไม่เป็นอะไร เมื่อผมยังขับรถเองอยู่ คราวใดที่รถเสียต้องซ่อม ผมก็เปลี่ยนเป็นขึ้นรถเมล์เหมือนกัน รู้สึกว่าดี ได้เปลี่ยนบรรยากาศ และได้เห็นเพื่อนร่วมทุกข์ของเราเป็นจำนวนมาก ซึ่งเมื่อเราขับรถเอง เราจะไม่ได้เห็น อนึ่ง มีสุขภาพิตทางพระพุทธศาสนาอยู่ข้อหนึ่งว่า ยอมเสียทรัพย์เพื่อรักษาอวัยวะ ยอมเสียอวัยวะเพื่อรักษาชีวิต เมื่อถึงคราวจำเป็นยอมเสียได้ทั้งทรัพย์ อวัยวะ และชีวิตเพื่อรักษารธรรม คือความดีงามและความถูกต้องไว้ (โพธิสัตว์ภาสิต ใน มหาสุตโตสมชาดก) ผมเข้าใจคุณและเห็นใจคุณจริงๆ

คำถามที่ ๑๕๙๐

กราบเรียนอาจารย์วศินที่เคารพ หนูได้อ่านทางแห่งความดี เล่ม ๑ มีข้อสงสัยเรื่องพระเถรีอุบลวรรณา คือพระเถรีบรรลुरुหัตตผลพร้อมด้วยปฏิสัมมิกาและอภิญญาทั้งหลายแล้วนั้น แต่ทำไมกลับถูกนันทะปลุกปล้ำข่มขืนได้ ในเมื่อท่านมีอภิญญา น่าจะทราบว่เด็กหนุ่มได้อยู่ ณ ที่นั้น และใช้ฤทธิ์ได้ หรือหากจะเป็นเพราะมีกรรมเก่ากันอยู่ พระที่บรรลुरुหัตตแล้ว ทั้งกรรมดีและกรรมชั่ว ไม่สามารถตามได้แล้วมิใช่หรือคะ หรืออาจจะเป็นกรณีเดียวกับพระโมคคัลลานะ ตอนจะปรีณิพพานที่ท่านทราบว่าคงจะเป็นกรรมเก่าจึงยอมรับ แม้ท่านจะเลี้ยงได้ ขอความเมตตาอาจารย์ขยายความเรื่องพระเถรีอุบลวรรณาเพิ่มเติม เพื่อความกระจ่างด้วยคะ กราบขอบพระคุณอย่างสูง ขอให้อาจารย์สุขภาพแข็งแรงนะคะ

ตอบ

เรื่องพระอุบลวรรณาเถรีนี้มีคนสงสัยกันมาก อย่างที่คุณสงสัย ผมยังไม่พบที่มาว่าเป็นกรรมเก่าของท่านหรือเปล่า ในตำราท่านไม่ได้บอกไว้ ผมจะลองค้นหาต่อไป ถ้าได้ความรู้ใหม่เพิ่มเติมเข้ามา ผมจะบอกมาทางห้องสนทนาธรรมนี้ ตอนนี้ขอตอบเพียงเท่านี้ก่อน ไม่อยากจะยืนยันหรือปฏิเสธอะไรในสิ่งที่ไม่รู้แน่ ขอขอบคุณที่ถามมา

คำถามที่ ๑๕๙๑

ถ้าเราจะขอพรได้ ๑ ข้อ จะขออะไรดีครับ เพราะจะขอให้เรามีความสุข ปราศจากความทุกข์ หรือแม้แต่ขอให้สุขภาพร่างกายที่แข็งแรงก็ไม่ดี เพราะการขออย่างนั้นเป็นทุกข์ เพราะความอยากได้อยากมีเป็นทุกข์ เพราะฉะนั้นผมควรขออะไรดีครับ พอดีเป็นคำถามที่อาจารย์ที่มหาวิทยาลัยถามมานะครับ

ตอบ

ตามความเห็นผมว่า ควรจะขอให้บรรลุนิพพานสูงสุดในพระพุทธศาสนา เป็นพระอรหันต์ สิ้นอาสวะ ไม่ต้องมาเวียนว่ายตายเกิดอีก ทุกข์ในวัฏฏะเป็นทุกข์ที่น่ากลัวที่สุด

คำถามที่ ๑๕๙๒

สวัสดีครับอาจารย์ ที่ทำงานของผมคนส่วนมากเป็นคนทำงานเก่ง คล่องตัว ส่วนผมไม่ค่อยจะชำนาญงานมากเท่ากับพวกเขา ลูกพี่ของผม เธอเป็นผู้หญิง เอาแต่ใจตัวเอง จะให้ผมทำงานให้ได้ตั้งใจ ใจร้อน พอผมทำผิดพลาดเพียงเล็กน้อยก็มักจะเ็ดตผมให้คนอื่นได้ยินเสมอๆ ทำตัวไม่ถูกครับ ทำโน่นก็ว่าซ้ำ ให้ไปทำนี่ก็บอกว่าไม่ดี มาตรฐานของเขา สูงมาก แรกๆ ผมรู้สึกแล้วว่าแล้วจะให้ทำอย่างไร ลูกพี่ผมเขาบอกผมว่า เวลาทำงานให้มี "สติ" น้อย หากผมมีสติรู้สึกตัวในเวลาที่ผมทำงาน อยู่ตลอด แต่งานของผมมันสามารถผิดได้จากหลายเหตุปัจจัย จาก ลูกค้าบอกผิดบ้าง ตัวเราเองบ้าง ลูกพี่สั่งผิดบ้าง แต่ผมกลับมีสติชัดเจนมากเวลาที่ผมจะรู้สึกชอบใจ หรือไม่ชอบใจ (ศัพท์พระท่านเรียกว่า เวทนา หรือเปล่าครับ) คือผมจะไม่เอาอารมณ์ต่างๆ มาคิดต่อ แต่จะดู มันเกิดมันดับไปตามเหตุ อาจารย์ครับ หากผมมีสติในทางธรรม ส่วนสติในการทำงานที่มันมีปัจจัยหลากหลาย ที่คนส่วนใหญ่เค้าชอบบอกว่า ต้องมีสติ ผมควรทำอย่างไรดีครับ ผมพยายามในการทำงาน เต็มที่แล้ว แต่มันก็ไม่ถูกใจใครๆ เลยครับ อย่างนี้ต้องปลงใจ แต่ผมไม่โกรธใครๆ เลยครับ ช่วยชี้แนะด้วยครับ

ตอบ

ดีแล้วที่คุณไม่โกรธใครๆ เพราะความโกรธบ่อยๆ ชักเคราะห์กรรม มาหาตัว ขอให้คุณท่องสุภาสิตที่ว่า คนที่ไม่เคยทำผิดก็คือคนที่ไม่ทำอะไร **ประธานาธิบดีโรสเวลต์แห่งอเมริกาเคยกล่าวไว้ว่า** ในการกระทำ ๑๐๐ ครั้ง ถูกสัก ๔๐ ครั้งท่านก็พอใจแล้ว เมื่อประธานาธิบดีผู้เฉลียวฉลาดต้องการเพียงเท่านี้ เราควรจะต้องการสักเท่าใด การทำผิดเป็นธรรมดาของมนุษย์ แต่การให้อภัยเป็นเรื่องของเทวดา (To err is human to forgive divine.) หมายความว่า เมื่อใดเราให้อภัย เมื่อนั้นเราเป็นเทวดา อภัยทานเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในชีวิตมนุษย์ในสังคม คุณควรให้อภัยลูกพี่ของคุณด้วย

คำถามที่ ๑๕๙๓

คำพูดของครูบาอาจารย์สายกรรมฐานที่กล่าวว่า “จิตของพระอรหันต์เป็นจิตที่สลัดทิ้งตัวเอง เป็นการคืนจิตให้กับโลก เป็นจิตที่พราวออกจากธาตุขันธ์โดยเด็ดขาด เป็นจิตพ้นโลก ปล่อยวางผู้รู้คืนให้โลก” เหล่านี้ จะเทียบเคียงหรืออธิบายด้วยพุทธพจน์ใด จึงจะถูกต้องคะ

ตอบ

มีพระพุทธพจน์หลายแห่งคล้ายๆ ทำนองนี้ เช่น สัพพโลเกอนภิตตัญญู ความสำคัญหมายความว่าไม่น่ายินดีในโลกทั้งปวง สัพพสงขาเรสุ อนิฏฐัสัญญา ความสำคัญหมายความว่าไม่น่าปรารถนาในสังขารทั้งปวง นิโรธสัจญญา ความสำคัญหมายถึงในการดับกิเลสทั้งปวง ปฏิณิสสุคคานุปัสสี ผู้พิจารณาเห็นในการสละทิ้งสิ่งทั้งปวง ฯลฯ

คำถามที่ ๑๕๙๔

อาจารย์ครับ ผมฟังมาจากผู้สอนบางท่านบอกว่า ให้ฝึกจิตจนเกิดสติปัญญาตัดระหว่างผัสสะกับเวทนา แต่บางที่ที่อ่านมา จะตัดระหว่างเวทณากับตัณหา แล้วที่พระพุทธเจ้าสอนไว้อย่างไหนครับ ขอขอบคุณครับ

ตอบ

ที่พระพุทธเจ้าสอนไว้ในอริยสัจ ๔ ทรงสอนว่า สมุทัยคือตัณหา ๓ เป็นเหตุให้เกิดทุกข์ นิโรธคือความดับทุกข์ ให้ดับที่ตัณหา ๓ คือ กามตัณหา ภวตัณหา และวิภวตัณหา ทางปฏิบัติให้ถึงนิโรธคืออริยมรรคมีองค์ ๘ (ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา)

คำถามที่ ๑๕๙๕

คำว่า "คนดี คนจริง คนตรง" ตรงกับคำภาษาบาลีว่าอย่างไรคะ กราบขอขอบคุณท่านอาจารย์และพี่ยุวดีที่กรุณาช่วยอ่านคำถามและพิมพ์คำตอบทุกๆ ครั้งเป็นอย่างสูงนะคะ

ตอบ

กัลยาณชน แปลว่า คนดี สาธุชนก็ได้ คนจริง เคยเห็นมีคำใช้ว่า สัจจวา เช่น ประโยคบาลีที่ว่า สาธุภูโป จ ปาสังโส ทวา รตตเยน สจจวา แปลว่า คนจริงด้วยไตรทวาร (กาย วาจา ใจ) จัดว่าเป็นคนดีน่าสรรเสริญ ถ้าเป็นนามก็คือ สัจจะ ความจริง เทียบคำว่า พลวา คนมีกำลัง ถ้าเป็นคำนามก็คือ พละ, อุษุ แปลว่า คนตรง เช่นคำว่า อุษุปฏิปันโน เป็นผู้ปฏิบัติตรง

คำถามที่ ๑๕๙๖

เคยได้ยินคำว่า กาลโหล ชงสดี ภูตานิ สพุพานเว สหตตนา แปลว่า กาลเวลาย่อมนกินสรรพสัตว์พร้อมด้วยตัวมันเอง ขอเรียนถามว่า ผู้กิน กาล มีหรือไม่

ตอบ

มี คือบุคคลผู้ที่เผาตณหาซึ่งเผาสัตว์ ดังบาลีในชาดกที่ว่า โย จ กาลชโล ภูโต ส ภูตปจจนี ปจิ แปลว่า ผู้ใดเผาตณหาซึ่งมีปกติเผาสัตว์ ผู้นั้นเป็นผู้กินกาล

(นัย มูลปริยายชาดก)

หมายความว่า ถ้าเผาตณหาได้ ก็ไม่ต้องเกิดอีก เมื่อไม่เกิดก็ไม่ต้องแก่และตายอีก จึงเป็นผู้อยู่เหนือกาล ไม่ต้องถูกกาลกิน

คำถามที่ ๑๕๙๗

ความยินดีและยินร้ายในโลกธรรมทั้ง ๘ เกิดจากอะไร จะละเสียได้อย่างไรคะ

ตอบ

ตามนัยแห่งโลกธรรมสูตร พระพุทธองค์ทรงแสดงว่า “ปุถุชนผู้มีได้ สดับธรรม เมื่อโลกธรรมเกิดขึ้นก็มีได้สำเนียงกว่า บัดนี้โลกธรรมเกิดขึ้นแล้วแก่เรา ก็แต่ว่ามันไม่เที่ยง เป็นทุกข์ มีความแปรปรวนเป็นธรรมดา เขาจึงเสียใจบ้าง ตีใจบ้าง ยินดีบ้าง ไม่ยินดีบ้าง ส่วนสาวกของพระอรียะ หรืออรียสาวกผู้ได้สดับธรรมแล้ว เมื่อโลกธรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น ย่อมสำเนียงกว่า บัดนี้โลกธรรมเกิดขึ้นแล้วแก่เรา ก็แต่ว่ามันไม่เที่ยง

เป็นทุกข์ มีความแปรปรวนเป็นธรรมดา เขาจึงไม่ติใจ ไม่เสียใจในการ
ได้ลาภและเสื่อมลาภ เป็นต้น

นอกจากนี้ มีพระพุทธพจน์ว่า “นักปราชญ์ย่อมอดทนต่อความไม่
ยินดีและความยินดี (อรรถธิติสโห หิ ธิโร) นอกจากนี้พระพุทธองค์ยัง
ตรัสไว้อีกว่า “บัณฑิตทั้งหลายย่อมไม่หวั่นไหวในนินทาและสรรเสริญ
เหมือนภูเขาศิลาไม่หวั่นไหวด้วยแรงลม”

คำถามที่ ๑๕๙๘

บุคคลควรทำในใจให้แยกคายอย่างไร จึงจะไม่ประมาทในชีวิต
และรักษาความเพียร (สัมมาวายามะ) ไว้ได้อย่างสม่ำเสมอคะ

ตอบ

ควรใส่ใจในพระพุทธานุชาตที่เกี่ยวกับ**อภินิหารปัจจุเวกขณะ ๕**
ประการ อภินิหารปัจจุเวกขณะ แปลว่า ข้อที่ควรพิจารณาเนื่องๆ คือ
๑. เรื่องความแก่ ๒. เรื่องความเจ็บ ๓. เรื่องความตาย ๔. เรื่องความ
พลัดพรากสูญเสีย ๕. เรื่องกรรมว่าเป็นเรื่องธรรมดาของชีวิตที่ไม่อาจ
ล่วงพ้นไปได้ นอกจากนี้ ควร**มีโยนิโสมนสิการ** ซึ่งผมได้เขียนไว้
ละเอียดแล้วในหนังสือเรื่อง โยนิโสมนสิการ ลองหาอ่านดูก็จะเข้าใจ
ชัดเจนยิ่งขึ้น

คำถามที่ ๑๕๙๙

ขอเรียนถามว่า ทำอย่างไรจึงจะได้พบทางแห่งปัญญา

ตอบ

คำถามนี้ขอตอบโดยพระพุทธานุชาตที่ว่า

“คนหนุ่มสาวยังมีกำลัง ไม่ขยันในการที่ควรขยัน เป็นคนเกียจคร้าน มีความดำริจม (คือไม่มีความคิดริเริ่มที่จะทำอะไร) ย่อมจะไม่พบทางแห่งปัญญา”

เพราะฉะนั้นถ้าต้องการให้พบทางแห่งปัญญา ก็ควรประพฤติให้ตรงกันข้ามกับที่กล่าวแล้ว ยังมีพระพุทธานุชาตอีกว่า “ปัญญาย่อมเกิด เพราะการประกอบความเพียร ปัญญาย่อมสิ้นไปเพราะการไม่ประกอบความเพียร บัณฑิตรู้ความแตกต่างแห่งเรื่องทั้งสองนี้แล้ว คือ เรื่องหนึ่งเป็นไปเพื่อความเจริญ เรื่องหนึ่งเป็นไปเพื่อความเสื่อม จึงควรตั้งตนไว้โดยประการที่ปัญญาจะเจริญ”

ในปัญญาวุฒิชีธรรม (ธรรมเป็นไปเพื่อความเจริญแห่งปัญญา) ทรงแสดงหัวข้อธรรมไว้ ๔ อย่างคือ

๑. คบหากับคนดี
๒. หมั่นฟังคำสั่งสอนของท่าน
๓. มีโยนิโสมนสิการ คือ คิดเป็น
๔. ปฏิบัติธรรมตามสมควรแก่ฐานะของตน และปฏิบัติธรรมไม่ขัดแย้งกับหลักสำคัญ เช่น หลักกรรม เป็นต้น

คำถามที่ ๑๖๐๐

กราบเรียนถามอาจารย์ พระพุทธองค์ท่านให้แบ่งทรัพย์ที่หามาได้ไว้อย่างไร เป็นกี่หมวดหรือคะ เพื่ออะไร อย่งไรคะ จะได้เก็บไว้ปฏิบัติเป็นคติสอนใจตัวเองและผู้อื่นคะ

ตอบ

ตามนัยแห่ง**สังคาลกสูตร** ที่มณิกาย ปาฏิกวรรค พระไตรปิฎก เล่ม ๑๑ (ฉบับภาษาบาลี) พระพุทธองค์ทรงสอนว่า “เมื่อได้ทรัพย์มา โดยชอบธรรมแล้ว ให้แบ่งเป็น ๔ ส่วน คือ ลงทุน ๒ ส่วน เพื่อความ เจริญแห่งการงานที่ทำ เก็บออมไว้ ๑ ส่วน เพื่อใช้ในเวลาจำเป็นเช่น เจ็บป่วย เป็นต้น ใช้ในชีวิตประจำวัน ๑ ส่วน ที่ใช้ในชีวิตประจำวันนั้น ใช้อย่างไรบ้าง ในหลักธรรมที่เรียกว่า **โภคาอาทิยะ** แปลว่า ประโยชน์ที่ ได้จากการมีโภคทรัพย์ ให้ใช้จ่ายดังต่อไปนี้

๑. เลี้ยงตน มารดา บิดา บุตร ภรรยา บ่าวไพร่ ให้เป็นสุข

๒. เกื้อกูลเพื่อนฝูงตามสมควรแก่กำลังทรัพย์

๓. บำบัดอันตรายที่จะเกิดจากเหตุต่างๆ

๔. ทำพลี ๕ อย่าง คือ

ก. ญาติพลี สงเคราะห์ญาติ

ข. อติถิพลี ต้อนรับแขก

ค. ปุพพเปตพลี ทำบุญอุทิศให้ผู้ตาย

ง. เทวดาพลี ทำบุญอุทิศให้เทวดาผู้ช่วยคุ้มครองรักษา

จ. ราชพลี เสียภาษีอากร

๕. ทำบุญให้ทานในสมณะผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ

เมื่อใช้ทรัพย์ไปตามนี้แล้ว ทรัพย์สิ้นไปก็ไม่เสียดายเพราะได้ ประโยชน์คุ้มกับที่ทรัพย์เสียไป

คำถามที่ ๑๖๐๑

กราบเรียนถามอาจารย์ รู้ว่าเขาหนีทานะคะ แต่ไม่รู้ว่ามีหนีทานว่าอะไร อย่างนี้เราไม่สบายใจ อยากจะทราบว่าเขาควรวางตัวอย่างไรคะ ถึงอยู่เหนือค่านินทา โลกธรรมนี้ได้คะ เพราะทุกขใจเรื่องเขานินทามากนักคะ กราบขอบพระคุณคะ

ตอบ

ที่เราไม่รู้ว่าเขาหนีทานว่าอย่างไรนั้น ดีแล้ว จะได้ไม่ต้องเก็บมาคิด ค่านินทาไม่รู้เสียเลยก็ดี ถ้ารู้ก็เก็บไว้นำมาพิจารณาแก้ไขในส่วนบกพร่องของเรา ถ้าเราบกพร่องจริง ถ้าเรื่องที่เขาหนีทานนั้นไม่เป็นความจริงก็ปิดทิ้งไปเสีย ถ้าอยู่ในฐานะที่พอจะชี้แจงได้ก็ชี้แจงให้เขาเข้าใจตามความเป็นจริงตามกาลอันควร มีพระพุทธภาษิตอยู่บทหนึ่งว่า คนไม่ถูกนินทาไม่มีในโลก (นตถิ โลกเ อนินทิตโต) สุนทรภู่ได้กล่าวเป็นกลอนไว้ว่า

อันนินทากาเลเหมือนเทน้ำ ไม่ชอกช้ำเหมือนเอามีดไปกรีดหิน
พระพุทธปฏิมายังราคิน มนุษย์เดินดินหรือจะพันคนนินทา
หมายความว่า เมื่อเทน้ำลงไปมันก็ไหลไปเรื่อยๆ ตามที่เอียงลงไป

คำถามที่ ๑๖๐๒

เจริญอานาปานสติอย่างไร จึงเป็นสมถกรรมฐาน อย่างไรจึงเป็นวิปัสสนากรรมฐาน และอานาปานสติกับสติปัฏฐาน ๔ มีส่วนที่เหมือนกันในจุดใดบ้างคะ

ตอบ

เจริญอานาปานสติเพื่อให้จิตสงบ เป็นสมถะ เพื่อให้มีปัญญา
รู้แจ้งในความไม่เที่ยง ความเป็นทุกข์ ความเป็นอนัตตา เป็นวิปัสสนา
อานาปานสติเป็นส่วนหนึ่งของสติปัฏฐาน ๔ อยู่ในหมวดกายานุปัสสนา

คำถามที่ ๑๖๐๓

พระพุทธองค์ตรัสว่า บุคคลเช่นไรที่ชื่อว่า ตั้งอยู่ใกล้พระนิพพานคะ

ตอบ

บุคคลผู้มีความเคารพหนักแน่นในพระพุทธเจ้า ในพระธรรม
ในพระสงฆ์ในไตรสิกขาในความไม่ประมาทในปฏิสังขาร พระพุทธเจ้า
ตรัสว่า ผู้เช่นนี้จะไม่เสื่อมและอยู่ใกล้พระนิพพาน (อภัพโพ ปริหานาย
นิพพานสุเสว สนฺติเก) อยู่ในหมวดธรรมที่เรียกว่า คารวะ ๖

คำถามที่ ๑๖๐๔

เคยได้ยินเรื่องมีผู้พูดว่า อริยสัจ ๘ ก็มี ไม่ทราบมีอะไรบ้าง
อาจารย์ช่วยชี้แจงด้วย เคยรู้แต่เรื่องอริยสัจ ๔

ตอบ

อริยสัจ ๘ มีดังนี้ นามและรูป = ทุกข์, อวิชชาและภวตัณหา =
สมุทัย, วิชชาและวิมุตติ = นิโรธ, สมถะและวิปัสสนา = มรรค

ในพระสูตรบางแห่งพระพุทธเจ้าทรงแสดงดังนี้ จึงเรียกว่า
อริยสัจ ๘ อริยสัจ ๒ ก็มี คือ อริยสัจที่เป็นส่วนเหตุ ได้แก่ สมุทัยกับ
มรรค และอริยสัจที่เป็นส่วนผล ได้แก่ ทุกข์กับนิโรธ สมุทัยเป็นเหตุ
แห่งทุกข์ มรรคเป็นเหตุแห่งนิโรธ

คำถามที่ ๑๖๐๕

พระพุทธเจ้าประสูตรวันใด

ตอบ

วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ หรือเดือนวิสาขะ ตรงกับวันศุกร์

คำถามที่ ๑๖๐๖

มีหมอดูท่านหนึ่ง ท่านบอกว่า การทำแท้งมีบาปเท่ากับการฆ่าพระอรหันต์ เพราะมนุษย์คนหนึ่งนั้น กว่าที่จะได้เกิดมาเป็นมนุษย์นั้น ยากแสนยาก มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองไปจนถึงที่สุดแห่งมนุษย์ คือพระอรหันต์ ดังนั้นการฆ่าเด็กตั้งแต่ในครรภ์นั้น บาปเท่ากับการฆ่าพระอรหันต์ ที่หมอดูท่านนี้บอกถูกต้องหรือเปล่าครับ (ผมว่าพอฟังได้ แต่คงไม่ถูกต้อง เพราะเด็กคงมีกรรมเป็นของตัวเองอยู่บ้าง จึงถูกทำแท้ง ตามที่อาจารย์เคยบอกไว้ว่า บุคคลใดที่สะสมบารมีธรรมมาพอแล้ว พอที่จะเป็นพระอรหันต์ได้ก็จะไม่ทำกาละก่อนจะบรรลु เหมือนตะเกียงที่มีฝาครอบ ลมพัดก็ไม่ดับ)

ตอบ

ไม่ถูกต้อง การฆ่าเด็กในครรภ์ บาปก็จริง แต่ไม่ถึงกับเท่ากับฆ่าพระอรหันต์ เด็กคนนั้นเกิดมาอาจจะเป็นคนดีก็ได้เป็นคนชั่วก็ได้ ยังไม่แน่นอน ถ้าเขาเกิดมาเป็นภพสุดท้ายจะได้เป็นพระอรหันต์แน่นอน ในชาตินั้น ใครจะทำอย่างไรเขาก็ไม่ตาย ดังที่คุณว่ามาแล้ว

คำถามที่ ๑๖๐๗

อ่านหนังสือของอาจารย์แล้วเกิดกุศลฉันทะขึ้นมา เลยอยากถามอาจารย์ว่า เราต้องเรียนหลักสูตรอะไรครับ ถึงสามารถเป็นอนุศาสนาจารย์ได้ครับ คุณแล้วเป็นอาชีพที่ได้บุญกุศลดีมาก ตอนนี้ผมทำงานราชการ แต่เรียนจบแค่ ปวส. เห็นมีเพื่อนแนะนำให้ไปสมัครเรียนที่ มหามกุฏราชวิทยาลัย สาขารัฐศาสตร์การปกครอง เพราะต้องทำงานไปด้วยเลยต้องลงเรียนได้แค่วันเสาร์ - อาทิตย์ ห้องเรียนอยู่วัดมหาธาตุสนามหลวงหรือเปล่าครับ อาจารย์ช่วยแนะนำด้วยครับ ข้อมูลของวิทยาเขตน้อยมาก

ตอบ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เดิมที่อยู่ที่วัดบวรนิเวศวิหาร ตอนนี้ย้ายไปอยู่ที่ศาลายา จังหวัดนครปฐมแล้ว ส่วนที่วัดมหาธาตุนั้นเป็นมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทั้ง ๒ มหาวิทยาลัยสงฆ์นี้ มีวิทยาเขตในต่างจังหวัดมากมาย ปริญญาของมหามกุฏฯ เรียก ศนบ.(ศาสนศาสตร์บัณฑิต) ปริญญาของมหาจุฬาฯ เรียก พทบ.(พุทธศาสตร์บัณฑิต) ถ้าคุณอยากเป็นอนุศาสนาจารย์ในกองทัพต่างๆ ต้องได้ ศนบ. หรือ พทบ. หรือเปรียญธรรม ๙ ประโยค (ปธ. ๙) อย่างไม่อย่างหนึ่ง วุฒิปวส. อย่างของคุณไปเรียนต่อได้ทั้ง ๒ แห่ง

คำถามที่ ๑๖๐๘

จริงหรือไม่ ที่ผู้ปฏิบัติธรรมแล้วเข้าถึงธรรม มีศีล สมาธิ ปัญญา ครอบบริบูรณ์ ชีวิตเรียกว่าราบรื่นมาก รู้สึกว่าทุกข์เบาบางมาก เพราะรู้แล้วปล่อย ไม่ยึด ก็แทบจะไม่มีทุกข์ มีปัญหาเข้ามาอยู่เรื่อยๆ แต่ก็ใช้ปัญญาแก้ไขปัญหาได้ จะเป็นอยู่ช่วงระยะเวลาหนึ่ง แล้วมักจะเกิดปัญหาใหญ่ จะเกิดเหตุการณ์ให้ตนเองขัดเคือง ซึ่งโดยพื้นฐานนิสัยตัวเองไม่ชอบอย่างนั้น แต่ก็เกิดเหตุการณ์นั้นๆ มาทุกที จะผิดพลาดในลักษณะเกิดอกุศลทางความคิดขึ้นก่อน ศีลไม่บริสุทธิ์ทางความคิด ความตั้งมั่นลดลง และแก้ไขปัญหานั้นๆ ไม่ได้ เพราะช่วงนั้นๆ ก็รบกวนมาก ไม่มีปัญญามาแก้ไขปัญหาแล้ว พอผิดพลาดสักพักหนึ่ง เมื่ออยู่คนเดียวอยู่กับตัวเองก็มีสติกลับมาอีก รู้สึกเหมือนไม่ใช่ตัวเอง ที่ทำผิดไป ทำไมเราทำอย่างนั้นๆ จริงๆ ควรแก้ไขอย่างนี้ๆ นะ เหมือนเป็นตัวเราบ้าง ไม่เป็นตัวเราบ้าง เหมือนอะไรเข้าสิง ก็ต้องมารวบรวมกำลังใหม่เจริญสติใหม่ เอาให้ถี่ๆ เข้าไว้ ก็จะกลับมาที่มีความตั้งมั่นดีเหมือนเดิม สงบราบรื่น และมั่นใจในศีลของตัวเองดังเดิม

เรียนถามอาจารย์ ๑.จริงหรือไม่ที่พอปฏิบัติได้ดี ก็เกิดเหตุการณ์ร้ายๆ ขึ้น ๒.ช่วงที่เกิดปัญหาใหญ่ๆ ขึ้น จะเป็นเรื่องในลักษณะตนไม่ได้รับความยุติธรรม โดนคนเอาเปรียบเบียดเบียน ซึ่งคนเบียดเบียนเราตำแหน่งใหญ่กว่า ทำอะไรก็ได้ ยังไงก็ต้องยอมเขาด้วยความจำยอม ทำดีไม่ได้ดี ความดีตกแก่คนอื่น เพราะผู้ใหญ่อำนาจ ซึ่งกำลังสติอ่อน ไม่ค่อยทันกับเรื่องอย่างนี้ มีหลักธรรมใด ที่จะยึดถือเพื่อละอกุศลได้ง่ายขึ้นใหม่คะ ๓.สภาวะที่ซึ้งๆ ลงๆ ดีๆ รัยๆ มันทรมาน อึดอัดมาก เหมือนตัวอะไรมันเข้าสิงเป็นพักๆ ช่วงที่ทำไม่ดีเหมือนไม่ใช่ตัวเราทำเลย แต่มาคิดอีกทีก็ตัวเราทำนั่นแหละ เกลียดตัวเอง อึดอัดแล้ว ก็เกลียดตัวเอง ยิ่งเกลียดยิ่งทุกข์ยิ่งทุกข์ยิ่งเกลียด จะแก้ไขอย่างไรคะ

ตอบ

๑. ไม่น่าเสมอไป

๒. ข้อนี้ขอให้คุณถือหลักว่า เขาเบียดเบียนเราดีกว่าเราไปเบียดเบียนเขา เขาโกงเราดีกว่าเราไปโกงเขา จนถึงกับว่าเขาฆ่าเราดีกว่าเราไปฆ่าเขา ใครทำความชั่ว ความชั่วย่อมกลับไปหาตัวเขาเอง ขอให้ถือคติของพระปุณณมันตานีบุตรที่ว่า เขาดำดีกว่าเขาดีด้วยฝ่ามือ เขาดีด้วยฝ่ามือดีกว่าเขาดีด้วยท่อนไม้ เขาดีด้วยท่อนไม้ดีกว่าเขาแทงด้วยศัสตรา เขาแทงด้วยศัสตราดีกว่าเขาฆ่าให้ตาย เขาฆ่าให้ตาย ก็ยังดีที่เราไม่ต้องฆ่าตัวเอง เพราะมีบางคนที่ต้องฆ่าตัวตาย

๓. ต้องพยายามเอาชนะความโกรธ ความเกลียด เอาชนะความไม่ดีในตัวเองและวางเฉยในสังขารเสียบ้าง อย่าไปจริงจังกับชีวิตให้มากนัก บางคราวต้องหัวเราะเยาะตัวเองเสียบ้าง นี่ก็ว่าเราเป็นตัวตลกตัวหนึ่งของโลก คิดว่าคงจะพอดลายเครียดได้บ้าง

คำถามที่ ๑๖๐๙

กราบเรียนอาจารย์วศินที่เคารพ หนูไม่มีคำถามอะไรค่ะ อยากกราบสวัสดีอาจารย์ค่ะ หวังว่าอาจารย์จะสบายดีและคอยตอบคำถามให้ผู้สนใจ เป็นบุญมากค่ะ ที่ได้รับข้อมูลคำอธิบายต่างๆ จากอาจารย์

ตอบ

ขอบคุณมาก ผมพอระดับประคองสังขารไปได้ แต่ละวันแต่ละคืน ขอบคุณมากที่ระลึกถึงและเขียนมาให้กำลังใจ

คำถามที่ ๑๖๑๐

อาจารย์คะ สงสัยว่าไสยดำไสยขาวคืออะไรคะ? มีจริงใช้หรือไม่

ตอบ

ผมไม่แน่ใจในเรื่องนี้ จึงให้ความแจ่มแจ้งแก่คุณไม่ได้

คำถามที่ ๑๖๑๑

อาจารย์คะ เคยพบกับอาจารย์ท่านหนึ่งแต่ก่อนท่านเป็นพระ แต่ตอนนี้ท่านสึกออกมาบรรยายธรรม เคยไปปฏิบัติธรรมกับท่าน ท่านสามารถรู้อดีตของดิฉันเกือบทุกอย่าง ดิฉันสงสัยคือ ท่านมีองค์อยู่ในตัว (คนที่ใกล้ชิดอาจารย์บอก) ตอนกลางคืนท่านไม่นอนจะเดินไปมาพูดคนเดียว กลางวันดิฉันไปนั่งปฏิบัติธรรมที่ได้ฤกษ์ปฏิบัติ ดิฉันได้ยินเสียงพูดคนเดียว เดินไปมา แต่สังเกตร่องเท้ามีคู่เดียว ครั้งหนึ่งไปปฏิบัติธรรมกับท่านที่รีสอร์ทแห่งหนึ่งอยู่ ท่านล้มลงไปเป็นตะคริว มีคนใกล้ชิดท่านบอกว่าท่านมีกรรมที่ทำให้บางครั้งก็ชักหรือเป็นตะคริว เนื่องจากอดีตชาติไปฆ่าทหารพม่ามาเยอะ จึงทำให้เป็นอย่างนี้ ครั้งหนึ่งที่ใกล้ชิดอาจารย์เล่าให้ฟัง ว่าเขาสือคฤณแจไว้ ๒ ชั้น อาจารย์สามารถออกไปได้โดยที่กุญแจไม่ได้ถูกเปิด แต่ในเรื่องการบรรยายธรรมอาจารย์สามารถบรรยายได้ดี ทำให้ดิฉันเข้าใจได้ดี แต่ที่สงสัยคือ อย่างนี้คือการรอดอกนิหารหรือไม่? แล้วคนที่รู้ธรรมใช้อาจารย์หรือองค์กันแน่คะ? เพื่อนดิฉันบอกว่าน่าจะเป็นไสยดำ อย่างนี้จะใช้ครูบาอาจารย์ที่เราควรเข้าปฏิบัติธรรมด้วยหรือไม่? เราจะรู้ได้อย่างไรว่าครูบาอาจารย์ใดที่เราควรปฏิบัติธรรมด้วยคะ?

ตอบ

ผมไม่แน่ใจในสิ่งที่คุณสงสัยและเล่ามา ผู้ที่เราควรจะไปปฏิบัติธรรมด้วย คือผู้มีธรรมอันบริสุทธิ์ ไม่มีเรื่องที่จะเคลือบแคลงสงสัยเรื่ององค์ในตัวตนนั้น ผมไม่เข้าใจ ไม่มีความรู้ในเรื่องนี้ คงตอบคุณได้เพียงเท่านี้

คำถามที่ ๑๖๑๒

การที่เราจะปฏิบัติธรรมเองโดยไม่มีครูบาอาจารย์สอน เป็นไปได้หรือไม่คะ ? โดยการใช้อานาปานสติคือลมหายใจ ถ้าไม่สามารถปฏิบัติธรรมเองได้ รบกวนอาจารย์แนะนำครูบาอาจารย์ให้ด้วยคะ เนื่องจาก ๒ ปีมานี้ ดิฉันยังไม่ได้เข้าไปปฏิบัติธรรมทีใดเลย ?

ตอบ

ทำได้ ปฏิบัติธรรมเองได้ โดยที่มีความรู้ทางปริยัติเสียหน่อย ปริยัติ คือคำสอนของพระพุทธเจ้า เรามีพระพุทธเจ้าเป็นบรมครูอยู่แล้ว ถือว่าได้ปฏิบัติในสำนักของพระพุทธเจ้า ขอให้โชคดีนะครับ

คำถามที่ ๑๖๑๓

เมื่อพระพุทธองค์แสดงธรรมหมวดอินทรี ๕ นั้น ทรงมีพระประสงค์จะแสดงอาการปรากฏขององค์ธรรมแต่ละองค์ คือ ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิและปัญญาเรียงกันไปตามลำดับหรือไม่คะ หรือว่าองค์ธรรมแต่ละองค์อาจเป็นเหตุปัจจัยของกันและกันได้ โดยไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นเรียงตามลำดับเช่นนี้ ขอความกรุณาท่านอาจารย์กล่าวถึงความสำคัญของธรรมหมวดนี้เพิ่มเติมสักเล็กน้อยด้วยนะคะ กราบขอบพระคุณอย่างสูงค่ะ

ตอบ

ไม่จำเป็นต้องเกิดเรียงกันเสมอไป ปัญญาเกิดก่อนสมาธิก็ได้ เป็นธรรมซึ่งอาศัยซึ่งกันละกัน ช่วยเหลือกัน ไปสู่ความหลุดพ้น ธรรมหมวดนี้เรียกว่า อินทรีย์บ้าง เรียกว่า พละบ้าง ที่เรียกว่าอินทรีย์ เพราะเป็นใหญ่ในกิจของตน เช่น ศรัทธาเป็นใหญ่ในความเชื่อ สมาธิเป็นใหญ่ในการทำจิตให้ตั้งมั่น เป็นต้น เมื่อรวมกันเป็นพละ คือ ทำให้มีกำลังเหมือนนิ้ว ๕ นิ้วรวมกัน ทำให้มีกำลังในการจับสิ่งต่างๆ

คำถามที่ ๑๖๑๔

สาธุรธรรม แปลว่าอะไรครับ มีอะไรบ้าง

ตอบ

สาธุรธรรม แปลว่า ธรรมของคนดี มีหลายประการ หลายหมวด ธรรม เฉพาะที่ปรากฏในวิสุทธิศาสตร์ มี ๔ ประการ คือ

๑. เดินตามทางที่ท่านเดินมาแล้ว หมายความว่า ให้มีความกตัญญูกตเวที

๒. อย่าเฝ้าฝ่ามืออันชุ่มเสีย หมายความว่า อย่าประทุษร้ายท่านผู้มีพระคุณต่อตน

๓. อย่าประทุษร้ายมิตรผู้ประกอบด้วยมิตรธรรม

๔. อย่าตกอยู่ในอำนาจของอสตรี คือสตรีที่ไม่มีคุณธรรมอันดีงามของสตรี (ถ้าเป็นผู้หญิงก็คงจะ อย่าตกอยู่ในอำนาจของ อบุรุษ คือ ชายที่ไม่มีคุณสมบัตินี้ดีของชาย)

ในหมวดธรรมที่เรียกว่าสัปปริสธรรม แปลว่า ธรรมของคนดีมี ๗ ประการ คือ

๑. รู้จักเหตุ ๒. รู้จักผล ๓. รู้จักตน ๔. รู้จักประมาณ
๕. รู้จักกาล ๖. รู้จักชุมชน ๗. รู้จักเลือกคบบุคคล
ฯลฯ

คำถามที่ ๑๖๑๕

คำถามจากนักศึกษา ม.ปักกิ่ง ค่ะ อยากเรียนถามอาจารย์วศิณ ในหนังสือที่เขียนเรื่องพระอานนท์พุทธอนุชา เรื่องความรักความร้าย เนื้อเรื่องไม่ทราบว่ามีตอนใดที่นำมาจากพระไตรปิฎกบาลี ตอนใดที่ อาจารย์ประพันธ์คะ เนื่องจากหาเองแล้วได้แค่ที่ว่า ตอนสุดท้ายภิกษุณีป่วยแล้วนิมนต์พระอานนท์นั้น มีอยู่ในอังคุตตรนิกาย แต่ส่วนอื่นหนูหาไม่เจอคะ แต่ต้องเรื่องกลับไปตรงกับพระสูตรมหายานคะ ซึ่งเพื่อนนักศึกษา ม.ปักกิ่ง ที่ทำวิจัยพระสูตรมหายานสูตรหนึ่ง ถามมาว่ามีเรื่องแบบนี้ในบาลีไหม เรื่องที่เขาเล่ามา เหมือนกับที่อาจารย์เขียนเรื่องความรักความร้าย ตั้งแต่มีนางทาสีถวายน้ำพระอานนท์เลยนะคะ เลยมีความสนใจอย่างมากว่า อาจารย์ได้ประพันธ์ตามพระสูตรมหายาน หรือว่าบทประพันธ์ของอาจารย์บังเอิญไปตรงกับของพระสูตรมหายานคะ หรือส่วนใดอาจารย์เอามาจากพระไตรปิฎก และส่วนใดอาจารย์ประพันธ์คะ ขอให้อาจารย์โปรดเมตตาได้ให้ความกระจ่างกับนักศึกษาแดนไกลด้วยนะคะ

ตอบ

ในพระสูตรตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย มีข้อความเพียงเล็กน้อยว่า ภิกษุณีรูปหนึ่งหลงรักพระอานนท์แล้วทำเป็นป่วย ให้บุคคลผู้หนึ่งไปนิมนต์พระอานนท์มาเยี่ยม พระอานนท์จึงแสดงธรรมให้ฟังว่า ร่างกาย

นี้เกิดขึ้นเพราะอาหาร บุคคลอาศัยอาหารละอาหารได้ฯ ร่างกายนี้เกิดขึ้นเพราะเมถุนธรรม แต่เมถุนธรรมนั้นอาศัยละไม่ได้ พระพุทธองค์ทรงสอนให้ชັกสะพานเสีย คือไม่เกี่ยวข้องด้วย เรื่องก็มีเพียงเท่านี้ นอกจากนั้นเป็นเรื่องที่ผมเขียนเองด้วยจินตนาการ ชื่ออภิขุณีโกกิลาก็เป็นชื่อที่ผมสมมติขึ้นเอง พระสูตรทางมหายานเกี่ยวกับเรื่องนี้ผมไม่เคยอ่าน ไม่เคยพบ จึงเรียนมาเพื่อทราบตามนี้ ขอเพิ่มเติมเล็กน้อยว่า เคยได้ยินเค้าเรื่องเกี่ยวกับนางทาสีถวายน้ำแก่พระอานนท์จากอาจารย์เสถียร โภธินันท์อาจารย์ของผมเอง ท่านเป็นผู้ชำนาญทางพระพุทธศาสนาทั้งฝ่ายเถรวาทและมหายาน

คำถามที่ ๑๖๑๖

การเจริญสติปัฏฐาน ๔ ช่วยขัดเกลากิเลสได้อย่างไรคะ

ตอบ

คุณเจริญสติปัฏฐานบ่อยๆ ก็จะมีรู้ได้เอง ว่าขัดเกลากิเลสได้อย่างไร

คำถามที่ ๑๖๑๗

การกำหนดรู้ธรรมในธรรมในธัมมานุปัสสนา กับ การพิจารณาแยกแยะธรรมแบบธัมมวิจยะ เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรคะ

ตอบ

ธัมมวิจยะอยู่ในโพชฌงค์ ๗ แปลว่า การวิจยธรรมหรือใคร่ครวญธรรม ธัมมานุปัสสนาในสติปัฏฐาน แปลว่า การพิจารณาธรรม ตามดู

ธรรม ท่านให้ไว้หลายหัวข้อ กล่าวคือ นีวรณ ๕, ชันธิ ๕, อายตนะ ๑๒, โภชนงค์ ๗, อริยสัจ ๔ เมื่อพิจารณาตามนี้แล้ว จะเจริญโพชนงค์ ๗ หรือสติปัฏฐาน ๔ ก็ได้ผลอย่างเดียวกัน เป็นโพธิปักขิยธรรมเหมือนกัน

คำถามที่ ๑๖๑๘

สวัสดิ์ครับอาจารย์ ที่ทำงานของผมเขาเห็นผมเป็นคนประเภท ธรรมะรั้มโม อ่านหนังสือธรรมะ ไม่ค่อยออกงานสังคม เลยพากันเรียกผมว่า "มหาฯ" หัวหน้าที่ผมเค้ามองคนประเภทนี้ว่า ไม่ค่อยทันคนอื่น ฉะนั้น เรื่อยๆ เข้าซามเย็นซาม ใครดำใครว่าอะไรก็ต้องไม่เอาเรื่อง ผมว่าเป็นความคิดของพวกเขาฝ่ายเดียวมากกว่า กลับกันผู้ที่ศึกษา พุทธศาสนาเชิงลึก กลับรู้เท่าทันจิตใจของตนเองได้รวดเร็วคล่องแคล่ว กว่าผู้ที่ไม่ศึกษามาก เพราะกิเลสของตัวเองเป็นอย่างไรของคนอื่น ก็เป็นเช่นเดียวกันกับเรา เวลาทำงานก็มีสมาธิ เวลาเกิดเหตุการณ์ กระทบกระทั่ง ก็รู้เท่าทันอารมณ์ เข้าใจไปตามความเป็นจริงของสิ่งทั้งหลาย ทำให้วางใจได้เป็นอิสระ เป็นทุกข์ยาก อาจารย์ครับผมเห็น คนที่เขาทำงานเก่งๆ แต่กลับมีความทุกข์มาก จิตใจของพวกเขาชุ่มร้อน อัดแน่นไปด้วยความหวังของกิเลส การที่เขาทำความดี เพื่อจะให้ผลดี แบบวัตถุนั้น ส่วนใหญ่จะผิดหวัง เป็นความจริงทุกประการอย่างที่ อาจารย์บอกไว้ว่า การทำความดีนั้น สิ่งที่เราได้คือผลทางใจคือความ อิ่มใจนั่นเอง เป็นสิ่งที่สมบูรณ์ มีจุดจบ ไม่ต้องไปหวังผลอะไรอีก คุ่มค่า ควรศึกษาจริงๆ ครับ ผมรับรอง ขอบคุณอาจารย์ที่เป็นประทีปนำทาง สว่าง และความสุกขตลอดปัจจุบันขณะจนกว่าจะถึงที่สุดแห่งทุกข์ ขอ อนุโมทนาคุณงามความดีของอาจารย์อีกครั้งครับ

ตอบ

ที่เขาเรียกว่า “มหา” นั้นดีแล้ว แปลว่า ยิ่งใหญ่ เช่น วิทยาลัย เป็น มหาวิทยาลัย แปลว่า วิทยาลัยที่ยิ่งใหญ่ มหาत्मคานธี แปลว่า คานธีผู้ยิ่งใหญ่ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีอีกมาก ขอให้คุณนึกเอาเองก็แล้วกัน ที่คุณพูดมาทั้งหมดนั้นดีแล้ว ผมขออนุโมทนาด้วย

คำถามที่ ๑๖๑๙

สวัสดิ์คะอาจารย์ ได้ทราบข่าวการทุจริตการทำข้อสอบนายสิบ ตำรวจ ทำกันเป็นขบวนการ โดยมีนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ร่วมมือ ฟังแล้วรู้สึกเอือมว่า ข้าราชการผู้ที่จะต้องคอยดูแลประชาชนเป็นกันเสียอย่างนี้ กั้วคะ แสวงหาอำนาจผลประโยชน์โดยมิชอบ ส่วนคนที่ จะสอบเข้ามาก็โกงกันก่อนทำงานเสียแล้ว แล้วอย่างนี้ประเทศจะ ได้บุคคลเข้าทำงานประเภทอะไรคะ หนูว่าการศึกษาศูนย์นี้เน้นไปที่ การหารายได้ทั้งนั้น มีเงินเป็นแกนกลาง น่าจะเอาธรรมะเป็นแกน กลางกันบ้างนะคะ ทุกอาชีพล้วนสามารถทำให้เกิดบุญกุศลได้หมด หากเราทำงานด้วยความตั้งใจ เอาหลักไตรสิกขาของพระพุทธเจ้ามาเป็นทางในการดำเนินชีวิต อาจารย์มีความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างไร บ้างคะ (เห็นมีผู้ถามบางท่านอยากเป็นอนุศาสนาจารย์ เลยอยากเป็น บ้างจะได้อบรมข้าราชการเหล่าทัพบ้าง อาจารย์ช่วยบอกคุณสมบัติ อนุศาสนาจารย์หน่อยคะ ขอบพระคุณคะ)

ตอบ

อนุศาสนาจารย์ แปลว่า ผู้สอน ต้องมีคุณสมบัติมากมาย เช่น มีความรู้ดี มีความประพฤติดี พิเศษกว่าบุคคลในกลุ่มเดียวกัน จึงจะสั่งสอนเขาได้ เขาเชื่อถือและยินดีปฏิบัติตาม

เรื่องการโกงกินในวงการต่างๆ ตามที่คุณพรรณนามานั้นมีอยู่
ทุกยุคทุกสมัย ถ้าไม่มีธรรมเป็นทางดำเนิน ยิ่งมีความรู้มากมีปัญญา
มาก ยิ่งหาทางโกงได้มาก ธรรมจึงจำเป็นสำหรับสังคมจริงๆ นึกถึง
ค่างลอนสอนใจของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล อดีตรัฐมนตรีกระทรวง
ศึกษาธิการ ท่านเขียนไว้ว่า

ฝรั่งเขาหัวเราะเยาะเราว่า เสียแรงมีรัตนาครบองค์สาม
แต่เหมือนไก่ไม่นิยมชมชอบงาม มัวตะกละตะกลามหาของกิน
หมายความว่าการศึกษาที่ทำอยู่ มุ่งไปสู่อาชีพเสียทั้งสิ้น
ปริญญาท่วมทับสิ้นแผ่นดิน แต่ขาดศีลขาดธรรมประจำใจ

เกี่ยวกับเรื่องทำนองนี้ ผมได้เขียนไว้พอสมควรในคำนำหนังสือ
“จริยศาสตร์” (ศาสตร์ที่ว่าด้วยคุณความดีและศิลปะในการตัดสินใจ)
ถ้ามีโอกาสคุณลองหาอ่านดู สำนักพิมพ์บรรณกิจอยู่ใกล้สะพาน
ผ่านฟ้า ราชดำเนิน โทร. ๐๒-๒๕๒-๕๕๒๐ และสำนักพิมพ์บรรณาคาร
เวียงนครเขษม โทร. ๐๒-๒๒๒-๗๗๙๖

คำถามที่ ๑๖๒๐

ถ้าเราทำผิดศีลข้อกาเมฯ อย่างมาก ตอนนี้เป็นทุกข์มาก จะมีวิธี
ไหนช่วยผ่อนหนักเป็นเบาได้บ้าง

ตอบ

ประการแรก คุณต้องเลิกกระทำกรรมนั้นเสียโดยเด็ดขาด และตั้งใจว่าจะไม่ทำต่อไปอีก ประการที่สอง พยายามทำความดีให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ประการที่สาม ความทุกข์ที่คุณได้รับอยู่ น่าจะเป็นบทเรียนที่เพียงพอแล้วว่า การทำผิดทำนองนี้ตามแผนเผาในภายหลัง ระลึกขึ้นมาแล้วไม่สบายใจ เพียงเท่านี้ก็ น่าจะเป็นการช่วยผ่อนหนักให้เป็นเบา พระพุทธเจ้าท่านตรัสสอนว่า **“เพียงแต่คิดจะเลิกทำความชั่ว และทำตามที่ดีนั้น ก็เป็นการลดบาปลงได้มากแล้ว”** ถ้ายิ่งได้เจริญสมณวิปัสสนาหรือเจริญพรหมวิหาร ๔ อยู่เนืองนิตย์ ก็จะเป็นการดียิ่งขึ้น หมั่นฟังธรรม หมั่นใคร่ครวญธรรมจะช่วยได้มาก

คำถามที่ ๑๖๒๑

คำว่า **โพธิญาณ** หมายความว่าอย่างไรคะ (ไม่แน่ใจว่าสะกดถูกหรือไม่)

ตอบ

แปลว่า ญาณที่นำไปสู่การตรัสรู้ หมายถึง พระปัญญาของพระพุทธเจ้า เช่น คำว่า “ทรงบรรลุอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ” เป็นต้น

คำถามที่ ๑๖๒๒

ในแต่ละวันต้องเจอเรื่องต่างๆ ทั้งในบ้าน นอกบ้าน และที่ทำงาน มากกระทบจิตใจให้ทั้งฟูและแฟบ ไม่อยากอดทน (คิดว่าถ้าต้องบีบให้ออดทน พอถึงวันหนึ่งมันหมดความอดทน ใจมันจะระเบิด) แต่อยากแก้ไขให้ใจสบาย จะมีวิธีทำอย่างไรคะ

ตอบ

ไม่ยึดมั่นถือมั่นในสิ่งทั้งปวง ปล่อยวาง สิ่งทั้งหลายเป็นไปตามเหตุปัจจัย ไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของเรา พระพุทธเจ้าตรัสว่า “ความสวัสดิ์ดีของสัตว์ทั้งหลายจะมีได้ เพราะปัญญา ความเพียร การสำรวมอินทรีย์ ๖ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ และการปล่อยวางสิ่งทั้งปวง คือ ไม่ยึดมั่นถือมั่นว่าเป็นเราเป็นของเรา”

อยู่ในโลก เหมือนลงเรือไปในมหาสมุทร ต้องถูกคลื่นลม รักษาเรือเราไว้ให้ดี ก็จะไปถึงจุดหมายปลายทางได้ ขอให้คุณโชคดีประสบความสำเร็จ

คำถามที่ ๑๖๒๓

พระพุทธพจน์ที่ว่า “เธอจงเป็นผู้มีศีล สำรวมด้วยการสังวร ในปาติโมกข์ เพียบพร้อมด้วยอาจารย์และโคจรอยู่ จงเป็นผู้มีปกติ เห็นภัยในโทษแม้เล็กน้อย...” คำว่า “เพียบพร้อมด้วยอาจารย์และโคจร” และ “เห็นภัยในโทษแม้เล็กน้อย” หมายถึงอะไรคะ

ตอบ

อาจารย์ คือ ความประพฤติ โคจร หมายถึง สถานที่ไป เห็นว่าเป็นภัยในโทษแม้เพียงเล็กน้อย คือไม่ประมาทในโทษแม้เพียงเล็กน้อย เหมือนไม่ประมาทต่อไฟ แม้เล็กน้อยเมื่อได้เชื้อก็ลามไปใหญ่โตได้

คำถามที่ ๑๖๒๔

พระพุทธพจน์ที่ว่า “เธอเห็นรูปทางตาแล้ว อย่ารวบถือ อย่าแยกถือ จงปฏิบัติเพื่อสำรวมจักขุนทรีย์” คำว่า “อย่ารวบถือ อย่าแยกถือ” หมายความว่าอะไรคะ

ตอบ

รวบถือ แปลมาจากคำว่า “ถือโดยนิमितร” คือ ถือทั้งหมด เช่น คนนี้สวยคือสวยทั้งหมด หมายความว่า ถือโดยรวมส่วนคำว่า “แยกถือ” หมายถึงแยกส่วน เช่น ส่วนนั้นสวย ส่วนนี้ไม่สวย เช่น ตาสวย จมูกสวย เป็นต้น ท่านใช้คำว่า “ถือโดยอนุพยัญชนะ” เพื่อไม่ให้อาสวะหรือบาปธรรมไหลเข้าสู่จิต

คำถามที่ ๑๖๒๕

กราบเรียนอาจารย์ คำสอนของพระพุทธเจ้าหรือพุทธวจนะสูงสุด เป็นไปเพื่อวิมุตติเพื่อหลุดพ้นเพื่อนิพพาน ดังที่พระตถาคตตรัสว่า ไม่มี ความจำเป็นที่อรหันตสัมมาสัมพุทธะจะบังเกิดขึ้นในโลก ถ้าไม่มีเหตุ ปัจจัยคือ การเกิด แก่ ตาย ตถาคตบังเกิดขึ้นในโลกเพื่อแก้ปัญหา เหล่านี้ จะมีชราวาสหลายท่าน ซึ่งยังมีธุลีในดวงตา ยังยึดติดในขันธ ทั้งห้า จึงมักจะสาธยายธรรมหรือสวดมนต์คาถาที่สาวกภาสิต ที่ยัง เต็มไปด้วยการยึดติดมีอัตตา ขออนุญาตเอ่ยชื่อ เช่น ชินบัญชร มงคล จักรวาล บ้าง ซึ่งจะเห็นเป็นการคุ้มครองป้องกันภัยตามที่รจนาประพันธ์ ขึ้น แต่ถ้าคิดตรึกให้ดีเป็นไปเพื่อยึดติดในขันธทั้งห้าทั้งสิ้น แต่ตถาคต ยามอยู่ปลีกวิเวกจะสาธยายกฏอิทัปปัจจยตาบ้าง ปฏิจจสมุปบาทบ้าง นั้นเป็นไปเพื่อความหลุดพ้น ผมจึงเห็นว่าที่พระพุทธองค์แนะนำให้สวด นั้นเป็นด้วยเหตุดังนี้ ขอให้ท่านอาจารย์ให้ความเห็นด้วยครับ

ตอบ

ผมพูดอยู่เสมอว่า การสวดมนต์นั้นถ้าสวดพระพุทธรูป เช่น พระสูตรต่างๆ ก็จะเป็นการดี ถ้าเป็นสาวกภาษิตก็ให้เลือกที่มีคติเตือนใจ นำมาปฏิบัติแล้วเกิดประโยชน์ทั้งแก่ตนและผู้อื่น แต่ที่เขาสวดอะไรต่ออะไรตามที่คิดว่ามานั้น เป็นเพราะเขาไม่รู้ความหมาย มีแต่ความเชื่อตามคำบอกเล่าต่อๆ กันมาจึงสวดตามกันไป ผมก็มีความเห็นเท่านั้น

คำถามที่ ๑๖๒๖

อยากทราบว่าทานอย่างไรมีอานิสงส์มากกว่ากันครับ ระหว่าง ธรรมทานและอภัยทาน เพราะมีบางที่บอกอภัยทานมีอานิสงส์มากกว่า ธรรมทาน แต่เคยได้ยินมาว่า การให้ธรรมะชนะการให้ทั้งปวง จึงคิดว่า ธรรมทานน่าจะมีอานิสงส์มากกว่า

ตอบ

เห็นด้วยกับข้อความที่คุณว่ามา ตามพระพุทธรูปว่า “ธรรมทาน ย่อมชนะทานทั้งปวง” พระอรชรกถาจารย์อธิบายว่า ที่ว่าทานทั้งปวงนั้น รวมทั้งอภัยทานด้วย ถือเอาความว่า ธรรมทานย่อมชนะแม้อภัยทาน ขอล่าวโดยย่อเพียงเท่านี้

คำถามที่ ๑๖๒๗

คำว่า พุทธชยันตี แปลว่าอะไรคะ ในพระสูตรมีกล่าวถึงบ้างไหมคะ

ตอบ

คำว่า “ชยันตี” เป็นภาษาฮินดี แปลว่า วันเกิด เช่น คานธีชยันตี วันเกิดของคานธี เป็นต้น แต่ที่เราใช้กันในการฉลอง ๒๖ พุทธศตวรรษ นั้น ในความหมายว่า ชัยชนะของพระพุทธเจ้า ถ้าจะไม่ใช่คำนี้ จะใช้คำว่า “พุทธวิชัย” ก็ได้ หรือ “พุทธชัยมงคล” ก็ได้ น่าจะตรงกว่า คือตรงความหมายที่ว่า ชัยชนะของพระพุทธเจ้าที่ใช้อยู่แล้ว เช่น พุทธชัยมงคลคาถา กล่าวถึง ชัยชนะ ๘ ครั้งของพระพุทธเจ้า มีชนะมาร เป็นต้น ที่เราเรียกกันว่าบาทพางๆ ใช่ว่า วันพุทธชัยมงคล ก็น่าจะได้

คำถามที่ ๑๖๒๘

เมื่อพระพุทธองค์ทรงถูกพระเทวทัตหรือบุคคลอื่นๆ กลั่นแกล้ง หรือให้ร้ายด้วยวิธีต่างๆ ทรงเคยตรัสไว้อย่างไรบ้างหรือไม่คะ เกี่ยวกับวิธีการเอาชนะผู้ที่มีใจประทุษร้ายต่อพระองค์เช่นนั้น

ตอบ

เกี่ยวกับเรื่องนี้ตรัสสอนไว้มาก ที่เรารู้กันโดยทั่วไปก็คือ เอาชนะคนโกรธด้วยความไม่โกรธ เอาชนะคนไม่ดีด้วยความดี เวย์ยอมระงับด้วยการไม่จองเวร คำพังเพยไทยว่า รักยาวให้บันรักสั้นให้ต่อ หมายความว่าให้ตัดการจองเวรก็จะคบกันได้ยาวนาน ถ้าต่อเวรการคบกันก็จะสิ้นสุดลง มีสุภาษิตในชาดกบทหนึ่งว่า ดูก่อนที่ซามูเธอจงอย่าเห็นแก่กาลยาว อย่าเห็นแก่กาลสั้น คำว่า อย่าเห็นแก่กาลยาว หมายความว่า อย่าผูกเวร คำว่า อย่าเห็นแก่กาลสั้น หมายความว่า อย่ารีบด่วนแตกจากมิตร มีอะไรผิดฟ้องหมองใจก็เปิดใจพูดกัน ทำความเข้าใจกัน ขอโทษขออภัยกัน เราก็จะถอนอมมิตรไว้ได้ ที่ว่าเป็นสุภาษิตในชาดกนั้น คือ

ที่ซีติโกศลชาดก พระเจ้าที่ซีติโกศลทรงให้โอวาทที่ชาวกุมารผู้เป็น
ราชโอรส เมื่อคราวที่พระองค์และพระราชินีจะถูกพระเจ้าพรหมทัตสั่ง
ให้ประหารชีวิต (โปรดอ่านรายละเอียดในที่ซีติโกศลชาดก)

คำถามที่ ๑๖๒๙

สันโดษกับความมกน้อย แตกต่างกันหรือไม่ เพราะเหตุใดคะ

ตอบ

ความมกน้อย คือ ความต้องการแต่น้อย แม้จะมีของมากหรือ
เขาจะให้มากก็ต้องการแต่น้อย รับประทานอาหาร ส่วนความ
สันโดษนั้น ยินดีตามมีตามได้ ยินดีในทางสุจริต ยินดีในสิ่งที่เป็นของ
ตนไม่โลภอยากได้ของผู้อื่น สมมติว่าคุณมีลูก ให้ส่งตัวเขาไปโรงเรียน
วันละ ๑๐๐ บาท คนสันโดษก็จะรับไปทั้งหมด ส่วนคนมกน้อยจะ
บอกว่า เขาจำเป็นต้องใช้เพียง ๕๐ บาทเท่านั้น แล้วก็คืนให้คุณ ๕๐ บาท
ดังนั้นเป็นต้น ความมกน้อยตรงกันข้ามกับความมกมาก ท่านกล่าวไว้ว่า
มหาสมุทรไม่อิมด้วยน้ำ ไฟไม่อิมด้วยเชื้อ คนมกมาก ไม่อิมด้วยสิ่งของ
ที่ได้ ส่วนคนสันโดษนั้นยินดีตามที่ได้ ยินดีตามกำลัง ยินดีตามสมควร
ฯลฯ

คำถามที่ ๑๖๓๐

เรียนท่านอาจารย์วศินที่เคารพ หนูเคยได้อ่านหนังสือ และอาจารย์
ก็เคยแนะนำไว้ว่า หากเราปฏิบัติธรรม สวดมนต์ เจริญสติอยู่เป็นนิตย์
คนในครอบครัวที่ไม่มีสัมมาทิฐิ (เช่น สามีนุ่ที่มัวเมาในอบายมุข
ทุกชนิด) จะได้รับผลบุญและเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น หนูก็ได้ตั้งใจทำ

แต่ความดีละเว้นความชั่วทั้งปวงมานานแล้ว แต่ทำไมสามีกลับยังไม่ยอมเดินตามทางสว่างเสียทีคะอาจารย์ หนูควรทำอะไรต่อไปเพื่อช่วยสามีดีคะ

ตอบ

ขอให้คุณคิดว่า สัตว์ทั้งหลายมีกรรมเป็นของของตน ผู้ทำดีจักได้ดีผู้ทำชั่วจักได้ชั่ว ทุกคนมีชะตาชีวิตเป็นของตน มีคิดเป็นของตน อตตานิ อตตโน คติ ถ้าทุกคนเป็นไปตามความปรารถนาดีของเรา ลูกของแม่ทุกคนก็คงเป็นจักรพรรดิกันหมดแล้ว แต่เพราะทุกคนเป็นไปตามชะตากรรมของตัวเอง พ่อดี แม่ดี ลูกเลวก็มี พ่อไม่ดีแม่ไม่ดีลูกดีก็มี พ่อดีแม่ดี ลูกดีก็มี พ่อไม่ดีแม่ไม่ดีลูกไม่ดีก็มี พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า **“ความบริสุทธิ์หรือไม่บริสุทธิ์เป็นของเฉพาะตน คนหนึ่งจะทำให้อีกคนหนึ่งบริสุทธิ์หาได้ไม่”** แต่ละคนต้องชำระมลทินของตัวเอง ภรรยาดีสามีไม่ดีก็มี สามีดีภรรยาไม่ดีก็มี ดีด้วยกันทั้งคู่ก็มี ไม่ดีทั้งคู่ก็มี ถ้าเขาเกิดมาเป็นต้นหญ้าคุณจะทำอย่างไรให้เขาสูงเทียมต้นตาล โบราณจึงว่า **“เลี้ยงคนตามวาสนา อย่าปลูกหญ้าให้เทียมตาล”** หมายความว่า อย่าหวังให้ต้นหญ้าเทียมต้นตาล มันเป็นไปได้ คุณทำความดีของคุณไปเถอะ

คำถามที่ ๑๖๓๑

ในสมัยพุทธกาล มีการสวดมนต์บูชาพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ ไหมคะ หรือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่พระพุทธองค์ปรินิพพานแล้ว

ตอบ

บทสรรเสริญพระพุทธเจ้าเช่น อิติปิ โส ภควา เป็นต้น บทสรรเสริญพระธรรมคุณ เช่น สวากขาโต ภควตา ธมฺโม เป็นต้น บทสรรเสริญสังฆคุณ เช่น สุปฏิปนฺโน ภควโต สาวกสงฺโฆ เป็นต้น มีมาแล้วตั้งแต่สมัยพุทธกาล แต่บทสวดมนต์เข้าสวดมนต์เย็นที่เราสวดกันอยู่แต่ขึ้นภายหลัง สมัยรัชกาลที่ ๔ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นั้นแหละเป็นผู้ทรงพระราชนิพนธ์

คำถามที่ ๑๖๓๒

ผมปฏิบัติสติปัฏฐาน ๔ เอาเทคนิคของพระอาจารย์สายหลวงปู่มั่นเป็นแนวทาง กำหนดสติในอิริยาบถต่างๆ มีหลายสิ่งเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน ผมกำหนดในสิ่งที่ชัดที่สุด การนั่งสมาธิผมใช้แนวทางอานาปานสติ ๑๖ สลับกับเดินมานดูอาการ ๓๒ พิจารณากาย บางครั้งเมื่อออกจากสมาธิแล้ว มีความรู้สึกทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเคลื่อนไหวช้ามาก ในขณะที่ผมก็เคลื่อนไหวตามปกติ บางครั้งรู้สึกว้าวที่ก้าวในแต่ละก้าวมีช่องว่าง สะดุด เหมือนดูหนังแต่ละภาพ ขาดการต่อเนื่อง สมัยเด็กเวลานอนทุกอย่างรอบตัวหายไปหมด เหลือแต่กายและเสียงหัวใจที่เต้นดังขึ้นๆ และช้าลงๆ จนหยุด รู้สึกหายใจไม่ออก จะตาย พยายามสูดลมหายใจเต็มที่ก็ตื่นตกใจร้องไห้ จนประมาณ ๘ ขวบก็หาย ระยะเวลาหลังเริ่มได้ยินเสียงหัวใจเต้นดังขึ้นๆ เหมือนเมื่อตอนเป็นเด็ก แต่ต่างกันที่ไม่หยุดเต้น และผมไม่กลัวอีกต่อไป กลับมองดูรู้อยู่เฉยๆ คำถามคือผมไม่ทราบว่าจะอะไรกำลังเกิดขึ้นกับผม และผมควรปฏิบัติอย่างไร กราบขอบพระคุณอาจารย์

ตอบ

ขอโทษ ผมจะรู้ได้อย่างไรว่าอะไรเกิดขึ้นกับคุณ ผมไม่รู้จริงๆ

คำถามที่ ๑๖๓๓

๑. ศรัทธา จัดว่าเป็นองค์ธรรมในอริยมรรคมีองค์ ๘ หรือไม่คะ
๒. หากกล่าวว่ อริยมรรคมีองค์ ๘ ทั้งหมดรวมอยู่ในสติสัมปชัญญะ หรือความไม่ประมาทจะถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใดคะ

ตอบ

๑. ไม่มี ๒. ตามพระพุทธพจน์ตรัสว่า “กุศลธรรมทั้งมวลรวมลงในความไม่ประมาท มีความไม่ประมาทเป็นมูล เหมือนรอยเท้าช้างเป็นที่รวมลงได้ของรอยเท้าสัตว์บกทั้งปวง” (นัย มหาปรินิพพานสูตร) พระเจ้าปเสนทิโกศลเคยทูลถามว่า “มีธรรมสักอย่างหนึ่งไหม ที่เป็นประโยชน์ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า” ตรัสตอบว่า “ความไม่ประมาทเป็นประโยชน์เกื้อกูลทั้งแก่ตนและผู้อื่น และเป็นประโยชน์ในโลกทั้งสอง” (นัย โภคสังยุต สังกยุตตนิกาเย)

คำถามที่ ๑๖๓๔

คำแผ่เมตตาแบบอัปมัญญา มีที่มาจากที่ใดคะ ควรแผ่เมตตาอย่างไรจึงจะเกิดผลดีที่สุดสำหรับผู้แผ่เมตตาและสรรพสัตว์ที่เราแผ่เมตตาไปให้คะ

ตอบ

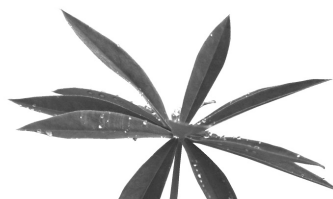
มีปรากฏอยู่ทั่วไปในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา คำแม่เมตตาที่เป็นอุปมัญญาก็คือ “ขอสัตว์ทั้งปวงจงเป็นสุขพ้นจากความทุกข์” ไม่จำกัดว่าเป็นผู้ใด คำแม่กรุณา มุทิตา และอุเบกขาก็ทำนองเดียวกันคือแผ่ไปในสัตว์ทั้งปวง นั่นแหละคืออุปมัญญา แปลว่า ไม่มีขอบเขต ไม่มีประมาณ

คำถามที่ ๑๖๓๕

กราบอาจารย์วศินที่เคารพอย่างสูงค่ะ หนูขอเรียนถามเกี่ยวกับบทสวดพระธาณปริตร ว่าเหมือนหรือแตกต่างกับบทสวดพระปริตรอย่างไรค่ะ ขอบพระคุณค่ะ และหนูขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก ช่วยปกป้องรักษาให้อาจารย์มีความสุข สุขภาพแข็งแรงด้วยค่ะ

ตอบ

ไม่เคยพบไม่เคยได้ยินคำว่า “ธาณปริตร” ขอขอบคุณที่ให้พามา ส่วนคำว่า “ปริตร” นั้น แปลว่า ต้านทานหรือป้องกัน เช่น ป้องกันภัย ป้องกันทุกข์ หรือทำให้ทุกข์ภัยพินาศไป ทำให้ประสบความสำเร็จในกิจต่างๆ ดังคำที่อุบาสกกล่าวในเวลาที่จะขอให้พระสวดมนต์ เขาเรียกว่าอาราธนาพระปริตร มีบทสวดมากมายที่จัดเข้าในพระปริตร เช่น โพชฌงค์พระปริตร เป็นต้น

คำถามที่ ๑๖๓๖

เรียนถามท่านอาจารย์ว่า อินทรีย์ ๕ กับพลัง ๕ มีองค์คุณเหมือนกัน แตกต่างกันอย่างไรรู้ครับ ขอบพระคุณครับ

ตอบ

เรื่อง อินทรีย์ กับ พละ นี้ โปรดดูคำตอบในข้อ ๑๖๑๓

คำถามที่ ๑๖๓๗

ผู้ที่พัฒนาจิตถึงโคตรภูญาณ พระวิปัสสนาจารย์รับรองว่าปฏิบัติได้ดีเห็นสภาวะของปรมาตถ์ล้วนได้ ผู้นั้นมีโอกาที่จะย่อหย่อนจนกิเลสเข้าครอบครองจิตใจตกไปสู่ฝ่ายโลกียะอีกหรือไม่คะ? ผู้ที่มีสภาวะอยู่ในโคตรภูญาณ ยังคงมีกิเลสโลก โกรธ หลง ได้อยู่ตลอดใช่ไหมคะ เวลาเรารู้ว่ามีกิเลสแล้ว จิตใจเป็นอกุศลแล้ว แคร้รู้แล้วละเฉยๆ ถูกหรือเปล่า หรือต้องปฏิบัติอย่างไรเพิ่มเติมคะ?

ตอบ

ผู้ที่ถึงโคตรภูญาณแล้ว ไม่มีการถอยกลับจะต้องถึงมรรคญาณและผลญาณแน่นอน เช่น โสดาปัตติมรรคญาณ โสดาปัตติผลญาณ โคตรภูญาณ แปลว่า ญาณครอบมโคตร คือ อยู่ระหว่างโคตรปุถุชนกับโคตรอริยชน ตอนนั้นจะเรียกว่าปุถุชนก็ไม่ใช่จะเรียกว่าอริยชนก็ไม่ใช่ แต่จะเป็นอริยชนแน่นอนในขณะต่อมา เปรียบเหมือนคนข้ามแม่น้ำด้วยเรือ เมื่อเรือเทียบท่าแล้วยกขาหนึ่งขึ้นอยู่บนบกอีกขาหนึ่งยังอยู่ในเรือ จะเรียกว่าอยู่บนบกก็ไม่ใช่อยู่ในเรือก็ไม่เชิง นั่นแหละคือลักษณะของโคตรภูญาณ แต่เขาจะไม่ถอยกลับลงไปในเรื่องอีก เขาจะต้องขึ้นบกอย่างแน่นอน

คำถามที่ ๑๖๓๘

ในนิสสัย ๔ ที่พระอุปัชฌาย์บอกแก่พระบวชใหม่นั้นว่า บรรพชานี้ อาศัยบิณฑบาต บังสุกุลจีวร รุกขมูลเสนาสนะและยาดองด้วยน้ำมูตร เน่า สงสัยเรื่องยาดองด้วยน้ำมูตรเน่าว่าเป็นอย่างไร ฉันทัดอย่างไร ครับ

ตอบ

คำว่า “ยาดองด้วยน้ำมูตรเน่า” นั้นมาจากคำบาลีว่า “ปฺตีมุตตเกสฺสชฺช” ปฺตฺตีแปลว่าเน่า มุตตะแปลว่าน้ำปัสสาวะ เกสฺสชฺชแปลว่ายา แต่ความหมายจริงๆ ท่านหมายถึง ให้นำผลไม้ต่างๆ ที่เป็นยา เช่น ผลสมอ ผลมะขามป้อม เป็นต้น มาดองด้วยน้ำปัสสาวะไว้หลายวัน จนน้ำใสสะอาด และต้กดื่มเป็นยารักษาโรคสำหรับพระป่วยที่อยู่ในป่า หรืออยู่โคนไม้ เมื่อไม่มียาอย่างอื่นก็ให้นำปัสสาวะของตนมาดองด้วยผลไม้ชิ้นๆ แต่ท่านก็บอกไว้ด้วยว่า อดิเรกกลากก็ฉันทัดเป็นยาได้ เช่น เนยใส เนยข้น น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย ปัจจุบันเห็นคนบางพวกนิยมดื่มน้ำปัสสาวะสดๆ กัน เขาบอกว่าดีแก่สุขภาพ ได้เคยถามหมอหลายคน หมอปัจจุบันบอกว่าไม่ควรดื่ม นิสสัยในที่นี้หมายถึง สิ่งอันเป็นที่อาศัยของบรรพชิต มีบิณฑบาต เป็นต้น แต่ท่านก็ลดหย่อนไว้ให้ทุกเรื่อง เช่น อาหารที่มีผู้นำมาถวายก็ฉันทัด เสนาสนะอื่นนอกจากป่าและโคนไม้ก็อยู่ได้ จีวรที่มีผู้นำมาถวายก็ใช้ได้ ไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นบังสุกุลจีวรเสมอไป อย่างที่พระทั้งหลายปฏิบัติกันอยู่ในบัดนี้ หวังว่าท่านผู้ถามคงพอเข้าใจ

คำถามที่ ๑๖๓๙

ทานที่มีผลมาก ที่มีอานิสงส์มาก ต่างกันอย่างไรคะ

ตอบ

คำถามนี้ขอตอบโดยอิงอาศัยทานสูตรดังต่อไปนี้

๑. ทานที่ให้แล้วมีผลมาก ไม่มีอานิสงส์มากก็มีอยู่ ทานที่ให้แล้วมีผลมากด้วยมีอานิสงส์มากด้วยก็มีอยู่

๒. เหตุปัจจัยที่ให้เป็นอย่างนั้น ก็คือ เจตนาหรือความตั้งใจ (๑) ถ้าตั้งใจเห็นว่าเราให้ทานแล้ว เมื่อเราตายไปแล้วจักได้เสวยผลแห่งทานนี้ เป็นการมุ่งสั่งสม มีจิตผูกพันในผล (๒) คิดว่าการให้ทานเป็นการดี (๓) ให้ทานเพื่อรักษาประเพณีที่บรรพบุรุษเคยทำมา (๔) ให้เพราะเห็นว่า สมณพราหมณ์เหล่านี้ไม่หุงหากิน เราเป็นคนหุงหากิน (๕) คิดว่า เราจักจำแนกแจกทานเหมือนฤๅษีครั้งก่อนๆ (๖) คิดว่าเมื่อเราให้ทานอยู่จิตจะผ่องใส เกิดความปลื้มใจ ชื่นชมสโมสรนั้น

ทานที่ให้เพราะตั้งใจเจตนาไว้อย่างนี้ อย่างใดอย่างหนึ่ง สิ้นชีพแล้วไปเกิดเป็นเทพชั้นใดชั้นหนึ่งแต่เมื่อหมดสิ้นผลแห่งทานแล้ว เขาต้องมาสู่โลกนี้อีก ต้องเวียนว่ายตายเกิดอีก ทานอย่างนี้มีผลมากแต่ไม่มีอานิสงส์มาก

๓. ส่วนผู้ใดให้ทานเพราะตั้งใจเห็นว่า ทานเป็นเครื่องฝึกจิต เป็นเครื่องปรุงแต่งจิต (เพื่อให้เข้าถึงสมณะและวิปัสสนา) (จิตตาลุงการุญจิตตปริกษาภิธานัง เทติ) ทานของผู้ที่นั้นชื่อว่า มีผลมากมีอานิสงส์มาก เพราะทำนุสิ้นชีพแล้วไปเกิดเป็นพรหมอนาคามีไม่กลับมาสู่โลกนี้อีก พ้นจากการเวียนว่ายตายเกิด มีอานิสงส์มากปรีณิพพานในชั้นสุทธาวาสนั่นเอง ทานอย่างนี้เป็นไปเพื่อวิวิฏฐะ

คำถามที่ ๑๖๔๐

อานิสงส์แห่งการฟังธรรมมีอะไรบ้าง คนฟังธรรมกับคนไม่ฟังธรรม มีคติต่างกันอย่างไร

ตอบ

ตามที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ อานิสงส์แห่งการฟังธรรมมี ๕ อย่างคือ

๑. ผู้ฟังยอมได้ฟังสิ่งที่ยังไม่เคยฟัง ได้ฟังอะไรแปลกๆใหม่ๆ ผู้ที่มีอัธยาศัยยอมไปในการฟังธรรม ฟังแล้วฟังอีกก็ไม่เบื่อ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการยกระดับจิตของตนด้วยการฟังธรรม บางท่านสามารถบรรลุมรรคผลได้ด้วยฟังธรรม

๒. สิ่งใดได้เคยฟังแล้วแต่ยังไม่เข้าใจชัด ย่อมเข้าใจสิ่งนั้นชัดขึ้น เพราะการฟังซ้ำๆ ทำให้ความรู้แม่นยำ และความเข้าใจมากขึ้น เหมือนเราอ่านหนังสืออ่านทุกครั้ง ปัญญาแตกขึ้นทุกครั้ง

๓. บรรเทาความสงสัยเสียได้ สิ่งใดยังสงสัยอยู่ เมื่อได้ฟังผู้นั้น บ้างผู้นี้บ้างแสดงธรรมยอมเข้าใจดีขึ้น หายสงสัย

๔. ทำความเห็นให้ถูกต้องได้ อะไรที่ยังเข้าใจผิดอยู่เพราะความไม่รู้ไม่เข้าใจ ก็ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เช่น เรื่องกฎแห่งกรรม เป็นต้น มีคนเป็นจำนวนมากไม่น้อยที่เปลี่ยนจากความเห็นผิดเป็นความเห็นถูกเพราะการได้ ฟังธรรม

๕. จิตของผู้ฟังยอมผ่อนคลาย ผู้ที่มีฉันทะในการฟังธรรม บางทีบางครั้งอาจจิตขุ่นมัวอยู่ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง เมื่อได้ฟังธรรมอันเป็นที่พอใจ จิตใจก็ผ่อนคลายขึ้น

ข้อที่ถามว่า ผู้ฟังธรรมกับผู้ไม่ฟังธรรมมีคติต่างกันอย่างไร นั้น มีคำตอบในมิลิน্দพาลสูตรว่า

ผู้เว้นบาปเหมือนกันประพฤติพรหมจรรย์เหมือนกันแต่พวกหนึ่ง
 ไม่นิยมฟังธรรม ตายแล้วไปในทางเสื่อม พวกที่นิยมฟังธรรมตายแล้ว
 ไม่ไปในทางเสื่อมไปในทางเจริญ แม้จะยังมีกิเลสเหมือนกัน มีความ
 ถือตัวเหมือนกัน แต่พวกที่ไม่นิยมฟังธรรม ตายแล้วไปในทางเสื่อม
 ส่วนพวกที่นิยมฟังธรรม ตายแล้วไปในทางเจริญ ๕

คำถามที่ ๑๖๔๑

สวัสดีครับอาจารย์ ผมมีโอกาสได้บวชเรียนมาบ้าง เวลาพูด
 ก็จะออกแนวธรรมะ พูดเรื่องชาวบ้านได้ไม่เท่าไรก็จะเข้าแนวธรรมะ
 อีก ไม่รู้มันเป็นอย่างใ้ครับ เวลามองอะไร พูดอะไรมักจะไม่ตรงกับ
 ชาวบ้านชาวช่องเค้า มองเป็นไปในทางธรรมอยู่เรื่อย คือประมาณว่า
 ไม่ว่าจะเป็นเรื่องลามก สัปดนขนาดไหน ผมก็สามารถพาดเข้าธรรมะ
 จนได้ อย่างนี้มีผลเสียหรือเปล่าครับอาจารย์

ตอบ

ไม่เสีย ดีแล้วครับ ชักจูงคนเข้าหาธรรมได้บุญมาก บรรดา
 ปิยวาจาทั้งหลายท่านกล่าวว่า การแสดงธรรม การกล่าวธรรม เป็นเลิศ
 ขออนุโมทนาด้วย

คำถามที่ ๑๖๔๒

สวัสดีครับอาจารย์ เวลาที่มีใครมาถามปัญหาทางธรรม ผมก็จะ
 ตอบไปตามที่รู้คือ ตอบตามอย่างทีพระพุทธเจ้าท่านทรงตรัสตอบ คือ
 ผมจะบอกว่า พระพุทธเจ้าตรัสอย่างนี้ ไม่ใช่ความคิดเห็นของผมนะ
 การที่เราจะตอบอะไรที่เกี่ยวกับพุทธศาสนา ผมก็จะอ้างคำตอบ

ของพระพุทธเจ้าว่า มันมีหลักอย่างนี้ เอาหลักธรรมมาตอบ เพราะผมคงไม่มีญาณเทียบเท่าพระพุทธเจ้า คงเหมือนกับพระที่เวลาสั่งสอนใคร ต้องสอนให้ตรงตามที่พระพุทธเจ้าท่านสอน พระองค์นั้นจะเป็นพระอรหันต์หรือพระปุถุชนก็ยากที่เราจะหยั่ง แต่ถ้าสอนได้ตรงตามพุทธมตติก็คือว่าท่านสอนได้ดั่งงาม ส่วนใครจะเห็นแย้งตามความคิดส่วนตัวของเขาก็ว่าไปตามเรื่อง เราไม่เถียง ส่วนความจริงอันประเสริฐนั้นเป็นความจริงแท้ๆ ของอย่างนี้ไม่มีใครผิดใครถูกใช้ใหม่ครับ การทำความดี การเข้าถึงความจริงของธรรมะ มีแต่ว่าใครรู้ได้ลึกตื้นกว่ากัน แต่ก็อยู่ในเส้นทางเดียวกันทั้งนั้น อย่างนี้ก็ไม่ทะเลาะกันด้วย อาจารย์มีความเห็นเรื่องการสนทนาธรรมที่มีความแตกต่างในการเข้าถึง (ระดับศีลธรรมกับปรมาตถ์) อย่างไรบ้างครับ

ตอบ

คุณพูดมาดีแล้วครับ ขออนุโมทนา

คำถามที่ ๑๖๔๓

สวัสดีครับ ได้ยินท่านผู้รู้พูดมาว่า ยุคปัจจุบันไม่มีพระอรหันต์แล้ว จะมีพระบรรลุนิติสูงสุดแค่พระอนาคามี ว่าแล้วท่านก็อ้างอิงบันทึกของพงศาวดารทางเหนือบันทึกไว้ว่า พ้นจากพระพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว ๕๐๐ ปียังมีพระอรหันต์ที่สามารถเหาะเหินเดินอากาศได้ ประมาณว่ามีฤทธิ์ พ้นไปอีก ๕๐๐ ปียังมีพระอรหันต์แต่เป็นพระอรหันต์ประเภทปัญญาวิมุตติเดินดินธรรมดา พ้นไปอีกเรื่อยๆ ประมาณนี้ ผมมีความคิดขึ้นมาในหัวว่า พระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้ก่อนปรินิพพานว่า "ตราบใดที่ยังมีผู้ปฏิบัติตามอริยมรรคมีองค์ ๘ ตราบนั้น โลกก็จะยังไม่สิ้น

พระอรหันต์" (หากข้อความผิดพลาดโปรดอภัยด้วยครับ) คือประมาณว่าไปแย้งกับพุทธพจน์ อย่างนี้ผมเชื่อพระพุทธเจ้าดีกว่าหรืออาจารย์มีความคิดเห็นอย่างไรกับเรื่องนี้บ้างครับ แล้วที่พระท่านยกมาอยู่ในคัมภีร์ไหนครับ

ตอบ

คุณพูดถูกแล้ว ที่อ้างพระพุทธดำรัสตรัสว่า “เมื่อภิกษุทั้งหลายเป็นอยู่โดยชอบ โลกจะไม่ว่างจากพระอรหันต์” คำว่า “เป็นอยู่โดยชอบ” พระอรชกถาจารย์อธิบายว่า เป็นอยู่โดยดำเนินตามมรรคมีองค์ ๘ มีสัมมาทิฐิ เป็นต้น

ส่วนที่มีผู้อ้างว่า ก็ร้อยปีมีพระอรหันต์พร้อมด้วยอภิญญาเป็นต้นนั้น ผมเคยพบในอรรถกถาโคตมีสูตร อัฐฐกนิบาต อังคุตตรนิกาย ท่านกล่าวว่า ในพันปีแรกนับจากพุทธกาล คือช่วงเวลาที่พระพุทธเจ้ายังทรงพระชนม์อยู่จนถึง ๑,๐๐๐ ปี จะมีพระอรหันต์ผู้สมบูรณ์ด้วยอภิญญา ๖ ในพันปีที่สองจะมีแต่พระอรหันต์สุขขวิปัสสก คือไม่มีอภิญญา ในพันปีที่สามจะมีแต่พระอนาคามี ในพันปีที่สี่จะมีแต่พระสกทาคามี ในพันปีที่ห้าจะมีแต่พระโสดาบัน พอเลย ๕,๐๐๐ ปีไปแล้วก็จะมีพระอริยบุคคลอีกเลย การศึกษาปริยัติธรรมก็จะสูญสิ้นไปด้วย

ยังมีในอรรถกถาบางแห่งกล่าวว่า เมื่อพระมหากัสสปทำสังคายนาครั้งที่ ๑ เสร็จแล้ว แผ่นดินไหวปานประหนึ่งจะบอกว่า พระศาสนาจะอยู่ไปได้ ๕,๐๐๐ ปี เข้าใจว่าข้อความในอรรถกถาเหล่านี้ทำให้พุทธบริษัทในเมืองไทยเชื่อกันว่า อายุพระพุทธศาสนาจะอยู่ได้เพียง ๕,๐๐๐ ปี แต่ถ้าถือตามพระพุทธพจน์ที่ตรัสไว้ก่อนปรินิพพานว่า “ถ้าภิกษุทั้งหลายเป็นอยู่โดยชอบ โลกจะไม่ว่างจากพระอรหันต์” ตามที่

กล่าวแล้ว ก็เชื่อได้ว่าทราบเท่าที่พุทธบริษัทยังปฏิบัติชอบอยู่ โลก ก็จะไม่ว่างจากพระอรหันต์ แต่ถ้าปฏิบัติไม่ชอบไม่ถูกต้องตามที่ พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนไว้ พุทธศาสนาอาจจะหมดสิ้นก่อน ๕,๐๐๐ ปี ก็ได้ เมื่อพ.ศ. ๒,๕๐๐ มีการฉลองใหญ่ คณะสงฆ์ในเวลานั้นมีมติให้ ใช้คำว่า “ฉลอง ๒๕ พุทธศตวรรษ” ไม่ใช่คำว่า “ฉลองกิ่งพุทธกาล” แสดงว่าท่านไม่เชื่อว่า พุทธศาสนาจะอยู่ได้ ๕,๐๐๐ ปี แต่ท่านถือตาม พุทธมติ

คำถามที่ ๑๖๔๔

เวลาเราเรียนหรือทำงาน เราก็ทำงานหรือเรียนไปด้วยความตั้งใจ มีสติ สมาธิ พอเกิดเหตุการณ์อะไรที่มากกระทบใจ อย่างเช่นไม่พอใจ เพื่อนร่วมงานก็ดูจิตใจที่ไม่พอใจนั้น โดยที่เราไม่ไปคิดปรุงต่อ จนมัน คลายจากความไม่พอใจ (ไม่รู้ว่าอาการของใจอย่างนี้เรียกว่าไตรลักษณ์ หรือเปล่า) อย่างนี้เป็นวิปัสสนาหรือเปล่าครับ รู้สึกว่าง่ายดี อาจารย์ ช่วยเสริมด้วยครับ

ตอบ

ดีแล้ว เห็นด้วยตามที่คุณพูดมา

คำถามที่ ๑๖๔๕

หากจะจัดทำไปบอกบุญทอดกฐิน เราควรอ้างพุทธพจน์ใดเพื่อ กล่าวถึงอานิสงส์ในการร่วมบุญทอดกฐิน ให้ผู้ร่วมบุญได้ชื่นใจ มีใจ น้อมไปในบุญกุศล ไม่เป็นสัสฬพตปรามาสคะ กราบขอบพระคุณ ท่านอาจารย์อย่างสูงนะคะ

ตอบ

มีพระพุทธพจน์มากมายเกี่ยวกับเรื่องการทำบุญ เช่น การสั่งสมบุญเป็นเหตุให้ได้สุข, บุญย่อมเจริญแก่ผู้ให้, จิตที่เข้าถึงบุญย่อมเจริญ ฯลฯ จะชักชวนเขาทำบุญใดก็ได้ ใช้ได้ ยังมีอีกว่า เมื่อใดบุญสิ้นไปเมื่อนั้นทุกอย่างก็พินาศ เป็นต้น

คำถามที่ ๑๖๔๖

อวิชชาเป็นกิเลสหรือไม่ อวิชชาและกิเลสเป็นความจริงส่วนใดของอริยสัจ และกิจต่ออวิชชาคืออะไรคะ

ตอบ

อวิชชาเป็นกิเลสอย่างหนึ่ง อยู่ในทุกข์ขสมุทัยอริยสัจ กิจต่ออวิชชาคือเป็นสิ่งที่ควรละด้วยปัญญา

คำถามที่ ๑๖๔๗

เมื่อท่านพระสารีบุตรปรินิพพาน พระพุทธองค์ตรัสกับท่านพระอานนทอย่างไร จึงทำให้ท่านพระอานนทึ่คลายโคกได้คะ

ตอบ

พระพุทธเจ้าตรัสกับพระอานนทว่า พระสารีบุตรนิพพานแล้ว เขาศีล สมาธิ ปัญญาไปด้วยหรือไม่ พระอานนทึ่จึงได้สติ คลายโคก

คำถามที่ ๑๖๔๘

การสวดมนต์โดยมุ่งหวังให้ตนหรือญาติมิตร หลีกเลี่ยงโรคร้าย เป็นสิลล์พตปรามาสหรือไม่คะ

ตอบ

ไม่เป็น แต่เป็นเมตตากุศล เมตตาคือหวังให้เขาเป็นสุข กุศลา คือปรารถนาให้เขาพ้นทุกข์ (แต่ควรเลือกสวดที่เป็นพระพุทธรูป หรือ หลักธรรมที่มีคติเตือนใจ)

คำถามที่ ๑๖๔๙

กราบขออภัยท่านอาจารย์คะ ข้อที่กราบเรียนถามว่า “หากจะจัดทำใบอบกนุญทอดกฐิน เราควรอ้างพุทธรูปใดเพื่อกล่าวถึงอานิสงส์ในการร่วมบุญทอดกฐิน ให้ผู้ร่วมบุญได้ชื่นใจ มีใจน้อมไปในบุญกุศลไม่เป็นสิลล์พตปรามาส” มิได้แจ้งวัตถุประสงค์ในการทอดกฐินครั้งนี้คือเพื่อนำปัจจัยมาสร้างหลังคาโบสถ์คะ วัดนี้เป็นวัดใหญ่กลางเมือง เป็นสถานที่จัดวิปัสสนากรรมฐานด้วย สร้างมานาน หลังคารั่วแล้ว จึงจำเป็นต้องซ่อมแซมคะ

ตอบ

ซ่อมหลังคาโบสถ์เป็นสิ่งที่ดีได้บุญมาก พระพุทธรูปใดก็ได้ให้ไว้แล้วในข้อ ๑๖๕๐ ขออนุโมทนาด้วย ได้ฟังทางวิทยุบ่อยๆว่าจะไปซ่อมหลังคาโบสถ์ ขออภัยด้วยถ้าไม่ใช่คุณที่ออกอากาศทางวิทยุ

คำถามที่ ๑๖๕๐

ผมรู้สึกสงสารสังคมรอบตัวจับใจเหลือเกิน ที่วันๆ ได้แต่วิ่งตามความอยาก โดยคิดว่าการปรนเปรอตามความอยากนั้นคือความสุข พอไม่สมอยาก ทุกข์ใจ ก็มาพึ่งพุทธศาสนาในแง่พิธีกรรม หลบมาพักใจชั่วคราว ทำบุญ สะเดาะเคราะห์ ปล่อยนก ปล่อยปลา ทำสังฆทาน คือประมาณว่า อยากทำดี แต่ก็ไม่หยุดทำเลวด้วย เวลาทำบุญก็เขียนชื่อใบอนุโมทนา เวลาทำชั่วก็เขียนชื่อ ผมนึกสงสัยว่าทำไมเรามีของดีคือพุทธศาสนา พระท่านสอนยังงมงายถึงไม่ได้เอาหลักพุทธศาสนา (ศีล สมาธิ ปัญญา) กลับบ้านไปใช้ในการดำเนินชีวิตกันบ้าง เล็กน้อยก็ยังมี วัดใหญ่โต ที่กว้างขวาง สร้างพระพุทธรูปโน้นบ้าง นี่บ้าง เอาแบบใหญ่ที่สุดในโลกกันไปเลย หมดเงินกันเป็นร้อยล้าน พันล้าน แต่พอมองไปที่ชาวบ้านรอบวัด ไม่มีจะกินเลย เหมือนมีปลากระป๋องแต่ไม่มีที่เปิด องค์กรพุทธรูปคงต้องปฏิรูปกันบ้างนะครับ สถานการณ์ในสังคมเป็นอย่างไร สภาพการพระศาสนาเป็นอย่างไร เราชาวพุทธบริษัทควรรับผิดชอบร่วมกันนะครับ อาจารย์ว่าการเรียนการสอนของพระสงฆ์ ผิดพลาดกันหรือเปล่าครับ

ตอบ

การสอนพุทธศาสนาในเมืองไทย ได้ผลบ้างไม่ได้ผลบ้าง ได้ผลเป็นส่วนน้อย ที่ไม่ได้ผลเป็นส่วนมาก พุทธบริษัทส่วนใหญ่หนีไปทางลาภยศ เสียงสรรเสริญ และชื่อเสียง ไม่ค่อยหนีไปในธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ ตามที่คุณพูดมาพอสมควรแล้ว ผมคิดว่าคุณพูดดี

พระพุทธเจ้าตรัสว่า “ปฏิบัติทำให้เกิดลาภเป็นอย่างหนึ่ง ปฏิบัติ

เพื่อให้ถึงนิพพานเป็นอีกอย่างหนึ่ง ภิกษุผู้เป็นสาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้อย่างนี้แล้ว ไม่พึงเพิลิดเพิลินยินดีในลาภสักการะ พึงพอกพูนวิเวกให้มาก” ผมขอต่อด้วยข้อความที่ว่า

“พฤษชาป่าใหญ่ไพศาล หมูไม้ตระการ กฤษณาจวงจันทร์มากมี
คนที่รู้ธรรมทำดี ทัวทั้งบุรี จะมีจะหาได้สักกี่คน”

ขอให้คุณปลงเสียเถิด เมื่อตรัสรู้ใหม่ๆ พระพุทธเจ้าไม่ทรงน้อมพระทัยไปเพื่อแสดงธรรม เพราะทรงปรารถนาว่า “พระธรรมที่พระองค์ตรัสรู้แล้วนี้ ทวนกระแสจิตของชาวโลก ละเอียดอ่อน ลึกซึ้ง ยุ่งนัก คนที่ยังยินดีอยู่ในสิ่งยั่วยวน ฎุกก่องแห่งความมืดคือโมหะห่อหุ้มแล้ว ยากที่จะเห็นธรรมนี้ได้” แต่ทรงระลึกต่อไปว่า “บัณฑิตพอรู้ได้” จึงตัดสินใจพระทัยทรงแสดงธรรมโปรดเวไนยสัตว์ ความสามารถขนาดพระพุทธเจ้ายังทำได้ยากที่จะให้หมู่ชนรู้ธรรม จะกล่าวไปถึงคนในสมัยนี้แล้วว่า ยากสักเพียงใด แต่ถึงอย่างไรก็ต้องทำไปตามหน้าที่เท่าที่จะทำได้ ได้บ้างก็ยังดีกว่าไม่ได้เลย

คำถามที่ ๑๖๕๑

ที่ทำงานถกกันเรื่องสามมีภรรยาหลายคน แต่ภรรยาทั้งหลายอยู่กินกันด้วยดีไม่ทะเลาะกัน และสามมีดูแลภรรยาทั้งหลายด้วยดีว่า สามมีทำผิดหรือถูก ดีหรือไม่ดี คำตอบแบ่งเป็นสองฝ่ายครับ ฝ่ายแรกตอบว่าไม่ผิดเพราะไม่ผิดศีลข้อ ๓ ส่วนอีกฝ่ายตอบว่าถ้าในชั้นศีลไม่ผิด แต่ผิดในทางธรรม เพราะพระพุทธเจ้าท่านให้สันโดษในเรื่องกาม หากหมกมุ่นเรื่องนี้มาก จิตจะเศร้าหมอง จิตเศร้าหมองก็เป็นอกุศลเป็นสิ่งไม่ดีซะแล้ว อาจารย์มีความเห็นอย่างไรครับ (คนที่ทำงานก็สงสัยกันจริง วุ่นวายแท้นอน แต่ผมก็สงสัยด้วยครับ)

ตอบ

ปัญหานี้ของคุณเป็นปัญหาโลกแตก คือ ยกขึ้นพูดในที่ใดในกลุ่มใดก็必将มีความเห็นเป็น ๒ พวก ดังที่คุณได้กล่าวมาบ้างแล้ว ผมจะให้เฉพาะหลักฐานแก่คุณไว้ ส่วนใครจะเห็นเป็นอย่างไรก็อีกเรื่องหนึ่ง

ในพระไตรปิฎกเล่ม ๒๕ สุตตนิบาต ปราภวสูตร มีผู้มาทูลถาม พระพุทธเจ้าให้ทรงแสดงถึง ปากทางแห่งความเลื่อม พระพุทธองค์ทรงแสดงหลายประการว่าเป็นปากทางแห่งความเลื่อม ในหลายประการนั้นมียุทธข้อหนึ่งว่า ผู้ไม่สันโดษด้วยภรรยาทั้งหลายของตนคบหาหญิงโสเภณี คบหาภรรยาของผู้อื่น นั้นเป็นปากทางแห่งความเลื่อม (เสหิ ทาเรหิ อสนุตฺตฺวโร เวลียาสฺ ปุทฺสสฺติ ทฺสสฺติ ปฺรทาเรสุ ตํ ปฺรภว โตะ มุขํ) (ปฺรภวสูตร สุตตนิบาต พระไตรปิฎกเล่ม ๒๕ หน้า ๓๔๘ ข้อ ๓๐๔) ตามพระพุทธพจน์นี้ มีข้อดังเกดดังนี้

ทรงใช้คำว่า ไม่สันโดษด้วยภรรยาทั้งหลายของตน แสดงว่าอนุโลมตามสังคมในสมัยนั้นตั้งแต่พระราชามหากษัตริย์ลงมา ผู้ชายนิยมมีภรรยาหลายคน อยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่ คำว่า “สธารสันโดษ” แปลว่า ยินดีด้วยภรรยาของตน มีก็คนที่ยินดีเท่านั้น ข้อความต่อมาว่า คบหากับโสเภณีและคบหาภรรยาของผู้อื่นเป็นทางแห่งความเลื่อม แปลว่า ไม่ควรยุ่งเกี่ยวกับโสเภณีและภรรยาของผู้อื่น ดีความต่อไปว่า ถ้าหญิงนั้นเป็นหญิงโสเภณีไม่เป็นไร เรื่องนี้พูดยากมาก เพราะจะมีความเห็นแตกต่างกันเสมอ มีคนเคยถามว่า เป็นภรรยาบ่อยเขาผิดศีล ข้อกาเมหรือไม่ ตอบตามหลักฐานว่า ถ้าตัวเป็นโสเภณีคือไม่มีสามี ไม่ผิดศีลข้อนี้ แต่เรื่องที่ตามมาซึ่งน่ากลัวก็คือเรื่องยุ่งยาก ยังมีหลายคนยุ่งมาก ผู้หญิงส่วนมากจะไม่เห็นด้วยเสมอกับการที่ผู้ชายมีภรรยาหลายคน

คำถามที่ ๑๖๕๒

กราบเรียนอาจารย์วศินที่เคารพ ดิฉันไม่ได้นั่งสมาธิมานาน แต่ใช้สติจดจ่อกับสิ่งที่ทำในชีวิตประจำวัน ใช้หลักอยู่กับปัจจุบันขณะ แต่พอมีความโกรธเกิดขึ้นไม่สามารถควบคุมมันได้ อยากถามอาจารย์ว่าการที่เราอยู่กับปัจจุบันขณะนั้น ไม่เพียงพอที่จะจัดการกับความโกรธใช่หรือไม่ แล้วการนั่งสมาธิยังจำเป็นอยู่หรือไม่ ในการจัดการกับความโกรธ

ตอบ

จำเป็นทั้งสองอย่างครับ คือจำเป็นทั้งสติและสมาธิ เพราะทั้งสองอย่างอยู่ในมรรคมีองค์ ๘ คือสัมมาสติและสัมมาสมาธิ สำหรับการระงับความโกรธก็จำเป็นต้องใช้ทั้งสองอย่าง คือมีจิตใจมั่นคงซึ่งเป็นผลของสมาธิและความรอบคอบ ซึ่งเป็นผลของการฝึกสติ

คำถามที่ ๑๖๕๔

กราบเรียนอาจารย์ ในพุทธประวัติตอนตรัสรู้ พระตถาคตมีอุปมาเหมือนดอกอุบลในกออุบล ดอกปทุมในกอปทุม หรือดอกบุณฑริกในกอบุณฑริกที่เกิดแล้วในน้ำ เจริญแล้วในน้ำ งอกงามแล้วในน้ำ บางเหล่ายังจมในน้ำ อันน้ำเลี้ยงไว้ บางเหล่าตั้งอยู่เสมอน้ำ บางเหล่าตั้งอยู่พ้นน้ำ อันน้ำไม่ติดแล้ว ซึ่งมีสามเหล่า ที่มาของดอกบัวสี่เหล่า ผมเข้าใจว่าสาวกคงเอามาจากพระไตรปิฎก ฉบับบาลีสยามรัฐ (ภาษาไทย) เล่มที่ ๒๑ พระสูตรตันตปิฎก เล่มที่ ๑๓ อังคุตตรนิกาย จตุกกนิบาต ที่เปรียบบุคคลสี่จำพวกที่จะรู้ธรรมได้ "(๑๓๓) ดูกรภิกษุทั้งหลาย บุคคล ๔ จำพวกนี้ มีปรากฏอยู่ในโลก ๔ จำพวกเป็นในใจ คือ อุกษติตัญญู

ผู้อาจารย์ธรรมแต่พาท่านยกหัวข้อขึ้นแสดง ๑ วิปจิตัญญู ผู้อาจารย์ธรรม ต่อเมื่อท่านอธิบายความแห่งหัวข้อนั้น ๑ เนยยะผู้พอนำได้ ๑ ปทปรมะ ผู้มีบทเป็นอย่างยิ่ง ๑ ดุกรภิกษุทั้งหลายบุคคล ๔ จำพวกนี้แล มีปรากฏอยู่ในโลก ฯ " แล้วเอามาทับพุทธประวัติว่ามีสี่เหล่า ซึ่งสาวกไม่ควรจะตัดทอนหรือขยายความในพุทธวจนะไม่ทราบผมเข้าใจถูกต้องหรือไม่ ขอบพระคุณครับ

ตอบ

พระพุทธพจน์ทุกแห่งที่ตรัสถึงดอกบัว ๓ เหล่าหรือ ๓ จำพวก ตามที่คุณว่ามา แต่ที่เปรียบบุคคล ๔ จำพวกด้วยดอกบัว ๔ เหล่า นั้น บุคคล ๔ จำพวกเป็นพระพุทธวจนะ แต่เรื่องดอกบัว ๔ เหล่า ๔ จำพวก เป็นคำเปรียบเทียบของอรรถกถาจารย์ ตอนที่ท่านอธิบายถึงบุคคล ๔ จำพวกนั่นเอง คือ อรรถกถาอังคุตตรนิกาย จตุกกนิบาต

คำถามที่ ๑๖๕๕

ธรรมะหมวดใด ที่บุคคลเจริญให้มากแล้วจะช่วยให้สามารถ ปล่อยวางอุปาทานและความทุกข์ใจทั้งปวงได้โดยง่ายคะ

ตอบ

สัญญาตา การพิจารณาเห็นความว่างในสิ่งทั้งปวง คือ ความไม่มีตัวตนของสิ่งทั้งหลาย เรียกว่า **อนัตตสัญญา** ก็ได้ ถ้าให้ยิ่งไปกว่านั้น ก็ให้พิจารณาสัญญา ๑๐ ประการ มีอนิจจสัญญา เป็นต้น ที่พระพุทธเจ้า ตรัสให้พระอานนทไปแสดงแก่พระศิริมานนทผู้กำลังอาพาธ

คำถามที่ ๑๖๕๖

พระไตรปิฎกฉบับแรก ที่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร จัดทำขึ้นเมื่อใด โดยผู้ใดและครบบริบูรณ์ทั้ง ๓ ปิฎกหรือไม่คะ

ตอบ

ปรากฏว่าทำที่ลังกาในการสังคายนาครั้งที่ ๕ เมื่อพ.ศ. ๔๕๐ โดยเขียนลงในใบลาน ท่านกล่าวว่าจารึกพระพุทธพจน์ลงในใบลาน แต่จะทั้ง ๓ ปิฎกหรือไม่ ท่านไม่ได้บอกไว้ ต่อมาได้จารึกพระพุทธพจน์ด้วยอักษรขอม มาจารึกเป็นบาลีอักษรไทยในสมัยรัชกาลที่ ๕ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ที่ลังกานั้นที่แรกจารึกเป็นภาษาสิงหล ต่อมาเมื่อพุทธศตวรรษที่ ๑๐ คณะพระพุทโธสาจารย์จึงแปลจากภาษาสิงหลเป็นภาษาบาลี แล้วทำสืบต่อๆ กันมา จนกระทั่งบัดนี้พระไตรปิฎกบาลีอักษรไทยที่พิมพ์ในสมัย ร.๕ กับในสมัย ร.๗ ตัวหนังสือจะไม่เหมือนกัน คือมีสัญลักษณ์ที่ต่างกัน ที่เราใช้อยู่ในปัจจุบันนี้เป็นพระไตรปิฎกบาลีอักษรไทยในสมัย ร.๗

คำถามที่ ๑๖๕๗

เจริญพรโยมอาจารย์ เบื้องต้นให้อธิษฐานให้สุขภาพโยมอาจารย์ ตั้งมั่น ทนต่อเวทนาด้วยอำนาจแห่งบุญทั้งปวงเทอญ... คำถามครั้งนี้ อาตมาได้รับมาจากโยมที่มาปฏิบัติธรรมที่วัด ซึ่งเป็นคริสเตียน ถามว่า ๑. มีหลักคำสอนที่ว่าพระภิกษุไม่ควรยึดติดและควรเดินสายกลาง จะสามารถนำไปสู่มรรคผลได้ แต่ในความเป็นจริง ทำไมพระสงฆ์ต้องโกนศรีษะ ใส่ผ้าเหลือง ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการยึดติดของสงฆ์อย่างหนึ่ง ทำไมไม่เดินสายกลางและไม่ยึดคำสอน ๒. ที่สอนว่า

ห้ามฆ่าสัตว์เป็นบาป และทำไมถึงสอนให้บำรุงศาสนา ๓. ทำไมสอนเรื่องฆ่าสัตว์เป็นบาป บาปไปตกแก่ผู้กินอย่างหนึ่งและตกแต่ผู้ฆ่าด้วย แล้วทำไมไม่ตกแก่พระสงฆ์ที่ฉันด้วย ๔. ที่สอนว่าเงินทองเป็นของนอกกาย แล้วทำไมต้องมีกรเรียไรเงินสร้างศาลาใหญ่ๆ ด้วย สรูปใจความที่ถามได้เท่านี้ เจริญพรโยมอาจารย์ช่วยชี้แนะด้วย.....

ตอบ

ก่อนอื่นขอขอบพระคุณ ที่อวยพรให้ผมสุขภาพดี

๑. การโกนศีรษะและห่มผ้าเหลืองนั้น ทำตามพระวินัยที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้ คนละเรื่องกับการยึดติดหรือไม่ยึดติด ถ้าไม่ยึดติดอย่างบางลัทธิศาสนา ก็ไม่ไหวเหมือนกัน เช่น ศาสนาเซน ไม่นุ่งผ้าเสียเลย แต่บางนิกายของศาสนาเซนก็นุ่งห่มผ้าขาว

๒. การบำรุงศาสนากับการฆ่าสัตว์เป็นคนละเรื่องกัน ที่ท่านห้ามฆ่าสัตว์นั้นถูกแล้ว

๓. ผู้กินหรือพระสงฆ์ที่ฉันเนื้อสัตว์ โดยไม่รู้ไม่เห็น ไม่สงสัยว่าเขาฆ่าสัตว์นี้มาเพื่อตน ไม่เป็นบาป พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตให้กินได้ และฉันได้โดยไม่บาป อย่าคิดมากไปเลย

๔. ศาลาใหญ่ๆ ก็เป็นของนอกกายเหมือนกัน สร้างไว้เพื่อประโยชน์แก่คนทุกคนรวมทั้งผู้ถามด้วย

คำถามที่ ๑๖๕๘

เรียนถามอาจารย์ว่า ทำไมโมหะถึงเป็นแนวทัสสเนนภวานายปหาดัตัพพะตกกรรมครับ ขอขอบคุณครับ

ตอบ

ผมไม่เข้าใจครับ

คำถามที่ ๑๖๕๔

วันอาสาฬหบูชาและเข้าพรรษานี้ ผมกับครอบครัวได้มีโอกาสไปทำบุญ ฟังธรรมตามกาล ได้ฟังพระท่านเทศน์สอนบอกว่า โยมชอบบุญก็ควรจะศึกษาบุญบ้าง และควรมีความก้าวหน้าเจริญในบุญขึ้นไปบ้าง ไม่ใช่ติดอยู่แค่ทำทาน แต่ควรเจริญขึ้นใน ศีล สมาธิ ปัญญาด้วย จึงจะครบถ้วนและเป็นประโยชน์แท้จริงแกชีวิต พระท่านบอกต่ออีกว่า อย่าได้เป็นพวกลงทุนมากได้น้อยเลย เมื่อเข้าใจแก่นของธรรมะแล้วสิ่งละเอียดอ่อนที่เกี่ยวกับพิธีกรรม ซึ่งคนสมัยใหม่มองว่าน่าเบื่อ ก็จะเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่แท้จริง ไม่ดูเป็นคุณไสยไปพอดีมีโยมท่านหนึ่งได้ถามกลับว่า "หากโยมเข้าใจแก่นธรรมแล้ว ได้แต่นั่งสมาธิภาวนา ไม่สนใจมาบำรุงวัดวา พระท่านไม่อดตายดอกหรือ" พระท่านบอกว่า "ไม่กลัวอดหรอก หากโยมเข้าใจในธรรมะจริงๆ โยมก็จะรู้สึกเป็นประโยชน์ หากจะต้องมาทำบุญทำทานให้แก่พระ ซึ่งเป็นผู้ศึกษาธรรมะมาเผยแผ่พวกโยม" ฟังแล้วรู้สึกปลื้มใจที่มีพระดีๆ อย่างนี้ครับ อาจารย์ครับ ตัวตัดสินความเจริญของพุทธศาสนานี้ ไม่เกี่ยวกับวัตถุ เช่น โบสถ์ วิหาร พระพุทธรูป ที่มีมากมายเกินเลยใช้ไหมครับ แล้วที่พระท่านว่า "ลงทุนมากได้น้อย" นี้หมายถึงอะไรครับ

ตอบ

คุณมีความเห็นที่ที่น่าสนใจน่าอนุโมทนา ส่วนที่คุณถามว่า ลงทุนน้อยแต่ได้ผลมากคืออะไรนั้น พระพุทธเจ้าตรัสไว้ดังนี้

“๑. ให้ทาน ๒. ถึงพระรัตนตรัย ๓. รักษาศีล อย่างน้อยศีล ๕
๔. การเจริญเมตตา ๕. การพิจารณาปัจจุตา (ความเห็นว่างสิ่ง
ต่างๆ ไม่เที่ยง)”

พระพุทธเจ้าทรงแสดงว่า ข้อสุดท้ายลงทุนน้อยที่สุดแต่มีผล
มีอานิสงส์มากที่สุด คือทรงแสดงสิ่งที่มีอานิสงส์มากขึ้นไปตามลำดับ
บรรดาวัตถุทานหรืออามิสทาน เสนาสนะทานมีผลมาก แต่ธรรมทาน
ย่อมชนะทานทั้งปวงรวมทั้งอภัยทานด้วย หมั่นทำไว้ทุกอย่างแหละดี
เปรียบเหมือนสวนที่มีไม้หลายพันธุ์ ย่อมจะให้ประโยชน์หลายอย่าง
เจ้าของสวนได้รับประโยชน์มาก มีนกหลายชนิดมาอาศัย ทำให้ได้ฟัง
เสียงที่ไพเราะของนกนานาชนิดนั้นๆ

คำถามที่ ๑๖๖๐

เข้าพรรษานี้ผมได้มีโอกาสคุยกับพระที่บ้านต่างจังหวัด ก็ได้
ความรู้มาหลายอย่างครับ เช่น พระท่านบอกว่าเรื่องการสร้างถาวรวัตถุ
นี้ต้องเป็นเรื่องที่ญาติโยมปรารถนา เช่น จะสร้างศาลาโรงทาน ปฏิบัติ
ธรรม พอพระท่านได้ฟังแล้วเห็นด้วยก็อนุโมทนาสาธุด้วย แต่จะเป็น
ผู้ออกความเห็นหรือบอกโดยตรงๆ ให้ญาติโยมตรงๆ ไม่ได้ ผิดศีล
เป็นอเนสนา คือจะสร้างหรือไม่ พระท่านต้องสันโดษในปัจจุบันอยู่แล้ว
ท่านว่าเข้าพรรษาไม่มีคนมาทอดกฐินก็สบายดี สะดวกดี หากญาติโยม
เพียงที่จะสร้างถาวรวัตถุให้ได้ แต่หากดูพระที่มีในวัดแค่ ๕ รูป จะดูแล
รักษากันได้อย่างไร ในหมู่บ้านก็มีแต่เด็กกับคนแก่ คนหนุ่มสาวก็ไป
ทำงานกันในเมืองฯ แต่จะเป็นการดีและเป็นประโยชน์มาก ถ้าโยม
จะศึกษาพระธรรมแล้วนำกลับไปใช้ดำเนินชีวิต คือมีสติ มีสมาธิในการ
ปฏิบัติอะไรในชีวิตก็ตาม แล้วพยายามมองทุกสิ่งทุกอย่างที่ผ่านเข้ามา

ด้วยปัญญาว่า มันต้องเป็นอย่างนี้แหละ อาจารย์ครับ อย่างนั้นการที่
ญาติโยมเน้นไปที่การสร้างวัตถุต่างๆ ถวายท่านก็เหมือนกับเพิ่มภาระ
ในการอยู่ประพาศของท่าน แล้วการบำรุงพระศาสนาที่แท้อยู่ที่ไหนละ
ครับ เราคิดว่าท่านอยู่ลำบาก ก็เลยอยากจะถวายนั้นนี้ให้แก่ท่านจริงๆ
เราก็แค่ต้องการบุญให้แก่ตัวเองใช้หรือเปล่าครับ

ตอบ

ทุกอย่างต้องพอประมาณ ไม่มากเกินไปไม่น้อยเกินไป พอสมควร
แก้อัตภาพเท่าที่จำเป็น

ศาสนวัตถุ

ศาสนบุคคล

ศาสนธรรม

ล้วนเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้อง มี แต่ให้ถูกต้องและเหมาะสม มี
คุณภาพ ศาสนธรรมนั้นดีอยู่แล้ว เพียงแต่ให้เผยแผ่ให้ถูกต้อง ทั้งนี้
ขึ้นอยู่กับคุณภาพของศาสนบุคคล ขอตอบเพียงเท่านี้ก่อน

คำถามที่ ๑๖๖๑

สวัสดีครับอาจารย์ ดูโทรทัศน์รายการหนึ่ง มีราชบัญญัติเป็น
พิธีกรรายการ ท่านได้บรรยายเหตุการณ์วันอาสาฬหบูชา ท่านก็เล่า
เหตุการณ์ไปจนถึงตอนที่พระพุทธเจ้าเทศน์สอนปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ แล้ว
ท่านอัญญาโกณฑัญญะได้ดวงตาเห็นธรรมบรรลุเป็นโสดาบัน ตอนนั้น
พิธีกรก็บอกว่าก็ได้บังเกิดพระสงฆ์ขึ้นในโลกแต่เป็นสมมติสงฆ์ คือ
ถ้าจะเป็นพระสงฆ์แท้ๆ ต้องเป็นพระอรหันต์ แต่เท่าที่ผมได้อ่านและ
ได้ฟังพระท่านเทศน์มา ท่านบอกว่าพอท่านบรรลุพระโสดาบันก็เกิด

พระรัตนตรัยครบแล้ว แถมในบทสวดพระสังฆคุณท่านก็บอกว่า บุรุษ ๔ คู่ นับเรียงตัวได้ ๘ คน ก็นับรวมพระโสดาบันด้วยนี่ครับ อย่างนี้ผมเลยงง จริงๆ เป็นอย่างไรครับ

ตอบ

จริงๆ แล้วความเห็นของคุณถูกต้อง

คำถามที่ ๑๖๖๒

สวัสดีครับอาจารย์ มีเพื่อนสาวมาปรึกษาปัญหาชีวิตกับผม เพราะเห็นผมเป็นคนธรรมะรั้มโม คือเพื่อนสาวของผมเธอออกหัก แถมมีเพื่อนที่ทำงานก็ไม่ถูกกัน เธอเลยอยากให้ผมแนะนำเรื่องการนั่งสมาธิ ผมก็เลยแนะนำว่า อย่าติดรูปแบบการนั่งสมาธิที่เขานิยมกัน ควรแทรกเข้าไปในกิจการงานหรือเนื้อตัวชีวิตไปเลยมันจะง่าย ใจที่เป็นทุกข์ ถ้ามองว่าเป็นเหตุการณ์ที่ผ่านมาเดี๋ยวก็ผ่านไป เพราะหากเรามีความทุกข์แล้วเรามัวแต่หลบทุกข์ด้วยการนั่งสมาธิก็จะติดได้ พระพุทธเจ้าท่านสอนไว้ในอริยสัจว่า ทุกข์มีเอาไว้ให้ดู ดูเพื่อเห็นทุกข์ว่า รับรองว่ามันมี แล้วก็หาสาเหตุของมัน พร้อมกับบอกวิธีการในการพ้นทุกข์ด้วย ผมเกรงว่าเธอจะใหม่ไปสำหรับธรรมะนี้ คือพอบอกว่าให้ปลงเลย ทุกข์แล้วก็ทิ้งมัน เธอก็บอกว่ายังวางไม่ได้ ยิ่งปลงไม่ลงเลย รบกวนอาจารย์อธิบายพุทธวิธีตามแนวทางพระพุทธเจ้าในการดับทุกข์อย่างง่าย ๆ ให้แก่เธอหน่อยครับ (อยากจะหัวเราะตัวเองคือมีความรู้นิดหน่อย แต่ก็มีความเกะให้ช่วยซะแล้ว กลัวจมน้ำไปด้วยจึงครับ อย่างนี้ต้องรีบศึกษาให้รู้แจ้งซะแล้วครับ อยากช่วยคนอื่นและตัวเองด้วย)

ตอบ

ปัญหาอย่างนี้ต้องแก้ด้วยปัญญา ให้พิจารณาเห็นธรรมชาติของชีวิตที่จะต้องมีการพลัดพรากสูญเสีย ให้รู้จักจำกัดความสูญเสีย หรือคิดว่า เราเสียไปเท่านี้ดีกว่าเสียมากกว่านี้ ขอให้รักษาสุขภาพจิตไว้ให้ดีและทำคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น เราก็จะได้สิ่งที่ควรได้ซึ่งดีกว่าและเหมาะสมกว่า

ฯลฯ

คำถามที่ ๑๖๖๓

เข้าพรรษาปีนี้ ผมเห็นญาติผมซื้อเทียนพรรษาเล่มใหญ่ไปถวายวัด คือไม่ตำหนิอะไรหรอกครับ เพราะเห็นว่าเป็นประเพณีที่ดีงาม แต่ก็คิดกันในเรื่องรูปแบบเก่าๆ เดิมๆ มากกว่า เพราะสมัยนี้วัดใช้ไฟฟ้ากันหมดแล้ว เห็นแท่งเทียนหลังวัดที่เก็บไว้หลายปีเต็มไปหมด กะว่าจะคุยกับเจ้าอาวาสให้ท่านเอาเทียนพวกนี้ไปถวายวัดต่างๆ ที่กันดารยังต้องใช้เทียนอยู่ ส่วนวัดบ้านผมเมื่อปีที่แล้วน้ำท่วมวัดสูงมาก ไฟฟ้าใช้ไม่ได้ ผมเลยซื้อชุดหลอดไฟโซล่าเซลล์ไปถวาย คืออยากจะให้ญาติโยมไม่ทำบุญที่คิดถึงแต่ตัวเอง ที่มองดูยังเป็นความมั่งมายนั่นอยู่ เช่น ญาติพี่น้องที่ตายชอบกินอะไร ก็จะใส่บาตรอย่างนั้นโดยไม่ได้ดูว่า ของที่ใส่จะเป็นประโยชน์แก่พระหรือไม่ เวลาที่จะถวายอะไรก็เข้าไปเลย เข้าไปดูที่วัดเลยว่าวัดขาดเหลืออะไร สิ่งที่ถวายก็ต้องไม่ผิดวินัยด้วยก็จะดี ในเรื่องการถวายสิ่งของหรือประเพณีอะไรที่สังคมมันเปลี่ยนแปลงไป ก็ควรจะปรับเปลี่ยนตามไปด้วย เพื่อจะได้สิ่งที่เป็นสาระที่แท้จริง อาจารย์ครับ สาธุชนชาวพุทธควรจะปรับปรุงเกี่ยวกับเรื่องการสร้างหรือถวายปัจจัยอะไรให้แก่พระสงฆ์ ควรจะมีหลักอะไร

บ้างครับ ชาวบ้านควรจะต้อศึกษาวินัยของสงฆ์เพื่อประโยชน์ในการ
 เข้าหาพระด้วยหรือเปล่าครับ

ตอบ

ความเห็นของคุณดีแล้ว เป็นประโยชน์แล้ว เห็นด้วยทุกอย่างที่คุณ
 พุดมา ทางที่ควรจะทำก็คือสาดแสงสว่างคือปัญญาให้แก่ชาวพุทธให้
 มากขึ้น เขาก็จะได้มองเห็นชัดเจนว่าอะไรควรอะไรไม่ควร อะไรจำเป็น
 อะไรไม่จำเป็น ชาวพุทธเรายังขาดปัญญาอยู่มาก มักทำอะไรไปตาม
 ประเพณีนิยม พระพุทธเจ้าตรัสสอนว่า “อย่าเพิ่งรับเชื่อเพราะถือสืบๆ
 กันมา (มา ปรมาปราย)” คือ หมายความว่าให้ใช้ปัญญาไตร่ตรองให้ดี
 ทำอะไรไปตามเหตุผลอันสมควร ก็จะทำให้ตนและสังคมดีขึ้น

คำถามที่ ๑๖๖๔

สวัสดีค่ะ ท่านผู้รู้บอกมาว่า "วิมุตติ เป็นแก่นของพุทธศาสนา
 นอกนั้นแล้วเป็นผล เป็นเครื่องมือให้เข้าถึงแก่นเท่านั้น พอได้แก่น
 แล้วก็สำเร็จประโยชน์แล้ว อย่างอื่นทิ้งไปเลย" ถูกต้องตามที่ท่านพูดหรือ
 เปล่าคะ แล้วมีพุทธพจน์ไหนบ้างคะที่บอกถึงตัวธรรมะที่เป็นอุปกณ์
 ในการหาแก่นให้พบ ขอขอบคุณค่ะอาจารย์

ตอบ

แก่นก็คือวิมุตติความหลุดพ้น ธรรมที่เป็นอุปกณ์ให้ถึงแก่น ก็คือ
 ศีล สมาธิ ปัญญา

คำถามที่ ๑๖๖๕

สวัสดีค่ะ หากเราสิ้นหกล้มแล้วไปคว่ำขาของพระท่าน คือจับเต็มมือเลย หรือว่าไปคว่ำจีวรท่านเพราะหกล้ม จะบาปไหมคะ แล้วพระท่านจะตักอาบัติหรือเปล่าคะ ขอบพระคุณค่ะ

ตอบ

ไม่บาป พระก็ไม่ตักอาบัติ

คำถามที่ ๑๖๖๖

เวสารัชชกรณธรรมคืออะไร มีเท่าไร อะไรบ้าง

ตอบ

เวสารัชชกรณธรรม แปลว่า ธรรมที่ทำให้กล้าหาญ มี ๕ อย่าง คือ

๑. ศรัทธา เชื่อสิ่งที่ควรเชื่อ
๒. ศีล ความประพฤติดี
๓. พานุสัจจะ ความเป็นผู้ได้รับการศึกษามาก มีความรู้ดี
๔. วิริยารัมภะ ความเพียรเสมอดั้นเสมอปลาย มีความบากบั่น มั่นคง
๕. ปัญญา รอบรู้สิ่งที่ควรรู้

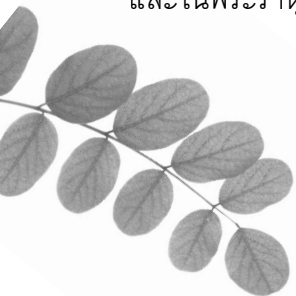
คำถามที่ ๑๖๖๗

ถ้าเราต้องเจอคนเห็นแก่ตัวเอาแต่ได้ ชอบมาเบียดเบียนเราในทุกๆ วัน เราจะทำยังไงดีคะ จะคิดยังไงไม่ให้โกรธ โมโห เกลียดกับสิ่งที่คนอื่นๆ นั้นทำกับเรา พยายามคิดและทำใจอยู่เสมอแต่ก็ยังไม่ได้ พอเจอหน้าพอเห็นว่า เขากำลังเบียดเบียนเราอยู่ สติก็จะหลุด โมโห โกรธ เคียดแค้นที่ทำอะไรกับคนๆ นี้ก็ไม่ได้ พุดมากเพราะต้องเจอกับการกระทำของคนๆ นี้ ที่ต้องมาเบียดเบียนเราทุกวันที่ต้องทำงานช่วยแนะนำด้วยนะคะ ว่าต้องคิดและต้องทำอะไรดี ขอคุณล่วงหน้านะคะ

ตอบ

ทำในใจว่า เขาเป็นคนไม่ดี สิ่งไม่ดีย่อมจะตกถึงตัวเขาเอง ถ้าคุณเห็นว่าเขาเป็นคนน่าเกลียดก็ให้คิดว่า เขาเป็นครูของเราที่สอนให้เรารู้ว่า พฤติกรรมอย่างนี้น่าเกลียด เราจะได้ไม่ทำกับใครๆ เราเป็นลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้า ขอให้ถือเอาพระพุทธเจ้าเป็นแบบอย่าง ใครจะโกรธหรือจะเกลียดพระองค์ใส่ความพระองค์ ประทุษร้ายพระองค์ พระองค์ก็ไม่ร้ายตอบ ในที่สุดผู้มุ่งร้ายก็แพ้ภัยตัวเอง มีคำสรรเสริญพระพุทธเจ้าว่า

“พระพุทธเจ้าพระองค์นั้นมีพระหฤทัยสม่ำเสมอในพวกขมังธู
ที่จะไปยิงพระองค์ ในพระเทวทัต ในโจรองคฺคฺลิมาล ในช่างนาฬาคีรี
และในพระราหุล”

คำถามที่ ๑๖๖๘

กราบเรียนถามอาจารย์ค่ะ ถ้าเราต้องการถวายพระไตรปิฎก แก้ววัด หรือเผยแพร่แก่ผู้สนใจ เราควรถวายหรือให้ฉบับใดดีค่ะ กราบขอขอบคุณค่ะ

ตอบ

ตอนนี้ที่พิมพ์จำหน่ายอยู่เห็นมีอยู่ ๒ ฉบับ คือ ฉบับของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุ มี ๔๕ เล่ม เท่ากับฉบับภาษาบาลีไม่มีอรรถกถา ฉบับของมูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย หน้าวัดบวรนิเวศวิหาร มี ๙๑ เล่ม เพราะมีคำอรรถกถาคือคำอธิบายด้วย จึงมีมากกว่า คุณจะถวายหรือให้ในที่ไหนที่ใดลองถามผู้รับดูว่าชอบอย่างไร ก็ถวายอย่างนั้น

คำถามที่ ๑๖๖๙

ขอความกรุณาท่านอาจารย์ยกตัวอย่างพระพุทธรูปจนที่กล่าวถึง สภาวธรรมทั้งปวง ที่ขึ้นต้นด้วย สัพเพ ธมฺมา.... ให้เป็นความรู้ไว้พิจารณา และระลึกถึงได้ไหมคะ หนูคิดได้เพียง ๒ บท คือ สัพเพ ธมฺมา อนตฺตา และ สัพเพ ธมฺมา วิมุตฺติสํวรา ค่ะ

ตอบ

อีกทีหนึ่งมีว่า สัพเพ ธมฺมา นาลิ อภินิเวสยา ธรรมทั้งหลายทั้งปวง อันบุคคลไม่ควรยึดมั่นถือมั่น

คำถามที่ ๑๖๗๐

ในบรรดาสังฆตตรรม พระพุทธองค์ตรัสว่าธรรมใดเป็นเลิศคะ

ตอบ

บรรดาสังฆตตรรม พระพุทธองค์ตรัสว่า “อริยมรรคมีองค์ ๘ เป็นเลิศ” ดังพระพุทธพจน์ที่ว่า

“เย ภิกขเว ธมฺมา สงฺขตา อริโย อฏฺฐังฺกโก มคฺโค เตสํ อคฺคมกฺขายติ”
(อัคคัปปสาทสุตฺร แปลว่า พระสูตรที่ว่าด้วยความเลื่อมใสอันเลิศ)

คำถามที่ ๑๖๗๑

กราบอาจารย์วศินที่เคารพ หนูมีความคิดที่จะไปเรียนเกี่ยวกับทางโหราศาสตร์ โหงวเฮ้ง เพื่อดูดวงชะตาตัวเอง และอาจเป็นอาชีพเสริมในอนาคต (ถ้าหนูมีความสามารถดูได้จริงๆ) มิได้คิดหวังผลกำไรมากมาย แต่หนูได้มีโอกาสอ่าน "มหาศีล" ที่ว่า อาชีพหมอดูนั้นเป็นดิรัจฉานวิชา ในที่นี้หมายถึงห้ามพระภิกษุสงฆ์ใช้หรือไม่คะ ถ้าเป็นบุคคลธรรมดาจะเป็นไรหรือไม่ ขอความกรุณาอาจารย์อธิบายเพิ่มเติมด้วยคะ ขอให้อาจารย์มีสุขภาพแข็งแรงนะคะ ขอบพระคุณคะ

ตอบ

ขอบคุณที่ให้พรมา อยากรให้เป็นเช่นนั้นคือสุขภาพดีและแข็งแรง แต่คงจะเป็นไปได้ยาก เพราะอายุก็มากแล้ว (๗๘) ทั้งมีโรคประจำตัวหลายอย่างรุมร้าวอยู่ทุกวัน

เรื่องที่คุณจะไปเรียนโหราศาสตร์เพื่อเป็นอาชีพเสริมนั้น ผมขอไม่ออกความเห็น สำหรับพระนั้นท่านห้ามแน่ แต่ก็ยังมีพระอยู่เป็น

จำนวนไม่น้อยที่สนใจและเป็นโหราจารย์ ท่านเห็นว่าเป็นการอนุเคราะห์ประชาชน ผมคิดว่าถ้าคุณใช้เวลาทุ่มเทมาทางพุทธศาสตร์ก็น่าจะดีกว่า โหราศาสตร์นั้นถึงจะเก่งอย่างไร ก็ถูกบ้างผิดบ้าง ก็ชีวิตคนเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอตามกรรมที่เขากระทำ ดวงชะตาบ่งว่า จะเป็นอย่างไร แต่ถ้าเขากระทำเสียอีกอย่างหนึ่ง ชะตาชีวิตของเขา ก็เปลี่ยนไปตามการกระทำคือตามแรงกรรมนั่นเอง ชีวิตมนุษย์เป็นสนามทดลองแรงกรรม และไม่มีแรงใดเสมอด้วยแรงกรรม (นตฺถิ กมฺมสมฺมํ พลํ) แต่สุดท้ายแล้วแต่คุณ จะเห็นสมควรเกิด ชีวิตคนมีเงื่อนไข่มาก มีเหตุปัจจัยมาก มีตัวแปรมาก คุณอาจมีความจำเป็นบางอย่างที่ต้องทำเช่นนั้น ฯลฯ

คำถามที่ ๑๖๗๒

สวัสดิ์ครับท่านอาจารย์วศิน อินทสระ ผมสงสัยว่า คนที่อยากเป็นพระอรหันต์เขาต้องปฏิบัติตนอย่างไรครับ

ตอบ

ต้องปฏิบัติตามมรรคมีองค์ ๘ มีสัมมาทิฏฐิ เป็นต้น

คำถามที่ ๑๖๗๓

พระพุทธองค์ตรัสว่าอะไรบ้าง เป็นเครื่องกั้นการบรรลุธรรมคะ

ตอบ

มีหลายอย่าง ในที่นี้ขอยกมา ๓ อย่าง คือ ตัณหา มานะ ทิฏฐิ ท่านเรียกว่า ปญฺญฉรรม สิ่งที่ทำให้เนิ่นช้าในการที่จะบรรลุนิพพาน

คำถามที่ ๑๖๗๔

เคยได้ยินว่า พระพุทธองค์ตรัสว่า บัณฑิตคือผู้ฉลาดในสิ่งที่พื้นฐานและไม่พื้นฐาน คำว่า “สิ่งที่พื้นฐานและไม่พื้นฐาน” หมายความว่าอะไรคะ

ตอบ

ฐานะ คือ สิ่งที่เป็นไปได้ อฐานะ คือ สิ่งที่เป็นไปไม่ได้

คำถามที่ ๑๖๗๕

สวัสดีครับ วันแม่ฉันซื้อหนังสือของอาจารย์ไปให้แม่อ่าน รู้สึกว่าจะชื่อ "ศรัทธากับปัญญาในพระพุทธศาสนา" แม่อ่านแล้วก็บอกว่าเนื้อหาดีมาก แต่จะให้ทำอย่างไร ปู่ย่าตายายของเราออกมาอย่างนี้ก็ต้องทำตาม ครับ! สรุปว่าแม่ฉันก็เสียตายชุดความคิดเดิม ยึดมั่นแบบเดิมเหมือนเดิม คือแม่แก่จะทำอะไรเน้นไปที่พิธีกรรม ขาดโน้นขาดนี้ไม่ได้ เดียวไม่ครบ เดียวไม่หลัง เดียวไม่ศักดิ์สิทธิ์ วุ่นวายมากครับถ้าไปทำบุญแต่ละที อย่างถวายสังฆทานนี่ผมก็บอกว่าหัวใจสาระของสังฆทานคือการให้แก่หมู่สงฆ์ มุ่งประโยชน์ไปที่หมู่ของท่าน ใจเราจะกว้าง บุญก็จะเยอะ ถูกดำครับ แม่บอกไม่ได้ไม่ได้ ต้องมีพระครบ ๔ องค์ เครื่องเคราในถังเหลืองต้องครบ เราต้องใส่ของที่ปู่ย่าตายายของเราชอบ เพื่อเวลากรวดน้ำท่านจะได้รับ ครับ! ของใส่บาตรสังฆทานของแม่ฉันมี ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง เม็ดขนุน (มีแต่ของหวาน ผมกลัวพระอ้วนจัง) ปลงครับ นี่ขนาดผมได้อานิสงส์จากการบวชมาบ้างนะครับ คือแกก็ยังฟังไอ้ทิดคนนี้บ้าง (แต่ก่อนไม่ฟังเลย) ทำให้ผมนึกถึงพระเจ้าปายาลิเลยครับ อาจารย์ช่วยแนะนำด้วยครับ

ตอบ

ความคิดเห็นของคุณถูกต้องแล้ว ส่วนของคุณแม่นั้นต้องค่อยเป็นค่อยไป ผมนึกถึงมารดาของพระสารีบุตร ลูกชายได้ออกบวชในพระพุทธศาสนาสำเร็จมรรคผลกันไปหมดแล้ว แต่มารดายังคงไม่เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา วันที่พระสารีบุตรจะนิพพานได้มานิพพานที่บ้านเพื่อโปรดโยมมารดา แม่ของท่านได้เห็นเทวดาและมนุษย์เป็นจำนวนมากพากันมาเพราะศรัทธาเลื่อมใสในพระสารีบุตร แม่จึงได้เปลี่ยนความเห็นมาศรัทธาเลื่อมใสในพุทธศาสนา

พระพุทธเจ้าตรัสว่า บ่วงคือกิฏฐิฐิเป็นสิ่งที่ลวงพันได้ยาก คนส่วนมากติดอยู่ในสี่ลัทธิพตปรามาส คือ ความเชื่อถือที่ไม่มีเหตุผลสักแต่ว่าเชื่อตามๆ กันมา เคยถือกันมาอย่างไรก็ถือกันต่อไป โดยมีได้พิจารณาด้วยเหตุผล คุณหลุดออกมาได้จากบ่วงกิฏฐิฐิก็แล้ว ขอให้พยายามต่อไป ค่อยเป็นค่อยไปที่ละน้อย

คำถามที่ ๑๖๗๖

สวัสดีครับท่านอาจารย์วศิน อินทสระ ผมฟังธรรมเรื่องหลักกรรมและการเวียนว่ายตายเกิด ผมสงสัยว่า พ่อเป็นคนทำกรรมไม่ดี ทำไมผลกรรมต้องมาตกถึงลูกครับ ขอให้อาจารย์ขยายความให้ผมสักนิดนะครับ ขอขอบคุณอาจารย์มากครับ

ตอบ

ถ้าคุณฟังหรืออ่านเรื่องหลักกรรมและการเวียนว่ายตายเกิดฉบับที่ผมเขียน ผมได้อธิบายไว้ละเอียดแล้วเกี่ยวกับประเด็นที่คุณถามนี้ ขอให้กลับไปอ่านใหม่อีกครั้ง ในหัวข้อเรื่อง “กรรมเนื่องถึงผู้อื่น” ผมได้

พูดถึงกรรมส่วนบุคคล กรรมของครอบครัว กรรมของสังคม กรรมของประเทศชาติ และกรรมของโลกไว้พอสมควรแล้ว ขอพูดไว้ในที่นี้ชนิดเดียวว่า ทั้งกรรมดีและกรรมชั่วของบุคคลหนึ่งย่อมส่งผลถึงผู้อื่นด้วย ปรากฏการณ์ในชีวิตคนได้สื่อให้เห็นความจริงเรื่องนี้อยู่แล้ว

คำถามที่ ๑๖๗๗

สวัสดิ์ศรีบออาจารย์วศิน อินทสระ ผมขอถามว่า เทพบนสวรรค์สามารถทำบุญทำความดีอะไรได้บ้างครับ

ตอบ

ทำได้ทุกอย่างเหมือนที่มนุษย์ทำและทำได้ดีกว่าด้วย เทวดาที่ร้ายก็ทำสิ่งร้ายๆ ได้เยอะเหมือนกัน เทวดาก็มีทั้งพวกที่ดีและพวกที่ไม่ดี เหมือนมนุษย์เรานี่แหละ ที่เขาดีมากๆ ก็สามารถเลื่อนขั้นไปเป็นเทพชั้นสูงขั้นได้ และสามารถบรรลุมรรคผลนิพพานได้ด้วย

คำถามที่ ๑๖๗๘

ผมอ่านเรื่อง “พระอานนท์พุทธอนุชา” จบแล้วครับ อ่านแล้วก็ซาบซึ้งมากๆ แต่มาสะดุดตรงที่บอกว่า พระอานนท์กับพระสารีบุตรเป็นคนละคนกัน เอ นี่มันยังไง บอกอย่างนี้ทั้งในหนังสือและในบทละครเสียงบรรยาย ทั้งที่ตามประวัติพระอานนท์เป็นชื่อเล่นที่พระพุทธเจ้าใช้เรียกท่าน แต่พระสารีบุตรคือชื่อจริงอย่างเป็นทางการของท่าน ขอให้อาจารย์อธิบายด้วยครับ และถ้าเป็นอย่างที่ผมเข้าใจ อยากให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแก้ไขด้วยครับผม

ตอบ

พระอานนท์กับพระสารีบุตรเป็นคนละองค์แน่นอน ไม่ทราบคุณไปอ่านมาจากหนังสือเล่มไหนที่ว่า พระอานนท์เป็นชื่อเล่นพระสารีบุตร เป็นชื่อจริง ผมไม่เคยทราบเรื่องนี้มาก่อนเลย ขอยืนยันว่า พระอานนท์กับพระสารีบุตรสนิทสนมกันมาก ให้เกียรติกันมาก ยกย่องกันมาก แต่เป็นคนละองค์แน่นอน ในเรื่อง “พระอานนท์พุทธอนุชา” ที่ผมเขียนก็ไม่ได้บอกไว้เลยว่า พระสารีบุตรกับพระอานนท์เป็นองค์เดียวกัน

คำถามที่ ๑๖๗๙

สวัสดีค่ะอาจารย์ ดิฉันเป็นคนหนึ่งที่ชอบไปวัด สวดมนต์ ไหว้พระ นั่งสมาธิ เป็นประจำค่ะ แต่การปฏิบัติก็ไม่ค่อยก้าวหน้าหรอกค่ะ แต่มันสบายใจดี ไม่ค่อยมีความทุกข์เกิดในใจ บางวันก็นั่งอ้อมยิ้มอยู่คนเดียว กลายเป็นคนไม่ค่อยจะสนใจใคร เหมือนคนเห็นแก่ตัว จนผู้บริหารเรียกไปคุยว่า อย่าเห็นแก่ตัวเอาตัวรอดคนเดียว และโดนกระแสวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นบ้า ว่ากล่าวต่างๆ นานา วันแรกก็เป็นทุกข์ค่ะ แต่ตอนนี้ก็เฉยๆ ทุกวันนี้มีอะไรกระทบอารมณ์ มันจะเฉยมาก่อนเลย ไม่ค่อยตกใจค่ะ หนูมีปัญหาจะเรียนถามอาจารย์ ๑. แต่ก่อนหนูไม่เคยเข้าวัดฟังธรรม เป็นคนพูดมากเอะอะไว้วาย พอเข้าวัดหนูจะเป็นคนเงียบเฉยเกิดจากอะไรคะ ๒. หนูโดนรอบข้างหาว่าหนูเป็นบ้า หนูต้องทำอย่างไรคะ คนถึงจะเข้าใจบ้างว่า ที่หนูนั่งยิ้มเพราะมันมีความสุข บอกไม่ถูกว่ามันสุขที่บอกใครไม่ได้ มันสว่างโลกมันน่าอยู่ ๓. ทำไมมนุษย์จึงเห็นคนที่มีพฤติกรรมที่แตกต่างจากตัวเองว่าเป็นคนบ้า ๔. อาจารย์คะ คนส่วนมากทำไม่จึงรู้สึกลำบากใจเวลาจะไปทำบุญที่วัด โดยเฉพาะสามี กว่าจะหลอกให้ไปทำบุญได้แต่ละครั้งยากมาก

ตอบ

๑. เกิดจากจิตใจของคุณสงบลง ไม่ฟุ้งซ่านเหมือนเมื่อก่อน
๒. หนูต้องทำตัวให้เป็นปกติ โลกไม่ให้ซ้ำกรรมไม่ให้เสีย มีพฤติกรรมที่เรียบร้อย เกื้อกูลแก่โลก เกื้อกูลแก่กรรม ให้คุณไปอ่าน สัปบุริสธรรม ๗ แปลว่า ธรรมของคนดี ๗ ประการแล้วถือไว้ปฏิบัติ เป็นคู่มือในการใช้ชีวิตในสังคม
๓. ถ้าเราแตกต่างกันไปในทางที่ดี เขาเห็นอย่างไรก็ช่างเขาเถอะ เราไม่บ้าจริงๆ ก็แล้วกัน
๔. เพราะเขายังไม่มีศรัทธาในเรื่องการทำบุญ ถ้าทำให้เขามีศรัทธาได้ เขาจะไปเองโดยไม่ต้องชักชวน อาจจะไปได้มากกว่าคุณ เสียอีกก็ได้

คำถามที่ ๑๔๔๔

ในที่ทำงานมีคนปฏิบัติธรรมหลายคน ไปเข้าอบรมปฏิบัติธรรม เป็นสัปดาห์ๆ สวดมนต์ได้เกือบทุกบท นั่งสมาธิก็สงบจนเกิดปีติ แต่บางคนก็ยังเอาอุปสรรคของหลวงไปใช้ส่วนตัว บางคนก็ยังประจบ สอพลอ นินทาว่าร้ายผู้อื่น บางคนก็ไม่ซื่อสัตย์ ไม่ปฏิบัติหน้าที่ การทำงานให้ครบเวลาดังนั้นจริงๆ แล้วผู้ประพฤติธรรมควรมีอุปนิสัย ใดๆ ไรคะ

ตอบ

ขอให้นักเสียว่า ขนาดเขาปฏิบัติธรรมแล้วยังทำได้ถึงขนาดนี้ ถ้าเขา ไม่ปฏิบัติธรรม เขาจะทำได้มากกว่านี้สักเพียงไร ค่อยๆ ชัดเกลากันไป ทีละเล็กทีละน้อย

คำถามที่ ๑๗๑๔

บุคคลจะบรรลุความสุขด้วยความสุขได้ไหมคะ ทำอย่างไรคะ

ตอบ

ได้ คนที่มีกิเลสเบาบาง ทำความดีด้วยความสุขแล้ว มีความสุข เป็นผล คนที่บรรลุถึงความสุขด้วยความทุกข์ คือคนที่มีบุญน้อย หรือ มีกิเลสหนาแน่น ต้องใช้ความเพียรมากจึงจะบรรลุถึงความสุขได้

